

**ZAKON  
O OSIGURANJU\***

**DIO PRVI**

**OPŠTI DIO**

**Glava I**

**OSNOVNE ODREDBE**

**Predmet**

**Član 1**

Ovim zakonom uređuju se uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak društava za osiguranje i društava za reosiguranje, uslovi pod kojima društva za osiguranje i društva za reosiguranje iz drugih država članica i trećih država mogu obavljati poslove osiguranja, odnosno poslove reosiguranja u Crnoj Gori, zaštita potrošača, izvještavanje Evropskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno penziono osiguranje (EIOPA) i Evropske komisije, nadzor djelatnosti osiguranja, povjerenik, privremena uprava, likvidacija i stečaj društava za osiguranje i društava za reosiguranje, nadzor društava za osiguranje i društava za reosiguranje u grupi, distribucija osiguranja i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti osiguranja.

**Primjena zakona**

**Član 2**

- (1) Ovaj zakon primjenjuje se na lica koja na teritoriji Crne Gore obavljaju poslove:
- 1) osiguranja,
  - 2) reosiguranja, i
  - 3) poslove distribucije osiguranja.
- (2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na društva za osiguranje iz Švajcarske Konfederacije, osim ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.
- (3) Ovaj zakon ne primjenjuje se na:
- 1) neživotna osiguranja, i to na:
    - poslove osiguranja sa kapitalizacijom isplate,
    - poslove štednih institucija i institucija za pružanje uzajamne pomoći kod kojih isplaćene naknade variraju zavisno od raspoloživih sredstava i kod kojih su doprinosi članova određeni na paušalnoj osnovi,
    - poslove koje obavljaju organizacije koje nijesu pravna lica, a kojima je cilj pružanje uzajamnog pokrića za svoje članove bez plaćanja premija ili stvaranja tehničkih rezervi,
    - poslove osiguranja izvoznih kredita koji su uređeni zakonom kojim se uređuje osnivanje, djelatnost, poslovanje, organizacija i kontrola Razvojne banke Crne Gore,
    - poslove pružanja pomoći – asistenciju kada se pomoć pruža u slučaju nezgode ili kvara usljed upotrebe drumskog vozila na teritoriji Crne Gore i drugih država članica, i to za sljedeće poslove:
  - a) pomoć na mjestu kvara za koju društvo koje pruža pokriće u pravilu upotrebljava sopstveno osoblje i opremu,

- b) prevoz vozila do najbližeg ili najprimjerenijeg mjesta na kom se može izvršiti popravka i, ako je moguće, prevoz istim sredstvom vozača i putnika do najbližeg mjesta s kog mogu nastaviti putovanje,
  - c) prevoz vozila i, ako je moguće, vozača i putnika do njihovog prebivališta, mjesta polaska ili izvorog odredišta u istoj državi,
  - d) pomoć koju pruža društvo na koje se ne primjenjuju odredbe ovog zakona;
    - društva za uzajamno osiguranje koja obavljaju poslove neživotnih osiguranja i koja su s drugim društvima za uzajamno osiguranje zaključila sporazum koji predviđa potpuno reosiguranje polisa osiguranja koje su ta društva izdala ili na osnovu kojih društvo preuzimalac treba da ispuni obaveze koje proizilaze iz tih polisa umjesto cedenta, pri čemu u tom slučaju društvo preuzimalac podliježe odredbama ovoga zakona:
- 2) životna osiguranja:
- poslove štednih institucija i institucija za pružanje uzajamne pomoći kod kojih isplaćene naknade variraju zavisno od raspoloživih sredstava i koje zahtijevaju da svaki njihov član plaća doprinose po odgovarajućoj paušalnoj stopi,
  - poslove koje obavljaju organizacije koje nijesu društva za osiguranje u smislu ovog zakona, a kojima je cilj obezbjeđenje naknada zaposlenim i samozaposlenim licima u društvu odnosno grupi društava, ili djelatnosti odnosno grupi djelatnosti, za slučaj smrti ili doživljenja ili za slučaj prestanka ili smanjenja obima djelatnosti, bez obzira na to jesu li obaveze koje proizilaze iz tih poslova u svakom trenutku pokrivene matematičkim rezervama,
  - poslove koje obavljaju organizacije, društva i institucije koje se obavezuju da će osigurati naknade samo u slučaju smrti, ako iznos tih naknada ne premašuje prosječne pogrebne troškove za jednu smrt ili ako se naknade pružaju u naturi;
- 3) mala društva za osiguranje, i to u pogledu odredbi:
- člana 26 ovog zakona o poslovnom planu,
  - člana 95 ovog zakona o opštim zahtjevima za sistem upravljanja,
  - čl. 97 do 100 ovog zakona o ključnim funkcijama u sistemu upravljanja, osim odredbi koje se odnose na funkciju interne revizije,
  - čl. 101 do 107 ovog zakona o sistemu upravljanja rizicima, sopstvenoj procjeni rizika i solventnosti i funkciji upravljanja rizicima,
  - čl. 114 i 115 ovog zakona o internoj kontroli i funkciji praćenja usklađenost,
  - čl. 116 i 117 ovog zakona o aktuarskoj funkciji,
  - čl. 240 do 243 ovog zakona o javnom objavljivanju informacija,
  - čl. 122 do 193 ovog zakona o vrjednovanju imovine i obaveza, tehničkim rezervama, sopstvenim sredstvima, zahtijevanom solventnom kapitalu, minimalnom zahtijevanom kapitalu i ulaganjima.
- (4) U slučaju iz stava 3 tačka 1 alineja 5 uslov upotrebe drumskog vozila na teritoriji Crne Gore ne primjenjuje se na lica koja su članovi organizacije koja pruža tu vrstu pomoći i koja pomoć obezbjeđuje i u inostranstvu bez plaćanja dodatnog iznosa, na osnovu sporazuma sa pružaocem usluge.

### **Malo društvo za osiguranje**

#### **Član 3**

(1) Malim društvom za osiguranje smatra se društvo za osiguranje ako ispunjava sve sljedeće uslove:

1) godišnja fakturisana bruto premija društva za osiguranje ne prelazi 5 miliona eura,

2) ukupne tehničke rezerve društva, zajedno s iznosima koji se mogu naplatiti na osnovu ugovora o reosiguranju ili od subjekata posebne namjene, ne prelaze 25 miliona eura,

3) ako društvo pripada grupi, ukupne bruto tehničke rezerve grupe s uključenim iznosima koji se mogu naplatiti na osnovu ugovora o reosiguranju ili od subjekata posebne namjene ne prelaze 25 miliona eura,

4) poslovanje društva ne uključuje djelatnosti osiguranja ili reosiguranja koje pokrivaju rizik osiguranja od odgovornosti, rizik osiguranja kredita i jemstva, osim ako su ti rizici uključeni u dodatne rizike u smislu člana 28 ovog zakona,

5) poslovanje društva ne uključuje poslove reosiguranja koji premašuju 0,5 miliona eura od njegove fakturisane bruto premije ili 2,5 miliona eura od njegovih bruto tehničkih rezervi s uključenim iznosima koji se mogu naplatiti na osnovu ugovora o reosiguranju ili od subjekata posebne namjene, ili više od 10 % njegove fakturisane bruto premije ili više od 10 % njegovih bruto tehničkih rezervi sa uključenim iznosima koji mogu biti naplaćeni na osnovu ugovora o reosiguranju ili od subjekata posebne namjene.

(2) Malim društvom za osiguranje smatra se društvo za osiguranje koje ispunjava sljedeće uslove:

1) u tri uzastopne prethodne godine nije prekoračilo nijedno od ograničenja iz stava 1 tač. 1 do 5 ovog člana; i

2) prema projekcijama za narednih 5 godina, neće preći nijedno od ograničenja iz stava 1 tač. 1 do 5 ovog člana.

(3) Ako društvo za osiguranje premaši bilo koje od ograničenja iz stava 1 tačka 1 ovog člana u tri uzastopne godine, od početka četvrte godine ne smatra se malim društvom za osiguranje.

(4) Društvo za osiguranje koje obavlja djelatnost preko podružnice odnosno neposredno, bez obzira na uslove iz stava 1 ovog člana ne smatra se malim društvom za osiguranje.

## **Poslovanje malog društva za osiguranje**

### **Član 4**

(1) Mala društva za osiguranje moraju uvijek imati kapital najmanje u visini margine solventnosti izračunate u skladu sa stavom 6 ovog člana.

(2) Garantni kapital malog društva za osiguranje ne smije biti manji od jedne trećine margine solventnosti iz stava 1 ovog člana kao ni od iznosa apsolutnog ograničenja minimalnog zahtijevanog kapitala iz člana 179 ovog zakona.

(3) Odredbe ovog člana primjenjuju se i na društva za osiguranje koja podnesu zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja za koje se očekuje da njihova godišnja fakturisana bruto premija ili iznos njihovih bruto tehničkih rezervi, sa uključenim iznosima koji se mogu naplatiti na osnovu ugovora o reosiguranju ili od subjekata posebne namjene, neće prelaziti bilo koji od iznosa iz stava 1 ovog člana tokom sljedećih pet godina.

(4) Agencija za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija) će rješenjem utvrditi ispunjenost uslova za primjenu odredaba st. 1 do 3 ovog člana na društvo za osiguranje koje se u skladu sa članom 3 ovog zakona smatra malim društvom.

(5) Društvo za osiguranje koje ispunjava uslove iz člana 3 stav 1 ovog člana može podnijeti Agenciji zahtjev za promjenu statusa malog društva za osiguranje.

(6) Agencija će u svrhu upravljanja rizicima za mala društva za osiguranje propisati obračun kapitala koji uključuje osnovni kapital, dopunski kapital, odbitne stavke pri obračunu kapitala, garantni kapital i adekvatnost kapitala, obračun margine solventnosti, upravljanje likvidnošću, kvalitativne i kvantitativne kriterijume ulaganja imovine, sadržaj poslovnog plana i izvještavanje Agencije.

### **Upotreba riječi "osiguranje"**

#### **Član 5**

Pravno i fizičko lice ne može koristiti riječ "osiguranje", niti izvedenicu iz riječi "osiguranje" u firmi ili nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge, osim u slučaju kad te riječi koristi u skladu sa zakonom.

### **Poslovi osiguranja odnosno reosiguranja**

#### **Član 6**

(1) Poslovi osiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju, osim socijalnih, zdravstvenih i penzionih osiguranja koja su posebnim zakonom uređena kao obavezna.

(2) Poslovi reosiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o reosiguranju osiguranog viška rizika iznad samopridržaja, društva za osiguranje kod društva za reosiguranje, odnosno poslovi kojima se prihvataju rizici ustupljeni od strane društva za osiguranje.

(3) Društvo za osiguranje može obavljati i poslove koji su neposredno povezane sa poslovima osiguranja, i to:

1) poslove nuđenja udjela investicionih fondova i poslove nuđenja penzionih programa dobrovoljnih penzionih fondova i penzionih društava u skladu sa odredbama posebnog zakona;

2) zastupanje u osiguranju, za druga društva u okviru grupe osiguravača;

3) utvrđivanje i procjenu rizika i šteta;

4) posredovanje kod prodaje i prodaja ostataka osiguranih oštećenih stvari;

5) pružanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

(4) Društvo za osiguranje ne može obavljati druge poslove osim poslova iz st. 1 i 3 ovog člana.

(5) Društvo za osiguranje ne može istovremeno obavljati poslove životnih i poslove neživotnih osiguranja.

(6) Sporazumi zaključeni između društva za osiguranje koje ima dozvolu za obavljanje poslova neživotnog osiguranja i društva za osiguranje koje ima dozvolu za obavljanje poslova životnog osiguranja koja su međusobno finansijski, poslovno ili upravljački povezana, ili bilo koji drugi sporazumi koji utiču na raspodjelu troškova i prihoda, ne smiju imati uticaj na istinito i objektivno prikazivanje stanja u finansijskim izvještajima tih društva.

(7) Društvo koje je dobilo dozvolu za obavljanje poslova u grupi životnog osiguranja može obavljati i poslove dobrovoljnog penzionog osiguranja u skladu sa posebnim zakonom.

(8) Izuzetno od stava 1 ovog člana, društvo za osiguranje može obavljati i poslove za druga društva u grupi društava za osiguranje, ako ti poslovi ne povećavaju rizik za grupu i društvo za osiguranje i ako te poslove društvo za osiguranje obavlja u okviru svoje osnovne djelatnosti.

### **Lica koja mogu obavljati poslove osiguranja**

#### **Član 7**



(1) Poslove osiguranja u Crnoj Gori može obavljati:

1) društvo za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori, kojem je Agencija izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, odnosno poslova reosiguranja;

2) društvo za osiguranje iz druge države članice, koje u skladu sa ovim zakonom otvori podružnicu ili je ovlašćeno da poslove osiguranja u Crnoj Gori obavlja neposredno;

3) društvo za osiguranje iz Švajcarske Konfederacije koje je ima dozvolu nadležnog nadzornog organa za obavljanje poslova osiguranja i koje u skladu s ovim zakonom ima pravo da obavlja poslove osiguranja preko podružnice;

4) podružnica društva za osiguranje iz treće države koje ima dozvolu Agencije za obavljanje poslova osiguranja preko podružnice.

(2) Lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana ne smiju pored poslova osiguranja i drugih poslova u smislu člana 6 ovog zakona obavljati druge komercijalne poslove.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, društvo za reosiguranje može obavljati i poslove holding kompanije i druge aktivnosti u skladu sa zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija i investicionih društava.

(4) Lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana mogu obavljati poslove osiguranja i poslove saosiguranja samo po vrstama osiguranja za koje su dobili dozvolu Agencije.

(5) Lica iz stava 1 tačka 2 ovog člana mogu obavljati poslove osiguranja i poslove reosiguranja samo po vrstama osiguranja za koje su dobili dozvolu nadležnog organa države sjedišta.

(6) Lica iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana mogu obavljati poslove osiguranja i poslove saosiguranja samo po vrstama osiguranja za koje su dobili dozvolu nadležnog organa države sjedišta i dozvolu Agencije.

### **Lica koja mogu obavljati poslove reosiguranja**

#### **Član 8**

(1) Poslove reosiguranja može obavljati društvo za reosiguranje i društvo za osiguranje kojem Agencija izda dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje ne može preuzeti u reosiguranje rizike koje je preuzelo ugovorom o osiguranju.

(3) Na društvo za reosiguranje primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na društvo za osiguranje, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(4) Na društvo za osiguranje koje ima dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja primjenjuju se i odredbe ovog zakona koje se odnose na društvo za reosiguranje.

### **Obaveza reosiguranja**

#### **Član 9**

(1) Društvo za osiguranje ugovorom o reosiguranju pokriva samo onaj dio preuzetog rizika koji je iznad maksimalnog samopridržaja društva.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kod pojedinačnog (fakultativnog) prenosa rizika, u reosiguranje se, iz objektivnih razloga, može prenijeti i veći iznos rizika nego što je predviđeno tabelom maksimalnog samopridržaja.

### **Program planiranog reosiguranja**

#### **Član 10**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da za svaku poslovnu godinu usvoji program planiranog reosiguranja.

(2) Program planiranog reosiguranja mora sadržati:

1) obračunate samopridržaje po vrstama osiguranja;

2) tabelu maksimalnog pokrića sačinjenu na osnovu obračuna iz tačke 1 ovog stava;

3) postupke, osnove i mjerila za utvrđivanje najveće vjerovatne štete za pojedine preuzete osigurane rizike.

(3) Prilikom obračuna iz stava 2 tačka 1 ovog člana društvo za osiguranje uzima u obzir najmanje:

- sopstvenu procjenu rizika i solventnosti, zahtijevani solventni kapital i prihvatljiva sopstvena sredstva;

- cjelokupni opseg poslova;

- obračunate premije i formirane tehničke rezerve;

- udjele pojedinih vrsta osiguranja u osnovama iz stava 2 tač. 2 i 3 ovog člana;

- ispravke zbog odstupanja u pojedinim vrstama osiguranja.

(4) Bliži sadržaj programa planiranog reosiguranja utvrđuje Agencija.

## **Saosiguranje**

### **Član 11**

(1) Saosiguranje je zajedničko snošenje i raspodjela rizika između više društava za osiguranje, na način da svaki osiguravač naznačen u polisi osiguranja odgovara osiguraniku za potpunu naknadu u slučaju nastupanja osiguranog slučaja.

(2) Društvo za osiguranje zajedno sa jednim ili više društava za osiguranje može saosiguravati rizike iz vrsta osiguranja za koje ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja.

(3) Društvo za osiguranje ne smije u saosiguranje preuzeti rizike u obimu koji prelazi njegov maksimalni samopridržaj po pojedinim vrstama osiguranja, ako za višak rizika nije obezbijedilo adekvatno reosiguravajuće pokriće.

## **Saosiguranje na nivou država članica**

### **Član 12**

(1) Saosiguranje rizika iz člana 18 stav 1 tač. 3 do 16 ovog zakona na nivou država članica može se obavljati ako:

1) je rizik koji se saosigurava veliki rizik;

2) dva ili više društava za osiguranje pokrivaju rizik, u okviru jednog ugovora koji sadrži ukupnu premiju i isti period pokrića, svaki za svoj dio, pri čemu je jedno od društava za osiguranje vodeće društvo za osiguranje;

3) se preuzima rizik koji se nalazi unutar država članica;

4) u svrhu pokrića rizika, vodeće društvo za osiguranje tretira se kao da je društvo za osiguranje koje pokriva ukupni rizik;

5) najmanje jedan od saosiguravača ima sjedište ili filijalu osnovanu u državi članici koja nije država vodećeg društva za osiguranje;

6) vodeće društvo za osiguranje u cjelosti preuzima vodeću ulogu u postupku saosiguranja i određuje uslove osiguranja, uključujući i premiju.

(2) Na vodeće društvo za osiguranje shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje obavljanje poslova osiguranja neposredno.

(3) Društvo za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori koje je uključeno u poslove saosiguranja iz stava 1 ovog člana, dužno je da formira tehničke rezerve u skladu sa ovim zakonom, pri čemu tako formirane rezerve ne mogu biti manje od cediranih tehničkih rezervi koje je utvrdilo vodeće društvo za osiguranje prema propisima matične države članice.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da vodi statističke podatke o obimu poslova saosiguranja na području država članica u kojima učestvuje.

(5) U slučaju likvidacije društva za osiguranje koje je saosiguravač, obaveze koje proizilaze iz učešća u ugovorima o saosiguranju na nivou Evropske unije ispunjavaju se na isti način kao one koje proizilaze iz ostalih ugovora o osiguranju tog društva, bez obzira na državljanstvo osiguranika i korisnika osiguranja.

(6) Agencija i nadzorni organi država članica pojedinog saosiguravača međusobno razmjenjuju potrebne informacije i sarađuju sa Evropskom Komisijom u svrhu ispitivanja poteškoća i prakse koje mogu ukazivati da vodeće društvo za osiguranje ne preuzima svoju ulogu ili da rizici ne zahtijevaju učešće dva ili više saosiguravača.

(7) Na poslove saosiguranja koji ne ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana ne primjenjuju se st. 1 do 6 ovog člana.

## **Nadzor djelatnosti osiguranja**

### **Član 13**

Nadzor nad obavljanjem poslova iz djelatnosti osiguranja i sprovođenjem ovog zakona i regulativa Evropske unije koje se neposredno primjenjuju u državama članicama vrši regulatorni organ za poslove nadzora osiguranja (u daljem tekstu: Agencija).

## **Posebne kategorije osiguranja**

### **Član 14**

(1) Obavezna osiguranja u saobraćaju i druga obavezna osiguranja obavljaju se u skladu sa posebnim zakonom.

(2) Ako ovim zakonom nije drukčije propisano, na dopunska, dodatna i privatna zdravstvena osiguranja primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje dobrovoljno zdravstveno osiguranje.

(3) Obavezna socijalna osiguranja i zdravstvena osiguranja koja su uređena posebnim zakonom, obavljaju se u skladu sa tim zakonom.

## **Primjena drugih zakona na obavljanje poslova osiguranja**

### **Član 15**

(1) Na društva za osiguranje, podružnice društava za osiguranje iz države članice odnosno treće države i druga lica koja obavljaju poslove distribucije osiguranja primjenjuje se zakon kojim je uređen pravni položaj privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Na ugovore o osiguranju, ugovore o brokerskim poslovima i ugovore o zastupanju u osiguranju primjenjuje se zakon kojim su uređeni obligacioni odnosi i drugi zakoni kojima su uređeni ugovori o pojedinim vrstama osiguranja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

## **Primjena pravila struke osiguranja, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike**

### **Član 16**

Društvo za osiguranje i lice koje obavlja poslove distribucije osiguranja dužno je da posluje u skladu sa pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

## **Značenje izraza**

### **Član 17**

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **društvo za osiguranje** je pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, koje obavlja poslove životnog ili neživotnog osiguranja, ima dozvolu Agencije za obavljanje poslova osiguranja i upisano je u Centralni registar privrednih subjekata;

2) **sopstveno društvo za osiguranje** je društvo za osiguranje koje je u vlasništvu nefinansijskog društva ili finansijskog društva koje nije društvo za osiguranje ili grupa društava za osiguranje, u smislu ovog zakona, a cilj sopstvenog društva je da pruži pokriće osiguranja samo za rizike jednog ili više društava kojima pripada ili za rizike grupe čiji je član;

3) **društvo za osiguranje iz druge države članice** je pravno lice sa sjedištem u drugoj državi članici koja ima dozvolu nadležnog nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja;

4) **društvo za osiguranje iz treće države** je pravno lice sa sjedištem van Crne Gore ili druge države članice koje ima dozvolu Agencije za obavljanje poslova osiguranja na području Crne Gore;

5) **društvo za osiguranje iz Švajcarske Konfederacije** je pravno lice sa sjedištem u Švajcarskoj Konfederaciji koje ima dozvolu Agencije za obavljanje poslova osiguranja na području Crne Gore;

6) **društvo za reosiguranje** je pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori koje ima dozvolu Agencije za obavljanje poslova reosiguranja i upisano je u Centralni registar privrednih subjekata;

7) **društvo za reosiguranje iz druge države članice** je pravno lice sa sjedištem u drugoj državi članici koje ima dozvolu nadležnog nadzornog organa za obavljanje poslova reosiguranja;

8) **društvo za reosiguranje iz treće države** je pravno lice sa sjedištem van Crne Gore ili države članice koje ima dozvolu nadležnog nadzornog organa za obavljanje poslova reosiguranja;

9) **društvo za reosiguranje iz Švajcarske Konfederacije** je pravno lice sa sjedištem u Švajcarskoj Konfederaciji koje ima dozvolu nadležnog nadzornog organa za obavljanje poslova reosiguranja;

10) **reosiguranje** je:

- aktivnost koja se sastoji u prihvatanju rizika koje je ustupilo društvo za osiguranje, društvo za osiguranje iz države članice odnosno društvo za osiguranje iz treće države ili drugo društvo za reosiguranje, društvo za reosiguranje iz države članice odnosno društvo za reosiguranje iz treće države, ili
- u slučaju Lloydovog udruženja individualnih osiguravača, poslovi prihvatanja rizika koje je ustupio bilo koji član Lloydovog udruženja individualnih osiguravača od strane društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje koje nije Lloydovo udruženje individualnih osiguravača, ili
- obezbjeđivanje pokrića od strane društva za reosiguranje instituciji koja spada u djelokrug Direktive (EU) 2016/2341 Evropskog parlamenta i Savjeta;

11) **distribucija osiguranja** su poslovi predlaganja i zaključenja ugovora o osiguranju, savjetovanja o ugovorima o osiguranju ili obavljanja drugih pripremnih radnji za zaključenje ugovora o osiguranju, ili zaključenja takvih ugovora, ili pružanja pomoći pri upravljanju takvim ugovorima i njihovom izvršavanju, posebno u slučaju rješavanja odštetnog zahtjeva, uključujući pružanje informacija o jednom ili više ugovora o osiguranju u skladu sa kriterijumima koje biraju stranke putem internet stranice ili nekog drugog medija i sastavljanje rang-liste proizvođa osiguranja,

uključujući i upoređivanje cijena i proizvoda ili popust na cijenu ugovora o osiguranju, ako stranka može zaključiti ugovor o osiguranju na internet stranici ili drugom mediju;

12) **distribucija reosiguranja** su poslovi savjetovanja, predlaganja ili sprovođenja drugih poslova u pripremi zaključenja ugovora o reosiguranju, zaključenje tih ugovora ili pomoć u upravljanju tim ugovorima i njihovom sprovođenju, posebno u slučaju odštetnih zahtjeva, uključujući i kada ih obavlja društvo za reosiguranje bez intervencije posrednika u reosiguranju;

13) **posrednik u osiguranju** je fizičko ili pravno lice, osim društva za osiguranje ili društva za reosiguranje i njihovih zaposlenih i osim sporednog posrednika u osiguranju, koje uz naknadu obavlja poslove distribucije osiguranja;

14) **posrednik u reosiguranju** je fizičko ili pravno lice, osim društva za reosiguranje ili njegovih zaposlenih, koje uz naknadu obavlja poslove distribucije reosiguranja;

15) **samopridržaj** je iznos ugovorom preuzetih rizika koji društvo za osiguranje zadržava u sopstvenom pokriću;

16) **reosiguranje ograničenog rizika** je reosiguranje u okviru kojeg najveća moguća šteta, izražena kao najveći prenešeni ekonomski rizik koji proizlazi iz prenosa značajnijeg rizika osiguranja i vremenskog rizika, prelazi premiju tokom trajanja ugovora za ograničen ali značajan iznos i ima najmanje jednu od sljedeće dvije karakteristike:

- da izričito i značajno uzima u obzir vremensku vrijednost novca,
- da ugovorne odredbe omogućavaju izjednačavanje ekonomskih rezultata između ugovornih strana tokom vremena kako bi se postigao ciljani prenos rizika;

17) **država članica** je država koja je članica Evropske unije odnosno država potpisnica Ugovora o Evropskom ekonomskom prostoru:

18) **treća država** je država koja nije Crna Gora, odnosno druga država članica;

19) **matična država članica** je:

- za neživotna osiguranja, država članica u kojoj se nalazi sjedište društva za osiguranje koje pokriva rizik,

- za životno osiguranje, država članica u kojoj se nalazi sjedište društva za osiguranje koje pokriva obavezu,

- za reosiguranje, država članica u kojoj se nalazi sjedište društva za reosiguranje;

- za posrednike u osiguranju:

- a) država članica u kojoj se nalazi prebivalište posrednika u osiguranju – za fizička lica,

- b) država članica u kojoj se nalazi registrovano sjedište ili, kada po zakonu nema registrovanog sjedišta, država članica u kojoj se nalazi glavno sjedište odnosno mjesto gdje je smještena uprava društva odnosno odakle se upravlja poslovima – za pravna lica koja obavljaju poslove posredovanja u osiguranju;

20) **država domaćin** je država članica koja nije matična država članica, a u kojoj društvo za osiguranje ili društvo za reosiguranje ima podružnicu ili u kojoj pruža usluge, odnosno država članica u kojoj je lice koje obavlja poslove posredovanja u osiguranju stalno prisutan ili ima poslovno nastanijavanje ili pruža usluge, a koja nije njegova matična država članica;

21) **država u kojoj se pružaju usluge** je država članica preuzimanja obaveze, odnosno država članica u kojoj se nalazi rizik, ako tu obavezu ili taj rizik pokriva društvo za osiguranje, odnosno filijala koja se nalazi u drugoj državi članici;

22) **država u kojoj se nalazi rizik** je:

- država članica u kojoj se nalazi imovina, kad se osiguranje odnosi na zgrade ili na zgrade i njihov sadržaj, pod uslovom da je sadržaj pokriven istom polisom osiguranja,
  - država članica u kojoj je prevozno sredstvo registrovano, kada se osiguranje odnosi na bilo koju vrstu prevoznog sredstva,
  - država članica u kojoj je ugovarač sklopio ugovor o osiguranju, kada se osiguranje odnosi na bilo koju vrstu rizika povezanih s putovanjem ili godišnjim odmorom a kod kojih polisa traje 4 mjeseca ili kraće,
  - u svim slučajevima koji nijesu izričito navedeni u al. 1, 2 ili 3 ove tačke, država članica u kojoj se nalazi:
    - a) prebivalište ili uobičajeno boravište ugovarača osiguranja ako je ugovarač osiguranja fizičko lice, ili
    - b) sjedište ugovarača osiguranja na kojeg se ugovor odnosi ako je ugovarač osiguranja pravno lice;
- 23) **država članica preuzimanja obaveze** je država članica u kojoj se nalazi:
- prebivalište ili uobičajeno boravište ugovarača osiguranja, ili
  - sjedište ugovarača osiguranja na kojeg se ugovor odnosi, ako je ugovarač osiguranja pravno lice;
- 24) **nadležni nadzorni organ** je organ iz druge države članice, treće države i Švajcarske Konfederacije, ovlašten za nadzor nad obavljanjem poslova osiguranja i poslova reosiguranja, odnosno poslova posredovanja u osiguranju i reosiguranju;
- 25) **podružnica** je filijala ili ogranak društva za osiguranje ili društva za reosiguranje, koja se nalazi na području države članice koja nije matična država članica;
- 26) **poslovno nastanjivanje** društva za osiguranje ili društva za reosiguranje znači njegovo sjedište ili bilo koju njegovu podružnicu
- 27) **matično društvo** je pravno lice koje u odnosu na zavisno pravno lice ispunjava jedan od sljedećih uslova:
- ima većinu glasačkih prava u zavisnom društvu,
  - ima pravo da imenuje ili smijeni većinu članova upravnog ili nadzornog organa zavisnog društva a u isto vrijeme je akcionar ili član tog društva,
  - ima pravo da vrši dominantan uticaj nad zavisnim društvom čiji je akcionar ili član, na osnovu ugovora koji je sklopljen sa tim društvom ili ugovora o osnivanju ili statuta tog društva,
  - kao akcionar ili član zavisnog društva, na osnovu sporazuma ili drugog pravnog posla zaključenog sa drugim akcionarima ili članovima tog društva, kontroliše većinu glasačkih prava u zavisnom društvu;
- 28) **zavisno društvo** je pravno lice nad kojim matično društvo ima dominantan uticaj u skladu sa tačkom 27 ovog člana, pri čemu se sva zavisna društva zavisnih društava smatraju zavisna društva matičnog društva;
- 29) **bliska povezanost** je odnos u kojem su dva ili više fizičkih ili pravnih lica povezana kontrolom ili učešćem, ili položaj u kojem su dva ili više fizičkih ili pravnih lica trajno povezana sa jednim licem odnosom kontrole;
- 30) **kontrola** je odnos između matičnog i zavisnog društva u skladu sa tač. 27 i 28 ovog člana ili sličan odnos između bilo kog fizičkog ili pravnog lica i nekog društva;
- 31) **kvalifikovano učešće** je svako direktno ili indirektno učešće u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa od najmanje 10% ili mogućnost vršenja značajnog uticaja na upravljanje tim društvom bez obzira na visinu učešća u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa;

32) **unutargrupne transakcije** su sve transakcije u kojima se društvo za osiguranje ili društvo za reosiguranje oslanja na drugo društvo u istoj grupi ili na drugo lice koje je usko povezano sa društvima u toj grupi u svrhu ispunjavanja obaveza uz plaćanje ili bez plaćanja;

33) **učešće** je direktno vlasništvo ili kontrola nad 20% ili više glasačkih prava, odnosno kapitala društva;

34) **regulisano tržište** je tržište u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, odnosno, u slučaju tržišta koje se nalazi u trećoj državi, finansijsko tržište koje ispunjava sljedeće uslove:

- priznaje ga matična država članica društva za osiguranje i ispunjava zahtjeve uporedive s zahtjevima propisanim zakonom kojim se uređuje tržište kapitala,
- finansijski instrumenti kojima se trguje na tom tržištu su kvaliteta koji je uporediv sa kvalitetom instrumenata kojima se trguje na regulisanom tržištu matične države članice;

35) **nacionalno udruženje osiguravača** je udruženje društava za osiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuju obavezna osiguranja u saobraćaju;

36) **nacionalni garantni fond** je imovina kojom upravlja nacionalno udruženje osiguravača, a u Crnoj Gori, Garantni fond kojim upravlja Udruženje – Nacionalni biro osiguravača;

37) **finansijsko društvo** je:

- kreditna institucija, finansijska institucija ili društvo za pružanje pomoćnih usluga u bankarstvu, u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih i drugih finansijskih institucija,
- društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje ili osiguravajući holding u skladu sa ovim zakonom,
- investiciono društvo ili finansijska institucija u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala,
- mješoviti finansijski holding;

38) **subjekt posebne namjene** je pravno lice koja nije postojeće društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje a koje preuzima rizike društava za osiguranje, odnosno društava za reosiguranje i koje u cjelosti finansira svoju izloženost tim rizicima pomoću prinosa na izdavanje duga ili nekog drugog finansijskog mehanizma, pri čemu su prava otplate pružaoca tog duga ili finansijskog mehanizma podređena obavezama reosiguranja tog društva;

39) **veliki rizici** su:

- rizici iz vrsta osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 4 do 7 i tač. 11 i 12 ovog zakona,
- rizici iz vrsta osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 14 i 15 ovog zakona, kod kojih se ugovarač osiguranja profesionalno bavi industrijskom ili komercijalnom djelatnošću ili nekom od slobodnih profesija i rizici se odnose na takvu djelatnost, odnosno profesiju,
- rizici iz vrsta osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 3, 8, 9, 10, 13 i 16 ovog zakona ako se ugovarač osiguranja ispunjava najmanje dva od sljedećih uslova:
  - a) vrijednost aktive na kraju godine prelazi iznos od 6,2 miliona,
  - b) neto prihodi u poslovnoj godini su veći od iznosa od 12,8 miliona eura,
  - c) prosječan broj zaposlenih u toku poslovne godine veći je od 250.

Ako ugovarač osiguranja pripada grupi društava za koju se sastavljaju konsolidovani izvještaji u skladu s računovodstvenim propisima kojima se uređuje finansijsko izvještavanje, uslovi iz alineje 3 primjenjuju se na osnovu konsolidovanih izvještaja;

40) **prenos poslova** je ugovorni prenos obavljanja poslova društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje na pružaoca usluga, na osnovu kojeg pružalac

usluga obavlja aktivnost, poslove ili funkciju koju bi inače društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje obavljalo samo;

41) **funkcija** je sposobnost da se u sistemu upravljanja obavljaju praktični zadaci, pri čemu sistem upravljanja uključuje funkciju upravljanja rizicima, funkciju praćenja usklađenosti, funkciju interne revizije i aktuarsku funkciju;

42) **preuzeti rizik osiguranja** je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz osiguranja zbog neodgovarajućih pretpostavki kod formiranja premija i rezervi;

43) **tržišni rizik** je rizik gubitka ili nepovoljne promjene u finansijskom stanju koji direktno ili indirektno proizilazi iz kretanja i volatilnosti tržišnih cijena sredstava, obaveza i finansijskih instrumenata;

44) **kreditni rizik** je rizik gubitka ili nepovoljne promjene u finansijskom stanju zbog promjena u kreditnom položaju izdavalaca finansijskih instrumenata, drugih ugovornih strana i drugih dužnika kojima je izloženo društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje, u vidu koncentracije rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane, rizika prinosa ili tržišnog rizika;

45) **kvalifikovana centralna druga ugovorna strana** znači centralnu drugu ugovornu stranu koja je dobila odobrenje ili je priznata u skladu sa Regulativom (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Vijeća;

46) **operativni rizik** je rizik gubitka koji nastaje zbog neadekvatnih unutrašnjih poslovnih procesa, zaposlenih, sistema ili spoljnjih događaja;

47) **rizik likvidnosti** je rizik da društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje neće moći unovčiti svoja ulaganja i druga sredstva kako bi podmirilo svoje finansijske obaveze po dospelosti;

48) **rizik koncentracije** je izloženost riziku kod kojeg potencijalni gubici mogu ugroziti solventnost ili finansijski položaj društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje;

49) **tehnike smanjenja rizika** su sve tehnike koje omogućavaju društvu za osiguranje, odnosno društvu za reosiguranje da prenese dio svojih rizika ili sve svoje rizike na drugo lice;

50) **efekti diverzifikacije** su smanjenje izloženosti riziku društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje i grupa, koje je povezano sa diverzifikacijom njihovog poslovanja, a proizilazi iz činjenice da se nepovoljni rezultat jednog rizika može poništiti povoljnijim rezultatom drugog rizika, pri čemu ti rizici nijesu u potpunosti zavisni;

51) **prognoza distribucije vjerovatnoće** je matematička funkcija kojom se određuje vjerovatnoća ostvarenja opsežnog skupa međusobno isključujućih budućih događaja;

52) **mjera rizika** je matematička funkcija kojom se datoj prognozi distribucije vjerovatnoće određuje novčani iznos koji se monotono povećava sa nivoom izloženosti riziku na kojem se zasniva ta prognoza distribucije vjerovatnoće;

53) **društvo koje ima učešće** je društvo koje je matično društvo ili drugo društvo koje ima učešće ili društvo koje je povezano sa drugim društvom na način da se:

- tim društvom i jednim ili više drugih društava upravlja na jedinstvenoj osnovi u skladu s ugovorom zaključenim s tim društvom ili prema odredbama statuta tih društava, ili

- organi upravljanja tog društva i jednog ili više drugih pravnih lica sastoje uglavnom od istih lica koja su na dužnosti u finansijskoj godini dok se ne sastave konsolidovani finansijski izvještaji, pri čemu se učešćem smatra neposredno ili



posredno učešće u pravu glasa ili kapitalu društva preko kojeg se, prema mišljenju Agencije, efektivno ostvaruje značajan uticaj;

54) **povezano društvo** je zavisno društvo ili drugo društvo u kojem matično društvo ima učešće ili društvo povezano sa drugim društvom na način koji je određen tačkom 53 al. 1 ili 2 ovog stava;

55) **grupa** je grupa društava koja:

- se sastoji od društva koje ima učešće, njegovih zavisnih društava i subjekata u kojima društvo koje ima učešće ili njegova zavisna društva učestvuju, kao i od društava međusobno povezanih putem odnosa navedenog u tački 53 al. 1 ili 2 ovog stava, ili

- se zasniva na postojanju snažnih i održivih finansijskih veza između tih društava i koja može obuhvatati udruženja za uzajamno osiguranje ili udruženja koja djeluju po načelu uzajamnosti, pod uslovom da:

- a) jedno od tih društava efektivno ostvaruje, putem centralizovane koordinacije, dominantan uticaj na odluke, uključujući finansijske odluke drugih društava koja su dio grupe, i

- b) uspostavljanje i raskidanje takvih veza podliježe prethodnoj saglasnosti nadzornog organa grupe, pri čemu se društvo koje sprovodi centralizovanu koordinaciju smatra matičnim društvom, a ostala društva se smatraju zavisnim društvima;

56) **nadzorni organ grupe** je Agencija ili nadzorni organ države članice nadležan za nadzor grupe, u skladu sa članom 379 ovog zakona;

57) **kolegijum nadzornih organa** je stalna i fleksibilna struktura za saradnju, koordinaciju i olakšavanje donošenja odluka u vezi sa nadzorom grupe;

58) **osiguravajući holding** je matično društvo koje nije mješoviti finansijski holding i čija je glavna djelatnost sticanje udjela i učešće u zavisnim društvima, kada su ta društva ćerke isključivo ili uglavnom društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje ili društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje iz država članica ili društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje iz trećih država i najmanje jedno od tih društava ćerki je društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje;

59) **mješoviti osiguravajući holding** je matično društvo koje nije društvo za osiguranje, društvo za osiguranje iz države članice, društvo za osiguranje iz treće države, društvo za reosiguranje, društvo za reosiguranje iz države članice, društvo za reosiguranje iz treće države, osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding koji među svojim društvima ćerkama uključuje najmanje jedno društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje;

60) **mješoviti finansijski holding** je mješoviti finansijski holding u skladu sa zakonom kojim se uređuje dodatni nadzor finansijskih konglomerata;

61) **matično društvo grupe** je društvo koje, prema mišljenju Agencije, efektivno ostvaruje dominantan uticaj nad drugim društvom;

62) **zavisno društvo u grupi** je društvo na koje, prema mišljenju Agencije, matično društvo grupe efektivno ostvaruje dominantan uticaj;

63) **sporedni posrednik u osiguranju** je fizičko ili pravno lice, osim kreditnih institucija ili investicionih društava u skladu sa članom 4 stav 1 tač. 1 i 2 Regulative (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investiciona društva i o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012, koje za naknadu obavlja poslove distribucije osiguranja kao sporednu djelatnost i ispunjava sve sljedeće uslove:

- glavna poslovna djelatnost tog lica nije distribucija osiguranja,

- to lice distribuira samo određene proizvode osiguranja koji služe kao dopuna nekoj robi ili usluzi i

- distribuirani proizvodi osiguranja ne obuhvataju životno osiguranje ili rizik od odgovornosti, osim ako ono što obuhvataju dopunjuje robu ili uslugu koje posrednik pruža kao svoju glavnu poslovnu djelatnost;

64) **stranka** je fizičko lice – potrošač u skladu zakonom kojim se uređuje zaštita osnovnih prava potrošača, i predstavnik grupe potrošača ili pravno lice, koji imaju namjeru da zaključe ili su već zaključili ugovor o osiguranju sa društvom za osiguranje;

65) **distributer osiguranja** je posrednik u osiguranju, sporedni posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje;

66) **naknada** je provizija, naplata ili druga naknada, uključujući svaku ekonomsku korist ili svaku finansijsku ili nefinansijsku prednost ili podsticaj koji se nudi ili se daje u vidu aktivnosti distribucije osiguranja;

67) **glavno mjesto poslovanja** je mjesto iz kojeg se upravlja obavljanjem glavne djelatnosti;

68) **savjetovanje** je davanje lične preporuke stranki, bilo na njen zahtjev bilo na inicijativu distributera osiguranja, u pogledu jednog ili više ugovora o osiguranju;

69) **investicioni proizvod osiguranja** je proizvod osiguranja koji nudi vrijednost po isteku ili otkupnu vrijednost polise osiguranja i kod kojeg je ta vrijednost po isteku ili otkupna vrijednost u potpunosti ili dijelom, direktno ili indirektno, izložena fluktuacijama na tržištu i ne uključuje:

- proizvode neživotnog osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 1 do 18 ovog zakona;
- ugovore o životnom osiguranju kod kojih se naknade predviđene ugovorom isplaćuju samo u slučaju smrti ili u vezi sa nesposobnošću koja je posljedica povrede, bolesti ili invaliditeta;

- penzijske proizvode koji, prema posebnom zakonu, imaju prvobitnu namjenu da investitoru obezbijede prihod u penziji i koji investitoru daju pravo na određene koristi;

- zvanično priznate programe profesionalnih penzija prema zakonima koji uređuju profesionalne penzije;

- pojedinačne proizvode penzijskog osiguranja za koje je posebnun zakonom propisan novčani doprinos poslodavca i kod kojih poslodavac ili zaposleni ne mogu birati proizvod penzijskog osiguranja ili osiguravača;

70) **trajni medij** je svako sredstvo koje:

- omogućuje stranki pružanje informacija koje su joj lično upućene tako da joj budu dostupne za buduću upotrebu u periodu koji odgovara namjeni tih informacija i

- omogućuje neizmijenjenu reprodukciju pruženih informacija;

71) **spoljna institucija za procjenu kreditnog rizika** je agencija za kreditni rejting, koja je registrovana ili sertifikovana od strane evropskog regulatora za tržište hartija od vrijednosti, ili centralna banka koja izdaje kreditne rejtinge.

## Glava II

### POSLOVI OSIGURANJA

#### Vrste poslova osiguranja

##### Član 18

(1) Poslovi osiguranja, u zavisnosti od vrste rizika koje pokrivaju, su:

1) osiguranje od nezgode, uključujući povrede na radnom mjestu i profesionalne bolesti, a koje pokriva:

- fiksne novčane naknade,

- naknade u obliku odštete,
  - kombinaciju prethodnog,
  - povrede putnika;
- 2) zdravstveno osiguranje, koje pokriva:
- fiksne novčane naknade,
  - naknade u obliku odštete,
  - kombinaciju prethodnog;
- 3) osiguranje drumskih vozila (osim šinskih vozila) koje pokriva sva oštećenja ili gubitak:
- drumskih motornih vozila na sopstveni pogon,
  - drumskih vozila bez sopstvenog pogona;
- 4) osiguranje šinskih vozila koje pokriva sva oštećenja ili gubitak šinskih vozila;
- 5) osiguranje vazduhoplova koje pokriva sva oštećenja ili gubitak vazduhoplova;
- 6) osiguranje plovila (morska, riječna, jezerska plovila i plovila za plovidbu kanalima) koje pokriva sva oštećenja ili gubitak;
- plovila za plovidbu kanalima i u riječnoj plovidbi,
  - plovila u jezerskoj plovidbi,
  - plovila u pomorskoj plovidbi;
- 7) osiguranje robe u prevozu uključujući robu, prtljag i druga dobra, koje pokriva sva oštećenja ili gubitak robe u prevozu ili prtljaga, bez obzira na oblik prevoza;
- 8) osiguranje od požara i elementarnih šteta koje pokriva sva oštećenja ili gubitak imovine, osim imovine uključene u vrste osiguranja iz tač. 3, 4, 5, 6 i 7 ovog stava, kao posljedica:
- požara,
  - eksplozije,
  - oluje,
  - elementarnih nepogoda osim oluje,
  - atomske energije,
  - pomjeranja zemljišta;
- 9) ostala osiguranja imovine koja pokrivaju sve štete ili gubitak imovine, osim imovine iz vrste osiguranja iz tač. 3, 4, 5, 6 i 7 ovog stava, kao posljedica grada ili mraza i u slučaju svakog događaja kao što je krađa, osim onih iz vrste osiguranja iz tačke 8 ovog stava;
- 10) osiguranje od odgovornosti za upotrebu drumskih vozila na sopstveni pogon koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizilaze iz upotrebe drumskih vozila na sopstveni pogon, uključujući odgovornost prevoznika;
- 11) osiguranje od odgovornosti za upotrebu vazduhoplova koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizlaze iz upotrebe vazduhoplova, uključujući odgovornost prevoznika;
- 12) osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila (morska, riječna i jezerska plovila i plovila za plovidbu kanalima) koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizlaze iz upotrebe morskih, riječnih, jezerskih plovila i plovila za plovidbu kanalima, uključujući odgovornost prevoznika;
- 13) ostala osiguranja od odgovornosti koja pokrivaju sve vrste odgovornosti, osim osiguranja iz tač. 10, 11 i 12 ovog stava;
- 14) osiguranje kredita koje pokriva:
- nesolventnost (opštu),
  - izvozne kredite,
  - kredite sa višekratnim otplatama,
  - hipoteke,

- poljoprivredne kredite;
  - 15) osiguranje jemstava koje pokriva:
    - jemstvo (neposredno),
    - jemstvo (posredno);
  - 16) osiguranje raznih finansijskih gubitaka koje pokriva:
    - profesionalne rizike,
    - nedovoljne prihode (opšte),
    - loše vrijeme,
    - izgubljenu dobit,
    - nepredviđene troškove opšte prirode,
    - nepredviđene poslovne troškove,
    - gubitak tržišne vrijednosti,
    - gubitak najamnine odnosno prihoda,
    - druge posredne poslovne gubitke,
    - druge neposlovne finansijske gubitke,
    - druge oblike finansijskih gubitaka;
  - 17) osiguranje troškova pravne zaštite koje pokriva troškove pravne zaštite i troškove sudskog postupka;
  - 18) osiguranje pomoći (asistencija) koje pokriva pomoć pruženu licima koja zapadnu u teškoće za vrijeme puta, van doma ili uobičajenog boravišta ;
  - 19) osiguranje života koje obuhvata:
    - životna osiguranja i to: osiguranja za slučaj doživljenja, osiguranje za slučaj smrti, mješovito osiguranje za slučaj smrti i doživljenja, doživotno osiguranje za slučaj smrti, osiguranje života sa povratom premija i ostala životna osiguranja,
    - rentno osiguranje,
    - dopunsko osiguranje od posljedica nezgode koje se ugovara uz životno osiguranje, posebno osiguranje za slučaj nezgode uključujući osiguranje od nesposobnosti za rad, osiguranje za slučaj smrti kao posljedicu nezgode i osiguranje za slučaj invaliditeta kao posljedicu nezgode ili bolesti,
    - osiguranje za slučaj vjenčanja ili rođenja;
  - 20) osiguranje života i rentno osiguranje kod kojih ugovarač osiguranja snosi rizik ulaganja;
  - 21) tontine (osiguranja u kojima se osnivaju udruženja članova kako bi zajednički kapitalizovali svoje doprinose i zatim raspodijelili tako prikupljena sredstva preživjelim članovima ili korisnicima umrlih članova);
  - 22) osiguranje sa kapitalizacijom isplate (osiguranje koje se zasniva na aktuarskim obračunima, kod kojeg se, u zamjenu za jednokratno, odnosno višekratno plaćanje unaprijed ugovorenog iznosa premije, preuzimaju obaveze isplate iznosa u određenoj visini kroz određeni period);
  - 23) upravljanje sredstvima zajedničkih penzionih fondova koji uključuju očuvanje kapitala ili plaćanje minimalnih kamata.
- (2) Neživotna osiguranja iz stava 1 tačka 18 ovog člana obuhvataju djelatnost koja se sastoji od pomoći pružene licima koja zapadnu u poteškoće prilikom putovanja kada su van svog prebivališta ili uobičajenog boravišta, pri čemu se pomoć sastoji u tome da društvo za unaprijed plaćenu premiju odmah pruži pomoć korisniku iz ugovora o pružanju pomoći kad je to lice u teškoćama koje su posljedica slučajnog događaja, u slučajevima i pod uslovima koji su navedeni u ugovoru.
- (3) Pomoć iz stava 2 ovog člana može obuhvatati pružanje naknade u gotovini ili u naturi, pri čemu naknade u naturi može pružiti i osoblje pravnog lica koje ih daje, koristeći se opremom tog lica.

(4) Djelatnost pružanja pomoći iz stava 2 ovog člana ne obuhvata servisiranje, održavanje, usluge nakon prodaje ili samo ukazivanje ili pružanje pomoći u svojstvu posrednika.

(5) Raspored vrsta rizika prema vrstama osiguranja iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija.

### **Grupe poslova osiguranja**

#### **Član 19**

Više vrsta osiguranja, zavisno od povezanosti rizika, odnosno interesa koji se pokrivaju osiguranjem svrstavaju se u grupe osiguranja, i to u:

1) grupu neživotnih osiguranja, koja obuhvata vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 1 do 18 ovog zakona;

2) grupu životnih osiguranja, koja obuhvata vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 19 do 23 ovog zakona.

### **Glava III**

## **DRUŠTVO ZA OSIGURANJE**

### **ODJELJAK A**

## **POSLOVANJE DRUŠTVA ZA OSIGURANJE**

### **Forma društva za osiguranje**

#### **Član 20**

(1) Djelatnost osiguranja u Crnoj Gori mogu obavljati samo društva za osiguranje koja su dobila dozvolu Agencije za obavljanje djelatnosti osiguranja u skladu sa ovim zakonom.

(2) Društvo za osiguranje može biti osnovano kao:

1) akcionarsko društvo, i

2) Evropsko društvo.

(3) Društvo za osiguranje mora za osnivanje podružnice u trećoj državi prethodno dobiti dozvolu Agencije.

### **Osnovni kapital**

#### **Član 21**

(1) Osnovni kapital prilikom osnivanja društva za osiguranje, odnosno prilikom proširenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja društva za osiguranje, ne smije biti manji od iznosa apsolutnog ograničenja minimalnog zahtijevanog kapitala iz člana 179 ovog zakona.

(2) Sredstva osnovnog kapitala društva za osiguranje ne smiju poticati iz zajmova ili kredita niti biti opterećena na bilo koji način.

### **Akcije društva za osiguranje**

#### **Član 22**

(1) Akcije društva za osiguranje glase na ime.

(2) Akcije iz stava 1 ovog člana moraju biti u cjelosti uplaćene u novcu prije upisa u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS).

(3) Društvo za osiguranje može emitovati povlašćene akcije najviše do 25% od ukupnog broja akcija.

(4) Odredbe stava 2 ovog člana ne primjenjuje se u slučaju pripajanja društva za osiguranje, odnosno podjele društva za osiguranje.

## **ODJELJAK B**

### **DOZVOLA ZA RAD**

#### **Dozvola za obavljanje poslova osiguranja**

##### **Član 23**

(1) Društvo za osiguranje može da obavlja samo poslove osiguranja i poslove reosiguranja u vrstama osiguranja za koje je prethodno od Agencije pribavilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja.

(2) Dozvola za obavljanje poslova osiguranja, odnosno poslova reosiguranja koje je Agencija izdala u skladu sa ovim zakonom važi na teritoriji svih država članica i obuhvata i poslovanje preko podružnice i neposredno.

(3) Sjedište društva za osiguranje i društva za reosiguranje mora biti u istoj državi članici u kojoj se nalazi njegovo registrovano sjedište.

#### **Promjena naziva i sjedište**

##### **Član 24**

Društvo obavezno pribavlja saglasnost Agencije za promjenu naziva i sjedišta.

#### **Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja**

##### **Član 25**

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja Agenciji podnose osnivači društva za osiguranje.

(2) U zahtjevu za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana mora se navesti grupa osiguranja, pojedine vrste osiguranja ili rizici u pojedinoj vrsti osiguranja za koje se traži izdavanje dozvole.

(3) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se:

1) ugovor, odnosno odluka o osnivanju;

2) predlog statuta;

3) dokaz da su obezbijeđena novčana sredstva najmanje u visini iznosa osnovnog kapitala iz člana 21 ovog zakona i sredstva za pokriće osnivačkih i drugih troškova vezanih za početak rada društva;

4) podatke o akcionarima i licima koja su sa njima u odnosu bliske povezanosti;

5) za lica koja namjeravaju da steknu kvalifikovano učešće, podaci o registraciji tog lica i dokazi o ispunjenosti uslova za sticanje kvalifikovanog učešća u smislu ovog zakona;

6) za fizička lica koja su predložena za članove organa upravljanja društva za osiguranje, dokazi kojima se dokazuje ispunjenost uslova za imenovanje u organe upravljanja čl. 60 do 121 ovog zakona;

7) podaci o licima koja će biti nosioci ključnih funkcija, sa dokazom da ta lica ispunjavaju uslove čl. 60 do 121 ovog zakona, i dokaz da će društvo za osiguranje moći ispuniti uslove u vezi sa sistemom upravljanja u skladu sa ovim zakonom;

8) organizacionu strukturu i poslovni plan društva za osiguranje za sljedeće tri poslovne godine, u skladu sa članom 26 ovog zakona;

9) ako je planiran prenos poslova, dokumentaciju koja se dostavlja prije prenosa poslova u skladu sa ovim zakonom;

10) za društvo koje namjerava da obavlja obavezna osiguranja u saobraćaju, uslove osiguranja po vrstama obaveznih osiguranja u skladu sa zakonom;

11) dokaz o postojanju prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava za pokriće apsolutnog ograničenja minimalnog zahtijevanog kapitala iz člana 179 ovog zakona;

12) dokaz da će društvo za osiguranje moći da održava prihvatljiva osnovna sopstvena sredstva u iznosu dovoljnom za pokriće minimalnog zahtijevanog kapitala, u skladu sa članom 179 ovog zakona;

13) dokaz da će društvo za osiguranje moći da održava prihvatljiva sopstvena sredstva u iznosu dovoljnom za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala, u skladu sa članom 140 ovog zakona.

(4) Pored dokumentacije iz stava 3 ovog člana, osnivači podnose i:

- za društva koja namjeravaju da obavljaju poslove osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona - imena i adrese svih predstavnika za rješavanje odštetnih zahtjeva koji su imenovani u svakoj državi članici u kojoj društvo obavlja te poslove osiguranja;

- za društva koja namjeravaju da obavljaju vrstu osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 18 ovog zakona - spisak kadrovskih i tehničkih kapaciteta, uključujući kvalifikacije zdravstvenih timova i kvalitet opreme koje će društvo za osiguranje koristiti za ispunjenje obaveza iz navedene vrste osiguranja.

(5) Pored podataka iz ovog člana, Agencija može tražiti i druge informacije, dokaze i podatke kojima se dokazuje ispunjenost uslova iz st. 3 i 4 ovog člana u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

(6) Prije izdavanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja, Agencija će se konsultovati i tražiti informacije od:

1) društva ćerke društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje koje je dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja odnosno reosiguranja u toj državi članici;

2) društva ćerke matičnog društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje koje je dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja odnosno reosiguranja u toj državi članici; ili

3) društva koje kontroliše isto fizičko ili pravno lice koje kontroliše društvo za osiguranje odnosno društvo za reosiguranje koje je dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja odnosno reosiguranja u toj državi članici.

(7) Konsultacije i razmjena informacija iz stava 6 ovog člana sprovodiće se u vezi sa primjerenošću sticalaca kvalifikovanog učešća, akcionara, članova organa upravljanja i rukovođenja društva za osiguranje i drugih lica koja obavljaju ključne funkcije uključene u upravljanje društvom za osiguranje ili drugim subjektom unutar grupe, kao i u vezi sa kontinuiranom procjenom ispunjavanja uslova poslovanja.

(8) Kada iz zahtjeva iz stava 1 ovog člana proizilazi da društvo za osiguranje namjerava da se bavi poslovima osiguranja i van Crne Gore, a poslovni plan ukazuje na vjerovatnoću da će to poslovanje značajnije uticati na tržište druge države članice, Agencija će o tome obavijestiti EIOPA-u i nadležni nadzorni organ te države članice i dostaviti informacije potrebne za odgovarajuću procjenu.

(9) Obavještenje iz stava 8 ovog člana ne utiče na nadležnosti Agencije u skladu sa ovim zakonom.

(10) Agencija će nadležnom nadzornom organu države članice, na zahtjev, dostaviti informacije iz st. 6 i 7 ovog člana koje se odnose na društvo za osiguranje iz Crne Gore.

(11) Za osnivače - strana lica, dokumentacija iz st. 3 i 4 ovog člana podnosi se u ovjerenom prevodu na crnogorskom jeziku.

(12) Dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev iz stava 1 ovog člana ne smije biti starija od 90 dana.

## **Poslovni plan društva za osiguranje**

### **Član 26**

- (1) Poslovni plan društva za osiguranje mora sadržati najmanje:
- 1) osnove poslovne politike,
  - 2) prirodu rizika ili obaveza koje društvo za osiguranje namjerava da pokriva,
  - 3) vrste osiguranja koje društvo za osiguranje namjerava da obavlja,
  - 4) program predviđenog reosiguranja s tablicama maksimalnog pokrića za sve vrste osiguranja s vodećim načelima reosiguranja,
  - 5) stavke osnovnih sopstvenih sredstava koje čine apsolutno ograničenje minimalnog zahtijevanog kapitala,
  - 6) predviđenu visinu troškova osnivanja i troškova organizacije poslovanja i izvore finansiranja ovih troškova.
- (2) Poslovni plan za prve tri poslovne godine, pored podataka iz stava 1 ovog člana, sadrži:
- 1) projekciju bilansa stanja za potrebe solventnosti,
  - 2) procjenu budućeg zahtijevanog solventnog kapitala u skladu sa čl. 148 i 149 ovog zakona, zasnovanu na projekciji izvještaja o finansijskom položaju iz tačke 1 ovog stava, kao i metod obračuna kojim je dobijena ta procjena,
  - 3) procjenu budućeg minimalnog zahtijevanog kapitala, u skladu sa čl. 178 i 179 ovog zakona, zasnovanu na projekciji izvještaja o finansijskom položaju iz tačke 1 ovog stava, kao i metod obračuna kojim je dobijena ta procjena,
  - 4) procjenu finansijskih sredstava koja su namijenjena za pokriće tehničkih rezervi, minimalnog zahtijevanog kapitala i zahtijevanog solventnog kapitala,
  - 5) projekcije bilansa stanja i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti,
  - 6) elaborat o očekivanim poslovnim rezultatima, naročito o očekivanim premijskim prihodima, očekivanim naknadama za štete, očekivanim troškovima za provizije i drugim troškovima;
  - 7) u pogledu neživotnog osiguranja i reosiguranja, plan uključuje i sljedeće:
    - procjene troškova upravljanja osim osnivačkih troškova, a posebno tekuće opšte troškove i provizije;
    - procjene premija ili doprinosa i šteta;
  - 8) u pogledu životnog osiguranja, plan u kojem su detaljno navedene procjene prihoda i rashoda od direktnog poslovanja, preuzetih obaveza reosiguranja i ustupljenih obaveza reosiguranja.
- (3) Ako društvo za osiguranje namjerava da obavlja poslove osiguranja u vrsti osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 18 ovog zakona, poslovni plan mora sadržati i opis resursa koji su potrebni za ispunjavanje obaveza iz ove vrste osiguranja.
- (4) Poslovni plan društva za reosiguranje mora sadržati podatke ili dokaze iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana, stava 2 ovog člana i podatke ili dokaze o:
- 1) vrsti ugovora o reosiguranju koje društvo za reosiguranje namjerava da zaključi sa društvima cedentima,
  - 2) vodećim načelima retrocesije.

## **Izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja**

### **Član 27**



(1) Dozvola za obavljanje poslova osiguranja može se izdati za sve vrste u pojedinoj grupi osiguranja, pojedinu vrstu osiguranja ili rizike koji pripadaju određenoj vrsti osiguranja.

(2) Dozvola za obavljanje poslova osiguranja može se izdati i za podgrupu neživotnih osiguranja, i to kao dozvola za obavljanje:

1) osiguranja od nezgode i zdravstvenog osiguranja - za vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona,

2) osiguranja motornih vozila - za vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 1 alineja 4, tač. 3, 7 i 10 (isključujući odgovornost prevoznika),

3) pomorskog i transportnog osiguranja - za vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 1 alineja 4, tač. 4, 6, 7 i 12 ovog zakona,

4) osiguranja vazduhoplova - za vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 1 alineja 4, tač. 5, 7 i 11 ovog zakona,

5) osiguranja od požara i druga osiguranja imovine - za vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 8 i 9 ovog zakona,

6) osiguranja od odgovornosti - za vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 10, 11, 12 i 13 ovog zakona,

7) kreditnog osiguranja i osiguranja jemstva - za vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 14 i 15 ovog zakona.

(3) Agencija može društvu za osiguranje izdati i dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja, pri čemu ta dozvola pokriva samo onu grupu osiguranja za koje je to društvo dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja.

(4) Društvo za reosiguranje može dobiti dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja za obje grupe osiguranja iz člana 19 ovog zakona, pri čemu će Agencija u izreci rješenja naglasiti da to rješenje važi isključivo za poslove reosiguranja.

(5) Agencija će, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, rješenjem odlučiti o podnijetom zahtjevu.

(6) Agencija obavještava EIOPA-u o izdatim dozvolama za obavljanje poslova osiguranja u skladu sa ovim zakonom.

## **Dodatni rizici**

### **Član 28**

(1) Izuzetno od člana 25 ovog zakona, društvo za osiguranje koje ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 1 do 18 ovog zakona može osiguravati i druge rizike iz grupe neživotnih osiguranja bez pribavljanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja za vrstu osiguranja kojoj pripadaju ti rizici, kada ti rizici ispunjavaju sljedeće uslove:

1) povezani su sa osnovnim rizikom,

2) odnose se na predmet osiguranja osiguran osnovnim rizikom, i

3) predmet su osiguranja u ugovoru kojim se osigurava osnovni rizik.

(2) Rizici koji su uključeni u vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 14, 15 i 17 ovog zakona ne mogu se smatrati dodatnim rizicima u smislu ovog zakona.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, osiguranje troškova pravne zaštite može se smatrati dodatnim rizikom u odnosu na osiguranje pomoći (asistenciju) ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana i jedan od sljedećih uslova:

1) osnovni rizik odnosi se na pomoć pruženu licima koja zapadnu u poteškoće tokom putovanja, dok su van svog prebivališta ili uobičajenog boravišta, ili

2) osiguranje se odnosi na sporove ili rizike koji proizlaze iz ili su u vezi sa upotrebom pomorskih plovila.

## **Odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole za rad**

### **Član 29**

- (1) Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja ako:
- 1) sticaoci kvalifikovanog učešća ili članovi u društvu za osiguranje ne ispunjavaju uslove iz ovog zakona;
  - 2) lica predložena za članove upravnog odbora odbora direktora društva za osiguranje ne ispunjavaju uslove iz ovog zakona;
  - 3) lica imenovana za članove nadzornog odbora ne ispunjavaju uslove iz ovog zakona;
  - 4) iz dostavljene dokumentacije proizilazi da društvo za osiguranje nije organizovano u skladu sa ovim zakonom, odnosno da nijesu osigurani uslovi za poslovanje društva za osiguranje iz ovog zakona;
  - 5) opšta akta društva za osiguranje nijesu u skladu sa ovim zakonom;
  - 6) iz dostavljene dokumentacije i drugih podataka u posjedu Agencije proizilazi da društvo za osiguranje nije kadrovski, organizaciono i tehnički osposobljeno za obavljanje poslova osiguranja, odnosno poslova reosiguranja na način i u obimu koji je predviđen poslovnim planom;
  - 7) bi obavljanje nadzora poslovanja društva za osiguranje shodno ovom zakonu moglo biti otežano ili onemogućeno;
  - 8) bliska povezanost između društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje i drugih fizičkih ili pravnih lica sprječava efikasno obavljanje nadzora Agencije;
  - 9) zakoni i drugi propisi treće države onemogućavaju ili stvaraju probleme za efikasno obavljanje nadzora nad fizičkim ili pravnim licima sa kojima je društvo za osiguranje u odnosu bliske povezanosti;
  - 10) ako iz zahtjeva i priložene dokumentacije proizilazi da društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje ne ispunjava druge uslove za obavljanje poslova osiguranja na koje se odnosi zahtjev za izdavanje dozvole.
- (2) Ako u postupku po podnijetom zahtjevu za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja Agencija utvrdi da društvo za osiguranje ne ispunjava uslove za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja u određenoj vrsti osiguranja ili riziku unutar određene vrste osiguranja navedenom u zahtjevu, izdaće dozvolu samo za obavljanje poslova osiguranja za koje društvo za osiguranje ispunjava uslove za izdavanje dozvole.

## **Registracija društva**

### **Član 30**

- (1) Društvo za osiguranje ne može se upisati u CRPS prije dobijanja dozvole od Agencije za obavljanje poslova osiguranja.
- (2) Osnivači društva za osiguranje dužni su da, u roku od dva mjeseca od dana dobijanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja, podnesu prijavu za registraciju u Centralni registar Privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS).
- (3) Uz prijavu iz stava 2 ovog člana podnosi se i dozvola za obavljanje poslova osiguranja.
- (4) Društvo za osiguranje dužno je da rješenje o registraciji dostavi Agenciji, u roku od sedam dana od dana prijema tog rješenja.

## **Izmjena dozvole za obavljanje poslova osiguranja**

### **Član 31**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da prije početka obavljanja vrste osiguranja koja nije obuhvaćena dozvolom, odnosno za prestanak obavljanja vrste osiguranja za koju ima dozvolu, podnese Agenciji zahtjev za izmjenu dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

(2) Na postupak izmjene dozvole iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 25 do 30 ovog zakona.

(3) U slučaju prestanka obavljanja vrste osiguranja iz stava 1 ovog člana, Agencija će rješenjem utvrditi prestanak važenja dozvole za rad u dijelu obavljanja pojedine vrste osiguranja.

### **Statusne promjene društva za osiguranje**

#### **Član 32**

(1) Društvo za osiguranje je dužno da, radi vršenja statusne promjene podjele, spajanja ili pripajanja (u daljem tekstu: statusna promjena), Agenciji podnese zahtjev za dobijanje prethodne saglasnosti.

(2) Na statusne promjene iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje privrednih društava.

(3) Agencija će prilikom odlučivanja o zahtjevu iz stava 1 ovog člana uzeti u obzir:

1) očuvanje finansijske stabilnosti društva kojem će se pripojiti drugo društvo za osiguranje ili drugo pravno lice, društva koje se dijeli, odnosno društava koja se spajaju;

2) poslovni ugled i finansijsku stabilnost društva za osiguranje kojem će se pripojiti drugo društvo za osiguranje, društva koje se dijeli odnosno društva koje će nastati podjelom ili spajanjem;

3) stručnost i primjerenost lica koja će upravljati društvom za osiguranje koje nastavlja sa poslovanjem odnosno koje će nastati nakon statusne promjene;

4) mogućnost nastavka poslovanja društva za osiguranje koje nastavlja sa poslovanjem odnosno koje će nastati nakon statusne promjene, kao i da li će grupa društava za osiguranje, čiji član postaje društvo za osiguranje, imati strukturu koja omogućava sprovođenje efikasnog nadzora, efikasnu razmjenu podataka između nadležnih nadzornih organa i raspodjelu nadležnosti između nadležnih nadzornih organa;

5) sumnju na eventualno pranje novca, odnosno finansiranje terorizma kroz sprovođenje statusne promjene.

(4) Agencija će odbiti zahtjev iz stava 1 ovog člana ako nijesu ispunjeni uslovi iz stava 2 ovog člana.

(5) Na društvo za osiguranje koje treba da nastane sprovođenjem statusne promjene iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju čl. 25 do 30 ovog zakona.

(6) Kada je u statusnu promjenu iz stava 5 ovog člana uključeno društvo za osiguranje iz druge države članice ili treće države, statusna promjena može se sprovesti nakon što se nadležni nadzorni organi svih učesnika u statusnoj promjeni saglase sa tom statusnom promjenom.

(7) U slučaju iz stava 6 ovog člana, Agencija će prije donošenja odluke o zahtjevu za izdavanje saglasnosti za statusnu promjenu zatražiti mišljenje nadležnih nadzornih organa učesnika u statusnoj promjeni iz druge države članice, odnosno treće države o toj statusnoj promjeni.

(8) Ako nadležni nadzorni organ ne dostavi Agenciji svoje mišljenje ili odobrenje u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva Agencije, smatraće se da je dato prećutno odobrenje za tu statusnu promjenu.

(9) Na statusnu promjenu društva za osiguranje iz stava 1 ovog člana koja uključuje prenos ili preuzimanje ugovora o osiguranju sklopljenih preko podružnice ili neposredno, u koje je uključeno društvo za osiguranje iz druge države članice ili treće države, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o prenosu portfelja osiguranja.

(10) Agencija utvrđuje sadržaj zahtjeva i dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev za izdavanje saglasnosti iz stava 1 ovog člana.

(11) U slučaju iz stava 7 ovog člana, zahtjev za dobijanje saglasnosti smatraće se urednim danom prijema mišljenja odnosno odobrenja iz stava 7 ovog člana odnosno danom isteka roka iz stava 8 ovog člana.

(12) Društvo za osiguranje kojem je pripojeno drugo društvo za osiguranje, društvo koje se podijelilo odnosno društvo nastalo spajanjem u skladu sa ovim članom, dužno je da o statusnoj promjeni obavijesti ugovarače osiguranja putem javnih medija na područjima na kojima ugovori o osiguranju koji se prenose pokrivaju rizike, osim kod prenosa ugovora o osiguranju izvoznih kredita, o kojima ugovarači osiguranja moraju biti obaviješteni putem javnih medija u njihovom sjedištu odnosno prebivalištu.

(13) Odredba stava 12 ovog člana ne primjenjuje se na društva za reosiguranje.

### **Prestanak važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja**

#### **Član 33**

(1) Dozvola za obavljanje poslova osiguranja prestaje da važi:

1) donošenjem odluke o pokretanju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje;

2) danom otvaranja stečajnog postupka nad društvom za osiguranje;

3) danom prenosa cijelog portfelja osiguranja na drugo društvo za osiguranje;

4) danom upisa u CRPS statusne promjene, na osnovu koje društvo za osiguranje prestaje da postoji.

(2) U slučaju prestanka dozvole za obavljanje poslova osiguranja iz razloga iz stava 1 ovog člana, Agencija će donijeti rješenje o prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja i o tome obavijestiti nadležni sud.

(3) U slučaju prestanka važenja dozvole za rad, Agencija o tome obavještava nadzorne organe drugih država članica, u cilju preduzimanja odgovarajućih mjera koje bi spriječile društvo za osiguranje da započne nove poslove na teritoriji tih država.

(4) Agencija, u saradnji sa nadzornim organima drugih država članica, preduzima sve potrebne mjere kako bi zaštitila interese osiguranika, uključujući i mjere ograničavanja slobodnog raspolaganja imovinom društva za osiguranje.

(5) Rješenje iz stava 2 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“ i „Službenom listu Evropske unije“.

### **Pravno dejstvo rješenja o oduzimanju odnosno prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja**

#### **Član 34**

Rješenje o oduzimanju odnosno prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja, izdate od strane nadležnog nadzornog organa države članice društvu za osiguranje iz druge države članice koje ima podružnicu u Crnoj Gori, ima neposredno dejstvo na teritoriji Crne Gore, bez posebnog postupka priznanja i izvršenja.

## **Glava IV PREKOGRANIČNO PRUŽANJE USLUGA**

## **ODJELJAK A**

### **OBAVLJANJE POSLOVA OSIGURANJA VAN TERITORIJE CRNE GORE**

#### **Obavljanje poslova osiguranja u drugoj državi članici**

##### **Član 35**

Društvo za osiguranje može da obavlja poslove osiguranja na teritoriji druge države članice, preko podružnice ili neposredno, ako ispunjava propisane uslove države članice pružanja usluge, odnosno države članice preuzimanja obaveze.

#### **Obavljanje poslova u drugoj državi članici preko podružnice**

##### **Član 36**

(1) Društvo za osiguranje koje ima namjeru da pruža usluge osiguranja na teritoriji druge države članice preko podružnice, dužno je prethodno da pisano obavijesti Agenciju o državi članici pružanja usluge, odnosno državi članici preuzimanja obaveze na čijoj teritoriji ima namjeru da osnuje podružnicu.

(2) Društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužno je da dostavi Agenciji:

1) poslovni plan sa vrstama predviđenih poslova i organizacionom strukturom podružnice;

2) ime lica ovlašćenog da obavezuje društvo za osiguranje ili - u slučaju Lloyd-ovog udruženja individualnih osiguravača - osiguravače, prema trećim licima, koje ima ovlaštenje i za zastupanje pred organima i sudovima u Crnoj Gori (ovlašćeni predstavnik);

3) zvaničnu adresu u državi domaćinu, preko koje će se odvijati sva pisana korespondencija sa društvom za osiguranje i ovlašćenim predstavnikom.

(3) Ako društvo ima adekvatan sistem upravljanja, ispunjava zahtjeve u pogledu finansijskog poslovanja i za ovlašćenog predstavnika imenuje lice koje ispunjava uslove iz čl. 78 i 79 ovog zakona, Agencija će, uzimajući u obzir planirane poslove, u roku od tri mjeseca, od dana dostavljanja kompletne dokumentacije iz st. 1 i 2 ovog člana, isto dostaviti nadležnom nadzornom organu države članice u kojoj društvo za osiguranje ima namjeru da osnuje podružnicu, i o tome obavijestiti i društvo za osiguranje.

(4) Ako ocijeni da društvo nema adekvatan sistem upravljanja, finansijski položaj ili ako ovlašćeni predstavnik po ocjeni Agencije nema dobar poslovni ugled i iskustvo, Agencija će u roku od tri mjeseca od dana prijema kompletne dokumentacije iz stava 2 ovog člana, rješenjem odbiti da dostavi informacije nadležnom nadzornom organu druge države članice i o tome obavijestiti društvo za osiguranje.

(5) Agencija će nadležnom nadzornom organu države članice, uz obavještenje iz stava 1 ovog člana, potvrditi da društvo za osiguranje pokriva zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital koji se obračunava u skladu sa ovim zakonom.

(6) Ako nadležni nadzorni organ države članice, u roku od dva mjeseca od dana prijema obavještenja iz stava 3 ovog člana, dostavi Agenciji uslove, pod kojima, u javnom interesu, može poslovati preko podružnice u toj državi članici, Agencija će te uslove bez odlaganja proslijediti društvu za osiguranje.

(7) Društvo za osiguranje može osnovati podružnicu i početi obavljati poslove osiguranja u drugoj državi članici preko podružnice od dana kada je Agencija primila informacije nadležnog nadzornog organa iz stava 6 ovog člana ili, u slučaju da ih ne primi, istekom dva mjeseca od dana dostavljanja obavještenja Agencije da je nadležnom nadzornom organu države članice dostavilo podatke iz stava 4 ovog člana.

## **Izveštaji i obavještenja društava za osiguranje u vezi sa poslovanjem preko podružnice**

### **Član 37**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da o izmjenama podataka iz člana 36 stav 2 ovog člana, pisano obavijesti Agenciju, najkasnije mjesec dana prije namjere vršenja izmjena.

(2) Izmjenu koja se odnosi na proširenje poslovanja moguće je sprovesti nakon isteka mjesec dana od kada je društvo za osiguranje o tome obavijestilo Agenciju.

(3) O izmjenama iz stava 1 ovog člana Agencija će pisano obavijestiti nadležni nadzorni organ države članice iz člana 36 stav 4 ovog člana.

(4) Kad društvo za osiguranje ima namjeru da preko podružnice pokriva rizike iz vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, isključujući odgovornost prevoznika, dužno je da dostavi Agenciji izjavu da je postalo član nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda države članice domaćina.

(5) Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja u drugoj državi članici dužno je da Agenciji dostavlja izvještaje o poslovanju u pojedinoj državi članici u skladu sa članom 249 ovog zakona.

(6) Agencija će nadležnom nadzornom organu države članice pružanja usluge, odnosno države članice preuzimanja obaveze, na njegov zahtjev, u razumnom roku i agregatnom obliku dostaviti podatke iz izvještaja iz stava 5 ovog člana.

## **Neposredno obavljanje poslova osiguranja u drugoj državi članici**

### **Član 38**

(1) Društvo za osiguranje, koje ima namjeru da neposredno obavlja poslove osiguranja u drugoj državi članici, dužno je da prethodno o tome pisano obavijesti Agenciju i dostavi listu i opis rizika koje namjerava da osigurava odnosno obaveza koje namjerava da pokriva u državi članici.

(2) Agencija će u roku od mjesec dana od prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana nadležnom nadzornom organu države članice u kojoj društvo za osiguranje ima namjeru da neposredno obavlja poslove osiguranja, dostaviti obavještenje iz stava 1 ovog člana i sljedeće informacije:

1) potvrdu da društvo za osiguranje pokriva zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital koji se obračunava u skladu sa ovim zakonom;

2) vrste osiguranja za koje društvo za osiguranje ima odobrenje za obavljanje poslova osiguranja.

(3) Ako Agencija podatke iz stava 1 ovog člana ne dostavi nadležnom nadzornom organu u roku iz stava 2 ovog člana, dužna je da donese rješenje kojim se odbija dostavljanje podataka nadležnom nadzornom organu države članice pružanja usluge, odnosno države članice preuzimanja obaveze.

(4) Društvo za osiguranje može da počne da obavlja poslove osiguranja nakon što primi obavještenje iz stava 2 ovog člana.

(5) Ako se promijeni bilo koji od podataka iz stava 1 ovog člana, društvo za osiguranje dužno je da o tome pisano obavijesti Agenciju i nadležni nadzorni organ države članice najkasnije 30 dana prije nastanka takve promjene, kako bi nadležni nadzorni organ te države članice mogao izvršiti svoje obaveze u skladu sa st. 1 do 4 ovog člana.

(6) Društvo za osiguranje koje namjerava da obavlja poslove osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, isključujući odgovornost prevoznika, ima obavezu da postane član nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda

države članice nakon prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana, prije nego što počne neposredno da obavlja te poslove.

(7) Na društva za osiguranje koja obavljaju poslove osiguranja u skladu sa ovim članom shodno se primjenjuju odredbe člana 37 st. 4 i 5 ovog zakona.

(8) Odredbe ovog člana ne primjenjuju se na društva za reosiguranje.

### **Obavljanje poslova osiguranja u trećoj državi**

#### **Član 39**

(1) Društvo za osiguranje može obavljati poslove osiguranja u trećoj državi preko podružnice, u skladu sa propisima te države.

(2) Za osnivanje podružnice u trećoj državi društvo za osiguranje mora da dobije dozvolu Agencije.

(3) Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje odobrenja za osnivanje podružnice u trećoj državi ako bi, u skladu sa propisima te države, odnosno u skladu sa praksom države u kojoj društvo za osiguranje ima namjeru da osnuje podružnicu u pogledu primjene i izvršavanja tih propisa, obavljanje nadzora u skladu s ovim zakonom moglo biti onemogućeno, odnosno bitno otežano.

(4) Odredbe ovog člana ne primjenjuju se na društvo za reosiguranje i društvo za osiguranje pri obavljanju poslova reosiguranja.

## **ODJELJAK B**

### **OBAVLJANJE POSLOVA OSIGURANJA DRUŠTVA ZA OSIGURANJE IZ DRUGE DRŽAVE ČLANICE**

#### **Obavljanje poslova osiguranja iz druge države članice**

##### **Član 40**

(1) Društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici dužno je da poslove osiguranja na teritoriji Crne Gore obavlja u skladu sa zakonom.

(2) Agencija redovno obavještava nadzorne organe država članica o propisima kojih se moraju pridržavati društva za osiguranje sa sjedištem u tim državama koja posluju u Crnoj Gori i nad čijom primjenom Agencija vrši nadzor.

#### **Propisi koji se primjenjuju na društvo za osiguranje iz druge države članice**

##### **Član 41**

(1) Na društvo za osiguranje iz države članice koje pruža usluge osiguranja na teritoriji Crne Gore primjenjuju se odredbe:

1) ovog zakona koje se odnose na zaštitu potrošača i obavezu čuvanja poslovne tajne;

2) zakona kojim se uređuju obavezna osiguranja u saobraćaju;

3) zakona kojim je uređena obaveza plaćanja poreza na premiju osiguranja

4) zakona kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

5) drugi propisi koji se radi zaštite javnog interesa primjenjuju na teritoriji Crne Gore, u skladu sa članom 404 stav 1 ovog zakona.

(2) Na društvo za osiguranje iz države članice koje preko podružnice pruža usluge osiguranja na teritoriji Crne Gore, pored odredaba iz stava 1 ovog člana, primjenjuju se i odredbe ovog zakona o:

1) statističkim podacima, izvještavanju i informacijama koja su društva za osiguranje dužna dostaviti Agenciji;

2) revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima, i

3) godišnjoj naknadi za nadzor iz člana 449 ovog zakona.

### **Obavljanje poslova osiguranja preko podružnice u Crnoj Gori**

#### **Član 42**

(1) Svaka trajna prisutnost društva za osiguranje na teritoriji Crne Gore tretira se na isti način kao podružnica, čak i kad ta prisutnost nema oblik podružnice i sastoji se samo od kancelarije kojim upravlja lice zaposleno u društvu za osiguranje ili lice koje je nezavisno a ima trajno ovlaštenje da zastupa društvo za osiguranje.

(2) Društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici koje ima namjeru da preko podružnice prvi put obavlja djelatnost u Crnoj Gori, obavještava nadležni nadzorni organ matične države članice o prirodi rizika ili obaveza koje ima namjeru da pokriva, sa podacima o:

1) poslovnom planu sa vrstama predviđenih poslova i organizacionom strukturom podružnice;

2) ovlaštenom predstavniku iz člana 36 stav 2 tačka 2 ovog zakona; i

3) zvaničnoj adresi u Crnoj Gori, preko koje će se odvijati sva pisana korespondencija sa društvom za osiguranje i ovlaštenim predstavnikom.

(3) Obavještenje i podatke iz stava 2 ovog člana Agenciji dostavlja nadležni nadzorni organ matične države članice u skladu sa propisima te države članice, sa potvrdom da to društvo za osiguranje pokriva zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital.

(4) U roku od dva mjeseca od dana prijema kompletne dokumentacije iz stava 3 ovog člana, Agencija će dostaviti nadzornom organu druge države članice obavještenje o uslovima pod kojima, u javnom interesu, društvo za osiguranje iz stava 2 ovog člana može obavljati poslove osiguranja preko podružnice u Crnoj Gori.

(5) Kad društvo za osiguranje ima namjeru da preko svoje podružnice pruža usluge osiguranja propisane zakonom kojim se uređuje obavezno osiguranje u saobraćaju, dužno je da, prije početka pružanja tih usluga osiguranja, Agenciji dostavi izjavu da je postalo član nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda.

(6) Društvo za osiguranje koje ima namjeru da izmijeni sadržaj podataka iz stava 2 ovog člana, dužno je da o tome pisano obavijesti Agenciju i nadležni nadzorni organ matične države članice, najkasnije mjesec dana prije planiranih izmjena.

(7) Izmjenu koja se odnosi na proširenje poslovanja moguće je sprovesti nakon isteka mjesec dana od dana kada je obavještenje dostavljeno Agenciji.

(8) Društvo za osiguranje iz druge države članice koje pokriva rizik iz vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 2 ovog zakona na teritoriji Crne Gore, dužno je da prije početka obavljanja tih poslova dostavi Agenciji uslove osiguranja za ta osiguranja.

(9) Društvo za osiguranje iz druge države članice može da osnuje podružnicu na teritoriji Crne Gore i da počne sa radom od dana kada nadležni nadzorni organ države članice primi informaciju iz stava 3 ovog člana ili, ako ih ne primi, nakon isteka dva mjeseca od dana kada je nadležni nadzorni organ dostavio Agenciji dokumentaciju iz stava 2 ovog člana.

### **Neposredno obavljanje poslova osiguranja u Crnoj Gori**

#### **Član 43**

(1) Društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici koje ima namjeru da neposredno obavlja djelatnost u Crnoj Gori dužno je da o tome obavijesti Agenciju, preko nadležnog nadzornog organa matične države članice.



(2) Nadležni nadzorni organ matične države članice društva za osiguranje iz stava 1 ovog člana Agenciji dostavlja sljedeće podatke:

1) potvrdu da društvo za osiguranje pokriva zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital koji se obračunava u skladu sa čl. 148 do 180 ovog zakona;

2) vrste osiguranja koje namjerava da obavlja u Crnoj Gori, a za koje društvo za osiguranje ima dozvolu tog nadležnog nadzornog organa;

3) prirodu rizika koje namjerava da osigurava ili obaveze koje ima namjeru da pokriva u Crnoj Gori.

(3) Ako društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana namjerava da pruža usluge osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, isključujući odgovornost prevoznika, prije početka pružanja usluga dužno je da Agenciji dostavi i:

1) ime i adresu predstavnika, u skladu sa zakonom kojim se uređuju obavezna osiguranja u saobraćaju,

2) izjavu da je to društvo za osiguranje postalo član nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda.

(4) Imenovanje predstavnika iz stava 3 tač. 1 i 2 ovog člana ne smatra se osnivanjem podružnice društva za osiguranje.

(5) Društvo za osiguranje može početi sa pružanjem usluga osiguranja u Crnoj Gori od datuma kad dobije obavještenje nadležnog nadzornog organa matične države članice da su Agenciji dostavljene informacije iz stava 2 ovog člana, odnosno od dana dostavljanja Agenciji informacija iz stava 3 ovog člana.

(6) Nadležni nadzorni organ društva za osiguranje iz druge države članice obavještava Agenciju o svim promjenama koje se odnose na dostavljene podatke iz stava 2 ovog člana.

(7) Društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužno je da prethodno obavijesti Agenciju o svim promjenama podataka iz stava 3 ovog člana.

(8) Odredbe ovog člana ne primjenjuju se na društvo za reosiguranje.

### **Osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima**

#### **Član 44**

(1) Društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici, koje neposredno obavlja poslove osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, isključujući odgovornost prevoznika, ima obavezu da uredno izmiruje doprinos Garantnom fondu samo za rizike iz te vrste osiguranja.

(2) Doprinos iz stava 1 ovog člana obračunava se na istoj osnovi kao za društva za neživotno osiguranje koja u Crnoj Gori pokrivaju iste rizike preko poslovnog nastanijavanja.

(3) Prilikom obračuna doprinosa iz stava 1 ovog člana uzimaju se u obzir premijski prihodi društva za osiguranje ili broj rizika u toj vrsti osiguranja, koji se odnose na poslovanje u Crnoj Gori.

(4) Društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužno je da poštuje pravila o pokriću povećanih rizika u skladu sa ovim zakonom.

### **Zabrana diskriminacije podnosilaca odštetnih zahtjeva**

#### **Član 45**

Društvo za osiguranje iz člana 43 stav 1 ovog zakona dužno je da obezbijedi da podnosioci odštetnih zahtjeva, kojima je pričinjena šteta na teritoriji Crne Gore, ne budu stavljeni u manje povoljan položaj zbog činjenice da to društvo za osiguranje u Crnoj Gori posluje samo neposredno.

**Jezik**  
**Član 46**

Agencija može zahtijevati od društva za osiguranje iz člana 42 stav 1 ovog zakona da dostavlja informacije o poslovanju u skladu sa ovim zakonom, na crnogorskom jeziku.

**Prethodno obavještenje i prethodna saglasnost**

**Član 47**

(1) Društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici, koje namjerava da obavlja poslove osiguranja u Crnoj Gori preko podružnice ili neposredno, dužno je da Agenciji, na zahtjev, dostavi obavještenje o uslovima osiguranja i druga dokumenta u svrhu provjere usklađenosti sa zakonom.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana nije prethodni uslov za obavljanje djelatnosti u Crnoj Gori.

(3) Društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužno je da Agenciji, na zahtjev, dostavi obavještenje o namjeri povećanja premijskih stopa u sklopu opšteg sistema kontrole cijena.

**Društva za osiguranje koja nijesu usklađena sa propisima**

**Član 48**

(1) Ako Agencija utvrdi da društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici koje obavlja poslove osiguranja u Crnoj Gori, nije usklađeno sa ovim zakonom i drugim propisima koji se na njega primjenjuju u Crnoj Gori, Agencija će zahtijevati da društvo za osiguranje otkloni takvu nepravilnost.

(2) Ako društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana ne preduzme potrebne aktivnosti, Agencija o navedenom obavještava nadležni nadzorni organ matične države članice, koji preduzima propisane mjere kako bi obezbijedio da društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana otkloni navedenu nepravilnost i o tome obavještava Agenciju.

(3) Ako društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana, i pored mjera koje je preduzeo nadležni nadzorni organ matične države članice, nastavi sa obavljanjem poslova osiguranja koji nijesu u skladu sa zakonom, ili su te mjere bile neadekvatne ili nedovoljne u toj državi članici, Agencija može, nakon što prethodno obavijesti nadležni nadzorni organ matične države članice, preduzeti odgovarajuće mjere za sprječavanje odnosno kažnjavanje daljih nepravilnosti.

(4) Pored mjera iz stava 2 ovog člana, Agencija može, u mjeri u kojoj je to neophodno, društvu za osiguranje stava 1 ovog člana zabraniti zaključivanje novih ugovora o osiguranju na teritoriji Crne Gore.

(5) Agencija može predmet uputiti EIOPA-i i sa zahtjevom za pomoć u sprovođenju odgovarajućih mjera, u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

(6) U slučaju potrebe za preduzimanje hitnih mjera za sprječavanje ili kažnjavanje nepravilnosti na teritoriji Crne Gore, Agencija može, nezavisno od st. 1 do 5 ovog člana, preduzeti odgovarajuće mjere, uključujući i zabranu zaključivanja novih ugovora o osiguranju na teritoriji Crne Gore.

(7) Društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužno je da, na zahtjev Agencije, dostavi svu dokumentaciju potrebnu za provjeru postupanja društva u skladu sa st. 1, 3 i 4 ovog člana.

(8) Agencija je dužna pisano da obavijesti društvo za osiguranje iz druge države članice o preduzetim mjerama iz stava 7 ovog člana.

(9) Agencija je dužna da o preduzetim mjerama iz ovog člana obavijesti Evropsku Komisiju i EIOPA-u.

(10) Ako osnovano posumnja da su poslovanjem društva za osiguranje iz druge države članice ugrožena prava korisnika usluga osiguranja, Agencija će o tome obavijestiti nadležni nadzorni organ te države članice i dostaviti informacije potrebne za odgovarajuću procjenu.

(11) Obavještenje iz stava 10 ovog člana ne utiče na nadležnosti Agencije u skladu sa ovim zakonom.

(12) Ako Agencija i nadležni nadzorni organ države članice ne postignu dogovor u vezi sa poslovanjem društva za osiguranje iz stava 10 ovog člana, Agencija se može obratiti EIOPA-i zahtjevom za pomoć.

## **Oglašavanje**

### **Član 49**

Društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici može oglašavati svoje usluge u Crnoj Gori putem svih dostupnih sredstava komunikacije, ako je to oglašavanje u skladu sa ovim zakonom.

## **Porezi na premije**

### **Član 50**

(1) Na ugovor o osiguranju koji pokriva rizik ili obavezu u Crnoj Gori primjenjuju se propisi kojima se uređuju porez na premije osiguranja i drugi parafiskalni troškovi vezani za premije osiguranja.

(2) Radi utvrđivanja rizika smještenog u Crnoj Gori iz stava 1 ovog člana, pokretna imovina u zgradi koja se nalazi na teritoriji Crne Gore, osim robe u komercijalnom tranzitu, smatra se rizikom koji se nalazi u Crnoj Gori, čak i kada zgrada i njen sadržaj nijesu pokriveni istom polisom osiguranja.

(3) Pravo koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju ne utiče na fiskalni režim koji se primjenjuje na ugovor koji pokriva rizike ili obaveze u Crnoj Gori.

## **Poslovanje društva za reosiguranje**

### **Član 51**

(1) Društvo za reosiguranje koje neposredno obavlja poslove reosiguranja na teritoriji Crne Gore dužno je da, prije početka pružanja usluga reosiguranja na teritoriji Crne Gore, pisano obavijesti Agenciju o adresi u Crnoj Gori na koju će se dostavljati pismena Agencije upućena tom društvu.

(2) Ako Agencija utvrdi da društvo za reosiguranje koje ima podružnicu ili koje neposredno obavlja djelatnost na teritoriji Crne Gore nije usklađeno sa zakonskom i podzakonskom regulativom koja se na njega primjenjuje u Crnoj Gori, zahtijevaće od tog društva da otkloni takvu nepravilnost i istovremeno će o tome obavijestiti nadležni nadzorni organ matične države članice tog društva.

(3) Ako društvo za reosiguranje iz stava 2 ovog člana i pored mjera koje je preduzeo nadležni nadzorni organ matične države članice nastavi sa kršenjem propisa koji se na njega primjenjuju u Crnoj Gori, ili su te mjere bile neadekvatne ili nedovoljne u toj državi članici, Agencija može da, nakon što prethodno obavijesti nadležni nadzorni organ matične države članice, preduzme primjerene mjere kako bi spriječila ili kaznila dalje nepravilnosti.

(4) Pored mjera iz stava 3 ovog člana, Agencija može, u mjeri u kojoj je neophodno, zabraniti društvu za reosiguranje da nastavi sa zaključivanjem novih ugovora o reosiguranju na teritoriji Crne Gore.

(5) Agencija može predmet da uputi EIOPA-i i da zahtijeva pomoć u sprovođenju primjerenih mjera u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

## **ODJELJAK C**

### **OBAVLJANJE POSLOVA OSIGURANJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE IZ TREĆE DRŽAVE**

#### **Dozvola za osnivanje podružnice**

##### **Član 52**

(1) Društvo za osiguranje iz treće države može na teritoriji Crne Gore obavljati poslove osiguranja samo preko podružnice osnovane na teritoriji Crne Gore, za koju je Agencija izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja.

(2) Agencija može izdati dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u Crnoj Gori preko podružnice društvu za osiguranje iz treće države, koje:

1) ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja prema zakonodavstvu matične države;

2) se obaveže da će u Crnoj Gori otvoriti račune specifične za djelatnost koju obavlja i svu evidenciju o obavljenim poslovima;

3) za odgovorno lice podružnice imenuje lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom za imenovanje člana upravnog odbora, uz saglasnost Agencije i nadležnog nadzornog organa društva za osiguranje;

4) na teritoriji Crne Gore posjeduje imovinu u iznosu jednakom najmanje jednoj polovini apsolutnog ograničenja minimalnog zahtijevanog kapitala u skladu sa ovim zakonom i depozite u visini jedne četvrtine tog apsolutnog ograničenja kao jamstvo;

5) se obaveže da će pokrivati zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital u skladu sa ovim zakonom;

6) obavijesti Agenciju o imenu i adresi predstavnika za rješavanje odštetnih zahtjeva u svim drugim državama članicama u kojoj je podniet zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona;

7) dostavi poslovni plan podružnice u skladu sa članom 53 ovog zakona;

8) ispunjava zahtjeve u vezi sa upravljanjem čl. 95 do 121 ovog zakona.

(3) U zahtjevu za izdavanje dozvole za osnivanje podružnice, društvo za osiguranje iz treće države dužno je da navede u kojim će vrstama osiguranja i prirodi rizika pružati usluge osiguranja, a uz zahtjev dužno je da priloži i:

1) akt o osnivanju podružnice;

2) izvod iz sudskog, odnosno drugog odgovarajućeg registra države sjedišta matičnog društva za osiguranje;

3) statut, odnosno drugi odgovarajući akt matičnog društva za osiguranje;

4) revidirane finansijske izvještaje matičnog društva za osiguranje za posljednje tri godine;

5) ako iz izvoda iz tačke 2 ovog stava, nijesu vidljivi podaci o članovima matičnog društva za osiguranje - odgovarajuću ispravu u kojoj se na vjerodostojan način navode članovi društva i njihovo učešće u upravljanju matičnim društvom za osiguranje;

6) izvod iz sudskog, odnosno drugog odgovarajućeg registra države sjedišta za pravna lica koja imaju više od 20 % učešća u upravljanju matičnim društvom za osiguranje;

7) poslovni plan sa sadržajem u skladu sa članom 53 ovog zakona;

8) izjavu o tome da će podružnica, u sjedištu podružnice, voditi i čuvati svu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje podružnice;

9) dokaze o ispunjenosti uslova iz stava 2 tač. 4 i 5 ovog člana.

(4) Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje podružnice društva za osiguranje iz treće države, ako bi:

1) obavljanje nadzora u skladu sa ovim zakonom moglo biti onemogućeno, odnosno bitno otežano, uzimajući u obzir propise države sjedišta toga društva za osiguranje, odnosno uzimajući u obzir praksu te države u primjeni i izvršavanju tih propisa, ili

2) bilo onemogućeno obavljanje poslova osiguranja u toj državi, odnosno bilo onemogućeno obavljanje poslova osiguranja pod jednakim uslovima kao društvima za osiguranje te države, uzimajući u obzir propise te države, društvima za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori.

(5) Društvo za osiguranje iz treće države koje na teritoriji Crne Gore obavlja poslove osiguranja preko podružnice na osnovu dozvole iz stava 2 ovog člana dužno je da posluje u skladu sa ovim zakonom, odnosno propisima kojima se uređuje poslovanje društva za osiguranje.

(6) Izuzetno od stava 1 ovog člana, društvo za osiguranje iz treće države koje obavlja poslove osiguranja i poslove reosiguranja, može obavljati poslove reosiguranja neposredno, u skladu sa članom 57 ovog zakona.

### **Poslovni plan podružnice društva za osiguranje iz treće države**

#### **Član 53**

(1) Poslovni plan iz člana 52 stav 2 tačka 7 ovog zakona sadrži najmanje:

1) prirodu rizika koje društvo za osiguranje ima namjeru da pokriva;

2) program predviđenog reosiguranja sa tabelom maksimalnog pokrića za sve vrste osiguranja sa osnovnim načelima reosiguranja;

3) procjenu budućeg zahtijevanog solventnog kapitala, u skladu sa čl. 149 ovog zakona, zasnovanu na projekciji izvještaja o finansijskom položaju iz stava 2 tačka 1 ovog člana, kao i metodu obračuna koja je upotrijebljena za dobijanje tih procjena;

4) procjenu budućeg minimalnog zahtijevanog kapitala, u skladu sa članom 179 ovog zakona, koja se zasniva na projekciji izvještaja o finansijskom položaju iz stava 2 tačke 1 ovog člana, kao i metodu obračuna koja je upotrijebljena za dobijanje tih procjena;

5) stanje prihvatljivih sopstvenih sredstava i prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava društva za osiguranje u odnosu na zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital;

6) predviđenu visinu troškova osnivanja i troškova organizacije poslovanja i izvore finansiranja ovih troškova;

7) informacije o strukturi sistema upravljanja.

(2) Osim zahtjeva iz stava 1 ovog člana, poslovni plan za prve tri poslovne godine sadrži i sljedeće:

1) projekciju izvještaja o finansijskom položaju za potrebe solventnosti;

2) procjenu finansijskih sredstava koja su namijenjena za pokriće tehničkih rezervi, minimalnog zahtijevanog kapitala i zahtijevanog solventnog kapitala;

3) elaborat o očekivanim poslovnim rezultatima, naročito o očekivanim premijskim prihodima, očekivanim naknadama za štete, očekivanim troškovima za provizije i drugim troškovima.

(3) Ako podružnica ima namjeru da obavlja poslove osiguranja u vrsti osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 18 ovog zakona, poslovni plan mora da sadrži i opis resursa koji su potrebni za ispunjavanje obaveza iz ove vrste osiguranja.

(4) Društvo za osiguranje iz treće države koje ima namjeru da, preko podružnice, obavlja poslove životnog osiguranja u Crnoj Gori dužno je da, obavijesti Agenciju o tehničkim osnovama upotrijebljenim prilikom računanja tarifa premija, isključivo radi provjere jesu li usklađene sa aktuarskim načelima.

(5) Društvo za osiguranje iz treće države koje namjerava da preko podružnice pruža usluge obaveznih osiguranja u saobraćaju u Crnoj Gori dužno je da, prije početka obavljanja poslova, postane član nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda.

#### **Finansijski zahtjevi za podružnice društava za osiguranje iz trećih država**

##### **Član 54**

(1) Društvo za osiguranje iz treće države koje obavlja poslove osiguranja preko podružnice na teritoriji Crne Gore dužno je da obezbijedi odgovarajuće tehničke rezerve za pokriće obaveza osiguranja preuzetih u Crnoj Gori, obračunate u skladu sa čl. 123 do 138 ovog zakona.

(2) Društvo za osiguranje iz treće države koje obavlja poslove osiguranja preko podružnice u Crnoj Gori dužno je da vrednuje imovinu i obaveze u skladu sa članom 122 ovog zakona i da utvrđuje sopstvena sredstva u skladu sa članom 139 ovog zakona.

(3) Podružnica društva za osiguranje iz treće države u Crnoj Gori mora raspolagati iznosom prihvatljivih sopstvenih sredstava koji mora biti najmanje jednak iznosu zahtijevanog solventnog kapitala obračunatog u skladu sa čl. 148 do 177 ovog zakona.

(4) Podružnica društva za osiguranje iz treće države u Crnoj Gori mora obračunavati zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital u skladu sa čl. 148 do 180 ovog zakona, a prilikom obračuna u obzir uzima samo ugovore zaključene preko te podružnice.

(5) Prihvatljivi iznos osnovnih sopstvenih sredstava potreban za pokriće minimalnog zahtijevanog kapitala i apsolutnog ograničenja tog kapitala formira se u skladu sa članom 179 ovog zakona.

(6) Prihvatljivi iznos osnovnih sopstvenih sredstava ne smije biti manji od polovine apsolutnog ograničenja iz člana 179 ovog zakona.

(7) Podružnica društva za osiguranje iz treće države mora računati depozit, položen u skladu sa članom 52 stav 2 tačka 4 ovog zakona, u odnosu na ta prihvatljiva osnovna sopstvena sredstva za pokriće minimalnog zahtijevanog kapitala.

(8) Podružnica društva za osiguranje iz treće države mora imati sopstvenih sredstva u Crnoj Gori najmanje u visini minimalnog zahtijevanog kapitala, a višak sredstava do visine zahtijevanog solventnog kapitala u drugim državama članicama.

#### **Prednosti za društva koja imaju dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u više od jedne države članice**

##### **Član 55**

(1) Društvo za osiguranje iz treće države koje ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u Crnoj Gori i drugim državama članicama preko podružnice, može podnijeti zahtjev Agenciji i nadležnom nadzornom organu u tim državama članicama za zajedničko odobravanje sljedećih prednosti:

1) obračun zahtijevanog solventnog kapitala iz člana 149 ovog zakona računa se u odnosu na sve djelatnosti kojima se društvo za osiguranje bavi u državama članicama, a prilikom obračuna uzimaju se u obzir poslovi koje su obavile sve podružnice društva za osiguranje u državama članicama;

2) depozit iz člana 52 stav 2 tačka 4 ovog zakona polaže se samo u jednoj od tih država članica;

3) imovina koja predstavlja minimalni zahtijevani kapital nalazi se u bilo kojoj od država članica u kojoj društvo za osiguranje obavlja djelatnost.

(2) Zahtjev za ostvarivanje prednosti iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje iz treće države, upućuje nadležnom nadzornom organu država članica u kojima su osnovane podružnice, a u zahtjevu navodi nadležni nadzorni organ države članice, koji će u budućnosti nadzirati solventnost svih poslova podružnica osnovanih u državama članicama, sa obrazloženjem za izbor tog nadležnog nadzornog organa.

(3) Društvo za osiguranje iz treće države dužno je da položi depozit iz člana 52 stav 2 tačka 4 ovog zakona u državi članici čiji će nadležni nadzorni organ u budućnosti nadzirati solventnost svih poslova podružnica društva za osiguranje u skladu sa stavom 2 ovog člana.

(4) Prednosti predviđene u stavu 1 ovog člana mogu se odobriti samo ako su sa njima saglasni nadležni nadzorni organi svih država članica kojima je zahtjev podniet.

(5) Prednosti iz stava 1 ovog člana počinju proizvoditi pravne posljedice od dana kad odabrani nadležni nadzorni organ pisano obavijesti druge nadležne nadzorne organe da će taj organ nadzirati stanje solventnosti svih poslova podružnica u državama članicama.

(6) Agencija je dužna da informacije potrebne za nadzor ukupne solventnosti podružnice u Crnoj Gori dostavlja nadležnom nadzornom organu iz stava 5 ovog člana.

(7) Na zahtjev jedne ili više država članica u kojima posluje društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana, prednosti iz stava 1 ovog člana istovremeno se ukidaju u svim državama članicama za koje su odobrene.

(8) Ako nadležni nadzorni organ iz stava 2 ovog člana oduzme dozvolu za obavljanje poslova osiguranja podružnici društva za osiguranje, dužan je da o tome obavijesti nadležne nadzorne organe država članica u kojima to društvo za osiguranje posluje preko podružnice, kako bi ti organi preduzeli odgovarajuće mjere.

(9) Ako je u skladu sa stavom 8 ovog člana dozvola oduzeta zbog neadekvatnosti ukupnog stanja solventnosti utvrđenog u državama članicama u kojima društvo za osiguranje iz treće države posluje preko podružnice, Agencija će podružnici u Crnoj Gori oduzeti dozvolu za obavljanje poslova osiguranja.

### **Odvajanje djelatnosti životnog i neživotnog osiguranja društva za osiguranje iz treće države**

#### **Član 56**

(1) Društvo za osiguranje iz treće države ne može istovremeno obavljati poslove životnog i neživotnog osiguranja preko iste podružnice u Crnoj Gori.

(2) Društvo za osiguranje iz treće države dužno je da se u obavljanju poslova osiguranja na teritoriji Crne Gore pridržava propisa donijetih u javnom interesu.

### **Društvo za reosiguranje iz treće države**

#### **Član 57**

(1) Društvo za reosiguranje iz treće države može na teritoriji Crne Gore obavljati poslove reosiguranja preko podružnice.

(2) Odredbe ovog zakona koje se odnose na društvo za osiguranje iz treće države koje na teritoriji Crne Gore obavlja poslove osiguranja preko podružnice shodno se primjenjuju i na društvo za reosiguranje iz treće države koje obavlja poslove reosiguranja.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, društvo za reosiguranje iz treće države na teritoriji Crne Gore može obavljati poslove reosiguranja neposredno ako je režim regulatornog sistema solventnosti treće države utvrđen od strane Evropske Komisije, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima Evropske Komisije kojima se uređuje usaglašenost u vezi sa društvima za reosiguranje iz treće države, ekvivalentan regulatornom sistemu solventnosti određenim ovim zakonom.

(4) Ugovori o reosiguranju, zaključeni sa društvima za reosiguranje iz treće države čiji je režim solventnosti ekvivalentan ili privremeno ekvivalentan sa režimom iz ovog zakona, tretiraju se kao ugovori o reosiguranju zaključeni sa društvima za reosiguranje iz Crne Gore, odnosno druge države članice.

(5) Društvo za reosiguranje iz treće države ne smije biti stavljeno u povoljniji položaj u odnosu na društvo za reosiguranje iz Crne Gore, odnosno druge države članice.

(6) Društvo za reosiguranje koje sklapa ugovore o reosiguranju ograničenog rizika dužno je pravilno utvrđivati, mjeriti, pratiti, upravljati, nadzirati i izvještavati o rizicima koji proizilaze iz tih ugovora.

### **Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja preko podružnice društvu za osiguranje iz treće države**

#### **Član 58**

Na oduzimanje i prestanak važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja iz člana 52 ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o oduzimanju i prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje.

### **Posebne odredbe za podružnicu društva za osiguranje Švajcarske Konfederacije**

#### **Član 59**

(1) Društvo za osiguranje sa sjedištem u Švajcarskoj Konfederaciji može obavljati poslove osiguranja u vrstama osiguranja iz člana 18 stav 1 ovog zakona samo preko podružnice osnovane u Crnoj Gori, uz prethodnu dozvolu Agencije.

(2) Društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužno je da, najkasnije dva mjeseca prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za osnivanje podružnice, o namjeri osnivanja podružnice pisano obavijesti Agenciju.

(3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužno je da priloži:

1) dokumentaciju iz člana 52 stav 2 tač. 1 do 4 ovog zakona i spisak članova upravnog odbora odnosno lica koja upravljaju društvom;

2) potvrdu nadležnog nadzornog organa Švajcarske Konfederacije:

- da društvo za osiguranje ne obavlja druge poslove osim poslova osiguranja i poslova koji proizilaze iz poslova osiguranja;
- o vrstama osiguranja za koje društvo za osiguranje ima odobrenje za obavljanje poslova osiguranja;
- da društvo za osiguranje pokriva zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital, obračunat u skladu sa ovim zakonom;
- o rizicima koje društvo za osiguranje pokriva;
- da društvo ima dovoljno finansijskih sredstava za pokrivanje troškova opisanih u članu 53 stav 1 tačka 6 ovog zakona;

3) poslovni plan urađen u skladu sa članom 53 stav 1 tač. 1, 2, 5 i 6, stav 2 tač. 1 i 3 i stav 3 ovog zakona;

4) dokaz da je imenovalo ili opunomoćilo lice sa prebivalištem/sjedištem na teritoriji Crne Gore, koje može da obavezuje društvo za osiguranje prema trećim licima bez



ograničenja i zastupa ga pred nadležnim državnim i pravosudnim organima u Crnoj Gori.

(4) Na podružnicu društva za osiguranje Švajcarske Konfederacije u Crnoj Gori ne primjenjuju se odredbe člana 53 stav 1 tačka 4 i stav 4 i člana 54 st. 7 i 8 ovog zakona.

(5) Prije izdavanja dozvole za osnivanje podružnice društva za osiguranje iz Švajcarske Konfederacije, Agencija je dužna da o podnijetom zahtjevu obavijesti nadležni nadzorni organ Švajcarske Konfederacije i zatraži njegovo mišljenje.

(6) Ako nadležni nadzorni organ ne odgovori u roku od tri mjeseca od dana prijema obavještenja iz stava 5 ovog člana, smatra se da je saglasan sa osnivanjem podružnice.

(7) Prije odluke o oduzimanju dozvole za osnivanje podružnice društva za osiguranje Švajcarske Konfederacije, Agencija je dužna da o tome obavijesti nadležni nadzorni organ Švajcarske Konfederacije i zatraži njegovo mišljenje.

(8) Ako Agencija prije dobijanja mišljenja iz stava 7 ovog člana podružnici društva za osiguranje Švajcarske Konfederacije zabrani zaključivanje ugovora o osiguranju, dužna je da o tome bez odlaganja obavijesti nadležni nadzorni organ Švajcarske Konfederacije.

(9) Na podružnicu društva za osiguranje Švajcarske Konfederacije u Crnoj Gori shodno se primjenjuje član 54 ovog zakona.

(10) Podružnica društva za osiguranje Švajcarske Konfederacije koja namjerava da proširi djelatnost dužna je da podnese zahtjev za novu dozvolu, i uz zahtjev da priloži dokumentaciju iz stava 3 tač. 2 i 3 ovog člana.

(11) Društvo za osiguranje sa sjedištem u Švajcarskoj Konfederaciji može obavljati poslove osiguranja u grupi životnih osiguranja samo preko podružnice osnovane u Crnoj Gori pod uslovima propisanim ovim zakonom za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje iz treće države preko podružnice.

(12) Na oduzimanje i prestanak važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja društva za osiguranje iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o oduzimanju i prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje.

(13) Ako društvo za osiguranje ne dostavi obavještenje u skladu sa stavom 2 ovog člana, zahtjev će se odbiti kao preuranjen.

(14) Agencija će o zahtjevu iz stava 3 ovog člana odlučiti u roku od dva mjeseca od dana podnošenja urednog zahtjeva.

## **Glava V**

### **KVALIFIKOVANO UČEŠĆE I UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE DRUŠTVOM ZA OSIGURANJE**

#### **ODJELJAK A**

#### **KVALIFIKOVANO UČEŠĆE**

##### **Saglasnost za sticanje odnosno povećanje kvalifikovanog učešća**

##### **Član 60**

(1) Lice ili drugi subjekt koji isključivo ili zajednički sa drugim licima odnosno subjektima direktno ili indirektno, namjerava da stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje dužno je da za sticanje tih akcija dobije prethodnu saglasnost Agencije.

(2) Indirektnim sticaocem iz stava 1 ovog člana smatra se:

- lice odnosno subjekt koji stiče učešće u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa u društvu za osiguranje, posredstvom drugog lica odnosno subjekta, koji je direktni sticalac;
- lice odnosno subjekt koji je usko povezan sa direktnim sticaocem akcija, odnosno drugih prava u pravnom licu;
- drugo lice odnosno drugi subjekt kad je to primjenljivo u skladu sa propisima prema kojima Agencija procenjuje indirektno sticanje.

(3) Lica odnosno subjekti iz stava 1 ovog člana koji namjeravaju da steknu kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje kojim bi dostiglo ili prešlo 10%, 20%, 30% ili 50% učešća u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa, odnosno postalo matično društvo društva za osiguranje, dužno je da prije sticanja kvalifikovanog učešća dobije prethodnu saglasnost Agencije za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za osiguranje.

(4) U smislu stava 1 ovog člana, smatra se da djeluju zajednički lica odnosno subjekti koji zajedno dostižu ili prelaze nivo učešća u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa iz stava 2 ovog člana i koja su se sporazumjela da zajednički djeluju pri sticanju akcija ili izvršavanju prava glasa iz tih akcija društva za osiguranje, a naročito:

1) članovi organa rukovođenja ili nadzora sa pravnim licima odnosno subjektima u kojima obavljaju te poslove;

2) lica povezana kao članovi uže porodice (bračni ili vanbračni supružnik, odnosno partner u zajednici života lica istog pola, u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola, djeca, odnosno usvojenici, srodnici do trećeg stepena srodstva, uključujući i srodstvo po tazbini, druga lica koja nemaju potpunu poslovnu sposobnost, a dodijeljena su tom licu u starateljstvo);

3) društvo za upravljanje i investicioni fondovi kojima upravlja to društvo za upravljanje ili

4) lica, koja su skupštini društva za osiguranje predlagala imenovanje ili razrješenje članova organa rukovođenja ili nadzora, ili drugu odluku za čije je usvajanje u skladu sa zakonom potrebna dvotrećinska većina, ili udruživanjem prava glasa ili na drugi način postigla usvajanje te odluke.

(5) Kvalifikovani imalac je dužan za svako dalje sticanje u glasačkim pravima ili kapitalu društva za osiguranje, na osnovu kojih stiče ili prelazi 20%, 30% ili 50% udjela u glasačkim pravima ili kapitalu društva za osiguranje, odnosno ako bi društvo za osiguranje postalo zavisno društvo, dobiti prethodnu saglasnost Agencije za sticanje kvalifikovanog učešća.

(6) Kvalifikovani imalac koji namjerava da proda ili na drugi način otuđi akcije ispod nivoa za koji je dobio saglasnost Agencije iz st. 1 i 2 ovog člana, odnosno ako bi na ovaj način društvo za osiguranje prestalo da bude zavisno društvo tog lica, dužan je da o tome prethodno obavijesti Agenciju.

(7) Kvalifikovani imalac koji namjerava da, nakon prodaje odnosno otuđenja akcija iz stava 5 ovog člana, ponovo poveća kvalifikovano učešće, dužan je da Agenciji ponovo podnese zahtjev za dobijanje saglasnosti za sticanje tog učešća.

(8) Saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća iz st. 1 i 2 ovog člana prestaje da važi ako podnosilac zahtjeva, u roku od šest mjeseci od dana izdavanja saglasnosti, ne stekne akcije za koje je saglasnost data, osim ako Agencija nije u rješenju kojim odobrava sticanje odredila krajnji rok do kojeg se sticanje mora sprovesti.

(9) Na obrazloženi zahtjev lica koje, direktno ili indirektno, namjerava da stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje Agencija može produžiti rok za sticanje kvalifikovanog učešća.

### **Glasačka prava Član 61**

(1) Radi utvrđivanja glasačkih prava akcionara primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje tržište kapitala.

(2) Prilikom procjene visine kvalifikovanog učešća neće se uzeti u obzir glasačka prava ili akcije koje investiciona društva ili kreditne institucije imaju kao rezultat pružanja investicione usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, ako se ta prava ne koriste za ostvarivanje uticaja na upravljanje izdavaocem i ako se navedene akcije ne drže duže od godine dana od dana sticanja.

### **Postupanje po zahtjevu za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća Član 62**

(1) Agencija u postupku po zahtjevu za sticanje kvalifikovanog učešća podobnost podnosioca zahtjeva cijeni na osnovu:

1) poslovne reputacije podnosioca zahtjeva;  
2) ugleda, sposobnosti i iskustva lica koja će, nakon sticanja, voditi poslove društva za osiguranje;

3) finansijskog stanja podnosioca zahtjeva, posebno u odnosu na vrstu poslova koje obavlja društvo za osiguranje u kojem se stiče kvalifikovano učešće;

4) mogućnosti društva za osiguranje da u kontinuitetu ispunjava uslove iz ovog zakona, a za društva u grupi, posebno prema tome ima li grupa, čiji će član postati društvo za osiguranje, strukturu koja omogućava sprovođenje djelotvornog nadzora, djelotvornu razmjenu informacija i podjelu odgovornosti među nadležnim nadzornim organima, i

5) postojanja opravdanih razloga za sumnju, shodno propisima o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, da se u vezi sa predmetnim sticanjem sprovodi ili pokušava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorizma, ili da predmetno sticanje može povećati rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma.

(2) Agencija može radi pribavljanja potrebnih informacija obaviti provjeru podataka koje je dostavio namjeravani sticalac kvalifikovanog učešća, odnosno podnosilac zahtjeva.

(3) Agencija će prilikom procjene podobnosti podnosioca zahtjeva ispitati i primjerenost izvora sredstava kojima podnositelj zahtjeva namjerava steći kvalifikovano učešće društva za osiguranje.

(4) Ako Agencija primi obavještenje o dva ili više zahtjeva za sticanje ili povećanje kvalifikovanog učešća u istom društvu za osiguranje, po primljenim zahtjevima postupa nediskriminatorno.

(5) Agencija će posebnim aktom propisati detaljne kriterijume za ocjenu podobnosti podnosioca zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća iz člana 60 ovog zakona, sadržaj dokumentacije i podataka koji se prilažu uz zahtjev za sticanje kvalifikovanog učešća i sadržaj, način i rok za dostavljanje obavještenja propisanih čl. 60 do 73 ovog zakona.

### **Promjene kvalifikovanog učešća**

#### **Član 63**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, obavijesti Agenciju o svakoj promjeni u kvalifikovanom učešću u kapitalu društva.

(2) Ako se kvalifikovano učešće poveća zbog smanjenja kapitala društva za osiguranje, odnosno na drugi način dostigne ili pređe ograničenje iz člana 60 stav 3 ovog zakona, imalac akcija je dužan da podnese zahtjev Agenciji za dalje sticanje učešća u kapitalu u roku od mjesec dana od dana kada je saznao ili morao saznati da se njegovo učešće povećalo zbog djelovanja društva za osiguranje.

(3) Kada kvalifikovani imalac iz stava 2 ovog člana ne pribavi prethodnu saglasnost Agencije za sticanje tog učešća na dio učešća koji je na taj način stekao, prema tom imaocu primjenjuje se član 72 ovog zakona.

(4) Izuzetno od člana 60 stav 3 ovog zakona, kvalifikovani imalac iz druge države članice nije dužan da prijavi dostizanje nivoa učešća od 30% kad se prijavljuje za sticanje učešća od 33%.

(5) Kvalifikovani imalac iz druge države članice nije dužan da prijavi smanjivanje učešća na nivo od 30% kada prethodno prijavi smanjenje na 33% učešća.

### **Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća**

#### **Član 64**

(1) Agencija je dužna da, u roku od dva radna dana od dana prijema urednog zahtjeva za dobijanje saglasnosti za sticanje odnosno povećanje kvalifikovanog učešća, podnosiocu zahtjeva izda pisanu potvrdu o prijemu zahtjeva i obavijesti ga o danu isteka roka za odlučivanje.

(2) Urednim zahtjevom iz stava 1 ovog člana smatra se zahtjev uz koji je priložena kompletna dokumentacija propisana podzakonskim aktom iz člana 62 stav 5 ovog zakona i kada su dostavljene dodatne informacije ili dokumentacija iz stava 5 ovog člana.

(3) Kada uz zahtjev nije priložena sva dokumentacija propisana ovim zakonom i podzakonskim aktom iz člana 62 stav 5 ovog zakona, Agencija će u primjerenom roku obavijestiti podnosioca zahtjeva da istu dostavi, a po prijemu iste Agencija će izdati potvrdu iz stava 1 ovog člana.

(4) Agencija je dužna da o zahtjevu iz stava 1 ovog člana odluči u roku od 60 radnih dana od dana izdavanja potvrde iz stava 1 ovog člana.

(5) Ako su za odlučivanje po zahtjevu iz stava 1 ovog člana potrebni dodatni podaci i informacije, Agencija može, u roku od 50 radnih dana od dana prijema urednog zahtjeva, tražiti od podnosioca zahtjeva da dostavi te dodatne podatke i informacije.

(6) Za dostavljanje podataka i informacija iz stava 5 ovog člana Agencija može podnosiocu zahtjeva odrediti rok od najviše 20 radnih dana od dana prijema zahtjeva za dostavljanje dodatnih podataka i informacija i u tom roku nastupa mirovanje postupka.

(7) Izuzetno, Agencija može produžiti rok iz stava 6 ovog člana na najduže 30 radnih dana u sljedećim slučajevima:

1) ako podnosilac zahtjeva nema sjedište ili prebivalište u Crnoj Gori odnosno državi članici Evropske unije;

2) ako je podnosilac zahtjeva fizičko ili pravno lice koje nije subjekt nadzora po ovom zakonu ili zakonu države sjedišta, odnosno prebivališta.

(8) Lice koje je dobilo saglasnost Agencije za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za osiguranje dužno je da u roku od osam dana od dana sticanja kvalifikovanog učešća o tome pisano obavijesti Agenciju.

(9) Ako Agencija ne odluči u roku iz stava 4 ovog člana, smatra se da je saglasnost data.

(10) U slučaju iz stava 9 ovog člana, Agencija je dužna da, na zahtjev podnosioca zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća, u roku od osam dana od dana prijema tog zahtjeva, izda rješenje o davanju saglasnosti.

### **Odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća**

#### **Član 65**

(1) Agencija će odbiti zahtjev za davanje saglasnosti za sticanje, odnosno povećanje kvalifikovanog učešća ako:

1) ocijeni da primjerenost ili finansijsko stanje lica koje stiče kvalifikovano učešće ne zadovoljava kriterijume iz člana 62 ovog zakona;

2) zbog djelatnosti ili poslova koje obavlja ili zbog radnji koje je u obavljanju poslova osiguranja izvršio podnosilac zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća, odnosno sa njim povezano lice moglo biti ugroženo poslovanje društva za osiguranje zbog djelatnosti ili poslova koje obavlja podnosilac zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća, odnosno sa njim povezano lice ili načina povezanosti između tih lica moglo biti onemogućeno, odnosno otežano vršenje nadzora nad društvom za osiguranje;

3) lica koja bi, nakon sticanja kvalifikovanog učešća, vodila poslove društva za osiguranje, odnosno reosiguranje, ne ispunjavaju uslove iz člana 78 ovog zakona;

4) je lice koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće dalo netačne ili nepotpune podatke ili podatke koji dovode u zabludu;

5) sticanje kvalifikovanog učešća nije u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;

6) u vezi sa tim sticanjem moglo biti ili je bilo izvršeno, odnosno pokušano pranje novca ili finansiranje terorizma;

(2) Agencija će donijeti rješenje kojim će odbiti zahtjev za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća licu iz treće države i u slučaju da bi, uzimajući u obzir propise države tog lica, odnosno uzimajući u obzir praksu države tog lica, obavljanje nadzora u skladu sa ovim zakonom moglo biti onemogućeno, odnosno bitno otežano te zbog razloga propisanih stavom 1 ovog člana.

(3) Prije donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana, Agencija je dužna da podnosiocu zahtjeva u okviru roka iz člana 64 stav 4 ovog zakona ostavi rok od najduže 15 dana da se izjasni o činjenicama na osnovu kojih se može odbiti zahtjev.

(4) Ako Agencija, nakon sprovedene procjene, ocijeni da postoje razlozi zbog kojih bi trebalo odbiti zahtjev za davanje saglasnosti za namjeravano sticanje o tim

razlozima će pisano obavijestiti podnosioca zahtjeva i dati mu rok da se o njima pisano izjasni.

(5) Obavještenje iz stava 4 ovog člana podnosiocu zahtjeva mora biti dostavljeno u roku od dva dana od dana okončanja procjene, a prije isteka perioda procjene i donošenja rješenja o odbijanju.

### **Prethodno obavještenje o namjeri sticanja kvalifikovanog učešća u stranoj finansijskoj instituciji**

#### **Član 66**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da pisano obavijesti Agenciju o namjeri sticanja kvalifikovanog učešća u stranom društvu za osiguranje, kreditnoj instituciji, investicionom fondu ili društvu za upravljanje otvorenim investicionim fondovima najkasnije tri mjeseca prije planiranog sticanja.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da, u roku iz stava 1 ovog člana, pisano obavijesti Agenciju i prije svakog povećanja kvalifikovanog učešća kojim dostiže ili prelazi 20%, 30% ili 50% učešća u kapitalu odnosno pravu glasa u licu iz stava 1 ovog člana.

(3) Uz obavještenje iz st. 1 i 2 ovog člana dostavljaju se:

1) spisak imalaca kvalifikovanog učešća u licu u kojem se stiče kvalifikovano učešće, sa podacima o visini tih učešća i prevodom ovjerenog izvoda iz sudskog odnosno drugog javnog registra za svakog od imalaca kvalifikovanog učešća;

2) prevod ovjerenog izvoda iz sudskog odnosno drugog javnog registra u koji je upisano lice u kome se stiče kvalifikovano učešće;

3) finansijski izvještaji lica u kojem se stiče kvalifikovano učešće za posljednje tri poslovne godine sa revizorskim izvještajima, ako je to lice po propisima države sjedišta obveznik revizije;

4) spisak lica koja su povezana sa licem u kojem se stiče kvalifikovano učešće sa opisom načina povezanosti;

5) strategija upravljanja u licu u kojem se stiče kvalifikovano učešće sa ocjenom ekonomske efikasnosti investicija.

(4) Ako društvo za osiguranje namjerava da smanji učešće u licu iz stava 1 ovog člana ispod granice iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da o tome prethodno pisano obavijesti Agenciju.

### **Saradnja sa nadzornim organima država članica Evropske unije**

#### **Član 67**

(1) Agencija je dužna da, prije izdavanja saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, o podnesenom zahtjevu obavijesti nadležni organ države članice Evropske unije u kojoj podnosilac zahtjeva ima sjedište, ako je podnosilac zahtjeva:

1) kreditna institucija, društvo za osiguranje odnosno reosiguranje, investicioni fond, društvo za upravljanje otvorenim investicionim fondovima kojima je odobrenje za rad izdato u drugoj državi članici ili je za sticanje nadležno drugo nadzorno tijelo;

2) matično društvo lica iz tačke 1 ovog stava;

3) fizičko odnosno pravno lice koje upravlja licem iz tačke 1 ovog stava.

(2) Agencija će bez odlaganja dostaviti sve informacije koje su od značaja za procjenu budućeg kvalifikovanog imaoca na zahtjev nadležnog nadzornog organa ili na sopstvenu inicijativu.

(3) U rješenju Agencije kojim se odlučuje o saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća navode se svi stavovi i izdvojena mišljenja koje je iznio nadzorni organ nadležan za lice koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće.

## **Gubitak prava glasa**

### **Član 68**

Lice koje stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje bez saglasnosti Agencije nema pravo glasa u upravljanju društvom za osiguranje po osnovu tako stečenih akcija i dužan je da ih otuđi u roku od mjesec dana od dana sticanja.

## **Povlačenje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća**

### **Član 69**

(1) Agencija će rješenjem povući datu saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća, ako:

- 1) je saglasnost data na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) je zbog djelatnosti i poslova koje obavlja ili zbog radnji koje je izvršio kvalifikovani imalac ugroženo poslovanje društva za osiguranje;
- 3) je zbog djelatnosti i poslova koje obavlja kvalifikovani imalac, odnosno sa njim povezano lice ili načina povezanosti između tih lica onemogućeno, odnosno otežano vršenje nadzora nad društvom za osiguranje;
- 4) kvalifikovani imalac krši obavezu pribavljanja odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća, odnosno povećanje tog učešća ili na drugi način ometa nadzor nad društvom za osiguranje;
- 5) ako kvalifikovani imalac prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je dobio saglasnost.

(2) Na osnovu rješenja iz stava 1 ovog člana kvalifikovani imalac gubi pravo glasa iz akcija koje mu obezbjeđuju kvalifikovano učešće i dužan je da ih otuđi u roku od mjesec dana, od dana donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana.

(3) Na kvalifikovanog imaoca kome je povučena saglasnost u skladu sa stavom 1 ovog člana primjenjuje se član 72 ovog zakona.

## **Ništavost odluka**

### **Član 70**

Odluke donijete u organima društva za osiguranje uz učešće glasova imaoca akcija koji nema saglasnost za kvalifikovano učešće, odnosno kome je povučena saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća, ništave su.

## **Posljedice neotuđivanja akcija**

### **Član 71**

Lice koje je steklo akcije suprotno ovom zakonu i te akcije nije otuđilo u roku iz člana 68 ovog zakona, po osnovu tih akcija ne smije ostvarivati imovinska i neimovinska prava, osim prava otuđenja.

## **Pravne posljedice sticanja akcija suprotno odredbama ovog zakona**

### **Član 72**

Lice, odnosno lica koja su zajednički stekla ili raspolažu akcijama u društvu za osiguranje suprotno odredbama ovog zakona nema pravo glasa odnosno učešća u upravljanju društvom za osiguranje na osnovu akcija koje je pribavilo na taj način, a kvorum za takvo odlučivanje i potrebna većina za donošenje odluka redovne skupštine društva za osiguranje računaju se u odnosu na osnovni kapital umanjen za iznos akcija na osnovu kojih imalac kvalifikovanog učešća ne može ostvariti pravo glasa.

## **Rješenje o prodaji akcija**

### **Član 73**

Agencija može donijeti rješenje kojim će licu, odnosno licima koja su zajednički stekla ili raspolažu akcijama u društvu za osiguranje suprotno odredbama ovog zakona naložiti prodaju akcija iz člana 72 ovog zakona.

## **ODJELJAK B**

### **UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE DRUŠTVOM ZA OSIGURANJE**

#### **Organi društva za osiguranje**

##### **Član 74**

- (1) Društvo za osiguranje može urediti upravljanje kao jednodomno ili dvodomno.
- (2) Organi društva za osiguranje kod jednodomnog upravljanja su:
  - 1) skupština;
  - 2) odbor direktora;
  - 3) izvršni direktor.
- (3) Organi društva za osiguranje kod dvodomnog upravljanja su:
  - 1) skupština;
  - 2) nadzorni odbor;
  - 3) upravni odbor.
- (4) Društvo odgovarajućim procedurama uspostavlja način provjere da lica imenovana u organe društva i prokuristi društva u svakom trenutku ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.
- (5) Izbor, opoziv, djelokrug i način rada, kao i druga pitanja od značaja za upravljanje društvom, bliže se uređuju statutom društva za osiguranje i drugim opštim i posebnim aktima u skladu sa zakonom.
- (6) Na prava i obaveze organa iz stava 2 tač. 2 i 3 i stava 3 tač. 2 i 3 ovog člana primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje organizacija privrednih društava, osim ako je ovim zakonom drukčije utvrđeno.

#### **Prokura**

##### **Član 75**

- (1) Ako društvo za osiguranje da prokuru u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, prokurista smije zastupati društvo za osiguranje samo zajedno sa još jednim članom upravnog odbora.
- (2) Prokura ne važi za zastupanje društva za osiguranje u postupcima pred Agencijom.
- (3) Prokurista može biti samo lice koje ispunjava uslove za člana upravnog odbora društva za osiguranje.
- (4) Prokura se ne može dati licu kome je u prethodnih pet godina prije davanja prokure bila oduzeta saglasnost za obavljanje funkcije člana uprave odnosno funkcije izvršnog direktora društva za osiguranje.
- (5) Agencija može rješenjem naložiti upravnom ili nadzornom odboru društva da razriješi prokuristu ako su prekršeni uslovi iz st. 3 i 4 ovog člana.
- (6) Prokurista društva za osiguranje ne smije biti prokurista, član uprave, član nadzornog odbora niti nosilac ključne funkcije u sljedećim pravnim licima:
  - drugom društvu za osiguranje, odnosno društvu za reosiguranje,
  - penzionom osiguravajućem društvu,
  - penzionom društvu,



- depozitaru,
- investicionom društvu,
- društvu za upravljanje otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom (u daljem tekstu: UCITS fond) ili alternativnim investicionim fondovima,
- kreditnoj instituciji,
- drugim pravnim licima koja posluju uz dozvolu Agencije.

## **ODJELJAK C**

### **UPRAVNI ODBOR**

#### **Upravni odbor društva za osiguranje**

##### **Član 76**

(1) Društvo za osiguranje mora imenovati najmanje tri člana upravnog odbora koji zajedno vode poslove i zajedno zastupaju društvo za osiguranje, od kojih je jedan predsjednik upravnog odbora.

(2) Najmanje dva člana upravnog odbora moraju poznavati crnogorski jezik u dovoljnoj mjeri da bi mogli obavljati tu funkciju.

(3) Upravni odbor vodi poslove društva za osiguranje sa teritorije Crne Gore.

(4) Članovi upravnog odbora društva za osiguranje moraju biti zaposleni u društvu za osiguranje na puno radno vrijeme.

#### **Obaveze članova upravnog odbora**

##### **Član 77**

(1) Članovi upravnog odbora društva za osiguranje dužni su da obezbijede da društvo za osiguranje posluje u skladu sa zakonom i drugim propisima koji se na njega primjenjuju.

(2) U sklopu obaveza iz stava 1 ovog člana upravni odbor dužan je naročito da:

1) odobrava i redovno preispituje strateške ciljeve, strategije i politike upravljanja rizicima,

2) preduzme aktivnosti za obezbjeđenje integriteta u dijelu računovodstva, finansijskog izvještavanja i finansijske i operativne kontrole,

3) redovno preispituje ispravnost procedura izvještavanja i obavještavanja,

4) uspostavi precizno utvrđene i dosljedne odnose u društvu, kojima se obezbjeđuje jasna i odgovarajuća raspodjela ovlašćenja i odgovornosti,

5) obezbijedi efikasan nadzor nad radom višeg rukovodstva,

6) preduzima aktivnosti na sprječavanju nastanka sukoba interesa.

(3) Članovi upravnog odbora društva za osiguranje dužni su da obezbijede sprovođenje mjera nadzora koje je naložila Agencija.

(4) Član upravnog odbora upravlja poslovanjem društva sa pažnjom dobrog stručnjaka, u razumnom uvjerenju da djeluje u najboljem interesu društva.

(5) Član upravnog odbora odgovara društvu za osiguranje za štetu u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, osim ako dokaže da je postupao sa pažnjom dobrog stručnjaka i poštovao pravila struke.

#### **Uslovi za člana upravnog odbora društva za osiguranje**

##### **Član 78**

(1) Član upravnog odbora društva za osiguranje u svakom trenutku mora ispunjavati uslove, u pogledu:

1) stručnosti, odnosno da posjeduje odgovarajuće stručne kvalifikacije, znanja i iskustva primjerena za upravljanje i vođenje poslova društva za osiguranje,

2) primjerenosti, odnosno da ima ugled i integritet,

3) neosuđivanosti za krivična djela koja bi ga činila nepodobnim za obavljanje te funkcije, utvrđene zakonom kojim se uređuje organizacija privrednih društava.

(2) Iskustvom iz stava 1 tačka 1 ovog člana smatra se najmanje trogodišnje iskustvo na rukovodećim položajima u društvu za osiguranje, odnosno društvu za reosiguranje ili pet godina iskustva na poslovima uporedivim sa poslovima društva za osiguranje, odnosno poslovima za koje Agencija ocijeni da je obavljajući takve poslove lice moglo steći iskustvo potrebno za obavljanje funkcije člana uprave društva za osiguranje.

(3) Neosuđivanost u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana smatra se neosuđivanost za krivična djela protiv: života i i tijela, slobode i prava čovjeka i građanina, časti i ugleda, prava iz rada, imovine, platnog prometa i privrednog poslovanja, bezbjednosti računarskih podataka, državnih organa, pravosuđa, pravnog saobaračaja, službene dužnosti, čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, kao i krivična djela vezana za zloupotrebom opojnih droga.

(4) Izjave, isprave i potvrde kojima se dokazuje ispunjenost uslova iz ovog člana:

- dostavljaju se u originalu ili ovjerene od nadležnog organa, na crnogorskom jeziku ili u prevodu na crnogorski jezik, sačinjenom od strane ovlašćenog tumača,

- ne smiju biti starije od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za davanje saglasnosti iz člana 80 ovog zakona.

(5) Izjave i drugi podaci koje priprema kandidat za članove uprave moraju biti potpisane od strane tog kandidata i ovjerene od nadležnog organa.

(6) Bliže uslove i način dokazivanja ispunjenosti uslova za imenovanje člana upravnog odbora utvrđuje Agencija.

## **Isključenja i ograničenja u pogledu članova upravnog odbora**

### **Član 79**

(1) Lice iz stava 1 ovog člana ne smije biti u sukobu interesa u odnosu na društvo za osiguranje, akcionare, druge članove nadzornog odbora, nosioce ključnih funkcija društva za osiguranje.

(2) Član upravnog odbora ne može biti lice koje je:

1) član organa upravljanja, izvršni direktor, prokurista ili nosilac ključne funkcije u:

- drugom društvu za osiguranje, odnosno društvu za reosiguranje ili njegovim zavisnim pravnim licima;

- pravnom licu koje je subjekt nadzora u skladu sa ovim zakonom odnosno drugim zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, penzionih, investicionih i društava koja posluju na finansijskom tržištu;

2) lice koje je odgovorno za upravljanje podružnicom tog društva za osiguranje;

3) povezano sa pravnim licem u kojem društvo za osiguranje ima kvalifikovano učešće;

4) bilo na rukovodećem položaju u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu nad kojim je otvoren stečajni postupak, odnosno oduzeta dozvola ili odobrenje za rad.

(3) Isključenje iz stava 2 tačka 1 ovog člana ne primjenjuje se na lica koja su članovi nadzornog ili upravnog odbora ili prokuristi društva koje je matično društvo društva za osiguranje ili drugog matičnog društva u grupi osiguravača ili članovi nadzornog odbora u društvu ćerki istog matičnog društva.

## **Saglasnost za imenovanje člana upravnog odbora**

### **Član 80**

(1) Za člana upravnog odbora može se imenovati samo lice koje dobije saglasnost Agencije.

(2) Saglasnost iz stava 1 ovog člana potrebna je za svaki mandat na funkciji člana upravnog odbora društva za osiguranje.

(3) Zahtjev za izdavanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana upravnog odbora kandidatu za člana upravnog odbora društva za osiguranje, podnosi nadzorni odbor društva za osiguranje.

## **Odluka nadzornog odbora o imenovanju člana upravnog odbora**

### **Član 81**

(1) Nadzorni odbor odlučuje o imenovanju lica za člana upravnog odbora prije podnošenja zahtjeva iz člana 80 stav 3 ovog zakona.

(2) Odluka iz stava 1 ovog člana proizvodi dejstvo po dobijanju saglasnosti Agencije za imenovanje tog lica za člana upravnog odbora.

(3) Odluka iz stava 1 ovog člana ne proizvodi pravno dejstvo ako zahtjev iz člana 80 stav 3 ovog zakona ne bude podnesen u roku od 15 dana od dana donošenja te odluke, odnosno ako podnijeti zahtjev bude povučen, ili ako Agencija odbije izdavanje saglasnosti.

## **Dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za saglasnost**

### **Član 82**

(1) Uz zahtjev za izdavanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana upravnog odbora prilažu se:

1) dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 78 ovog zakona i dokazi o nepostojanju isključenja i ograničenja iz člana 79 ovog zakona,

2) odluka nadzornog odbora o imenovanju lica za člana upravnog odbora.

(2) Pored dokumentacije iz stava 1 ovog člana, Agencija može zahtijevati da lice predloženo za člana upravnog odbora dostavi i izloži plan rukovođenja tim društvom za osiguranje.

## **Odlučivanje po zahtjevu za davanje saglasnosti**

### **Član 83**

(1) Agencija odlučuje o izdavanju saglasnosti iz člana 80 ovog zakona na osnovu dokumentacije iz člana 82 ovog zakona i ostalih podataka i informacija kojima raspolaže.

(2) Agencija neće izdati saglasnost za obavljanje funkcije člana upravnog odbora ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

1) predloženi kandidat za člana upravnog odbora ne ispunjava uslove iz člana 78 ovog zakona i dokaze o nepostojanju isključenja i ograničenja iz člana 79 ovog zakona;

2) Agencija raspolaže dokazima o objektivnim i dokazivim razlozima zbog kojih se može osnovano pretpostaviti da bi djelatnosti ili poslovi kojima se lice bavi ili se bavilo predstavljali prijetnju upravljanju društvom za osiguranje s pažnjom dobrog stručnjaka i u skladu s pravilima o sistemu upravljanja iz ovog zakona;

3) u zahtjevu za izdavanje odobrenja su navedeni netačni, neistiniti podaci ili podaci koji dovode u zabludu, odnosno ako nijesu navedeni podaci bitni za odlučivanje o zahtjevu;

4) program vođenja poslova društva za osiguranje i njegovo predstavljanje Agencija ne ocijeni zadovoljavajućim.

(3) Saglasnost za obavljanje funkcije člana upravnog odbora važi za period trajanja mandata naveden u odluci nadzornog odbora iz člana 81 stav 1 ovog zakona.

(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, kada na osnovu dokumentacije kojom raspolaže ocijeni da je to opravdano, Agencija može izdati saglasnost i za period kraći od perioda iz stava 3 ovog člana.

### **Obavezne konsultacije**

#### **Član 84**

Za ocjenu stručnosti i primjerenosti kandidata za člana upravnog odbora Agencija može koristiti podatke i informacije u vezi sa mogućim mjerama i sankcijama, koje pribavi od drugih nadležnih organa.

### **Prestanak važenja saglasnosti**

#### **Član 85**

(1) Saglasnost za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za osiguranje prestaje da važi ako lice za koje je saglasnost data:

- bude razriješeno prije isteka mandata,
- ne otpočne obavljanje te funkcije u roku od tri mjeseca od dana dobijanja saglasnosti.

(2) Nadzorni odbor društva za osiguranje dužan je da u roku od pet dana od dana donošenja odluke iz stava 1 alineja 1 ovog člana o tome obavijesti Agenciju.

(3) Agencija će rješenjem konstatovati prestanak važenja saglasnosti iz stava 1 ovog člana.

### **Opomena**

#### **Član 86**

Agencija će izreći opomenu članu upravnog odbora koji prekrši obaveze iz člana 77, člana 79 i člana 88 ovog zakona, ako nijesu ispunjeni uslovi za oduzimanje saglasnosti iz člana 87 ovog zakona.

### **Oduzimanje saglasnosti za imenovanje člana upravnog odbora društva za osiguranje**

#### **Član 87**

Agencija će donijeti rješenje o oduzimanju saglasnosti za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva ako:

1) član upravnog odbora prestane da ispunjava uslove pod kojima mu je data saglasnost;

2) je saglasnost data na osnovu neistinitih ili netačnih podataka koji dovode u zabludu ili zbog prećutkivanja činjenica, odnosno na drugi prevarni način;

3) je član upravnog odbora teže kršio odredbe ovog zakona ili druge propise koje se odnose na poslovanje društva za osiguranje;

4) član upravnog odbora nije obezbijedio sprovođenje ili nije sproveo mjere koje je naložila Agencija;

5) član upravnog odbora nije obezbijedio sistem upravljanja u skladu sa ovim zakonom;

6) utvrdi da je član upravnog odbora u sukobu interesa zbog kojeg ne može ili je opravdano pretpostaviti da ne može ispunjavati svoje obaveze i dužnosti pažnjom dobrog stručnjaka;

7) član upravnog odbora redovno i sa dužnom pažnjom ne ispunjava obavezu utvrđivanja i ocjenjivanja efektivnosti politika, mjera ili internih procedura koje se odnose na usklađenost poslovanja društva za osiguranje u skladu sa ovim zakonom ili obavezu preduzimanja odgovarajućih mjera radi ispravljanja nedostataka, odnosno nepravilnosti u poslovanju društva za osiguranje;

8) je donijeto rješenje o imenovanju privremene uprave.

### **Obavještenja nadzornom odboru**

#### **Član 88**

(1) Upravni odbor društva za osiguranje dužan je da bez odlaganja pisano obavijesti nadzorni odbor društva za osiguranje ako:

1) je ugrožena likvidnost društva;

2) nastupe okolnosti za prestanak važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja ili oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja u cjelosti ili djelimično;

3) društvo za osiguranje više nije usklađeno sa zahtijevanim solventnim kapitalom, odnosno nije usklađeno sa minimalnim zahtijevanim kapitalom ili kad postoji rizik da se ta neusklađenost pojavi u sljedećih tri mjeseca;

4) Agencija ili drugi nadležni organ u postupku nadzora društvu izrekne mjeru nadzora.

(2) Član upravnog odbora društva za osiguranje dužan je da bez odlaganja pisano obavijesti nadzorni odbor društva za osiguranje o:

1) imenovanju odnosno prestanku njegove funkcije u organima upravljanja drugog pravnog lica;

2) pravnim poslovima na osnovu kojih je to lice ili član njegove uže porodice posredno ili neposredno stekao akcije odnosno udjele pravnog lica, na osnovu kojih član uprave zajedno sa članovima uže porodice u tom pravnom licu dostiže ili premašuje kvalifikovano učešće, odnosno ako se time njihov udio smanjio ispod granice kvalifikovanog učešća;

3) oduzimanju saglasnosti za obavljanje funkcije člana upravnog odbora odnosno o prestanku postojanja uslova propisanih za obavljanje funkcije člana upravnog odbora;

4) sukobu interesa u koji je uključen.

(3) Obavještenje iz stava 2 tačka 1 ovog člana član upravnog odbora dužan je da bez odlaganja dostavi i Agenciji.

(4) Član upravnog odbora društva za osiguranje dužan je da bez odlaganja pisanim putem obavijesti nadzorni odbor društva za osiguranje o saznanjima odnosno dokazima da drugi član upravnog odbora ne ispunjava uslove za obavljanje te funkcije ili ne izvršava svoje obaveze ili svojim činjenjem ili nečinjenjem može ugroziti poslovanje društva za osiguranje.

(5) Nadzorni odbor dužan je da bez odlaganja ispita obavještenje iz stava 4 ovog člana i preduzme odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti.

(6) Ako nadzorni odbor ne postupi u skladu sa stavom 5 ovog člana, član upravnog odbora dužan je da obavještenje iz stava 4 ovog člana dostavi Agenciji.

## **ODJELJAK D**

### **NADZORNI ODBOR DRUŠTVA ZA OSIGURANJE**

#### **Uslovi za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora**

##### **Član 89**

(1) Za člana nadzornog odbora društva za osiguranje može se imenovati samo lice koje u svakom trenutku ispunjava uslove stručnosti i primjerenosti i koje nije u sukobu interesa u odnosu na društvo za osiguranje, akcionare, druge članove nadzornog odbora, nosioce ključnih funkcija društva za osiguranje.

(2) Nadzorni odbor mora biti sastavljen na način da u cjelosti ima odgovarajuća kvalifikacije, znanja i iskustvo potrebno za profesionalno obavljanje nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje.

(3) Ako utvrdi da nadzorni odbor društva za osiguranje ne ispunjava uslov iz stava 2 ovog člana, Agencija će rješenjem naložiti nadzornom odboru da sazove skupštinu akcionara i da skupštini predloži donošenje odluka kojima će obezbijediti ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana.

(4) Bliže uslove i način dokazivanja ispunjenosti uslova za imenovanje člana nadzornog odbora utvrđuje Agencija.

#### **Ograničenja za imenovanje članova nadzornog odbora**

##### **Član 90**

(1) Za člana nadzornog odbora društva za osiguranje ne može biti imenovano lice:

1) koje je povezano sa pravnim licima u kojima društvo za osiguranje ima više od 5 % učešća u osnovnom kapitalu ili pravu glasa;

2) koje je član organa upravljanja, izvršni direktor ili prokurista u drugom društvu za osiguranje ili drugoj finansijskoj instituciji;

3) koje obavlja ključnu funkciju u društvu za osiguranje ili društvu koje je sa društvom za osiguranje u odnosu uske povezanosti.

(2) Zabrana iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana ne važi za članove organa upravljanja, izvršnog direktora ili prokuriste društva koje je matično društvo društva za osiguranje ili drugog matičnog društva u grupi osiguravača ili za lica koji su članovi nadzornog odbora društva ćerke istog matičnog društva.

#### **Nadležnosti i obaveze nadzornog odbora**

##### **Član 91**

(1) Nadzorni odbor društva za osiguranje dužan je da:

1) daje upravnom odboru saglasnost na:

- poslovnu politiku i strateške ciljeve društva za osiguranje,
- finansijski plan društva za osiguranje,
- strategije i politike preuzimanja rizika i upravljanja njima,
- postupke sopstvene procjene rizika i solventnosti,
- sistem internih kontrola,
- okvirni godišnji program rada interne revizije.

2) nadzire primjerenost postupaka i efikasnost rada interne revizije,

3) nadzire sprovođenje i efikasnost sistema upravljanja,

4) nadzire sprovođenje poslovne politike društva za osiguranje, strateških ciljeva i strategije i politike preuzimanja rizika i upravljanja njima,

5) nadzire postupak objave i saopštavanja informacija,

6) provjerava finansijske izvještaje društva za osiguranje i o tome sastavljaju pisani izvještaj skupštini akcionara,

7) obrazloži skupštini akcionara svoje mišljenje uz godišnje izvještaje interne revizije i upravnog odbora,

8) izvršava druge obaveze u skladu sa zakonom.

(2) Nadzorni odbor dužan je da svoje obaveze izvršava vodeći računa o činjenicama koje je utvrdila Agencija ili drugi nadležni organi u postupku nadzora nad društvom za osiguranje.

(3) Članovi nadzornog odbora društva za osiguranje solidarno su odgovorni društvu za osiguranje za štetu koja je nastala zbog zanemarivanja njihovih obaveza iz stava 1 ovog člana, osim ako dokažu da su pošteno i savjesno ispunjavali svoje dužnosti.

### **Obavještenja nadzornog odbora Agenciji**

#### **Član 92**

(1) Član nadzornog odbora društva za osiguranje dužan je da bez odlaganja obavijesti Agenciju o:

1) imenovanju i prestanku njegove funkcije u društvu za osiguranje i organima upravljanja drugih pravnih lica,

2) pravnim poslovima na osnovu kojih su, posredno ili neposredno, član nadzornog odbora, odnosno članovi njegove uže porodice stekli akcije odnosno poslovne udjele u pravnom licu na osnovu kojih član nadzornog odbora zajedno sa članovima svoje uže porodice u tom pravnom licu dostiže ili premašuje kvalifikovano učešće, odnosno ako se time njihov udio smanjio ispod granice kvalifikovanog učešća.

(2) Nadzorni odbor društva za osiguranja dužan je da bez odlaganja pisano obavijesti Agenciju o svim informacijama koje mogu uticati na oduzimanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana upravnog odbora, kao i o prestanku i razlozima prestanka mandata člana upravnog odbora.

### **Mjere prema nadzornom odboru**

#### **Član 93**

(1) Ako društvo za osiguranje nema dovoljan broj članova nadzornog odbora u skladu s odredbama statuta ili zakona kojim se uređuje osnivanje privrednih društava, Agencija može naložiti društvu za osiguranje sazivanje skupštine akcionara radi izbora članova nadzornog odbora.

(2) Agencija može naložiti sazivanje skupštine akcionara i predložiti opozivanje člana nadzornog odbora društva za osiguranje ako taj član:

1) krši obaveze člana nadzornog odbora propisane statutom društva za osiguranje i zakonom;

2) ne ispunjava uslove za člana nadzornog odbora.

### **Shodna primjena na jednodomno upravljanje**

#### **Član 94**

(1) Na organizaciju društava za osiguranje koja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje i druga pitanja od značaja za poslovanje privrednih društava, izaberu sistem jednodomnog upravljanja, primjenjuju se i sljedeća pravila:

1) društvo za osiguranje mora imati najmanje dva izvršna direktora, od kojih je jedan glavni izvršni direktor, a koji zajedno razmatraju značajne odluke u društvu;

2) najmanje jedan izvršni direktor mora poznavati crnogorski jezik u mjeri dovoljnoj za obavljanje svojih poslova;

3) najviše polovina broja izvršnih direktora mogu istovremeno biti i članovi odbora direktora;

4) odbor direktora mora imati najmanje dvije petine nezavisnih članova;

5) članovi odbora direktora, koji nijesu izvršni direktori, ne smiju voditi poslove društva.

(2) Za imenovanje članova odbora direktora i izvršnih direktora u društvima iz stava 1 ovog člana potrebna je prethodna saglasnost Agencije.

(3) Na uslove i postupak izdavanja, prestanak važenja i oduzimanje saglasnosti iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na uslove, način i postupak izdavanja saglasnosti i prestanak važenja i oduzimanje saglasnosti za članove upravnog odbora.

(4) Odbor direktora kod društava iz stava 1 ovog člana, pored poslova utvrđenih zakonom kojim se uređuje osnivanje i druga pitanja od značaja za privredna društva, nadležan je da:

- utvrđuje i nadzire sprovođenje i efikasnost sistema upravljanja,
- donosi i nadzire sprovođenje poslovne politike i strateških ciljeva društva za osiguranje,
- donosi finansijski plan društva za osiguranje, provjerava finansijske izvještaje društva za osiguranje i o tome podnosi pisani izvještaj skupštini akcionara,
- donosi strategije i politike preuzimanja rizika i upravljanja njima,
- donosi postupke sopstvene procjene rizika i solventnosti,
- uređuje i nadzire sistem internih kontrola,
- nadzire primjerenost postupaka i efikasnost rada interne revizije, utvrđuje okvirni godišnji program rada interne revizije i daje mišljenje skupštini akcionara uz godišnje izvještaje interne revizije;
- nadzire postupak objave i saopštavanja informacija.

(5) Odbor direktora mora biti sastavljen na način da u cjelosti ima odgovarajuća kvalifikacije, znanja i iskustvo potrebno za profesionalno obavljanje nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje.

(6) Na članove odbora direktora shodno se primjenjuju odredbe člana 85 stav 2, čl. 86 i 87 i člana 92 ovog zakona.

(7) Izvršni direktor kod društava iz stava 1 ovog člana, pored poslova utvrđenih zakonom kojim se uređuje osnivanje i druga pitanja od značaja za privredna društva:

- odgovara za vođenje poslova društva za osiguranje u skladu sa zakonom;
- sprovodi strateške ciljeve, strategije i politike upravljanja rizicima koje donosi odbor direktora,
- predlaže odluku o unutrašnjoj organizaciji društva i akt o sistematizaciji i obezbjeđuje uspostavljanje jasnih i dosljednih odnosa u društvu, u cilju odgovarajuće raspodjele ovlašćenja i odgovornosti u društvu, uključujući i aktivnosti na sprječavanju nastanka sukoba interesa,
- sprovodi aktivnosti u cilju obezbjeđenja integriteta u poslovima računovodstva, finansijskog izvještavanja i finansijskih i operativnih kontrola,
- redovno preispituje ispravnost i predlaže izmjene procedura izvještavanja i obaveštavanja.

(8) Na prava i obaveze izvršnog direktora shodno se primjenjuje član 76 stav 4, član 77 st. 3 do 5, čl. 78 i 79, čl. 86, 87 i 88 ovog zakona.



## **ODJELJAK E**

### **SISTEM UPRAVLJANJA DRUŠTVIMA ZA OSIGURANJE**

#### **Odsjek 1.**

#### **ORGANIZACIJA SISTEMA UPRAVLJANJA**

##### **Opšti zahtjevi za sistem upravljanja**

###### **Član 95**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi funkcionalan, stabilan i razborit sistem upravljanja, u skladu sa prirodom, obimom i kompleksnošću poslova osiguranja koje obavlja, koji će omogućiti stabilno i razborito upravljanje poslovanjem, kako bi se obezbijedilo da društvo za osiguranje u svakom trenutku posluje u skladu sa zakonom.

(2) Sistem upravljanja iz stava 1 ovog člana obuhvata najmanje:

1) preglednu organizaciju društva sa odgovarajućom i jasno utvrđenom podjelom odgovornosti,

2) efikasne ključne funkcije, integrisane u organizacionu strukturu i procese odlučivanja,

3) efikasan sistem razmjene informacija,

4) strategije, politike, procedure i druga pravila koja uređuju najmanje upravljanje rizikom, internu kontrolu, internu reviziju i po potrebi prenos poslova,

5) razumne mjere za obezbjeđenje trajnog i redovnog poslovanja i odgovarajuće planove za slučaj nepredviđenih okolnosti.

(3) Sistem upravljanja u društvu za osiguranje uređuje se u skladu sa ovim zakonom i propisima Evropske komisije koji se odnose na sistem upravljanja donijetih na osnovu Direktive 2009/138/EZ Evropskog parlamenta i vijeća od 25. novembra 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II).

##### **Pisana pravila sistema upravljanja**

###### **Član 96**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi i obezbijedi sprovođenje i poštovanje pisanih pravila za funkcionisanje sistema upravljanja, koja uređuju rad najmanje ključnih funkcija iz člana 97 ovog zakona, kao i prema potrebi, pisana pravila o prenosu poslova.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da pravila iz stava 1 ovog člana prilagodi u slučaju nastupanja značajne izmjene sistema upravljanja u cjelosti ili u određenom području.

(3) Upravni odbor odnosno izvršni direktori društva za osiguranje dužni su da periodično, a najmanje jednom godišnje preispita adekvatnost procedura i efikasnost uspostavljenog sistema, formalno dokumentuje zaključke i o njima obavijesti nadzorni odbor, odnosno odbor direktora društva za osiguranje.

##### **Ključne funkcije**

###### **Član 97**

(1) U okviru sistema upravljanja društvo za osiguranje dužno je da uspostavi najmanje sljedeće efikasne ključne funkcije, čije je djelovanje usklađeno sa prirodom, obimom i složenošću poslovanja društva:

1) funkciju upravljanja rizicima,

2) funkciju praćenja usklađenosti,

3) funkciju interne revizije i

4) aktuarsku funkciju.

(2) Društvo za osiguranje uspostavlja sistem koji omogućava ključnim funkcijama iz stava 1 ovog člana razmjenu i pristup svim informacijama u društvu za osiguranje koje su im potrebne za obavljanje poslova i zadataka te funkcije.

(3) Upravni odbor odnosno odbor direktora društva za osiguranje dužan je da pri donošenju odluka uzme u obzir izvještaje, mišljenja i preporuke ključnih funkcija iz stava 1 ovog člana, donese potrebne mjere i obezbijedi njihovo sprovođenje.

### **Nosioci ključnih funkcija**

#### **Član 98**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da za svaku od ključnih funkcija iz člana 97 stav 1 ovog zakona imenuje nosioca ključne funkcije.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, društvo za osiguranje može, u skladu sa prirodom, obimom i složenošću poslovanja, imenovati:

- jedno lice za nosioca više ključnih funkcija, ako to ne dovodi do sukoba interesa ili

- više nosilaca iste ključne funkcije kada se poslovi povjereni pojedinom nosiocu ključne funkcije ne preklapaju i kad postoji jasna i sveobuhvatna raspodjela odgovornosti, što je društvo za osiguranje dužno dokazati, na zahtjev Agencije.

(3) U slučajevima iz stava 2 ovog člana društvo za osiguranje dužno je da vrši stalni nadzor i preduzima efikasne mjere za sprječavanje ili, kada se sukob ne može spriječiti, upravlja sukobom interesa.

### **Uslovi za imenovanje nosilaca ključnih funkcija**

#### **Član 99**

(1) Nosilac ključne funkcije iz člana 97 stav 1 ovog zakona mora:

1) znati crnogorski jezik,

2) imati odgovarajuće stručne kvalifikacije, znanje i iskustvo potrebno za obavljanje povjerenih poslova ključne funkcije pažnjom dobrog stručnjaka,

3) imati ugled i integritet,

4) ispunjavati druge uslove propisane ovim zakonom.

(2) Nosilac ključne funkcije ne može biti lice koje je član upravnog odbora odnosno izvršni direktor ili prokurista odnosno član nadzornog odbora istog društva za osiguranje, niti lice koje posredno ili neposredno ima udio u društvu za osiguranje veći od 1%.

(3) Iskustvom iz stava 1 tačka 2 ovog člana smatra se najmanje trogodišnje radno iskustvo u društvu za osiguranje ili u obavljanju odgovarajućih poslova u drugom pravnom licu.

(4) Dokazom o ispunjenosti uslova iz stava 1 tačka 3 ovog člana smatra se uvjerenje nadležnog organa da kandidat nije pravosnažno osuđen za krivična djela, odnosno, kad se takvo uvjerenje ne može pribaviti, izjava kandidata ovjerena kod notara.

(5) Isprave i potvrde iz ovog člana ne smiju biti starije od tri mjeseca od dana njihovog izdavanja.

(6) Agencija utvrđuje bliže uslove i dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost uslova za obavljanje ključnih funkcija.

(7) Društvo za osiguranje dužno je da utvrdi postojanje uslova iz ovog člana, a Agencija može izvršiti provjeru uvidom odnosno pribavljanjem izvoda iz odgovarajućih evidencija u Crnoj Gori, odnosno u državama članicama ili trećim državama.

(8) Društvo za osiguranje dužno je da pisano obavijesti Agenciju u roku od osam dana od dana imenovanja nosilaca ključnih funkcija u društvu za osiguranje, o svim značajnim informacijama koje utiču na njihov poslovni ugled i iskustvo i o prestanku i razlozima prestanka obavljanja ključne funkcije.

### **Mjere prema nosiocima ključnih funkcija**

#### **Član 100**

(1) Agencija može izreći odgovarajuće nadzorne mjere propisane ovim zakonom ako utvrdi da nosilac ključne funkcije iz člana 97 st. 1 ne ispunjava uslove iz ovog zakona ili teže krši odredbe ovog zakona.

(2) Težim kršenjem odredaba ovog zakona iz stava 1 ovog člana smatra se postupanje nosioca ključne funkcije kojim je:

- ugroženo poslovanje društva u skladu sa pravilima o upravljanju rizicima
- nosilac ponovo prekršio obavezu propisanu zakonom u roku od tri godine od istovrsnog kršenja, bez obzira da li je takav prekršaj formalno procesuiran od strane Agencije.

### **Odsjek 2.**

## **UPRAVLJANJE RIZICIMA**

### **Sistem upravljanja rizicima**

#### **Član 101**

(1) Sistem upravljanja rizicima u društvu za osiguranje obuhvata strategije, politike i druge interne akte, poslovne procese i postupke neophodne za prepoznavanje, mjerenje, upravljanje i praćenje rizika kojima je ili bi moglo biti izloženo, te njihove međuzavisnosti, na pojedinačnom i kumulativnom nivou, kao i izvještavanje o rizicima.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi efikasan sistem upravljanja rizicima, koji je adekvatno integrisan u organizacionu strukturu i postupke donošenje odluka, uzimajući u obzir lica koja efektivno upravljaju društvom ili su nosioci ključnih funkcija.

(3) Sistemom upravljanja rizicima društvo za osiguranje dužno je da obuhvati rizike koji su uključeni u obračun zahtijevanog solventnog kapitala iz člana 149 ovog zakona kao i rizike koji nijesu uključeni ili nijesu u potpunosti uključeni u taj obračun.

(4) Sistem upravljanja rizicima treba da obuhvati najmanje sljedeće oblasti poslovanja:

- 1) preuzimanje rizika i formiranje rezervi,
- 2) upravljanje imovinom i obavezama,
- 3) ulaganja, posebno derivate i slične obaveze,
- 4) upravljanje rizikom likvidnosti i koncentracije,
- 5) upravljanje operativnim rizikom,
- 6) reosiguranje i druge tehnike smanjenja rizika.

(5) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi plan likvidnosti projektujući ulazne i izlazne novčane tokove u odnosu na odgovarajuću imovinu i obaveze u slučaju prilagođavanja za usklađivanje iz člana 128 ovog zakona ili prilagođavanja za volatilnost relevantne strukture bezrizičnih kamatnih stopa iz člana 130 ovog zakona.

(6) Radi upravljanja imovinom i obavezama, društvo za osiguranje dužno je da redovno procjenjuje:

- 1) osjetljivost tehničkih rezervi i prihvatljivih sopstvenih sredstava na pretpostavke na kojima se zasniva ekstrapolacija relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa iz člana 127 ovog zakona,

2) kada je primijenjeno prilagođavanje za usklađivanje iz člana 128 ovog zakona:

- osjetljivost tehničkih rezervi i prihvatljivih sopstvenih sredstava na pretpostavke na kojima se zasniva obračun prilagođavanja za uravnoteženje, uključujući obračun osnovnog raspona iz člana 129 stav 1 tačka 2 ovog zakona i omogućiti uticaj prinudne prodaje imovine na prihvatljiva osnovna sredstva,

- osjetljivost tehničkih rezervi i prihvatljivih sopstvenih sredstava na promjene u strukturi dodijeljenog portfelja imovine,
- uticaj smanjenja prilagođavanja za uravnoteženje na nulu.

3) kada je primijenjeno prilagođavanje za volatilnost relevantne strukture bezrizičnih kamatnih stopa iz člana 130 ovog zakona:

- osjetljivost tehničkih rezervi i prihvatljivih sopstvenih sredstava na pretpostavke na kojima se zasniva obračun prilagođavanja za volatilnost i mogući učinak prinudne prodaje imovine na njihova prihvatljiva sopstvena sredstva,
- uticaj smanjenja prilagođavanja za volatilnost na nulu.

(7) Društvo za osiguranje dužno je da u okviru godišnjeg izvještaja Agenciji dostavlja procjene iz stava 6 ovog člana.

(8) Kada smanjenje prilagođavanja za usklađivanje ili prilagođavanja za volatilnost relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa na nulu proizvodi neusklađenost sa zahtijevanim solventnim kapitalom, društvo za osiguranje dužno je da dostavi analizu mjera koje bi moglo preduzeti u takvim situacijama kako bi se ponovo uspostavio nivo sopstvenih sredstava prihvatljivih za zahtijevani solventni kapital ili kako bi se smanjio profil rizičnosti i tako obnovila usklađenost sa zahtijevanim solventnim kapitalom.

(9) Kada je primijenjeno prilagođavanje za volatilnost relevantne vremenske strukturu bezrizičnih kamatnih stopa iz člana 130 ovog zakona, pisane politike o upravljanju rizicima moraju obuhvatati pravila o kriterijumima za primjenu prilagođavanja za volatilnost.

(10) U pogledu rizika ulaganja, društvo za osiguranje treba da dokaže da je usklađeno sa čl. 181 do 185 ovog zakona.

(11) Kako bi izbjeglo prekomjerno oslanjanje na spoljne institucije za procjenu kreditnog rizika prilikom procjene kreditnog rizika u obračunu tehničkih rezervi i zahtijevanog solventnog kapitala, društvo za osiguranje procjenjuje primjerenost tih spoljnih procjena kreditnog rizika u okviru svog upravljanja rizikom, primjenom dodatnih procjena gdje god su moguće sa ciljem izbjegavanja automatske zavisnosti od spoljnih procjena.

(12) Društvo je dužno da primjenjuje propise Evropske Komisije kojima se uređuju postupci za procjenu spoljnih procjena kreditnog rizika.

## **Funkcija upravljanja rizicima**

### **Član 102**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi efikasnu i nezavisnu funkciju upravljanja rizicima iz člana 101 ovog zakona na način koji olakšava sprovođenje sistema upravljanja rizicima.

(2) Društvo za osiguranje koje koristi djelimični ili potpuni interni model odobren u skladu sa čl. 164 i 165 ovog zakona dužno je da funkcijom upravljanja rizicima pokriva sljedeće dodatne zadatke:

- 1) oblikovanje i sprovođenje internog modela,
- 2) testiranje i vrjednovanje internog modela,
- 3) dokumentovanje internog modela i njegovih naknadnih promjena,
- 4) analiziranje efikasnosti internog modela i pripremu izvještaja o njima i

5) informisanje upravnog i nadzornog odbora o efikasnosti internog modela, ukazivanje na oblasti koja je potrebno poboljšati i trenutnom stanju napora za poboljšanje prethodno utvrđenih slabosti.

## **Propisi za uspostavljanje i funkcionisanje sistema upravljanja rizicima**

### **Član 103**

Društvo za osiguranje dužno je da obezbijedi uspostavljanje i funkcionisanje sistema upravljanja rizicima u skladu sa odredbama Regulative (EU) br. 2015/35 i drugim propisima donijetim na osnovu Direktive 2009/138/EC.

## **Sopstvena procjena rizika i solventnosti**

### **Član 104**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da u okviru sistema upravljanja rizicima obavlja sopstvenu procjenu rizika i solventnosti.

(2) Procjena iz stava 1 ovog člana sastavni je dio poslovne strategije i društvo za osiguranje je dužno da obezbijedi da se strateške odluke donose u skladu sa tom procjenom.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da procjenu iz stava 1 ovog člana obavlja najmanje jednom godišnje i bez odlaganja nakon svake značajne promjene u svom profilu rizičnosti.

## **Sadržaj sopstvene procjene rizika i solventnosti**

### **Član 105**

(1) Sopstvena procjena rizika i solventnosti iz člana 104 ovog zakona obuhvata najmanje sljedeće:

1) ukupne potrebe solventnosti, uzimajući u obzir specifični profil rizičnosti, odobrena ograničenja dozvoljenih rizika i poslovnu strategiju društva za osiguranje,

2) kontinuiranu usklađenost sa kapitalnim zahtjevima iz čl. 148 do 180 ovog zakona i zahtjevima u vezi sa tehničkim rezervama iz čl. 123 do 138 ovog zakona, i

3) značaj u kojem profil rizičnosti odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva zahtijevani solventni kapital iz člana 149 stav 2 ovog zakona, obračunat po standardnoj formuli ili po djelimičnom odnosno potpunom internom modelu u skladu sa ovim zakonom.

(2) U smislu stava 1 tačka 1 ovog člana, društvo za osiguranje dužno je da uspostavi procese srazmjerno prirodi, obimu i složenosti rizika koji mu omogućavaju da primjereno utvrđuje i procjenjuje kratkoročne i dugoročne rizike kojima je izloženo ili može biti izloženo, kao i da prikaže metode upotrijebljene u toj procjeni.

(3) Kada društvo za osiguranje primjenjuje prilagođavanje za uravnoteženje iz člana 128 ovog zakona i prilagođavanje za volatilnost iz člana 130 ovog zakona ili prelazne mjere iz čl. 468 i 469 ovog zakona, dužno je da sprovede procjenu usklađenosti sa kapitalnim zahtjevima iz člana 105 stav 1 tačka 2 ovog zakona, sa uticajem tih prilagođavanja i prelaznih mjera i bez njih.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da prikaže metode upotrijebljene prilikom procjene rizika iz stava 2 ovog člana.

(5) U smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, kada društvo za osiguranje upotrebljava interni model, procjena se obavlja zajedno sa ponovnom kalibracijom koja pretvara vrijednosti internog rizika u mjeru rizika i kalibracije zahtijevanog solventnog kapitala.

(6) Društvo za osiguranje dužno je da elemente procjene iz stava 1 ovog člana određuje u skladu sa Regulativom (EU) 2015/35.

(7) Bliži način izrade i sadržinu sopstvene procjene rizika i solventnosti društva za osiguranje utvrđuje Agencija.

### **Izveštavanje o sopstvenoj procjeni rizika i solventnosti**

#### **Član 106**

Društvo za osiguranje dužno je da obavijesti Agenciju o rezultatima svake izvršene sopstvene procjene rizika i solventnosti u sklopu izvještaja iz člana 244 ovog zakona.

### **Prilagođavanje zahtijevanog solventnog kapitala**

#### **Član 107**

- (1) Sopstvena procjena rizika i solventnosti ne služi za obračun kapitalnih zahtjeva.
- (2) Zahtijevani solventni kapital se prilagođava u skladu sa članom 292, članom 334, članom 336 i članom 339 ovog zakona.

### **Odsjek 3.**

## **INTERNA REVIZIJA U DRUŠTVU ZA OSIGURANJE**

### **Funkcija interne revizije**

#### **Član 108**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi funkciju interne revizije koja je neposredno odgovorna upravnom odboru odnosno odboru direktora društva za osiguranje i koja je funkcionalno i organizaciono odvojena od drugih organizacionih cjelina društva za osiguranje.

(2) Funkcija interne revizije uključuje ocjenjivanje efektivnosti i primjerenosti sistema internih kontrola i drugih elemenata sistema upravljanja.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da obezbijedi licima koja vrše internu reviziju pristup svim informacijama i dokumentima u formi koja im je potrebna za izvršenje njihovih zadataka.

(4) Društvo za osiguranje je dužno da obezbijedi nosiocu funkcije interne revizije direktan pristup upravnom i nadzornom odboru odnosno odboru direktora društva za osiguranje.

### **Nosilac funkcije interne revizije**

#### **Član 109**

(1) Nosilac funkcije interne revizije uz zahtjeve iz člana 99 ovog zakona mora posjedovati najmanje kvalifikaciju visokog obrazovanja sedmi nivo (VII1), u obimu od 240 kredita CSPK-a i radno iskustvo u trajanju od najmanje tri godine na računovodstvenim poslovima ili poslovima revizije u finansijskom sektoru.

(2) Nosilac funkcije interne revizije ne može obavljati druge poslove i zadatke u istom društvu za osiguranje ili u društvu sa kojim je društvo za osiguranje u odnosu bliske povezanosti.

(3) Nosilac funkcije interne revizije izvještava upravni odbor i nadzorni odbor odnosno odbor direktora društva za osiguranje o nalazima iz postupka interne revizije, preporučuje aktivnosti u vezi sa nađenim nedostacima i prati sprovođenje aktivnosti u svrhu sprovođenja i ispunjenja tih mjera.

### **Zadaci interne revizije**

#### **Član 110**

(1) Funkcija interne revizije stalno i cjelovito nadzire poslovanje društva za osiguranje radi davanja stručnog mišljenja, preporuka i savjeta o izradi i uspostavljanju kontrole koje trebaju da omoguće:

1) obavljanje poslova osiguranja u skladu sa pravilima struke, zakonom i internim aktima kojima se uređuje poslovanje društva za osiguranje;

2) vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, vrjednovanje knjigovodstvenih stavki i sastavljanje finansijskih i ostalih izvještaja u skladu s ovim zakonom i propisima kojima se uređuje poslovanje društva za osiguranje;

3) sistemsko upravljanje rizicima koji proizilaze iz poslovnih aktivnosti društva za osiguranje u skladu sa načelima stabilnog poslovanja, uključujući upravljanje resursima informacione tehnologije i drugih pridruženih tehnologija.

(2) Interna revizija društva za osiguranje se obavlja u skladu sa međunarodno priznatim revizorskim standardima za internu reviziju, kodeksom strukovne etike internih revizora i pravilima rada interne revizije koja usvaja upravni odbor odnosno odbor direktora društva za osiguranje.

### **Planovi interne revizije**

#### **Član 111**

(1) Funkcija interne revizije priprema i primjenjuje strateški plan za period u kojem se obezbjeđuje revizija cjelokupnog poslovanja društva za osiguranje, uključujući i cjelokupni sistem upravljanja u društvu za osiguranje.

(2) Strateški plan iz stava 1 ovog člana zasnovan je na procjeni rizika i usklađuje se svake godine.

(3) Na osnovu strateškog plana iz stava 1 ovog člana, funkcija interne revizije priprema godišnji plan interne revizije koji treba da obuhvati:

1) područja poslovanja koja su prioriteta s obzirom na procjenu rizika,

2) spisak planiranih revizija sa opisom njihovog sadržaja.

(4) Strateški i godišnji plan interne revizije predlaže nosilac funkcije interne revizije, a usvaja ga upravni odbor društva za osiguranje uz prethodno mišljenje nadzornog odbora društva za osiguranje.

(5) Interna revizija se može obaviti i po nalogu člana upravnog odbora ili nadzornog odbora, odnosno odbora direktora društva za osiguranje i na zahtjev Agencije.

### **Izvještaj interne revizije**

#### **Član 112**

(1) Funkcija interne revizije najmanje jednom u šest mjeseci sačinjava izvještaj o radu interne revizije, koji sadrži najmanje sljedeće:

1) opis svih izvršenih revizija poslovanja,

2) ocjenu primjerenosti i efektivnosti upravljanja rizicima u područjima koja su bila predmet revizije i preporuke i predloge za njihovo poboljšanje,

3) ocjenu primjerenosti i efektivnosti sistema internih kontrola u područjima koja su bila predmet revizije i preporuke i predloge za njihovo poboljšanje,

4) nezakonitosti i nepravilnosti ako su utvrđene tokom obavljanja interne revizije i preporuke i predloge mjera za njihovo otklanjanje,

5) preduzete aktivnosti vezano za date preporuke.

(2) Funkcija interne revizije sačinjava godišnji izvještaj o radu interne revizije koji sadrži najmanje:

1) izvještaj o realizaciji godišnjeg plana interne revizije,

2) sažetak o najvažnijim nalazima funkcije interne revizije na osnovu izvršenih revizija poslovanja, uključujući ocjenu primjerenosti i efektivnosti upravljanja rizicima i sistema internih kontrola u područjima koja su bila predmet revizije.

(3) Nositelj funkcije interne revizije podnosi izvještaje interne revizije upravnom i nadzornom odboru odnosno odboru direktora društva za osiguranje.

(4) Upravni odbor i nadzorni odbor društva za osiguranje dužni su da preduzmu potrebne aktivnosti u skladu sa nalazima i preporukama interne revizije.

### **Obavješćavanje upravnog odbora, odnosno odbora direktora i nadzornog odbora**

#### **Član 113**

(1) Ako interna revizija tokom obavljanja revizije aktivnosti i procesa poslovanja društva za osiguranje utvrdi nezakonito poslovanje i kršenje pravila o upravljanju rizicima zbog čega društvu za osiguranje prijeti nelikvidnost, nesolventnost ili je time ugrožena sigurnost poslovanja ili interesi ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja, nosilac funkcije interne revizije dužan je da bez odlaganja o tome obavijesti upravni odbor odnosno odbor direktora i nadzorni odbor društva za osiguranje.

(2) Upravni odbor odnosno odbor direktora društva za osiguranje utvrđuje mjere koje je potrebno preduzeti po nalazima i preporukama interne revizije i obezbjeđuje njihovo izvršenje.

### **Odsjek 4.**

## **INTERNA KONTROLA I PRAĆENJE USKLAĐENOSTI**

### **Interna kontrola**

#### **Član 114**

Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi efektivan sistem internih kontrola u okviru koga se dosljedno primjenjuju primjereni administrativni i računovodstveni postupci i sistemi izvješćavanja na svim nivoima društva za osiguranje.

### **Funkcija praćenja usklađenosti**

#### **Član 115**

Društvo za osiguranje u okviru sistema internih kontrola iz člana 114 ovog zakona dužno je da uspostavi funkciju praćenja usklađenosti koja je nezavisna i ima sljedeće odgovornosti:

1) praćenje i redovno procjenjivanje primjerenosti i efektivnosti postupaka i mjera koje se preduzimaju radi otklanjanja mogućih neusklađenosti u poslovanju društva za osiguranje sa propisima i drugim obavezama;

2) savjetovanje i izvješćavanje upravnog odbora odnosno odbora direktora društva za osiguranje o usklađenosti društva za osiguranje sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje društva za osiguranje i o procjeni rizika usklađenosti;

3) procjenjivanje mogućeg uticaja promjena u pravnom okruženju na poslovanje društva za osiguranje i utvrđivanje i procjenu rizika usklađenosti.

### **Odsjek 5.**

## **AKTUARSKA FUNKCIJA U DRUŠTVU ZA OSIGURANJE**



## **Aktuarska funkcija**

### **Član 116**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi aktuarsku funkciju koja obuhvata sljedeće poslove:

- 1) koordinaciju aktivnosti obračuna tehničkih rezervi,
- 2) obezbjeđenje primjerenosti metodologija, modela i pretpostavki korišćenih u obračunu tehničkih rezervi,
- 3) procjenu dovoljnosti i kvaliteta podataka prilikom obračuna tehničkih rezervi,
- 4) upoređivanje najbolje procjene sa iskustvom,
- 5) informisanje organa upravljanja društva za osiguranje o pouzdanosti i primjerenosti obračuna tehničkih rezervi,
- 6) nadzor nad obračunom tehničkih rezervi u slučajevima iz člana 135 ovog zakona,
- 7) davanje mišljenja o cjelokupnoj politici preuzimanja rizika osiguranja,
- 8) davanje mišljenja o primjerenosti programa reosiguranja,
- 9) doprinos sprovođenju sistema upravljanja rizicima imajući u vidu modeliranje rizika na kojem se zasniva obračun kapitalnih zahtjeva iz čl. 148 do 180 ovog zakona i sopstvena procjena rizika i solventnosti.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da aktuarsku funkciju uspostavi u skladu sa Regulativom EU br. 2015/35 i drugim propisima donijetim na osnovu Direktive 2009/138/EC.

## **Nosilac aktuarske funkcije**

### **Član 117**

(1) Nosilac aktuarske funkcije u društvu za osiguranje može biti samo lice koje, pored uslova iz člana 99 ovog zakona, posjeduje odgovarajuća znanja o aktuarskoj i finansijskoj matematici, koja su primjerena prirodi, obimu i složenosti poslova društva za osiguranje u kojem će to lice biti imenovano za nosioca aktuarske funkcije, kao i odgovarajuće iskustvo u skladu sa aktuarskim i drugim standardima.

(2) Dodatni uslovi iz stava 1 ovog člana ispunjeni su ako lice posjeduje odgovarajuću dokumentaciju, kojom potvrđuje da ima odgovarajuće znanje o aktuarskoj i finansijskoj matematici, stečeno u skladu sa programom obrazovanja međunarodnih, odnosno evropskih aktuarskih udruženja i ako može da dokaže da posjeduje najmanje tri godine odgovarajućeg radnog iskustva na aktuarskim poslovima.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, smatraće se da lice koje posjeduje ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova izdato od strane Agencije ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

## **Ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova**

### **Član 118**

(1) Agencija će izdati ovlašćenje iz člana 117 stav 3 ovog zakona licu koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) znanje crnogorskog jezika;
- 2) položen stručni ispit za obavljanje aktuarskih poslova;
- 3) nije pravosnažno osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od tri mjeseca;
- 4) nije mu bilo oduzeto ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova;
- 5) najmanje tri godine radnog iskustva u obavljanju aktuarskih poslova.

(2) Agencija može da sa nadležnim nadzornim organom druge države članice zaključi sporazum o uzajamnom priznavanju ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova.

(3) Uslove za polaganje, način polaganja i program stručnog ispita iz stava 1 tačka 2 ovog člana utvrđuje Agencija.

### **Oduzimanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova**

#### **Član 119**

Agencija će rješenjem oduzeti ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova ako:

- 1) je ovlašćenje dobijeno navođenjem neistinitih podataka,
- 2) aktuar teže prekrši pravila aktuarske struke, i
- 3) aktuar bude pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od tri mjeseca.

#### **Odsjek 6.**

### **PRENOS POSLOVA**

#### **Prenos poslova društava za osiguranje**

##### **Član 120**

(1) Društvo za osiguranje može da ugovori prenos poslova sa drugim licem u cilju njihovog efikasnijeg obavljanja.

(2) Lice na koje se poslovi prenose mora da bude sposobno da adekvatno obavlja prenešene poslove.

(3) Društvo za osiguranje ostaje odgovorno za prenešene poslove iz stava 1 ovog člana.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da obavijesti Agenciju o:

- 1) namjeri prenosa poslova prije zaključenja ugovora iz stava 1 ovog člana i
- 2) svim naknadnim značajnim promjenama u vezi sa obavljanjem prenesenih poslova.

(5) Društvo je dužno da u postupku prenosa poslova postupa u skladu sa Regulativom br. 2015/35 i drugim propisima donijetim na osnovu Direktive 2009/138/EC.

(6) Bliže uslove za prenos poslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija.

#### **Zabrana prenosa poslova**

##### **Član 121**

Društvo za osiguranje ne smije da prenosi poslove ako bi to dovelo do:

- 1) ugrožavanja interesa ugovarača ili osiguranika, odnosno korisnika osiguranja.
- 2) ugrožavanja poslovanja društva za osiguranje;
- 3) značajnog pogoršanja kvaliteta sistema upravljanja;
- 4) neopravdanog povećanja operativnog rizika;
- 5) otežavanja nadzora nad poslovanjem društva i praćenja usklađenosti poslovanja u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima koji se na njega primjenjuju, od strane Agencije.

#### **Glava VI**

### **VREDNOVANJE IMOVINE I OBAVEZA, TEHNIČKIM REZERVAMA, ZAHTIJEVANOM SOLVENTNOM KAPITALU, MINIMALNOM ZAHTIJEVANOM KAPITALU**

#### **ODJELJAK A**

## **VREDNOVANJE IMOVINE I OBAVEZA**

### **Vrednovanje imovine i obaveza za potrebe solventnosti**

#### **Član 122**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da za potrebe solventnosti vrednuje imovinu i obaveze na sljedeći način:

1) imovina se vrednuje po iznosu za koji bi se mogla razmijeniti između dobro obaviještenih voljnih strana u transakciji po tržišnim uslovima;

2) obaveze se vrednuju po iznosu za koji bi se mogle prenijeti ili namiriti između dobro obaviještenih voljnih strana u transakciji po tržišnim uslovima.

(2) Prilikom vrednovanja obaveza iz stava 1 tačke 2 ovog člana ne pravi se prilagođavanje s obzirom na kreditni položaj društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da imovinu i obaveze vrjednuje u skladu sa Regulativom EU br. 2015/35 i drugim propisima i tehničkim standardima Evropske Komisije donijetim na osnovu Direktive 2009/138/EC.

## **ODJELJAK B**

### **TEHNIČKE REZERVE**

#### **Opšte odredbe o tehničkim rezervama**

##### **Član 123**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da formira tehničke rezerve u vezi sa svim obavezama koje proizilaze iz ugovora o osiguranju.

(2) Vrijednost tehničkih rezervi mora da odgovara sadašnjem iznosu koji bi društvo za osiguranje moralo da plati kad bi svoje obaveze iz ugovora o osiguranju, bez odlaganja, prenijelo na drugo društvo za osiguranje.

(3) Obračun tehničkih rezervi mora da koristi i da bude usklađen sa informacijama koje pružaju finansijska tržišta, kao i opšte dostupnim podacima o preuzetim rizicima osiguranja, što predstavlja tržišnu usklađenost.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da obračunava tehničke rezerve na razborit, pouzdan i objektivan način.

(5) Društvo za osiguranje dužno je da obračunava tehničke rezerve u skladu sa st. 2 do 4 ovog člana, uzimajući u obzir načela iz člana 122 ovog zakona kao i u skladu sa odredbama članova 124 do 135 ovog zakona, odnosno u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima i tehničkim standardima Evropske Komisije donijetim na osnovu Direktive 2009/138/EC.

#### **Obračun tehničkih rezervi**

##### **Član 124**

(1) Vrijednost tehničkih rezervi jednaka je zbiru najbolje procjene iz člana 125 ovog zakona i margine rizika iz člana 126 ovog zakona.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da posebno obračunava najbolju procjenu i marginu rizika.

(3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, kada se budući novčani tokovi povezani sa obavezama iz osiguranja mogu pouzdano zamjeniti korišćenjem finansijskih instrumenata za koje postoji pouzdana i dostupna tržišna vrijednost, vrijednost tehničkih rezervi povezanih sa tim budućim novčanim tokovima određuje se na osnovu

tržišne vrijednosti tih instrumenata, i u tom slučaju, nije potrebno vršiti posebne obračune najbolje procjene i margine rizika.

(4) Tehničke rezerve iz stava 3 ovog člana obračunavaju se u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

### **Najbolja procjena**

#### **Član 125**

(1) Najbolja procjena predstavlja vjerovatnoćom ponderisani prosjek budućih novčanih tokova, uzimajući u obzir vremensku vrijednost novca (sadašnja vrijednost očekivanih budućih novčanih tokova), a za obračun sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova upotrebljava se relevantna vremenska struktura bezrizičnih kamatnih stopa.

(2) Obračun najbolje procjene zasniva se na najnovijim i vjerodostojnim informacijama i realnim pretpostavkama, koristeći odgovarajuće, primjenjive i relevantne aktuarske i statističke metode.

(3) Projekcija novčanog toka koja se upotrebljava u obračunu najbolje procjene mora uzeti u obzir sve novčane prilive i odlive koji proizilaze iz obaveza iz ugovora o osiguranju tokom njihovog trajanja.

(4) Najbolja procjena obračunava se na bruto osnovi, bez umanjenja za iznose koji se mogu naplatiti po osnovu ugovora o reosiguranju ili od subjekata posebne namjene koji se moraju obračunavati u skladu sa članom 134 ovog zakona.

(5) Prilikom obračuna najbolje procjene iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje dužno je da koristi tehničke informacije koje se odnose na relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa koje objavljuje EIOPA.

### **Margina rizika**

#### **Član 126**

(1) Margina rizika mora biti takva da obezbijedi da vrijednost tehničkih rezervi bude jednaka iznosu koji bi drugo društvo za osiguranje zahtijevalo za preuzimanje i ispunjavanje obaveza iz zaključenih ugovora o osiguranju.

(2) Margina rizika obračunava se određivanjem tako što se odredi trošak raspolaganja prihvatljivim sopstvenim sredstvima koja su jednaka zahtijevanom solventnom kapitalu koji je potreban za ispunjenje obaveza iz ugovora o osiguranju tokom trajanja tih obaveza u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(3) Stopa koja se koristi za utvrđivanje troška raspolaganja prihvatljivim sopstvenim sredstvima (stopa troška kapitala) je ista za sva društva za osiguranje i redovno se revidira, pri čemu je korišćena stopa troška kapitala jednaka dodatnoj stopi iznad odgovarajuće bezrizične kamatne stope koju bi snosilo društvo za osiguranje kako bi raspolagalo prihvatljivim sopstvenim sredstvima iz čl. 139 do 147 ovog zakona koja su jednaka zahtijevanom solventnom kapitalu neophodnom za izvršavanje obaveza osiguranja tokom trajanja tih obaveza.

### **Ekstrapolacija relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa**

#### **Član 127**

(1) Prilikom određivanja relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa iz člana 125 stav 1 ovog zakona društvo za osiguranje koristi informacije koje proizilaze iz odgovarajućih finansijskih instrumenata i uzima u obzir relevantne finansijske instrumente sa dospelcima, kada su tržišta za te finansijske instrumente, uključujući obveznice, duboka, likvidna i transparenta.

(2) Za dospjeća, kada tržišta za relevantne finansijske instrumente, uključujući obveznice, više nijesu duboka, likvidna i transparentna, relevantna struktura bezrizičnih kamatnih stopa se ekstrapolira.

(3) Ekstrapolirani dio relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa zasniva se na terminskim kamatnim stopama koje glatko konvergiraju od jedne ili više terminskih kamatnih stopa, vezanih za najduža dospjeća relevantnih finansijskih instrumenata, uključujući obveznice, na dubokom, likvidnom i transparentnom tržištu, do konačne terminske kamatne stope.

### **Prilagođavanje za uravnoteženje relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa**

#### **Član 128**

(1) Društvo za osiguranje može primijeniti prilagođavanje za uravnoteženje relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa u obračunu najbolje procjene obaveza iz ugovora o osiguranju sa karakteristikama životnih osiguranja, uključujući rente iz neživotnih osiguranja, uz prethodnu saglasnost Agencije.

(2) Agencija će, po postupku uređenom propisima Evropske Komisije izdati saglasnost iz stava 1 ovog člana ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) društvo za osiguranje određuje portfelj imovine sastavljen od obveznica i ostale imovine koja ima slična obilježja novčanih tokova, za pokriće najbolje procjene portfelja obaveza iz ugovora o osiguranju, tokom čitavog trajanja tih obaveza, osim kada nastanu značajna odstupanja očekivanih novčanih tokova tog portfelja imovine u odnosu na očekivane tokove novca portfelja tih obaveza tokom njihovog trajanja;

2) društvo za osiguranje identifikuje i organizuje portfelj obaveza iz ugovora o osiguranju, na koji se primjenjuje prilagođavanje iz stava 1 ovog člana, i određuje im portfelj imovine, te njima upravlja nezavisno od svojih drugih aktivnosti, pri čemu se taj portfelj imovine ne može koristiti za pokriće gubitaka koji proizilaze iz njegovih drugih aktivnosti društva za osiguranje;

3) očekivani novčani tokovi određenog portfelja imovine izražavaju sve novčane tokove portfelja obaveza iz ugovora o osiguranju u istoj valuti, te moguće neusklađenosti ne povećavaju rizike koji su značajni u odnosu na rizike svojstvene poslovima osiguranja, na koje se primjenjuje prilagođavanje iz stava 1 ovog člana;

4) po osnovu ugovora iz kojih proizilazi portfelj obaveza nema budućih plaćanja premije;

5) jedini preuzeti rizici povezani sa portfeljom obaveza iz ugovora o osiguranju su rizik dugovječnosti, rizik troškova osiguranja, rizik usklađenosti i rizik smrtnosti;

6) kada preuzeti rizik osiguranja povezan sa portfeljom obaveza iz ugovora o osiguranju uključuje rizik smrtnosti, najbolja procjena portfelja obaveza ne povećava se za više od 5% za nepovoljno odstupanje rizika smrtnosti koje se kalibrira u skladu sa članom 149 ovog zakona;

7) ugovori na kojima se zasniva portfelj obaveza ne uključuju opcije za ugovarača osiguranja, ili uključuju samo mogućnost otkupa, pri čemu otkupna vrijednost ne prelazi vrijednost imovine vrjednovane u skladu sa članom 122 ovog zakona za pokriće tih obaveza u trenutku otkupa;

8) novčani tokovi određenog portfelja imovine su fiksni i ne mogu biti mijenjani od strane izdavaoca imovine ili bilo koje treće strane;

9) obaveze iz pojedinog ugovora o osiguranju ne mogu se dijeliti u više dijelova prilikom sastavljanja portfelja obaveza.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da ispuni uslove navedene u stavu 2 ovog člana u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(4) Izuzetno od stava 2 tačka 8 ovog člana, društvo za osiguranje može koristiti imovinu kada su novčani tokovi fiksni, osim onih koji su zavisni od inflacije, ako ta imovina izražava novčane tokove portfelja obaveza osiguranja koji zavise od inflacije.

(5) Kada izdavalac ili treća strana imaju pravo na izmjenu novčanih tokova imovine na način da investitor primi dovoljnu naknadu kako bi održao iste novčane tokove prilikom ponovnog ulaganja u imovinu jednakog ili boljeg kreditnog kvaliteta, tada pravo na izmjenu novčanih tokova ne zabranjuje uključivanje te imovine u određeni portfelj u skladu sa stavom 2 tačka 8 ovog člana.

(6) Društvo koje primjenjuje prilagođavanje za uravnoteženje vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa na portfelj svojih obaveza ne može se vratiti pristupu koji ne uključuje ovo prilagođavanje.

(7) Kada društvo za osiguranje koje primjenjuje prilagođavanje iz stava 1 ovog člana nije više u mogućnosti da poštuje uslove iz st. 2 do 4 ovog člana dužno je da, bez odlaganja, o tome obavijesti Agenciju i preduzme potrebne mjere za usklađivanje sa njima.

(8) Ako se društvo za osiguranje ne uskladi sa uslovima iz st. 2 do 4 ovog člana u roku od 2 mjeseca od datuma neusklađenosti, dužno je da prestane da primjenjuje prilagođavanje iz stava 1 ovog člana na sve obaveze iz ugovora o osiguranju u toku naredna 24 mjeseca.

(9) Prilagođavanje iz stava 1 ovog člana ne smije se primjenjivati na obaveze iz ugovora o osiguranju ako relevantna vremenska struktura bezrizičnih kamatnih stopa u obračunu najbolje procjene za te obaveze uključuje prilagođavanje za volatilnost iz člana 130 ili prelazne mjere za bezrizične kamatne stope iz člana 468 ovog zakona.

### **Obračun prilagođavanja za uravnoteženje relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa**

#### **Član 129**

(1) Prilagođavanje za uravnoteženje iz člana 128 ovog zakona obračunava se u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i sljedećim načelima:

1) prilagođavanje za uravnoteženje mora biti jednako razlici sljedećeg:

- godišnje efektivne kamatne stope koja je obračunata kao jedinstvena diskontna kamatna stopa, koja omogućava da vrijednost novčanih tokova portfelja obaveza iz ugovora o osiguranju na koje se ona primijeni odgovara vrijednosti portfelja određene imovine koja je vrjednovana u skladu sa članom 122 ovog zakona;
- godišnje efektivne kamatne stope koja je obračunata kao jedinstvena diskontna kamatna stopa, koja omogućava da vrijednost novčanih tokova portfelja obaveza iz ugovora o osiguranju na koje se ona primijeni odgovara vrijednosti najbolje procjene portfelja obaveza iz ugovora o osiguranju upotrebljavajući osnovnu vremensku strukturu bezrizičnih kamatnih stopa.

2) prilagođavanje za uravnoteženje ne smije uključivati osnovni raspon koji odražava rizike koje je preuzelo društvo za osiguranje;

3) izuzetno od tačke 1 ovog stava, osnovni raspon se mora povećati kako bi se obezbijedilo da prilagođavanje za imovinu kreditnog kvaliteta ispod investicionog nivoa nije veće od prilagođavanja za imovinu kreditnog kvaliteta investicionog nivoa jednakog trajanja i vrste imovine;

4) upoređivanje spoljnih procjena kreditnog rizika kod obračuna prilagođavanja za usklađivanje mora biti u skladu s Regulativom (EU) br. 2015/35.

(2) Za potrebe stava 1 tačke 2 osnovni raspon je:

1) jednak zbiru sljedećeg:

- kreditnog raspona koji odgovara vjerovatnoći gubitka, odnosno neispunjenja obaveza;
- kreditnog raspona koji odgovara očekivanom gubitku koji je rezultat smanjenja kreditnog rejtinga imovine;

2) za izloženosti prema centralnim organima državne uprave i centralnim bankama država članica, ne niže od 30% dugoročnog prosječnog raspona na bezrizične kamatne stope za imovinu istog roka trajanja, kreditnog rejtinga i vrste, kako je procijenjeno na finansijskim tržištima;

3) za imovinu koja nije izložena centralnim organima državne uprave i centralnim bankama država članica, ne manje od 35% dugoročnog prosječnog raspona na bezrizične kamatne stope za imovinu jednakog trajanja, kreditnog rejtinga i vrste, kako je procijenjeno na finansijskim tržištima.

(3) Vjerovatnoća neispunjenja obaveza druge ugovorne strane iz stava 2 tačka 1 alineja 1 zasniva se na dugoročnoj statistici neispunjenja obaveza druge ugovorne strane koja je relevantna za imovinu u odnosu na njeno trajanje, kreditni rejting i vrstu.

(4) Kada se kreditni raspon ne može pouzdano obračunati iz statistike neizmirenja obaveza iz stava 3 ovog člana, osnovni raspon jednak je dijelu dugoročnog prosječnog prinosa na bezrizične kamatne stope iz stava 2 tač. 2 i 3 ovog člana.

(5) Društvo za osiguranje je dužno u obračunu prilagođavanja za uravnoteženje iz člana 128 ovog zakona koristi tehničke informacije koje objavljuje EIOPA i koje se odnose na osnovni raspon za svako relevantno trajanje, kreditni rejting i vrstu imovine.

### **Prilagođavanje za volatilnost relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa**

#### **Član 130**

(1) Društvo za osiguranje može da koristi prilagođavanje za volatilnost relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa u obračunu najbolje procjene iz člana 125 ovog zakona, uz prethodnu saglasnost Agencije.

(2) Prilagođavanje za volatilnost relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa za svaku valutu zasniva se na rasponu između kamatne stope koja se dobija kao prinos od imovine uključene u referentni portfelj za tu valutu i stopa relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa za tu valutu u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(3) Referentni portfelj za valutu predstavlja imovinu izraženu u toj valuti koja je u posjedu društva za osiguranje za pokriće najbolje procjene obaveza iz ugovora o osiguranju izraženih u toj valuti.

(4) Iznos prilagođavanja za volatilnost bezrizičnih kamatnih stopa odgovara iznosu od 65% valutnog raspona prilagođenog riziku, pri čemu se valutni raspon prilagođen riziku izračunava kao razlika između raspona iz stava 2 ovog člana i dijela tog raspona koji se odnosi na realno procijenjeni očekivani gubitak ili neočekivani kreditni ili drugi rizik imovine.

(5) Prilagođavanje za volatilnost se primjenjuje samo na relevantne kamatne stope iz vremenske strukture kamatnih stopa koje nijesu dobijene ekstrapolacijom u skladu sa članom 127 ovog zakona, pri čemu se ekstrapolirani dio relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa zasniva na tim prilagođenim bezrizičnim kamatnim stopama.

(6) Za svaku relevantnu državu, prilagođavanje zbog volatilnosti na bezrizične kamatne stope iz stava 4 ovog člana za valutu te države, prije primijene faktora od

65%, povećava se za razliku između državnog raspona koji uzima u obzir pripadajući rizik i dvostrukog valutnog raspona koji uzima u obzir pripadajući rizik, kad god je ta razlika pozitivna i kada je državni raspon koji uzima u obzir pripadajući rizik veći od 85 baznih poena, pri čemu se povećano prilagođavanje za volatilnost mora primjenjivati kod obračuna najbolje procjene za obaveze iz ugovora o osiguranju koji se odnose na proizvode koji se prodaju na tržištu osiguranja te države, dok se državni raspon prilagođen riziku izračunava na isti način kao i valutni raspon prilagođen riziku za valutu te države, ali na osnovu referentnog portfelja koji predstavlja imovinu u vlasništvu osiguravajućeg društva za pokriće najbolje procjene obaveza iz ugovora o osiguranju koji se odnose na proizvode koji se prodaju na tržištu osiguranja te države i izraženih u valuti te države.

(7) Prilagođavanje za volatilnost ne smije se primjenjivati na obaveze iz ugovora o osiguranju ako relevantna vremenska struktura bezrizičnih kamatnih stopa u obračunu najbolje procjene za te obaveze uključuje prilagođavanje za usklađivanje iz člana 128 ovog zakona.

(8) Izuzetno od člana 149 ovog zakona, zahtijevani solventni kapital ne pokriva rizik gubitka osnovnih sopstvenih sredstava koji je posljedica promjena prilagođavanja za volatilnost.

(9) Kada društvo za osiguranje primjenjuje prilagođavanje za volatilnost na relevantnu strukturu bezrizičnih kamatnih stopa mora koristiti tehničke podatke u skladu sa propisima Evropske komisije u vezi sa prilagođavanjima za volatilnost za svako relevantno nacionalno tržište osiguranja, pri čemu društvo za osiguranje ne smije primijeniti prilagođavanje za volatilnost za pojedinačnu valutu i nacionalno tržište, ako to prilagođavanje nije objavljeno u navedenim tehničkim informacijama.

(10) Agencija će izdati odobrenje za primjenu usklađivanja za volatilnost relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa u obračunu najbolje procjene iz člana 125 ovog zakona ako društvo za osiguranje ne krši pravila sistema upravljanja.

## **Drugi elementi obračuna tehničkih rezervi**

### **Član 131**

Društvo za osiguranje dužno je da pri obračunu tehničkih rezervi uzme u obzir i:

- 1) sve troškove koji će nastati ispunjavanjem obaveza iz ugovora o osiguranju;
- 2) inflaciju, uključujući inflaciju troškova i inflaciju iznosa naknade šteta;
- 3) sve isplate ugovornicima osiguranja i korisnicima osiguranja, uključujući buduće učešće u dobiti, za koje se očekuje da će ih društvo za osiguranje ostvariti, bez obzira na to jesu li te isplate garantovane, izuzev isplata iz člana 143 stav 2 ovog zakona.

## **Vrednovanje finansijskih garancija i ugovornih opcija iz ugovora o osiguranju**

### **Član 132**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da prilikom obračuna tehničkih rezervi uzme u obzir vrijednost finansijskih garancija i opcija iz ugovora o osiguranju.

(2) Sve pretpostavke društva za osiguranje u pogledu vjerovatnoće da ugovornici osiguranja iskoriste svoje ugovorne opcije, uključujući odustanak od osiguranja i otkup, moraju biti realne i zasnovane na sadašnjim i vjerodostojnim informacijama.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da uzme u obzir, eksplicitno ili implicitno, uticaj izmjena budućih finansijskih i nefinansijskih uslova na korišćenje tih opcija.



## **Raspoređivanje**

### **Član 133**

Društvo za osiguranje dužno je da prilikom obračuna tehničkih rezervi rasporedi svoje obaveze iz ugovora o osiguranju u homogene grupe rizika, a najmanje prema vrstama osiguranja u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

## **Iznosi naplativi iz ugovora o reosiguranju i od subjekata posebne namjene**

### **Član 134**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da obračuna iznose naplative iz ugovora o reosiguranju i od subjekata posebne namjene u skladu s odredbama čl. 122 do 133 ovog zakona.

(2) Pri obračunu iznosa naplativih iz ugovora o reosiguranju i od subjekata posebne namjene, društvo za osiguranje dužno je da uzme u obzir vremensku razliku između naplativih iznosa i direktnih isplata.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da prilagodi vrijednost obračunatih naplativih iznosa kako bi se uzeli u obzir očekivani gubici nastali zbog neispunjenja obaveza druge ugovorne strane.

(4) Prilagođavanje iz stava 3 ovog člana mora se zasnivati na procjeni vjerovatnoće neispunjenja obaveza druge ugovorne strane i prosječnog gubitka zbog neispunjenja obaveza, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

## **Kvalitet podataka i primjena približnih vrijednosti**

### **Član 135**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi interne procese i procedure kako bi obezbijedilo adekvatnost, potpunost i tačnost podataka koje upotrebljava pri obračunu tehničkih rezervi.

(2) Ako društvo za osiguranje nema dovoljno podataka odgovarajućeg kvaliteta za primjenu pouzdane aktuarske metode za obračun obaveza iz ugovora o osiguranju ili iznosa naplativih iz ugovora o reosiguranju i od subjekata posebne namjene, može pri obračunu najbolje procjene, da koristi odgovarajuće približne vrijednosti, uključujući pristupe u kojima se razmatra svaki slučaj posebno.

## **Upoređivanje sa iskustvom**

### **Član 136**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi procese i procedure kako bi obezbijedilo da se najbolje procjene i pretpostavke na kojima se zasniva obračun najboljih procjena redovno upoređuju sa iskustvom.

(2) Ako se upoređivanjem iz stava 1 ovog člana utvrdi sistemsko odstupanje između iskustva i obračuna najboljih procjena, društvo za osiguranje dužno je da na primjeren način prilagoditi aktuarske metode i pretpostavke korišćene u obračunu.

## **Adekvatnost nivoa tehničkih rezervi**

### **Član 137**

Na zahtjev Agencije, društvo za osiguranje dužno je da dokaže adekvatnost nivoa svojih tehničkih rezervi, primjenjivost i relevantnost primijenjenih metoda, kao i adekvatnost upotrijebljenih statističkih podataka na kojima se zasniva obračun tehničkih rezervi.

## **Povećanje tehničkih rezervi**

### **Član 138**

Ukoliko obračun tehničkih rezervi društava za osiguranje nije usaglašen sa čl. 123 do 136 ovog zakona Agencija može zahtijevati od društva za osiguranje da poveća iznos tehničkih rezervi kako bi odgovarale nivou koji je određen u skladu sa tim članovima.

## **ODJELJAK C**

### **SOPSTVENA SREDSTVA**

#### **Odsjek 1.**

### **ODREĐIVANJE SOPSTVENIH SREDSTAVA**

#### **Sopstvena sredstva društva za osiguranje**

##### **Član 139**

(1) Sopstvena sredstva društva za osiguranje obuhvataju zbir osnovnih sopstvenih sredstava iz člana 140 ovog zakona i pomoćnih sopstvenih sredstava iz člana 141 ovog zakona.

(2) Društvo za osiguranje je dužno da, prilikom određivanja, razvrstavanja, utvrđivanja prihvatljivosti i ograničenja sopstvenih sredstava postupa i u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima i tehničkim standardima donijetim na osnovu Direktive 2009/138/EC.

#### **Osnovna sopstvena sredstva**

##### **Član 140**

(1) Osnovna sopstvena sredstva društva za osiguranje čine:

1) višak imovine nad obavezama, vrednovano u skladu sa članom 122 do 138 ovog zakona;

2) određene obaveze.

(2) Višak imovine nad obavezama iz stava 1 tačka 1 ovog člana umanjuje se za iznos sopstvenih akcija.

#### **Pomoćna sopstvena sredstva**

##### **Član 141**

(1) Pomoćna sopstvena sredstva sastoje se od elemenata koji nijesu osnovna sopstvena sredstva, a koje mogu biti pozvane da se plate radi pokrića gubitka.

(2) Pomoćnim sopstvenim sredstvima mogu se smatrati sljedeći elementi koji nijesu elementi osnovnih sopstvenih sredstava:

1) akreditiv i garancije

2) ostale obaveze trećih lica za plaćanje prema društvu za osiguranje.

(3) U slučaju udruženja za uzajamno osiguranje ili udruženja koja djeluju po načelu uzajamnosti s promjenljivim doprinosima, pomoćna sopstvena sredstva mogu takođe obuhvatati bilo koja buduća potraživanja koja ta udruženja mogu imati u odnosu na svoje članove putem poziva da se plate dodatni doprinosi tokom sljedećih 12 mjeseci.

(4) Kada je element pomoćnih sopstvenih sredstava plaćen ili pozvan da se plati, smatra se imovinom i prestaje biti dio elemenata pomoćnih sopstvenih sredstava.

#### **Saglasnost Agencije za pomoćna sopstvena sredstva**

##### **Član 142**

(1) Iznos elemenata pomoćnih sopstvenih sredstava koje društvo za osiguranje uzima u obzir prilikom određivanja sopstvenih sredstava podliježe prethodnoj saglasnosti Agencije.

(2) Iznos pomoćnih sopstvenih sredstava mora odražavati sposobnost da pokrije gubitke i biti zasnovan na razboritim i realnim pretpostavkama.

(3) Ako element pomoćnih sopstvenih sredstava ima fiksnu nominalnu vrijednost koja primjereno odražava njegovu sposobnost pokrića gubitka, iznos tog elementa jednak je njegovoj nominalnoj vrijednosti.

(4) Agencija daje saglasnost za jedno od sljedećeg:

1) novčani iznos svakog elementa pomoćnih sopstvenih sredstava;

2) metodu kojom se utvrđuje iznos svakog elementa pomoćnih sopstvenih sredstava.

(5) U slučaju iz stava 4 tačka 2 ovog člana, saglasnost Agencije za iznos određen u skladu sa tom metodom, daje se za određeni vremenski period.

(6) Agencija daje saglasnost za svaki element pomoćnih sopstvenih sredstava na osnovu procjene:

1) sposobnosti i spremnosti za plaćanje drugih ugovornih strana;

2) mogućnosti naplate sredstava, uzimajući u obzir pravnu formu elementa i uslove koji bi spriječili uspješno plaćanje ili pozivanje elementa da se plati;

3) informacija o prošlim pozivima društva za osiguranje na plaćanje tih pomoćnih sopstvenih sredstava, u mjeri u kojoj se te informacije mogu pouzdano upotrebljavati za procjenu očekivanih rezultata budućih poziva na plaćanje.

(7) Prethodnu saglasnost iz ovog člana Agencija donosi u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

### **Višak sopstvenih sredstava**

#### **Član 143**

(1) Viškom sopstvenih sredstava smatra se akumulirana dobit koja nije stavljena na raspolaganje za raspodjelu ugovornicima osiguranja i korisnicima osiguranja.

(2) Višak sopstvenih sredstava ne smatra se obavezama osiguranja i obavezama reosiguranja ako ispunjava kriterijume navedene iz člana 145 stav 1 ovog zakona.

## **Odsjek 2.**

### **RAZVRSTAVANJE SOPSTVENIH SREDSTAVA**

#### **Razvrstavanje sopstvenih sredstava po kategorijama**

##### **Član 144**

(1) Društvo za osiguranje je dužno da razvrstava elemente sopstvenih sredstava u tri kategorije na osnovu kriterijuma iz člana 145 ovog zakona i, u tu svrhu, spiska elemenata sopstvenih sredstava u skladu sa regulativom Evropske Komisije i EIOPA-e.

(2) Ako društvo za osiguranje namjerava da u sopstvena sredstva uključi elemente sopstvenih sredstava koji nijesu na spisku iz stava 1 ovog člana, društvo za osiguranje dužno je da ta sredstva procijeni i razvrsta u skladu sa članom 145 ovog zakona i da Agenciji podnese zahtjev za odobrenje tog razvrstavanja.

(3) Elementi iz stava 1 ovog člana razvrstavaju se u zavisnosti od toga jesu li elementi osnovnih ili pomoćnih sopstvenih sredstava i od toga u kojoj mjeri imaju sljedeća svojstva:

1) element je raspoloživ ili može biti pozvan da se plati na zahtjev, da potpuno pokrije gubitak iz tekućeg poslovanja, kao i u slučaju stečaja ili likvidacije (trajna raspoloživost);

2) ukupan iznos elementa u slučaju stečaja ili likvidacije društva u cjelosti je na raspolaganju za pokriće gubitaka i isplaćuje se imaoocu nakon podmirenja svih drugih obaveza, uključujući obaveze osiguranja i obaveze reosiguranja prema ugovornicima osiguranja i korisnicima ugovora o osiguranju i ugovora o reosiguranju (podređenost).

(4) Pri procjeni nivoa svojstava iz stava 3 ovog člana, sada i u budućnosti, društvo za osiguranje treba da uzme u obzir trajanje elementa.

(5) Kada element sopstvenih sredstava ima rok dospeljeća, u obzir se uzima trajanje elementa u odnosu na trajanje obaveza osiguranja i obaveza reosiguranja društva (dovoljno trajanje).

(6) Pri razvrstavanju elemenata sopstvenih sredstava, društvo za osiguranje je dužno da uzme u obzir i:

- 1) nepostojanje mogućnosti otkupa nominalnog iznosa;
- 2) nepostojanje obaveznih fiksnih troškova;
- 3) nepostojanje tereta.

### **Glavni kriterijumi za razvrstavanje u kategorije**

#### **Član 145**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da elemente osnovnih sopstvenih sredstava razvrstava u prvu kategoriju kada u značajnoj mjeri imaju svojstva iz člana 144 stav 3 tač. 1 i 2 ovog zakona, uzimajući u obzir odredbe iz člana 144 st. 4 do 6 ovog zakona.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da elemente osnovnih sopstvenih sredstava razvrstava u drugu kategoriju kada u značajnoj mjeri imaju svojstva iz člana 144 stav 3 tačka 2 ovog zakona, uzimajući u obzir odredbe iz člana 144 st. 4 do 6 ovog zakona.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da elemente pomoćnih sopstvenih sredstava razvrstava u drugu kategoriju kada u značajnoj mjeri imaju svojstva iz člana 144 stav 3 tač. 1 i 2 ovog zakona, uzimajući u obzir odredbe iz člana 144 st. 4 do 6 ovog zakona.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da sve elemente osnovnih i pomoćnih sopstvenih sredstava koje nijesu obuhvaćene st. 1, 2 i 3 ovog člana razvrstava u kategoriju 3.

### **Razvrstavanje posebnih elemenata sopstvenih sredstava**

#### **Član 146**

(1) Višak sopstvenih sredstava iz člana 143 stav 2 ovog zakona razvrstava se u prvu kategoriju.

(2) Akreditivi i garancije koje nezavisni povjerenik čuva za povjerenice društva za osiguranje, a koje su izdale institucije koje imaju dozvolu u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje bankarskih poslova razvrstavaju se u drugu kategoriju.

### **Odsjek 3.**

### **PRIKLADNOST SOPSTVENIH SREDSTAVA**

### **Prihvatljivost i ograničenja sopstvenih sredstava**

#### **Član 147**

(1) Prihvatljivi iznos sopstvenih sredstava za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala iz člana 148 ovog zakona jednak je zbiru iznosa prve kategorije, prihvatljivog iznosa druge kategorije i prihvatljivog iznosa treće kategorije.

(2) U pogledu usklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom, prihvatljivi iznosi elemenata druge i treće kategorije podliježu kvantitativnim ograničenjima, koja moraju obezbjeđivati ispunjavanje najmanje sljedećih uslova:

1) udio elemenata prve kategorije u prihvatljivim sopstvenim sredstvima mora biti veći od jedne trećine ukupnog iznosa prihvatljivih sopstvenih sredstava;

2) prihvatljivi iznos elemenata treće kategorije mora biti manji od jedne trećine ukupnog iznosa prihvatljivih sopstvenih sredstava.

(3) Prihvatljivi iznos osnovnih sopstvenih sredstava za pokriće minimalnog zahtijevanog kapitala iz člana 178 ovog zakona jednak je zbiru iznosa prve kategorije i prihvatljivog iznosa druge kategorije.

(4) U pogledu usklađenosti sa minimalnim zahtijevanim kapitalom, iznos elemenata druge kategorije osnovnih sopstvenih sredstava koje su prihvatljive za pokriće minimalnog potrebnog kapitala, podliježe kvantitativnom ograničenju, kojim se obezbjeđuje da udio elemenata prve kategorije u prihvatljivim osnovnim sopstvenim sredstvima mora biti veći od jedne polovine ukupnog iznosa prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava.

## **ODJELJAK D**

### **ZAHTIJEVANI SOLVENTNI KAPITAL**

#### **Odsjek 1.**

### **OBRAČUN ZAHTIJEVANOG SOLVENTNOG KAPITALA**

#### **Opšte odredbe zahtijevanog solventnog kapitala**

##### **Član 148**

Društvo za osiguranje dužno je da ima prihvatljiva sopstvena sredstva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala u skladu sa čl. 148 do 177 ovog zakona.

#### **Obračun zahtijevanog solventnog kapitala**

##### **Član 149**

(1) Zahtijevani solventni kapital obračunava se korišćenjem standardne formule u skladu sa čl. 151 do 163 ovog zakona ili upotrebom internog modela u skladu sa čl. 164 do 177 ovog zakona.

(2) Obračun zahtijevanog solventnog kapitala zasniva se na pretpostavci kontinuiranog poslovanja društva za osiguranje.

(3) Zahtijevani solventni kapital kalibrira se na način da se uzmu u obzir svi mjerljivi rizici kojima je društvo za osiguranje izloženo, a pokriva nove poslove čije se ugovaranje očekuje tokom sljedećih godinu dana i postojeće poslove, kod kojih se zahtijevanim solventnim kapitalom pokrivaju samo neočekivani gubici.

(4) Zahtijevani solventni kapital mora odgovarati rizičnoj vrijednosti osnovnih sopstvenih sredstava društva za osiguranje sa stepenom pouzdanosti od 99,5% tokom jednogodišnjeg perioda.

(5) Zahtijevani solventni kapital pokriva najmanje sljedeće rizike:

- 1) rizik neživotnih osiguranja;
- 2) rizik životnih osiguranja;
- 3) rizik zdravstvenih osiguranja;
- 4) tržišni rizik;
- 5) kreditni rizik;

6) operativni rizik.

(6) Operativni rizik iz stava 4 tačke 6 ovog člana obuhvata pravni rizik, a isključuje rizike koji proizilaze iz strateških odluka, kao i reputacioni rizik.

(7) Prilikom obračuna zahtijevanog solventnog kapitala društvo za osiguranje uzima u obzir sve tehnike smanjenja rizika, pod uslovom da kreditni rizik i ostali rizici koji proizilaze iz upotrebe tih tehnika budu primjereno odraženi u zahtijevanom solventnom kapitalu.

### **Učestalost obračuna**

#### **Član 150**

(1) Društvo za osiguranje je dužno da obračuna zahtijevani solventni kapital najmanje jednom godišnje i o rezultatu tog obračuna podnosi izvještaj Agenciji.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da prihvatljivim sopstvenim sredstvima pokriva posljednji prijavljeni iznos zahtijevanog solventnog kapitala.

(3) Društvo za osiguranje je dužno da kontinuirano prati iznose prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala.

(4) Ukoliko profil rizičnosti društva za osiguranje značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva posljednji obračun zahtijevanog solventnog kapitala za koji je društvo za osiguranje podnijelo izvještaj Agenciji, društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, ponovo obračuna zahtijevani solventni kapital i o tome podnese izvještaj Agenciji.

(5) Ukoliko postoje dokazi koji ukazuju da je profil rizičnosti društva za osiguranje značajno izmijenjen od datuma kada je posljednji put podnesen izvještaj o iznosu zahtijevanog solventnog kapitala, Agencija može zahtijevati od društva za osiguranje da ponovo obračuna zahtijevani solventni kapital.

### **Odsjek 2.**

## **OBRAČUN ZAHTIJEVANOG SOLVENTNOG KAPITALA STANDARDNOM FORMULOM**

### **Struktura standardne formule**

#### **Član 151**

Zahtijevani solventni kapital obračunat na osnovu standardne formule jednak je zbiru sljedećih stavki:

- 1) osnovnog zahtijevanog solventnog kapitala iz člana 152 ovog zakona;
- 2) kapitalnog zahtjeva za operativni rizik iz člana 159 ovog zakona;
- 3) prilagođavanja za sposobnost tehničkih rezervi i odloženih poreza da pokriju gubitke iz člana 160 ovog zakona.

### **Osnovni zahtijevani solventni kapital**

#### **Član 152**

(1) Osnovni zahtijevani solventni kapital obuhvata najmanje sljedeće module rizike:

- 1) rizik neživotnog osiguranja;
- 2) rizik životnog osiguranja;
- 3) rizik zdravstvenog osiguranja;
- 4) tržišni rizik;
- 5) rizik neispunjenja obaveza druge ugovorne strane.

(2) Moduli rizika iz stava 1 ovog člana agregiraju se u skladu sa članom 163 ovog zakona.

(3) Društvo za osiguranje dodjeljuje poslove osiguranja modulima rizika iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana koji najbolje odražavaju tehničku prirodu pripadajućih rizika.

(4) Koeficijenti korelacije za agregiranje modula rizika iz stava 1 ovog člana, kao i kalibracija kapitalnih zahtjeva za svaki modul rizika rezultiraju ukupnih zahtijevanim solventnim kapitalom koji je u skladu sa načelima iz člana 149 ovog zakona.

(5) Moduli rizika iz stava 1 ovog člana kalibrira se upotrebom mjere rizične vrijednosti sa stepenom pouzdanosti 99,5% tokom jednogodišnjeg perioda.

(6) Ukoliko odgovara prirodi rizika, prilikom oblikovanja modula rizika iz stava 1 ovog člana uzimaju se u obzir efekti diverzifikacije.

(7) Sva društva za osiguranje koriste isti obrazac i specifikacije za module rizika za potrebe obračuna osnovnog zahtijevanog solventnog kapitala i bilo kojeg pojednostavljenog obračuna iz člana 161 ovog zakona.

(8) Društvo za osiguranje može za rizike koji proizilaze iz prirodnih katastrofa, ukoliko to odgovara prirodi rizika, za obračun modula rizika iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana upotrijebiti geografske specifikacije.

(9) Društvo za osiguranje može, uz odobrenje Agencije, a u skladu sa propisima Evropske Komisije kojima se uređuju postupci za odobrenje specifičnih parametara, prilikom obračuna modula rizika iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 zamijeniti podskup parametara unutar standarde formule parametrima koji su specifični za društvo.

(10) Parametri iz prethodnog stava ovog člana kalibriraju se upotrebom standardizovanih metoda na osnovu internih podataka tog društva ili podataka koji se direktno odnose na poslovanje tog društva.

(11) Pri izdavanju odobrenja iz stava 8 ovog člana Agencija provjerava potpunost, tačnost i adekvatnost upotrebljenih podataka.

(12) Osnovni zahtijevani solventni kapital obračunava se u skladu sa čl. 153 do 157 ovog zakona.

## **Modul rizika neživotnih osiguranja**

### **Član 153**

(1) Modul rizika neživotnog osiguranja odražava rizik koji proizilazi iz obaveza neživotnih osiguranja, a u vezi sa pokrivenim opasnostima i procesima koji se upotrebljavaju u obavljanju poslova.

(2) Modul rizika neživotnog osiguranja mora uzeti u obzir neizvjesnost rezultata društva za osiguranje koja je povezana sa postojećim obavezama iz ugovora o osiguranju, kao i sa novim poslovima čije se ugovaranje očekuje tokom sljedećih godinu dana.

(3) Modul rizika neživotnog osiguranja obračunava se kao kombinacija kapitalnih zahtjeva za najmanje sljedeće podmodule rizika:

1) rizik premija i rizik rezervi neživotnog osiguranja, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u vremenu nastanka, učestalosti i težini osiguranih događaja, kao i promjena u vremenu rješavanja šteta i izdacima za štete;

2) rizik katastrofe neživotnog osiguranja, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza ugovora o osiguranju koji proizilazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama vezanim za formiranje premije i tehničkih rezervacija kod ekstremnih ili vanrednih događaja.

## **Modul rizika životnih osiguranja**

## **Član 154**

(1) Modul rizika životnih osiguranja odražava rizik koji proizilazi iz obaveza po osnovu ugovora o osiguranju sa obilježjima životnih osiguranja, a u vezi sa pokrivenim opasnostima i procesima koji se upotrebljavaju u obavljanju poslova.

(2) Modul rizika životnih osiguranja obračunava se kao kombinacija kapitalnih zahtjeva za najmanje sljedeće podmodule rizika:

1) rizik smrtnosti, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u nivou, trendu ili volatilnosti stopa smrtnosti, pri čemu povećanje stopa smrtnosti dovodi do povećanja vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju;

2) rizik dugovječnosti, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u nivou, trendu ili volatilnosti stopa smrtnosti, pri čemu smanjenje stopa smrtnosti dovodi do povećanja vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju;

3) rizik invaliditeta – pobolijevanja, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u nivou, trendu ili volatilnosti stopa invaliditeta i pobolijevanja;

4) rizik troškova životnih osiguranja, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u nivou, trendu ili volatilnosti troškova nastalih održavanjem ugovora o osiguranju;

5) rizik usklađivanja, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u nivou, trendu ili volatilnosti stopa usklađivanja koje se primjenjuju na rente zbog promjena u pravnom okruženju ili zdravstvenom stanju osiguranika;

6) rizik odustanka, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u nivou ili volatilnosti stopa odustanka, raskida, obnove i otkupa polisa osiguranja;

7) rizik katastrofe životnih osiguranja, koji se odnosi na rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi sa formiranjem premija i tehničkih rezervacija povezanih sa ekstremnim i vanrednim događajima.

## **Modul rizika zdravstvenog osiguranja**

### **Član 155**

(1) Modul rizika zdravstvenog osiguranja odražava rizik koji proizilazi iz preuzetih obaveza zdravstvenog osiguranja, bez obzira da li zasniva na sličnoj tehničkoj osnovi kao životno osiguranje ili ne, a koji je u vezi s pokrivenim opasnostima i procesima koji se upotrebljavaju u vođenju poslova.

(2) Modul rizika zdravstvenih osiguranja obuhvata najmanje sljedeće podmodule rizika:

1) rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u nivou, trendu ili volatilnosti troškova nastalih održavanjem ugovora o osiguranju;

2) rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz promjena u vremenu nastanka, učestalosti i težini osiguravajućih događaja, kao i promjena u vremenu rješavanja i izdacima za štete u trenutku određivanja tehničkih rezervi;

3) rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obaveza iz ugovora o osiguranju koji proizilazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi sa



formiranjem premija i tehničkih rezervacija povezanih sa pojavom većih epidemija, kao i neuobičajenom akumulacijom rizika u takvim ekstremnim okolnostima.

## **Modul tržišnog rizika**

### **Član 156**

(1) Modul tržišnog rizika odražava rizik koji proizilazi iz nivoa ili volatilnosti tržišnih cijena finansijskih instrumenata koje utiču na vrijednost imovine i obaveza društva za osiguranje.

(2) Modul tržišnog rizika mora adekvatno odražavati strukturnu neusklađenost između imovine i obaveza, posebno s obzirom na njihovu ročnost.

(3) Modul tržišnog rizika obračunava se kao kombinacija kapitalnih zahtjeva za najmanje sljedeće podmodule rizika:

1) rizik kamatnih stopa, koji se odnosi na osjetljivost vrijednosti imovine, obaveza i finansijskih instrumenata na promjene u vremenskoj strukturi kamatnih stopa ili volatilnosti kamatnih stopa;

2) rizik vlasničkih hartija od vrijednosti, koji se odnosi na osjetljivost vrijednosti imovine, obaveza i finansijskih instrumenata na promjene u nivou ili volatilnosti tržišnih cijena vlasničkih hartija od vrijednosti;

3) rizik promjene cijena nekretnina, koji se odnosi na osjetljivost vrijednosti imovine, obaveza i finansijskih instrumenata na promjene u nivou ili volatilnosti tržišnih cijena nekretnina;

4) rizik raspona, koji se odnosi na osjetljivost vrijednosti imovine, obaveza i finansijskih instrumenata na promjene u nivou ili volatilnosti kreditnog raspona iznad vremenske strukture bezrizičkih kamatnih stopa;

5) valutni rizik, koji se odnosi na osjetljivost vrijednosti imovine, obaveza i finansijskih instrumenata na promjene u nivou ili volatilnosti kursa stranih valuta;

6) rizik tržišne koncentracije, koji se odnosi na dodatne rizike koji proizilaze iz nepostojanja diverzifikacije unutar portfelja imovine ili velike izloženosti riziku neispunjenja obaveza od strane jednog izdavaoca ili grupe izdavaoca hartija od vrijednosti.

## **Modul rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane**

### **Član 157**

(1) Modul rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane odražava moguće gubitke zbog neočekivanog neispunjenja obaveza ili pogoršanja kreditnog položaja drugih ugovornih strana i dužnika društva za osiguranje tokom sljedećih godinu dana.

(2) Modul rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane pokriva ugovore za smanjenje rizika, kao što su ugovori o reosiguranju, sekjuritizacije i derivate, potraživanja od drugih distributera u osiguranju i sve druge kreditne izloženosti koje nijesu obuhvaćene podmodulom rizika raspona.

(3) Modul rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane na primjeren način uzima u obzir kolateral ili druga jamstva koje ima društvo za osiguranje ili koje drugo lice drži za račun društva za osiguranje, i sa njima povezane rizike.

(4) Modul rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane uzima u obzir ukupnu izloženost društva za osiguranje svakoj ugovornoj strani bez obzira na pravni oblik njihovih ugovorenih obaveza

## **Obračun modula rizika vlasničkih hartija od vrijednosti: mehanizam simetričnog prilagođavanja**

### **Član 158**

(1) Podmodul rizika vlasničkih hartija od vrijednosti obračunat u skladu sa standardnom formulom mora uključivati simetrično prilagođavanje kapitalnog zahtjeva za pokriće rizika koji proizilazi iz promjena u nivou cijena vlasničkih hartija od vrijednosti.

(2) Simetrično prilagođavanje stope za obračun kapitalnog zahtjeva za rizik vlasničkih hartija od vrijednosti izračunatog u skladu sa standardnom formulom, kalibriranog u skladu sa članom 152 stav 5 ovog zakona, koji pokriva rizik koji proizilazi iz promjena u nivou cijena vlasničkih hartija od vrijednosti, zasniva se na funkciji sadašnjeg nivoa odgovarajućeg indeksa vlasničke hartije od vrijednosti i ponderisanog prosjeka nivoa tog indeksa, pri čemu se ponderisani prosjek obračunava tokom odgovarajućeg vremenskog perioda koji je jednak za sva društva za osiguranje.

(3) Simetrično prilagođavanje stope za obračun kapitalnog zahtjeva za vlasničke hartije od vrijednosti izračunatog u skladu sa standardnom formulom može rezultirati povećanjem ili smanjenjem stope za obračun navedenog kapitalnog zahtjeva za najviše do 10 procentnih poena.

### **Kapitalni zahtjev za operativni rizik**

#### **Član 159**

(1) Kapitalni zahtjev za operativni rizik odražava operativne rizike u mjeri u kojoj nijesu odraženi u modulima rizika iz člana 152 stav 1 ovog zakona.

(2) Kapitalni zahtjev za operativni rizik iz stava 1 ovog člana kalibrira se u skladu sa članom 149 st. 2 i 3 ovog zakona.

(3) Obračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik uzima u obzir opseg poslova osiguranja u smislu zarađenih premija i tehničkih rezervacija koje se odnose na obaveze iz tih ugovora o osiguranju, pri čemu isti ne može preći 30% osnovnog zahtijevanog solventnog kapitala koji se odnosi na te poslove osiguranja.

(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, kod ugovora o životnom osiguranju kod kojih rizik ulaganja snosi ugovarač osiguranja obračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik uzima u obzir iznos godišnjih troškova koji su nastali u vezi sa obavezama iz tih ugovora o osiguranju.

### **Prilagođavanje za sposobnost tehničkih rezervacija i odloženih poreza da pokriju gubitke**

#### **Član 160**

(1) Prilagođavanje za sposobnost tehničkih rezervi i odloženih poreza da pokriju gubitke odražava moguću nadoknadu neočekivanih gubitaka kroz istovremeno smanjenje tehničkih rezervi ili odloženih poreza ili kombinaciju oba smanjenja.

(2) Prilagođavanje iz stava 1 ovog člana uzima u obzir učinak smanjenja rizika koji proizilazi iz budućih učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju, u mjeri u kojoj društvo za osiguranje može dokazati da se smanjenje tih naknada može upotrebiti za pokriće neočekivanih gubitaka kad nastanu.

(3) Učinak smanjenja rizika koji proizilazi iz budućih učešća u dobiti ne smije biti veći od zbira tehničkih rezervi i odloženih poreza koji se odnose na buduća učešća u dobiti.

(4) Vrijednost budućih učešća u dobiti iz st. 2 i 3 ovog člana, nepovoljnim okolnostima upoređuje se sa vrijednošću tih učešća prema pretpostavkama koje se koriste u obračunu najbolje procjene.

### **Pojednostavljenje standardne formule**

#### **Član 161**

(1) Društvo za osiguranje može upotrebiti pojednostavljeni obračun za pojedini podmodul ili modul rizika kad to opravdavaju priroda, opseg i složenost rizika s kojima se suočava i kad bi bilo neopravdano zahtijevati od društva za osiguranje da primjenjuje standardni obračun.

(2) Pojednostavljeni obračuni iz stava 1 ovog člana kalibriraju se u skladu sa članom 149 st. 2 i 3 ovog zakona.

### **Značajna odstupanja od pretpostavki na kojima se zasniva obračun prema standardnoj formuli**

#### **Član 162**

(1) Ukoliko profil rizičnosti društva za osiguranja značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva obračun prema standardnoj formuli, zbog čega nije primjereno obračunati zahtijevani solventni kapital u skladu sa standardnom formulom, Agencija može zahtijevati od društva za osiguranje da podskup parametara koji se upotrebljavaju u obračunu prema standardnoj formuli zamijeni parametrima koji su specifični za to društvo za osiguranje prilikom obračuna modula rizika životnog, neživotnog i zdravstvenog osiguranja.

(2) Specifični parametri društva za osiguranje iz stava 1 ovog člana obračunavaju se na način koji osigurava da je predmetno društvo usklađeno sa članom 149 st. 2 i 3 ovog zakona.

### **Formule za obračun osnovnog zahtijevanog solventnog kapitala**

#### **Član 163**

(1) Osnovni zahtijevani solventni kapital iz člana 152 ovog zakona obračunava se prema formuli:

$$\text{Osnovni SCR} = \sqrt{\sum_{i,j} \text{Corr}_{i,j} \times \text{SCR}_i \times \text{SCR}_j}$$

gdje je  $\text{SCR}_i$  modul rizika  $i$ ,  $\text{SCR}_j$  modul rizika  $j$ , gdje » $i,j$ « označava da su u iznos uključene sve moguće kombinacije  $i$  i  $j$ .

Prilikom obračuna,  $\text{SCR}_i$  i  $\text{SCR}_j$  zamjenjuju se najmanje sljedećim:

- $\text{SCR}_{\text{neživotni}}$  označava modul rizika neživotnog osiguranja;
- $\text{SCR}_{\text{životni}}$  označava modul rizika životnog osiguranja;
- $\text{SCR}_{\text{zdravstveni}}$  označava modul rizika zdravstvenog osiguranja;
- $\text{SCR}_{\text{tržišni}}$  označava modul tržišnog rizika;
- $\text{SCR}_{\text{neispunjenje obaveze}}$  označava modul rizika neispunjenja obaveza druge ugovorne strane.

ugovorne strane.

Faktor  $\text{Corr}_{i,j}$  označava stavku navedenu u redu  $i$  i koloni  $j$  sljedeće korelacione tabele:

| $\begin{matrix} j \\ i \end{matrix}$ | Tržišni | Neispunjenje obaveze | Životni | Zdravstveni | Neživotni |
|--------------------------------------|---------|----------------------|---------|-------------|-----------|
| Tržišni                              | 1       | 0,25                 | 0,25    | 0,25        | 0,25      |
| Neispunjenje obaveze                 | 0,25    | 1                    | 0,25    | 0,25        | 0,5       |
| Životni                              | 0,25    | 0,25                 | 1       | 0,25        | 0         |

|             |      |      |      |   |   |
|-------------|------|------|------|---|---|
| Zdravstveni | 0,25 | 0,25 | 0,25 | 1 | 0 |
| Neživotni   | 0,25 | 0,5  | 0    | 0 | 1 |

(2) Modul rizika neživotnog osiguranja iz člana 153 ovog zakona obračunava se prema formuli:

$$SCR_{neživotni} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

gdje je  $SCR_i$  podmodul  $i$ ,  $SCR_j$  podmodul  $j$ , gdje » $i,j$ « označava da su u iznos uključene sve moguće kombinacije  $i$  i  $j$ .

Prilikom obračuna,  $SCR_i$  i  $SCR_j$  zamjenjuju se najmanje sljedećim:

- $SCR_{neživotni-premija}$  i  $rezerve$  označava podmodul rizika premija i rizika rezervi neživotnog osiguranja;

- $SCR_{neživotni-katastrofa}$  označava podmodul rizika katastrofe neživotnog osiguranja.

Faktor  $Corr_{i,j}$  definisan je Regulativom (EU) br. 2015/35.

(3) Modul rizika životnog osiguranja iz člana 154 ovog zakona obračunava se prema formuli:

$$SCR_{životni} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

gdje je  $SCR_i$  podmodul  $i$ ,  $SCR_j$  podmodul  $j$ , a gdje » $i,j$ « označava da su u iznos uključene sve moguće kombinacije  $i$  i  $j$ .

Prilikom obračuna,  $SCR_i$  i  $SCR_j$  zamjenjuju se najmanje sljedećim:

- $SCR_{smrtnost}$  označava podmodul rizika smrtnosti;
- $SCR_{dugovječnost}$  označava podmodul rizika dugovječnosti;
- $SCR_{invalidnost}$  označava podmodul rizika invalidnosti – pobolijevanja;
- $SCR_{životni-troškovi}$  označava podmodul rizika troškova životnog osiguranja;
- $SCR_{usklađivanje}$  označava podmodul rizika usklađivanja;
- $SCR_{odustanka}$  označava podmodul rizika odustanka;
- $SCR_{životni-katastrofa}$  označava podmodul rizika katastrofe životnog osiguranja.

Faktor  $Corr_{i,j}$  definisan je Regulativom (EU) br. 2015/35.

(4) Modul tržišnog rizika iz člana 156 ovog zakona obračunava se prema formuli:

$$SCR_{tržišni} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

gdje je  $SCR_i$  podmodul  $i$ ,  $SCR_j$  podmodul  $j$ , a gdje » $i,j$ « označava da su u iznos uključene sve moguće kombinacije  $i$  i  $j$ .

Prilikom obračuna,  $SCR_i$  i  $SCR_j$  zamjenjuju se najmanje sljedećim:

- $SCR_{kamatna stopa}$  označava podmodul rizika kamatne stope
- $SCR_{vlasničke hartije od vrijednosti}$  označava podmodul rizika vlasničkih hartija od vrijednosti;

- $SCR_{nekretnina}$  označava podmodul rizika promjene cijene nekretnina;

- $SCR_{raspon}$  označava podmodul rizika raspona;

- $SCR_{koncentracija}$  označava podmodul koncentracije tržišnog rizika;

- $SCR_{valuta}$  označava podmodul valutnog rizika.

Faktor  $Corr_{i,j}$  definisan je Regulativom (EU) br. 2015/35.

### **Odsjek 3.**

## **OBRAČUN ZAHTIJEVANOG SOLVENTNOG KAPITALA UPOTREBOM POTPUNOG ILI DJELIMIČNOG INTERNOG MODELA**

### **Izdavanje odobrenja za upotrebu potpunih i djelimičnih internih modela**

#### **Član 164**

(1) Društvo za osiguranje može da za obračun zahtijevanog solventnog kapitala koristi potpuni ili djelimični interni model za koji je dobilo saglasnost Agencije, u skladu sa propisima Evropske Komisije kojima se uređuju postupci za odobrenje internog modela.

(2) Društvo za osiguranje može koristiti djelimične interne modele za obračun jednog ili više sljedećih:

1) jednog ili više modula ili podmodula rizika osnovnog zahtijevanog solventnog kapitala iz čl. 152 do 157 ovog zakona;

2) kapitalnog zahtjeva za operativni rizik iz člana 159 ovog zakona;

3) prilagođavanja za sposobnost tehničkih rezervi i odloženih poreza da pokriju gubitke iz člana 160 ovog zakona.

(3) Upotreba djelimičnog modela može se primijeniti na cjelokupno poslovanje društva za osiguranje ili samo na jednu veću organizacionu jedinicu, odnosno na nekoliko njih.

(4) U zahtjevu za izdavanje odobrenja za upotrebu internog modela društvo za osiguranje dužno je da dostavi dokaze da interni model ispunjava zahtjeve iz čl. 171 do 176 ovog zakona u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(5) Kada se zahtjev za izdavanje odobrenja odnosi na djelimični interni model, zahtjevi iz čl. 171 do 176 ovog zakona prilagođavaju se kako bi se u obzir uzeo ograničeni raspon primjene modela u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(6) Agencija će o zahtjevu iz stava 1 ovog člana obavijestiti EIOPA-u u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

(7) Agencija može, uz obavještenje iz stava 6 ovog člana, tražiti od EIOPA-e pomoć u vezi sa donošenjem odluke o zahtjevu iz stava 1 ovog člana.

(8) Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od šest mjeseci od dana prijema urednog zahtjeva.

(9) Agencija će izdati saglasnost iz stava 1 ovog člana na zahtjev ako društvo za osiguranje dokaže da su sistemi društva za utvrđivanje, mjerenje i praćenje rizika, upravljanje rizicima i izvještavanje o rizicima primjereni i da interni model ispunjava zahtjeve iz stava 4 ovog člana.

(10) U rješenju Agencije o odbijanju zahtjeva za izdavanje saglasnosti za upotrebu internog modela Agencija će navesti razloge na kojima se odbijanje zasniva.

(11) Nakon što izda saglasnost za upotrebu internog modela, Agencija može rješenjem zahtijevati od društva za osiguranje da dostavi procjenu zahtijevanog solventnog kapitala koji je određen u skladu sa standardnom formulom propisanom čl. 151 do 163 ovog zakona.

### **Posebne odredbe o izdavanju odobrenja za upotrebu djelimičnih internih modela**

#### **Član 165**

(1) Agencija će izdati saglasnost za upotrebu djelimičnog internog modela u slučajevima kada taj model, pored zahtjeva iz člana 164 ovog zakona, ispunjava i sljedeće uslove:

1) društvo za osiguranje je adekvatno opravdalo razlog za ograničen raspon primjene modela;

2) zahtijevani solventni kapital dobijen primjenom djelimičnog internog modela adekvatnije odražava profil rizičnosti društva za osiguranje od vrijednosti tog kapitala dobijene primjenom standardne formule;

3) sačinjen je u skladu sa načelima propisanim čl. 148 do 150 ovog zakona, čime se omogućava potpuno uključivanje djelimičnog internog modela u standardnu formulu, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(2) Prilikom odlučivanja o podnijetom zahtjevu za izdavanje odobrenja za upotrebu djelimičnog internog modela, koji pokriva samo određene podmodule specifičnog modula rizika ili neke organizacione jedinice društva za osiguranje s obzirom na specifični modul rizika, ili djelove jednih i drugih, Agencija može zahtijevati od društva za osiguranje da dostavi realan prelazni plan za proširenje raspona primjene modela.

(3) Prelaznim planom odrediće se način na koji društvo za osiguranje planira da proširi raspon primjene modela na druge podmodule ili organizacione jedinice kako bi se osiguralo da taj djelimični interni model obuhvata glavni dio njihovih poslova osiguranja s obzirom na taj specifični modul rizika.

### **Politika u vezi sa izmjenama potpunih i djelimičnih internih modela**

#### **Član 166**

(1) U postupku odlučivanja po zahtjevu za izdavanje odobrenja za upotrebu internog modela, Agencija odobrava i politiku u vezi sa izmjenama internog modela društva za osiguranje, koja uključuje specifikaciju manjih i većih izmjena internog modela.

(2) Društvo za osiguranje može mijenjati svoj interni model u skladu sa politikom iz stava 1 ovog člana.

(3) Za veće izmjene internog modela, kao i za izmjene politike iz stava 1 ovog člana, potrebna je prethodna saglasnost Agencije iz člana 164 stav 1 ovog zakona, koje se izdaje u skladu s propisima Evropske Komisije kojima se uređuju postupci za odobrenje većih izmjena internog modela.

(4) Za manje izmjene internog modela koje su uvedene u skladu sa predmetnom politikom nije potrebno prethodno odobrenje Agencije.

### **Odgovornosti organa upravljanja društva za osiguranje**

#### **Član 167**

(1) Upravni odbor društva za osiguranje uz odobrenje nadzornog odbora, odnosno odbor direktora društva za osiguranje podnosi Agenciji zahtjev za izdavanje saglasnosti za upotrebu internog modela iz člana 164 ovog zakona, odnosno zahtjev veće izmjene odobrenog modela iz člana 166 stav 3 ovog zakona.

(2) Upravni odbor društva za osiguranje i nadzorni odbor odnosno odbor direktora društva za osiguranje odgovorni su za uspostavljanje sistema koji omogućava kontinuirano i pravilno funkcioniranje internog modela.

### **Povratak na standardnu formulu**

#### **Član 168**

Nakon dobijanja saglasnosti za upotrebu internog modela u skladu s članom 164 ovog zakona društvo za osiguranje ne može se vratiti na obračun dijela ili cijelog potrebnog solventnog kapitala po standardnoj formuli, osim u primjereno opravdanim okolnostima i ako za to dobije saglasnost Agencije.

### **Neusklađenost internog modela**

#### **Član 169**

(1) Društvo za osiguranje koje nakon dobijanja saglasnosti Agencije za upotrebu internog modela prestane da ispunjava zahtjeve iz čl. 171 do 176 ovog zakona dužno je da bez odlaganja Agenciji dostavi plan za ponovno uspostavljanje usaglašenosti sa navedenim zahtjevima u razumnom roku ili dostavi dokaze da ishod neusklađenosti nije značajan.

(2) Ako društvo za osiguranje ne sprovede plan iz stava 1 ovog člana, Agencija može naložiti predmetnom društvu da zahtijevani solventni kapital ponovo obračuna u skladu sa standardnom formulom.

### **Značajna odstupanja od pretpostavki koje predstavljaju osnovu za obračun po standardnoj formuli**

#### **Član 170**

Kada nije primjereno da društvo za osiguranje obračunava zahtijevani solventni kapital po standardnoj formuli jer profil rizičnosti društva za osiguranje značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva takav obračun, Agencija može naložiti predmetnom društvu za osiguranje da za obračun zahtjevanog solventnog kapitala ili njegovih relevantnih modula rizika upotrebljava interni model.

### **Test upotrebljivosti**

#### **Član 171**

- (1) Društvo za osiguranje dužno je da Agenciji dokaže:
- 1) da njihov interni model ima široku primjenu i važnu ulogu u sistemu upravljanja u skladu sa ovim zakonom, a posebno u:
    - sistemu upravljanja rizicima iz čl. 101 do 107 ovog zakona i postupku donošenja odluka;
    - postupcima procjene ekonomskog i solventnog kapitala, procesa raspodjele, uključujući procjenu iz čl. 104 i 105 ovog zakona.
  - 2) da je učestalost obračuna zahtjevanog solventnog kapitala upotrebom internog modela u skladu sa učestalošću kojom upotrebljavaju svoj interni model za druge svrhe iz tačke 1 ovog stava.
- (2) Upravni odbor društva za osiguranje dužan je da obezbijedi kontinuiranu primjerenost strukture i funkcionalnosti internog modela, te osigura da interni model kontinuirano primjereno odražava profil rizičnosti društva za osiguranje.

### **Standardi kvaliteta statističkih podataka**

#### **Član 172**

- (1) Interni model, posebno obračun prognoze distribucije vjerovatnoće na kojoj se zasniva moraju biti usaglašeni sa kriterijumima iz st. 2 do 12 ovog člana.
- (2) Metodi koji se upotrebljavaju za obračun prognoze distribucije vjerovatnoće moraju se zasnivati na adekvatnim, primjenjivim i relevantnim aktuarskim i statističkim tehnikama te moraju biti usklađeni sa metodama koje se upotrebljavaju za obračun tehničkih rezervi.

(3) Metode iz stava 2 ovog člana moraju se zasnivati na aktuelnim i vjerodostojnim informacijama i realnim pretpostavkama.

(4) Društvo za osiguranje dužno je, na zahtjev Agencije, da opravda pretpostavke na kojima se zasniva njihov interni model.

(5) Podaci koji se upotrebljavaju za interni model moraju biti tačni, potpuni i adekvatni, pri čemu je društvo za osiguranje dužno da ažurira podatke koje upotrebljava u obračunu prognoze distribucije vjerovatnoće najmanje jednom godišnje.

(6) Za obračun prognoze distribucije vjerovatnoće nije propisana posebna metoda, pri čemu nezavisno od odabrane metode obračuna, sposobnost internog modela da ocijeni značaj rizika mora biti takva da navedeni interni model ima široku primjenu i važnu ulogu u sistemu upravljanja društva za osiguranje, i to posebno u sistemu upravljanja rizicima, postupcima odlučivanja te raspodjeli kapitala u skladu sa članom 171 ovog zakona.

(7) Interni model mora obuhvatati sve značajne rizike kojima je društvo za osiguranje izloženo, a najmanje rizike iz člana 149 stava 4 ovog zakona.

(8) U pogledu efekata diverzifikacije, društvo za osiguranje može u svom internom modelu uzeti u obzir zavisnosti u okviru kategorija rizika i između njih, pod uslovom da Agenciji dokaže primjerenost sistema koji se upotrebljava za mjerenje efekata nastalih diverzifikacijom.

(9) Društvo za osiguranje može u svom internom modelu u potpunosti uzeti u obzir efekat tehnika smanjenja rizika pod uslovom da interni model primjereno odražava kreditni rizik i druge rizike koji proizlaze iz upotrebe tehnika smanjenja rizika.

(10) Društvo za osiguranje dužno je da u svom internom modelu procijeni posebne rizike povezane sa finansijskim garancijama i bilo kojim ugovornim opcijama, ako su navedeni rizici značajni.

(11) Društvo za osiguranje dužno je da u svom internom modelu tačno procijeniti rizike koji proizilaze iz opcija iz ugovora o osiguranju, kao i drugim ugovornim opcijama, pri čemu uzima u obzir efekte budućih promjena finansijskih i nefinansijskih uslova na izvršavanje tih opcija.

(12) Društvo za osiguranje može u svom internom modelu uzeti u obzir buduće aktivnosti društva za koje je realno očekivati da će se sprovesti u posebnim okolnostima, pri čemu uzima u obzir vrijeme koje je potrebno za sprovođenje takvih mjera.

(13) Društvo za osiguranje u svom internom modelu uzima u obzir sve očekivane isplate ugovornicima osiguranja i korisnicima osiguranja bez obzira na to jesu li te isplate garantovane ugovorom o osiguranju.

## **Standardi kalibracije**

### **Član 173**

(1) Društvo za osiguranje može za potrebe oblikovanja internog modela koristiti drukčiji period ili mjeru rizika od onih iz člana 149 st. 2 i 3 ovog zakona ako zahtijevani solventni kapital obračunat upotrebom internog modela ugovornicima i korisnicima osiguranja pruža jednak nivo zaštite onom iz člana 149 ovog zakona.

(2) Kada je moguće, društvo za osiguranje obračunava zahtijevani solventni kapital direktno iz prognoze distribucije vjerovatnoće koja je dobijena internim modelom predmetnog društva, pri čemu se upotrebljava mjera rizične vrijednosti iz člana 149 stav 3 ovog zakona.

(3) Kada društvo za osiguranje ne može obračunati zahtijevani solventni kapital direktno iz prognoze distribucije vjerovatnoće koja je dobijena internim modelom,



Agencija može dozvoliti da se u postupku obračuna zahtijevanog solventnog kapitala upotrijebe približne vrijednosti ako predmetno društvo Agenciji dokaže da je ugovornicima i korisnicima osiguranja obezbijeden nivo zaštite ekvivalentan onom iz člana 149 ovog zakona.

(4) Agencija može zahtijevati da društvo za osiguranje primijeni svoj interni model na relevantne referentne portfelje, pri čemu upotrebljava pretpostavke koje se najviše zasnivaju na eksternim a ne na internim podacima kako bi provjerila kalibraciju internog modela i usklađenost njegove specifikacije sa opšte prihvaćenom tržišnom praksom.

### **Raspodjela dobiti i gubitka**

#### **Član 174**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da najmanje jednom godišnje preispita uzroke i izvore dobiti i gubitaka za svaku veću organizacionu jedinicu.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da obavijesti Agenciju o uzrocima i izvorima dobiti i gubitka koji proizilaze iz kategorije rizika odobrenog u internom modelu. Kategorizacija rizika i raspodjela dobiti i gubitaka moraju odražavati profil rizičnosti društva za osiguranje.

### **Standardi validacije**

#### **Član 175**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da redovno sprovodi proces validacije modela koji uključuje praćenje rada internog modela, preispitivanje kontinuirane primjerenosti njegovih specifikacija i testiranje njegovih rezultata u odnosu na iskustvo.

(2) Postupak validacije modela mora uključivati:

- djelotvoran statistički postupak validacije internog modela koji omogućava društvu za osiguranje da Agenciji dokaže da su dobijeni kapitalni zahtjevi primjereni;
- analizu stabilnosti internog modela, i posebno testiranje osjetljivosti rezultata internog modela na promjene ključnih pretpostavki na kojima se interni model zasniva;
- procjenu tačnosti, potpunosti i primjerenosti podataka koje interni model upotrebljava.

(3) Statističke metode koje se koriste u postupku validacije modela testiraju primjerenost prognoze distribucije vjerovatnoće ne samo u poređenju sa iskustvom vezanim za gubitak, već i s obzirom na sve značajne nove podatke i informacije koje su s njim povezane.

### **Standardi dokumentacije**

#### **Član 176**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da dokumentuje sve detalje vezane za strukturu modela i funkcionisanje internog modela.

(2) Dokumentacija iz stava 1 ovog člana mora dokazati usklađenost modela sa odredbama čl. 171 do 175 ovog zakona.

(3) Dokumentacija iz stava 1 ovog člana mora sadržati detaljan pregled teorije, pretpostavki, matematičkih i empirijskih osnova na kojima se zasniva interni model, kao i pregled svih okolnosti u kojima interni model ne funkcioniše efikasno.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da dokumentuje sve veće promjene svog internog modela, u skladu sa članom 166 ovog zakona.

### **Eksterni modeli i podaci**

#### **Član 177**

Upotreba modela ili podataka dobijenih od treće strane ne oslobađa društvo za osiguranje obaveze primjene zahtjeva iz čl. 171 do 176 ovog zakona.

## **ODJELJAK E**

### **MINIMALNI ZAHTIJEVANI KAPITAL**

#### **Opšte odredbe minimalnog zahtijevanog kapitala**

##### **Član 178**

(1) Vrijednost prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstva iz člana 147 stav 3 mora biti najmanje jednaka minimalnom zahtijevanom kapitalu obračunatom u skladu sa čl. 179 i 180 ovog zakona.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da obračuna minimalni zahtijevani kapital u skladu sa ovim zakonom i Regulativom (EU) br. 2015/35.

#### **Obračun minimalnog zahtijevanog kapitala**

##### **Član 179**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da obračun minimalnog zahtijevanog kapitala vrši na jasan i jednostavan način, koji obezbjeđuje da se obračun može revidirati.

(2) Minimalni zahtijevani kapital mora da odgovara iznosu prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava ispod kojeg bi ugovornici i korisnici osiguranja bili izloženi neprihvatljivom nivou rizika u slučaju da se društvu za osiguranje dozvoli dalje poslovanje.

(3) Minimalni zahtijevani kapital obračunava se kao linearna funkcija skupa ili podskupa sljedećih promjenljivih: tehničkih rezervi društva za osiguranje, fakturisane premije osiguranja, rizičnog kapitala, odloženih poreza i administrativnih troškova, pri čemu su iznosi upotrijebljenih promjenljivih u neto iznosu bez reosiguranja. Linearna funkcija koja se upotrebljava za obračun minimalnog zahtijevanog kapitala kalibrira se prema rizičnoj vrijednosti osnovnih sopstvenih sredstava društva za osiguranje sa stepenom pouzdanosti od 85% tokom jednogodišnjeg perioda.

(4) Apsolutno ograničenje minimalnog zahtijevanog kapitala iznosi:

1) 2.700.000 eura za društva za neživotno osiguranje, uključujući sopstvena društva za osiguranje, osim kada društvo pokriva jedan ili više rizika iz člana 18 stav 1 tač. 10 do 15 ovog zakona, u kojem slučaju apsolutni prag minimalnog zahtijevanog kapitala iznosi 4.000.000 eura;

2) 4.000.000 eura za društva koja obavljaju poslove životnih osiguranja, uključujući sopstvena društva za osiguranje;

3) 3.900.000 eura za društva koja obavljaju poslove reosiguranja, osim u slučaju sopstvenih društava za reosiguranje, u kom slučaju apsolutni prag minimalno zahtijevanog kapitala iznosi 1.300.000 eura;

4) zbir iznosa iz tač. 1 i 2 ovog stava za društva za osiguranje koja istovremeno obavljaju djelatnosti životnog i neživotnog osiguranja.

(5) Minimalni zahtijevani kapital ne smije biti manji od 25% niti veći od 45% zahtijevanog solventnog kapitala društva za osiguranje, obračunatog u skladu sa standardnom formulom, odnosno potpunim ili djelimičnim modelom iz čl. 148 do 177 ovog zakona, uključujući kapitalni dodatak koji može biti uveden u skladu sa članom 292 ovog zakona.

#### **Učestalost obračuna minimalnog zahtijevanog kapitala**

##### **Član 180**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da vrši obračun minimalnog zahtijevanog kapitala najmanje tromjesečno i o rezultatima tih obračuna obavijesti Agenciju.

(2) Društva za osiguranje ne moraju vršiti tromjesečni obračun zahtijevanog solventnog kapitala u cilju utvrđivanja ograničenja iz člana 179 stav 5 ovog zakona.

(3) Ukoliko minimalni zahtijevani kapital društva za osiguranje određuje neko od ograničenja iz člana 179 stav 5 ovog zakona, društvo za osiguranje dužno je da Agenciji dostavi informacije koje omogućavaju pravilno razumijevanje razloga koji su dovele do istog.

## **ODJELJAK G**

### **ULAGANJA**

#### **Opšte odredbe ulaganja**

##### **Član 181**

(1) Društvo za osiguranje može ulagati svoju imovinu samo u skladu sa principom razboritosti iz stava 2 do 4 ovog člana i člana 182 do 184 ovog zakona.

(2) Društvo za osiguranje može ulagati samo u imovinu i finansijske instrumente čiju rizičnost može primjereno utvrditi, mjeriti, pratiti i upravljati, nadzirati i izvještavati o njima, i koje na primjeren način uzima u obzir prilikom procjene svoje ukupne potrebe za solventnošću u skladu sa čl. 104 i 105 ovog zakona.

(3) Društvo za osiguranje je dužno da svu imovinu, posebno onu koja pokriva minimalni zahtijevani kapital i zahtijevani solventni kapital, ulaže na način koji obezbjeđuje sigurnost, kvalitet, likvidnost i profitabilnost portfelja u cjelini i sprovodi lokalizaciju te imovine na način koji obezbjeđuje njenu raspoloživost.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da ulaže svoju imovinu u skladu sa Regulativom EU br. 2015/35 i drugim propisima Evropske Komisije kojima se uređuju kvalitativni zahtjevi pri utvrđivanju, mjerenju, praćenju i upravljanju rizicima koji proizilaze iz ulaganja, posebno uvažavajući načelo razboritosti.

#### **Dodatne odredbe o ulaganjima društva za osiguranje**

##### **Član 182**

(1) Društvo za osiguranje može ulagati u izvedene finansijske instrumente samo ako ti instrumenti doprinose smanjenju rizika ili olakšavaju efikasno upravljanje portfeljom.

(2) Društvo za osiguranje je dužno da ulaganja u imovinu kojom se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti održava na razboritom nivou.

(3) Društvo za osiguranje je dužno da primjereno diverzifikuje svoju imovinu kako bi se izbjeglo prekomjerno oslanjanje na jednu vrstu imovine, jednog izdavaoca, grupu izdavalaca ili geografsko područje i prekomjerno gomilanje rizika u portfelju kao cjelini.

(4) Ulaganja u imovinu koju je izdao isti izdavalac ili izdavaoci koji pripadaju istoj grupi ne smiju društvo za osiguranje izložiti prekomjernoj koncentraciji rizika.

#### **Ulaganja koja pokrivaju tehničke rezerve**

##### **Član 183**

(1) Društvo za osiguranje je dužno da obezbijedi da vrijednost imovine koja se koristi za pokriće tehničkih rezervi ne bude manja od vrijednosti tehničkih rezervi.

(2) Društvo za osiguranje je dužno da imovinu iz stava 1 ovog člana ulaže u skladu sa čl. 181 i 182 ovog zakona i na način koji odgovara prirodi i trajanju obaveza osiguranja i reosiguranja i u najboljem interesu ugovarača osiguranja, osiguranika i korisnika osiguranja, uzimajući u obzir ciljeve politike ulaganja, ako je takva objavljena. U slučaju sukoba interesa, društvo za osiguranje ili lice koje upravlja portfeljom imovine društva dužno je da osigura da se ulaganja vrše u najboljem interesu ugovarača osiguranja, osiguranika i korisnika osiguranja.

(3) Ulaganja u imovinu opterećenu u korist treće strane ne mogu se koristiti za pokriće tehničkih rezervi.

### **Posebne odredbe za osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja snosi rizik ulaganja**

#### **Član 184**

(1) Ako su naknade iz ugovora o osiguranju neposredno vezane za vrijednost udjela/jedinica UCITS fonda kako je definisan zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom, vrijednost imovine za pokriće tehničkih rezervi koje društvo za osiguranje formira u vezi s tim osiguranjima mora u najvećoj mogućoj mjeri odgovarati ukupnoj vrijednosti tih udjela/jedinica.

(2) Ako su naknade iz ugovora o osiguranju neposredno vezane za vrijednost imovine unutrašnjeg fonda društva za osiguranje koja se u pravilu dijeli na udjele/jedinice, vrijednost imovine za pokriće tehničkih rezervi koje društvo za osiguranje formira u vezi s tim osiguranjima mora u najvećoj mogućoj mjeri odgovarati ukupnoj vrijednosti tih udjela/jedinica, odnosno ako udjeli/jedinice nijesu formirani, vrijednosti te imovine.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana društvo za osiguranje je dužno da usvoji pravila unutrašnjeg fonda koja moraju da sadrže najmanje sljedeće:

- politiku ulaganja,
- način obračuna neto vrijednosti imovine unutrašnjeg fonda,
- način obračun vrijednosti udjela/jedinica unutrašnjeg fonda,
- način i vrijeme objavljivanja vrijednosti udjela/jedinica unutrašnjeg fonda,
- troškove koji terete premije,
- troškove koje terete imovinu unutrašnjeg fonda,
- troškove koji nastaju u slučaju prestanka ugovora o osiguranju.

(4) Ako su naknade iz ugovora o osiguranju neposredno vezane za indeks vrijednosnih papira, odnosno druge referentne vrijednosti, osim onih navedenih u stavu 1 i 2 ovog člana, vrijednost imovine za pokriće tehničkih rezervi koje društvo za osiguranje formira u vezi s ovim osiguranjima mora u najvećoj mogućoj mjeri odgovarati ukupnoj vrijednosti udjela/jedinica koji predstavljaju referentnu vrijednost, odnosno, ako udjeli/jedinice nijesu formirani, vrijednosti imovine primjerene sigurnosti i utrživosti koja u najvećoj mogućoj mjeri odgovara imovini na kojoj se zasniva indeks, odnosno druga referentna vrijednost.

(5) Ako ugovor o osiguranju iz stava 1, 2 i 4 ovog člana garantuje određeni prinos na ulaganja ili druge isplate ugovaraču osiguranja, osiguraniku ili korisniku osiguranja, na imovinu za pokriće odgovarajućih dodatnih tehničkih rezervi koje društvo za osiguranje formira za pokriće garantovanih isplata u vezi s ovim osiguranjima primjenjuju se i odredbe člana 182 ovog zakona.

### **Registar imovine**

#### **Član 185**

(1) Društvo za osiguranje je dužno da vodi registar imovine koja pokriva tehničke rezerve.

(2) Društvo za osiguranje utvrđuje pravila prema kojima vodi svoj registar imovine.

## **ODJELJAK H**

### **MJERE USLJED POGORŠANJA FINANSIJSKOG STANJA U DRUŠTVU ZA OSIGURANJE**

#### **Utvrđivanje pogoršanja finansijskog stanja društva za osiguranje**

##### **Član 186**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi procedure za utvrđivanje pogoršanja finansijskog stanja i da o pogoršanju finansijskog stanja bez odlaganja, obavijesti Agenciju.

(2) Kada društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana obavlja poslove osiguranja putem podružnice ili neposredno na način da ti poslovi mogu imati prekogranični uticaj, Agencija će po prijemu obavještenja iz stava 1 ovog člana odnosno kad po službenoj dužnosti utvrdi da pogoršalo finansijsko stanje društva za osiguranje, o tome obavijestiti EIOPA-u i nadležni nadzorni organ te države članice i dostaviti informacije potrebne za odgovarajuću procjenu.

(3) Obavještenje iz stava 2 ovog člana ne utiče na nadležnosti Agencije u skladu sa ovim zakonom.

(4) Ako Agencija i nadležni nadzorni organ države članice ne postignu dogovor u vezi sa poslovanjem društva za osiguranje iz stava 2 ovog člana, Agencija se može obratiti EIOPA-i zahtjevom za pomoć.

(5) Kada u vezi sa poslovanjem društva za osiguranje iz stava 2 ovog člana postoje drugi rizici koji utiču na tržište druge države članice, Agencija će o tome obavijestiti EIOPA-u i nadležni nadzorni organ te države članice u skladu sa st. 2 do 4 ovog člana.

#### **Neusklađenost prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala**

##### **Član 187**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, obavijesti Agenciju o neusklađenosti prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala, odnosno o postojanju rizika da će se ta neusklađenost pojaviti u narednih 90 dana.

(2) Neusklađenost iz stava 1 ovog člana postoji kada vrijednost prihvatljivih sopstvenih sredstava iz člana 147 stav 1 ovog zakona nije dovoljna za pokriće iznosa zahtijevanog solventnog kapitala.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da, u roku od 60 dana od dana kada utvrdi postojanje neusklađenosti iz stava 1 ovog člana, pripremi realan plan oporavka kako bi uspostavilo usklađenost vrijednosti prihvatljivih osnovnih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala i da dostavi isti Agenciji na saglasnost.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da preduzme odgovarajuće mjere kojima će, u roku od 180 dana od dana kada je utvrdilo postojanje neusklađenosti:

1) povećati nivo prihvatljivih sopstvenih sredstava za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala, ili

2) smanjiti profil rizičnosti kako bi se obezbijedila usklađenost zahtijevanog solventnog kapitala sa visinom prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava.

(5) Agencija može, na zahtjev društva za osiguranje, produžiti rok iz stava 4 ovog člana za 90 dana.

### **Postojanje izuzetno nepovoljne situacije**

#### **Član 188**

(1) Izuzetno nepovoljnom situacijom u smislu ovog člana smatra se situacija kada je finansijsko stanje jednog ili više društava za osiguranje, koja imaju značajan udio na tržištu ili u pogođenim vrstama osiguranja, ozbiljno pogođeno nekom od sljedećih situacija:

- 1) nepredviđenim, oštrim i strmim padom na finansijskim tržištima;
- 2) okruženjem trajno niskih kamatnih stopa;
- 3) katastrofalnim događajem.

(2) Ako kod jednog ili više društava za osiguranje postoji neusklađenost prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala, kao posljedica postojanja izuzetno nepovoljne situacije iz stava 1 ovog člana, Agencija može zatražiti od EIOPA-e da donese odluku o postojanju izuzetno nepovoljne situacije u skladu sa Regulativom (EU) br.1094/2010.

(3) Ako EIOPA donese odluku da postoji izuzetno nepovoljna situacija, Agencija može, uzimajući u obzir sve relevantne činioce, uključujući i prosječno trajanje obaveza za koje su formirane tehničke rezerve, pogođenim društvima za osiguranje produžiti rok iz člana 187 stav 5 ovog zakona na najviše sedam godina, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima Evropske Komisije kojima se uređuju plan oporavka i finansijski plan.

(4) Ako Agencija donese rješenje o produženju roka iz stava 3 ovog člana, društvo za osiguranje dužno je da svakih 90 dana podnosi Agenciji izvještaj o napretku u postizanju usklađenosti visine prihvatljivih sopstvenih sredstava sa zahtijevanim solventnim kapitalom.

(5) Agencija će ukinuti rješenje o produženju roka iz stava 3 ovog člana ako se iz izvještaja o napretku iz stava 4 ovog člana utvrdi da nije ostvaren značajan napredak u postizanju usklađenosti visine prihvatljivih sopstvenih sredstava sa zahtijevanim solventnim kapitalom.

(6) Kada Agencija smatra da izuzetno nepovoljna situacija više ne postoji, o tome će obavijestiti EIOPA-u.

(7) Izuzetno, kada smatra da će se finansijsko stanje društva za osiguranje dodatno pogoršati, Agencija može ograničiti ili zabraniti slobodno raspolaganje imovinom tog društva, i odrediti imovinu na koju se ta mjera odnosi.

(8) Agencija će obavijestiti nadležni nadzorni organ države članice u kojoj društvo za osiguranje obavlja poslove osiguranja neposredno ili putem podružnice, o mjerama koje je preduzela u skladu sa stavom 7 ovog člana.

### **Neusklađenost prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava i minimalno zahtijevanog kapitala**

#### **Član 189**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, obavijesti Agenciju kada utvrdi da postoji neusklađenost prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava i minimalnog zahtijevanog kapitala, odnosno kada postoji rizik da će se ta neusklađenost pojaviti u narednih tri mjeseca.

(2) Neusklađenost iz stava 1 ovog člana postoji kada vrijednost prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava iz člana 147 stav 3 ovog zakona nije dovoljna za pokriće iznosa minimalnog zahtijevanog kapitala.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da, u roku od mjeseca dana od dana kada utvrdi postojanje neusklađenosti iz stava 1 ovog člana, pripremi kratkoročni finansijski plan kako bi uspostavilo usklađenost vrijednosti prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava i minimalnog zahtijevanog kapitala i dostavi ga Agenciji.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da preduzme odgovarajuće mjere kojima će, u roku od tri mjeseca od dana kada je utvrdilo postojanje neusklađenosti iz stava 1 ovog člana:

1) povećati nivo prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava za pokriće minimalno zahtijevanog kapitala, ili

2) smanjiti profil rizičnosti kako bi se obezbijedila usklađenost minimalnog zahtijevanog solventnog kapitala sa visinom prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava.

(5) Kada se utvrdi postojanje neusklađenosti iz stava 1 ovog člana, Agencija može ograničiti ili zabraniti raspolaganje imovinom društva za osiguranje i odrediti imovinu koja će biti obuhvaćena tom mjerom.

(6) Agencija će obavijestiti nadležni nadzorni organ države članice u kojoj društvo za osiguranje obavlja poslove osiguranja neposredno ili putem podružnice, o mjerama iz stava 5 ovog člana.

### **Plan oporavka i finansijski plan**

#### **Član 190**

Plan oporavka iz člana 187 stav 3 ovog zakona i finansijski plan iz člana 189 stava 3 ovog zakona moraju sadržati najmanje sljedeće:

- 1) procjenu troškova upravljanja, posebno tekućih opštih troškova i provizija;
- 2) procjenu prihoda i rashoda iz djelatnosti direktnog osiguranja, preuzetih obaveza reosiguranja i ustupljenih obaveza reosiguranja;
- 3) projekcije bilansa stanja;
- 4) procjenu finansijskih sredstava za pokriće tehničkih rezervi, zahtijevanog solventnog kapitala i minimalnog zahtijevanog kapitala;
- 5) politiku reosiguranja.

### **Odbijanje izdavanja potvrde**

#### **Član 191**

Agencija neće izdati potvrdu za prenos portfelja iz člana 194 stav 4 ovog zakona društvu za osiguranje od kojeg je zahtijevala sačinjavanje plana oporavka iz člana 187 stav 3 ovog zakona ili finansijskog plana iz člana 189 stav 3 ovog zakona sve dok smatra da su ugrožena prava ugovarača osiguranja.

### **Zabrana isplate dobiti**

#### **Član 192**

Društvo za osiguranje neće isplatiti dobit akcionarima u obliku dividende, ni članovima organa upravljanja, odnosno zaposlenima na ime učešća u dobiti, ako je:

- 1) nivo prihvatljivih sopstvenih sredstava manji od zahtijevanog solventnog kapitala ili bi se nivo prihvatljivih sopstvenih sredstava zbog isplate dobiti smanjio ispod nivoa zahtijevanog solventnog kapitala;
- 2) nivo prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava manji od minimalno zahtijevanog kapitala ili bi se nivo prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava zbog isplate dobiti smanjio ispod minimalno zahtijevanog kapitala;
- 3) likvidnost društva za osiguranje ugrožena ili bi zbog isplate dobiti likvidnost bila ugrožena;

4) Agencija izrekla mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u vezi sa netačnim iskazivanjem bilansnih pozicija i poslovnog rezultata, ili društvo za osiguranje nije postupilo u skladu sa izrečenim mjerama o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti.

### **Mjere prema društvu za osiguranje iz druge države članice**

#### **Član 193**

(1) Mjera nadležnog nadzornog organa države članice, kojom se društvu za osiguranje iz te države zabranjuje raspolaganje imovinom na teritoriji Crne Gore, važi i na teritoriji Crne Gore.

(2) Agencija je dužna da, po prijemu zahtjeva nadležnog nadzornog organa iz stava 1 ovog člana, preduzme sve potrebne mjere prema drugim nadležnim organima u Crnoj Gori, kako obezbijedila izvršenje mjere iz stava 1 ovog člana.

## **Glava VII**

### **POSEBNE ODREDBE O UGOVORIMA O OSIGURANJU**

#### **ODJELJAK A**

#### **PRENOS I PREUZIMANJE PORTFELJA**

##### **Prenos portfelja osiguranja**

#### **Član 194**

(1) Društvo za osiguranje (u daljem tekstu: društvo za osiguranje prenosilac) može prenijeti sve ili dio ugovora o osiguranju (u daljem tekstu: portfelj osiguranja) na:

- drugo društvo za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori,
- društvo za osiguranje sa sjedištem u državi članici,
- podružnicu društva za osiguranje sa sjedištem u trećoj državi, koja ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u Crnoj Gori izdatu od Agencije,
- podružnicu društva za osiguranje sa sjedištem u trećoj državi i osnovanoj u državi članici, ako portfelj koji se prenosi pokriva isključivo rizike u toj državi članici.

(2) Društvo za osiguranje ne može prenijeti portfelj bez prethodne saglasnosti Agencije.

(3) Prenos portfelja bez saglasnosti Agencije ne proizvodi pravno dejstvo.

(4) Uz zahtjev za prenos portfelja društvo za osiguranje dostavlja podatke o ugovorima o osiguranju koji se prenose, podatke o tehničkim rezervama formiranim za pokriće obaveza po ugovorima iz stava 1 ovog člana i sopstvenim sredstvima koja pokrivaju te rezerve i druge podatke o prenosu portfelja i efektima tog prenosa.

(5) Bližu sadržinu zahtjeva iz stava 4 ovog člana, dokumentaciju i podatke koji se dostavljaju uz zahtjev utvrđuje Agencija.

(6) Za prenos portfelja nije potrebna saglasnost ugovarača osiguranja, ali ugovarači osiguranja mogu otkazati ugovor u određenom roku u skladu sa zakonom kojim se uređuje pravo na otkaz ugovora zbog promijenjenih okolnosti.

(7) Agencija, na zahtjev države članice, daje potvrdu o bonitetu društva primaoca.

##### **Postupanje po zahtjevu za prenos portfelja**

#### **Član 195**

(1) O zahtjevu za prenos portfelja Agencija odlučuje u roku od tri mjeseca od dana podnošenja urednog zahtjeva.



(2) Rješenje o davanju saglasnosti na prenos portfelja Agencija objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".

(3) Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja ako:

- društvo za osiguranje nije dostavilo zahtjev, dokumentaciju i podatke iz člana 194 stav 5 ovog zakona za izdavanje saglasnosti za prenos portfelja,
- društvo za osiguranje preuzimalac ne ispunjava uslove za obavljanje poslova osiguranja u vrsti osiguranja kojoj pripadaju ugovori koji se prenose, ili bi preuzimanjem portfelja poslovanje tog društva bilo ugroženo,
- ako je nadzorni organ države članice društvu za osiguranje uključenom u prenos portfelja naložio plan oporavka ili plan finansiranja iz člana 190 ovog zakona,
- postoje razlozi zbog kojih bi bili ugroženi interesi osiguranika.

(4) U slučaju iz člana 194 stav 1 al. 2 i 4 ovog zakona, Agencija može izdati saglasnost za prenos portfelja samo ako nadzorni organ matične države članice preuzimaoca portfelja prethodno izda potvrdu da:

1) društvo preuzimalac sa sjedištem u toj državi članici dostiže zahtijevani solventni kapital nakon preuzimanja portfelja,

2) društvo preuzimalac ispunjava uslove za obavljanje poslova osiguranja u vrsti osiguranja kojoj pripadaju ugovori koji se prenose.

(5) Kada društvo za osiguranje prenosilac namjerava da prenese portfelj osiguranja koji pokriva rizike u drugoj državi članici, dužno je da Agenciji dostavi obavještenje o namjeri prenosa portfelja najkasnije dva mjeseca prije dana podnošenja zahtjeva za dobijanje saglasnosti iz člana 194 stav 4 ovog zakona.

(6) Zahtjev za prenos portfelja koji nije dostavljen u skladu sa stavom 5 ovog člana odbiće se kao preuranjen.

(7) U slučaju iz stava 3 ovog člana, Agencija će saglasnost za prenos portfelja izdati samo ako se, na zahtjev Agencije, sa prenosom saglasi i nadležni nadzorni organ države članice u kojoj se pokrivaju rizici.

(8) Ako nadležni nadzorni organ te države članice ne odluči u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva Agencije iz stava 7 ovog člana, smatra se da je saglasan sa prenosom portfelja.

(9) Zahtjev za prenos portfelja iz stava 1 ovog člana smatraće se urednim danom prijema obavještenja iz stava 7 ovog člana, odnosno istekom roka iz stava 8 ovog člana.

(10) Na prenos portfelja na podružnicu Švajcarske Konfederacije u Crnoj Gori shodno se primjenjuje stav 4 ovog člana.

### **Prekogranični prenos portfelja**

#### **Član 196**

(1) Za prenos portfelja na društvo za osiguranje na teritoriji Crne Gore, potrebno je da to društvo za osiguranje ima potrebna prihvatljiva sopstvena sredstva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala u skladu sa ovim zakonom.

(2) Društvo za osiguranje iz države članice koje namjerava da prenese portfelj osiguranja koji pokriva rizike u Crnoj Gori, nakon što obavijesti nadležni nadzorni organ i zatraži saglasnost za prenos portfelja, dužno je da bez odlaganja o tome obavijesti Agenciju.

(3) Ako društvo za osiguranje države članice prenosi portfelj na podružnicu u Crnoj Gori, na zahtjev nadležnog organa matične države tog društva za osiguranje, Agencija će u roku od tri mjeseca od dana prijema tog zahtjeva, obavijestiti taj nadležni organ o eventualnim razlozima iz kojih nije saglasna sa prenosom portfelja.

(4) Ako je za prenos portfelja društva za osiguranje iz države članice potrebna saglasnost Agencije u smislu člana 195 stav 4 ovog zakona, Agencija će o toj saglasnosti odlučiti u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva nadležnog organa te države članice.

(6) Ako društvo za osiguranje prenosi portfelj osiguranja koji pokriva rizike u Crnoj Gori, Agencija može, u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva nadležnog organa matične države članice, odbiti davanje saglasnosti za prenos portfelja u smislu stava 1 ovog člana, ako tim prenosom interesi ugovarača, osiguranika ili drugih korisnika ugovora o osiguranju nijesu zaštićeni u dovoljnoj mjeri.

### **Obaveze preuzimaoca portfelja**

#### **Član 197**

(1) Društvo za osiguranje preuzimalac dužno je da bez odlaganja, nakon preuzetog portfelja osiguranja, o prenosu portfelja osiguranja pisano obavijesti svakog ugovarača osiguranja čiji je ugovor o osiguranju prenesen i objavi prenos portfelja osiguranja u sredstvima javnog informisanja na teritoriji na kojoj se nalazi rizik pokriven ugovorom koji je predmet prenosa portfelja.

(2) Ugovornici osiguranja mogu otkazati ugovor o osiguranju društvu za osiguranje preuzimaocu, pisanim putem u roku od dva mjeseca od dana prijema obavještenja o izvršenom prenosu portfelja iz stava 1 ovog člana.

(3) Društvo za osiguranje prenosilac dužno je da sprovede prenos portfelja najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prijema saglasnosti Agencije iz člana 195 stav 2 ovog zakona, i o tome dostavi dokaz Agenciji u roku od mjesec dana od dana prenosa.

(4) Ako društvo za osiguranje prenosilac ne dostavi dokaz o prenesenom portfelju u roku od četiri mjeseca od dana prijema saglasnosti iz člana 195 stav 2 ovog zakona, Agencija će rješenjem konstatovati da je saglasnost prestala da važi.

### **Prenos portfelja podružnice društva za osiguranje iz treće države**

#### **Član 198**

(1) Za prenos portfelja podružnice društva za osiguranje iz treće države, koja ima dozvolu za obavljanje poslova u Crnoj Gori potrebna je prethodna saglasnost Agencije.

(2) Podružnica iz stava 1 ovog člana može portfelj prenijeti na:

- društvo za osiguranje iz Crne Gore ili druge države članice, osim u slučaju ako se portfelj prenosi na podružnicu tih društava u trećoj državi,
- društvo za osiguranje iz treće države, ako se portfelj prenosi na podružnicu tog društva osnovanu u državi članici.

(3) Na prenos portfelja podružnice društva za osiguranje iz treće države, koja ima dozvolu za obavljanje poslova u Crnoj Gori, shodno se primjenjuju odredbe člana 194 st.3, 4 i 6 i čl. 195 do 197 ovog zakona.

(4) Kada podružnica iz stava 1 ovog člana namjerava da prenese portfelj na podružnicu društva za osiguranje iz treće države sa sjedištem u drugoj državi članici, Agencija može dati saglasnost samo ako nadležni nadzorni organ te države članice izda potvrdu da:

- društvo preuzimalac sa sjedištem u toj državi članici dostiže zahtijevani solventni kapital nakon preuzimanja portfelja i da ispunjava uslove za obavljanje poslova osiguranja u vrsti osiguranja kojoj pripadaju ugovori koji se prenose,
- je taj prenos portfelja dozvoljen u toj državi članici,

- je taj nadležni nadzorni organ države članice saglasan sa prenosom portfelja.

(5) Kada društvo za osiguranje iz treće države namjerava da prenese portfelj svoje podružnice osnovane u državi članici na podružnicu društva za osiguranje iz treće države, koja ima dozvolu za obavljanje poslova u Crnoj Gori, Agencija se neće saglasiti sa prenosom portfelja ako:

- podružnica društva za osiguranje iz treće države, koja ima dozvolu za obavljanje poslova u Crnoj Gori nema dozvolu za obavljanje vrsta osiguranja kojima pripadaju ugovori koji se prenose ili ne ispunjava uslove iz ovog zakona u pogledu zahtijevanog solventnog kapitala,
- visina tehničkih rezervi koje se prenose sa portfeljom nije dovoljna za pokriće svih obaveza koje proizilaze iz ugovora koji se prenose,
- postoje drugi razlozi koji ugrožavaju upravljanje rizicima podružnice preuzimaoca.

## **ODJELJAK B**

### **ZAJEDNIČKE ODREDBE O UGOVORIMA O OSIGURANJU**

#### **Uticaј pola na obračun premije osiguranja**

##### **Član 199**

(1) Prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju društvo za osiguranje ne može da uzme u obzir pol kao poseban faktor na osnovu kojeg se vrši obračun premije osiguranja i utvrđivanje osigurane sume.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, društvo za osiguranje može kod ugovora o osiguranju na grupnoj osnovi da uzme u obzir pol kao poseban faktor na osnovu kojeg se vrši obračun premije i uvrđivanje osigurane sume, ako to ne dovodi do diskriminacije na pojedinačnoj osnovi.

(3) Društvo za osiguranje može da uzme u obzir pol kao poseban faktor na osnovu kojeg se vrši obračun tehničkih rezervi i interno određivanje cijena, za određivanje cijena reosiguranja, za marketing, kao i za procjenu rizika iz grupe životnih osiguranja i vrsta osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, odnosno osiguranja od nezgode i zdravstvenog osiguranja.

(4) Bliži način uticaja pola na obračun premije osiguranja propisuje Agencija.

## **ODJELJAK C**

### **SPECIFIČNOSTI VRSTA OSIGURANJA**

#### **Osiguranje troškova pravne zaštite**

##### **Član 200**

(1) Društvo za osiguranje je dužno da na osnovu uplate premije nadoknadi troškove pravne zaštite i pruži druge usluge direktno povezane s pokrićem osiguranja koje se odnosi na osiguranje troškova pravne zaštite, a naročito u vezi sa:

1) osiguranjem naknade gubitka, štete ili povrede koje je osigurano lice pretrpjelo vansudskom nagodbom u građanskopravnom ili krivičnom postupku;

2) odbranom ili zastupanjem osiguranog lica u građanskopravnim, krivičnim, upravnim ili drugim postupcima, obzirom na bilo koje drugo potraživanje od tog lica.

(2) Čl. 200 do 203 ovog zakona ne primjenjuju se na:

1) osiguranje troškova pravne zaštite kad se takvo osiguranje odnosi na sporove ili rizike koji proizlaze iz ili su povezani s upotrebom plovniх objekata;

2) djelatnost društva za osiguranje koje osigurava pokriće građanskopravne odgovornosti u svrhu odbrane ili zastupanja osiguranog lica u bilo kojoj istrazi ili postupku, kad se takva djelatnost istovremeno obavlja za sopstveni interes tog društva za osiguranje, a u skladu s takvim pokrićem;

3) usluge osiguranja troškova pravne zaštite koje pruža društvo za osiguranje koje pruža usluge osiguranja pomoći (asistenciju), ako ispunjava sljedeće uslove:

a) djelatnost se obavlja u državi članici koja nije država u kojoj je se nalazi prebivalište osiguranog lica;

b) djelatnost predstavlja dio ugovora koji pokriva samo pomoć pruženu licima koja zapadnu u poteškoće prilikom putovanja van mjesta svojeg prebivališta;

c) ugovor o osiguranju predviđa da je osiguranje troškova pravne zaštite dodatno u odnosu na osiguranje pomoći (asistenciju) i jasno ograničava to pokriće na okolnosti iz ove tačke.

(3) Za pokriće osiguranja troškova pravne zaštite zaključuje se poseban ugovor o osiguranju u odnosu na onaj koji je zaključen za ostale vrste osiguranja, ili se ono posebno uređuje u polisi, uz bliže određivanje prirode pokrića osiguranja troškova pravne zaštite.

### **Upravljanje odštetnim zahtjevima u vezi sa osiguranjem troškova pravne zaštite**

#### **Član 201**

(1) U vezi sa troškovima pravne zaštite društvo za osiguranje primjenjuje jedan od metoda za upravljanje odštetnim zahtjevima iz st. 2, 3 i 4 ovog člana, pri čemu se izborom bilo koje metode interesi lica koja imaju pokriće troškova pravne zaštite smatraju zaštićenim na istovjetan način u skladu sa čl. 200 do 203 ovog zakona.

(2) Društvo za osiguranje obezbjeđuje da zaposleni kojem je povjereno upravljanje odštetnim zahtjevima vezanim za troškove pravne zaštite ili davanje pravnih savjeta u vezi sa tim zahtjevima, istovremeno ne obavlja slične poslove u drugom društvu za osiguranje koje je finansijski, poslovno ili u pravnom smislu povezano s društvom za osiguranje i obavlja jednu ili više drugih vrsta osiguranja u skladu sa članom 18 ovog zakona.

(3) Društvo za osiguranje povjerava upravljanje odštetnim zahtjevima vezanim za osiguranje troškova pravne zaštite posebnom pravnom licu, što se navodi u posebnom ugovoru ili u posebnom dijelu polise osiguranja troškova pravne zaštite. Kad je posebno pravno lice povezano s društvom za osiguranje koje obavlja jednu ili više vrsta osiguranja iz člana 18 ovog zakona, zaposleni u tom pravnom licu kojima je povjereno upravljanje odštetnim zahtjevima ili davanje pravnih savjeta povezanih s takvim upravljanjem, istovremeno ne obavljaju istu ili sličnu djelatnost u drugom društvu za osiguranje.

(4) U ugovoru o osiguranju propisuje se da osigurana lica mogu davati uputstva advokatu po njihovom izboru ili drugom odgovarajuće kvalifikovanom licu u skladu sa zakonom, od trenutka kada osigurano lice podnese zahtjev za naknadu štete u skladu s tim ugovorom o osiguranju.

### **Sloboda izbora advokata**

#### **Član 202**

(1) Kad ugovor o osiguranju troškova pravne zaštite predviđa angažovanje advokata ili drugog lica, kvalifikovanog u skladu sa zakonom, u svrhu odbrane, zastupanja ili zaštite interesa osiguranog lica u istrazi ili postupku, osiguranik ima pravo da izabere tog advokata ili drugo lice.

(2) Ugovor o osiguranju troškova pravne zaštite mora sadržati i odredbu o pravu osiguranog lica na izbor advokata ili drugog kvalifikovanog lica, radi zaštite interesa osiguranog lica u slučaju kada nastupi sukob interesa.

### **Obavještenje u slučaju sukoba interesa**

#### **Član 203**

Kada dođe do sukoba interesa ili postoji neslaganje oko rješavanja spora, društvo za osiguranje koje pruža usluge osiguranja troškova pravne zaštite odnosno odjeljenje za rješavanje odštetnih zahtjeva obavještava osiguranika o pravu iz člana 202 stav 1 i člana 209 ovog zakona.

### **Specifičnosti životnih osiguranja**

#### **Član 204**

(1) Društvo za osiguranje je dužno da formira premije za nove ugovore životnog osiguranja na način da budu dovoljne da, na osnovu razumnih aktuarskih pretpostavki i uzimajući u obzir druge finansijske izvore društva za osiguranje koji su dostupni u tu svrhu, omoguće društvu za osiguranje ispunjenje svih njegovih obaveza, uključujući i formiranje dovoljnih tehničkih rezervi.

(2) U tu svrhu mogu se uzeti u obzir svi aspekti finansijske situacije društva za životno osiguranje, pri čemu se priliv od sredstava koja nijesu premije ili prihod od premija ne uzimaju u obzir sistemski i stalno na način koji može dugoročno ugroziti solventnost tog društva.

## **Glava VIII**

## **ZAŠTITA POTROŠAČA**

### **ODJELJAK A**

### **OPŠTE ODREDBE O ZAŠTITI POTROŠAČA**

#### **Pojam potrošača**

#### **Član 205**

Potrošač u smislu odredaba ovog zakona je:

- 1) svako fizičko lice koje ima prava i obaveze po ugovoru o osiguranju iz vrste osiguranja iz člana 18 ovog zakona, kao i korisnici usluga distribucije osiguranja;
- 2) svako pravno lice koje ima prava i obaveze po ugovoru o osiguranju iz vrste osiguranja iz člana 18 ovog zakona, kao i korisnici usluga distribucije osiguranja;
- 3) svako oštećeno lice u postupku rješavanja odštetnih zahtjeva na osnovu vanugovorne odgovornosti za štetu.

### **Primjena posebnog zakona i mjerodavno pravo**

#### **Član 206**

(1) Zaštita prava potrošača u dijelu koji nije regulisan ovim zakonom sprovodi se u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

(2) U vezi sa ostvarivanjem prava iz ovog zakona sudska zaštita može se ostvariti pred redovnim sudom u Crnoj Gori, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(3) Pravo koje se primjenjuje na ugovore o osiguranju određuje se u skladu s Regulativom (EZ) br. 593/2008 Evropskog parlamenta i Vijeća.

## **Vansudski postupak rješavanja prigovora**

### **Član 207**

(1) Društva za osiguranje i drugi distributeri osiguranja dužni su da uspostave vansudski postupak rješavanja sporova po prigovorima potrošača iz člana 205 ovog zakona.

(2) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da odgovori na prigovor iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.

(3) Ako potrošači iz člana 205 ovog zakona smatraju da društvo za osiguranje ili druga lica koja obavljaju poslove distribucije osiguranja, ne postupaju u skladu sa svojim obavezama, mogu o tome podnijeti prigovor Agenciji ili ombudsmanu za osiguranje.

(4) Obraćanje jednom od organa za rješavanje prigovora iz stava 3 ovog člana isključuje pravo na obraćanje drugom organu.

(5) U vansudskom postupku rješavanja prekograničnih sporova Agencija sarađuje sa drugim nadležnim organima kako bi se obezbijedilo ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza u skladu sa ovim zakonom.

## **Postupanje Agencije po prigovoru potrošača**

### **Član 208**

(1) Agencija, u okviru svojih nadležnosti nad društvima za osiguranje i drugim licima koja obavljaju poslove distribucije osiguranja, provjerava da li se ta lica u odnosu sa potrošačem pridržavaju zakona, dobrih poslovnih običaja i pravila struke.

(2) Agencija je dužna da provjeri navode iz prigovora iz člana 207 stav 3 ovog zakona i da postupi u skladu sa svojim nadležnostima, a kad utvrdi da ne postoje uslovi za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, o tome obavještava podnosioca prigovora najkasnije u roku od 30 dana od završene provjere navoda iz prigovora.

(3) Agencija posebnim propisom bliže uređuje uslove i proceduru za rješavanje prigovora potrošača pred Agencijom.

## **Ombudsman u osiguranju**

### **Član 209**

(1) Ombudsman u osiguranju je fizičko lice koje, u vansudskom postupku učestvuje u rješavanju spornih pitanja između potrošača i društava za osiguranje i drugih lica koja obavljaju poslove distribucije osiguranja.

(2) Ombudsman u osiguranju može biti samo lice koje je priznati stručnjak sa značajnim iskustvom u oblasti prava osiguranja, nije povezano u smislu ovog zakona sa društvima za osiguranje i drugim licima koja obavljaju poslove distribucije osiguranja i u čiji integritet se ne može sumnjati.

(3) Ombudsman za osiguranje je dužan da se u svom radu pridržava principa objektivnosti, nezavisnosti, pravde, pravičnosti, raspoloživosti, konzistentnosti i neformalnosti.

(4) Troškove rada ombudsmana u osiguranju snose društva za osiguranje.

(5) Ombudsmana za osiguranje imenuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), iz redova kandidata sa liste koju, po javnom pozivu, sačinjava Agencija, na period od pet godina, uz mogućnost reizbora.

(6) Agencija posebnim aktom bliže uređuje uslove za imenovanje, ovlašćenja i obaveze, način obezbjeđivanja materijalno-tehničkih uslova za njegov rad i postupak zaštite prava potrošača pred ombudsmanom za osiguranje.

## **ODJELJAK B**

## **INFORMACIJE UGOVARAČU OSIGURANJA**

### **Opšta načela informisanja**

#### **Član 210**

(1) U obavljanju distribucije osiguranja distributeri osiguranja moraju uvijek postupati pošteno, pravedno i profesionalno, u skladu sa najboljim interesima stranke.

(2) Sve informacije iz ovog zakona koje se odnose na distribuciju osiguranja, uključujući i pismena koje distributer osiguranja dostavlja strankama ili potencijalnim strankama, moraju biti jasna i ne smiju dovoditi u zabludu.

(3) Distributer osiguranja ne smije primati niti davati proviziju ili procjenjivati svoje zaposlene na način koji je suprotan obavezi tih lica da djeluju u najboljem interesu stranke ili nagrađivati, niti uvoditi prodajne ciljeve ili na drugi način davati podsticaj za nuđenje određenih proizvoda umjesto onih koji bi najbolje odgovarali potrebama stranke.

### **Savjeti i standardi za prodaju**

#### **Član 211**

(1) Ugovor o osiguranju koji se nudi stranki mora biti usklađen sa zahtjevima i potrebama stranke.

(2) Prije zaključenja ugovora o osiguranju distributer osiguranja dužan je da, na osnovu informacija koje je dobio od stranke, utvrdi zahtjeve i potrebe stranke i stranki pruži objektivne informacije o proizvodu osiguranja u razumljivom obliku, prilagođene osobinama stranke i proizvoda osiguranja, kako bi stranka mogla da na osnovu tih informacija donese odluku o zaključenju ugovora o osiguranju, pri čemu svaki ponuđeni ugovor o osiguranju mora biti u skladu sa zahtjevima i potrebama stranke.

(3) Ako se prije zaključenja ugovora o osiguranju stranki pružaju savjeti, distributer osiguranja dužan je da stranki pruži personalizovanu preporuku, sa objašnjenjem zašto bi određeni proizvod najbolje ispunio zahtjeve i potrebe stranke.

(4) Informacije iz stava 2 ovog člana sačinjavaju se u zavisnosti od složenosti ponuđenog proizvoda osiguranja i kategorije stranke.

(5) U vezi sa distribucijom proizvoda neživotnog osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 1 do 18 ovog zakona, informacije iz stava 2 ovog člana moraju se dati na standardizovanom dokumentu sa informacijama o proizvodu osiguranja, na papiru ili drugom trajnom mediju, koji sačinjava društvo za osiguranje čiji se proizvod distribuira, zajedno sa drugim informacijama iz čl. 212, 214 i 215 ovog zakona.

(6) Dokument sa informacijama o proizvodu osiguranja iz stava 5 ovog člana:

1) mora biti kratak i samostalan, sa naslovom: »Dokument sa informacijama o proizvodu osiguranja« na vrhu prve strane;

2) mora biti jasan i jednostavan za čitanje, napisan slovima veličine koja omogućuje čitanje;

3) ne smije biti manje razumljiv od izvorne verzije u boji, kada je štampan ili fotokopiran u crno-bijeloj verziji;

4) mora biti napisan na crnogorskom jeziku ili jeziku države članice u kojem se proizvod osiguranja nudi ili na drugom jeziku koji je dogovoren sa strankom;

5) mora biti tačan i ne dovoditi u zabludu;

6) mora sadržati izjavu o tome da se sve predugovorne i ugovorne informacije o proizvodu nalaze u drugim dokumentima.

(7) Dokument sa informacijama o proizvodu osiguranja iz stava 5 ovog člana sadrži sljedeće informacije:

- 1) informacije o vrsti osiguranja;
  - 2) siže pokrića osiguranja, uključujući glavne osigurane rizike, osiguranu sumu i, po potrebi, geografski obim pokrića i detaljan opis isključenih rizika;
  - 3) način i dinamiku plaćanja premije i trajanje plaćanja;
  - 4) glavna isključenja iz ugovora o osiguranju;
  - 5) obaveze na početku ugovora o osiguranju;
  - 6) obaveze tokom perioda trajanja ugovora;
  - 7) obaveze u slučaju podnošenja odštetnog zahtjeva;
  - 8) period trajanja ugovora, uključujući datum početka i isteka ugovora;
  - 9) načine raskida ugovora.
- (8) U vezi sa distribucijom investicionih proizvoda osiguranja iz člana 17 tačka 69 ovog zakona, informacije se daju u skladu sa propisima kojima se uređuje davanje ključnih informacija o investicionim proizvodima osiguranja.
- (9) Izuzetno od stava 7 i 8 ovog člana, dokument sa informacijama o proizvodu osiguranja izdaje se i za životna osiguranja izuzev investicionih proizvoda osiguranja.

### **Informacije ugovaraču osiguranja prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju**

#### **Član 212**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da prije zaključivanja ugovora o osiguranju preda ili poštom ili elektronskim putem dostavi ugovaraču osiguranja pisano obavještenje koje sadrži sljedeće informacije i podatke:

- 1) naziv i sjedište društva za osiguranje koje zaključuje ugovor o osiguranju;
- 2) kada se ugovor o osiguranju zaključuje preko podružnice društva za osiguranje, osim podataka iz tačke 1 ovog stava, potrebno je navesti i naziv i sjedište podružnice preko koje se zaključuje ugovor o osiguranju;
- 3) informaciju o tome daje li se savjet o proizvodima osiguranja;
- 4) uslove osiguranja koji se primjenjuju na ugovor o osiguranju;
- 5) rok u kojem ponuda obavezuje ponuđača, pravu na opoziv ponude za zaključenje ugovora za osiguranje i pravu na odustanak od zaključenog ugovora o osiguranju;
- 6) uslove za prestanak i raskid ugovora o osiguranju;
- 7) o vremenu trajanja ugovora o osiguranju;
- 8) o visini premije osiguranja, načinu plaćanja premije osiguranja, visini doprinosa, poreza i drugih troškova i naknada koji se naplaćuju osim premije osiguranja i ukupan iznos plaćanja;
- 9) informaciju o postupku rješavanja prigovora u vezi s ugovorima, uključujući i adresu za primanje prigovora, i o tijelu nadležnom za rješavanje prigovora;
- 10) o organu koji je nadležan za nadzor nad društvom za osiguranje;
- 11) o načinu podnošenja i roku propisanom za podnošenje odštetnog zahtjeva, odnosno za ostvarivanje prava po osnovu osiguranja.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da, prije zaključenja ugovora o osiguranju obavijesti stranku o naknadi koju primaju njegovi zaposleni u vezi sa ugovorom o osiguranju za poslove distribucije osiguranja.

(3) U slučaju bilo kakvih drugih plaćanja stranaka, osim premije osiguranja i planiranih plaćanja, na osnovu ugovora o osiguranju nakon njegovog zaključenja, društvo za osiguranje je dužno da obavijesti stranku i o svakom takvom plaćanju u skladu sa st. 1 i 2 i st. 4 do 13 ovog člana.



(4) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, kad je ugovarač osiguranja fizičko lice, društvo za osiguranje koje pruža usluge neživotnih osiguranja dužno je da u obavještenju navede i:

1) mjerodavno pravo koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju, kad strane nemaju slobodu izbora prava;

2) informacije o slobodi izbora mjerodavnog prava i prava koje društvo za osiguranje predlaže da se izabere kao mjerodavno.

(5) Kod distribucije ugovora iz grupe neživotnih osiguranja zaključenih preko podružnice ili neposredno, ugovarač osiguranja mora, prije nego što preuzme bilo kakvu obavezu, u svim dokumentima koji mu se izdaju, biti obaviješten o državi članici u kojoj se nalazi sjedište društva ili, prema potrebi, podružnica kod koje će ugovor biti zaključen.

(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana društvo za osiguranje je dužno da u informacijama navede i ime i adresu predstavnika društva za osiguranje iz člana 42 ovog zakona.

(7) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, društvo za osiguranje koje pruža usluge životnih osiguranja dužno je da, u obavještenju navede i sljedeće:

1) uputstvo ugovaraču osiguranja o načinu na koji može jednostavno pristupiti izvještaju o solventnosti i finansijskom stanju društva za osiguranje;

2) određivanje svake naknade koja nije sadržana u premiji i svake opcije;

3) osnov, mjerila i uslove za učešće u dobiti i pravu na isplatu pripisane dobiti u svim slučajevima isplate;

4) tablice otkupne vrijednosti i tablice kapitalizovanih suma po godinama trajanja osiguranja;

5) informaciju da ugovarač osiguranja može odustati od ugovora o životnom osiguranju najkasnije u roku od mjesec dana od dana prijema obavještenja društva za osiguranje o zaključenju ugovora, pri čemu ugovarač osiguranja ne snosi obaveze koje proizilaze iz tog ugovora;

6) druge posebne informacije koje su potrebne da bi ugovarač osiguranja pravilno razumio rizike na kojima se zasniva ugovor i obaveze ugovornih strana;

7) informacije o sporazumima za primjenu perioda mirovanja, koje sadrže uslove i posljedice zaključenja tih sporazuma, kad je primjenjivo;

8) mjerodavno pravo koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju, kad strane nemaju slobodu izbora prava;

9) informacije o slobodi izbora mjerodavnog prava i prava koje društvo za osiguranje predlaže da se izabere kao mjerodavno.

(8) Kada u vezi sa ponudom za zaključenje ili zaključenjem ugovora o životnom osiguranju, društvo za osiguranje navede informacije o iznosima potencijalnih isplata iznad i van ugovorenih isplata, društvo za osiguranje je dužno da ugovaraču osiguranja pruži primjer obračuna mogućih isplata nakon isteka osiguranja, primjenjujući osnovice za obračun premije sa tri različite kamatne stope.

(9) Društvo za osiguranje je dužno da obavijesti ugovarača osiguranja na jasan i sveobuhvatan način da je primjer obračuna samo model koji se zasniva na pretpostavkama i da ugovarač osiguranja na osnovu primjera obračuna ne može ostvariti nikakva ugovorna potraživanja.

(10) Kod ugovora o životnom osiguranju kod kojih ugovarač osiguranja snosi rizik ulaganja društvo za osiguranje dužno je u obavještenju prije zaključenja ugovora o osiguranju, osim podataka iz st. 1 i 7 ovog člana, da navede i sljedeće:

- u slučaju osiguranja vezanih za vrijednost udjela UCITS fonda, podatke sadržane u prospektu i pravilima UCITS fonda kako su definisani zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje otvorenih investicionih fondova s javnom ponudom;
- u slučaju osiguranja vezanih za vrijednost imovine ili udjela unutrašnjeg fonda, podatke sadržane u pravilima unutrašnjeg fonda iz člana 184 stav 3 ovog zakona;
- u slučaju osiguranja vezanih za dionički indeks, odnosno drugu referentnu vrijednost, podatke o osnovnoj imovini dioničkog indeksa, odnosno druge referentne vrijednosti.

(11) Ako uslovi osiguranja koje je društvo za osiguranje predalo ugovaraču osiguranja prije zaključenja ugovora o osiguranju sadrži podatke iz ovog člana smatra se da je društvo ispunilo obavezu pružanja informacija ugovaraču osiguranja.

(12) Kada se ugovor o osiguranju zaključuje putem interneta, informacije iz ovog člana moraju biti dostupne na internet stranici i prihvaćene od ugovarača osiguranja prije samog zaključenja osiguranja.

(13) Agencija može propisati i dostavljanje dodatnih informacija od društva za osiguranje.

### **Informacije ugovaraču osiguranja za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju** **Član 213**

(1) Društvo za osiguranje je dužno da za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju pisanim putem obavijesti ugovarača osiguranja o promjeni podataka iz člana 212 stav 1 ovog zakona.

(2) Ako u toku trajanja ugovora nastupe promjene opštih ili posebnih uslova ili dođe do promjene podataka iz člana 212 stav 1 ovog zakona, društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, obavijesti ugovarača osiguranja o nastupanju promjene opštih ili posebnih uslova, odnosno o promjeni podataka.

(3) Stav 2 ovog člana se ne primjenjuje na ugovore o životnom osiguranju za slučaj smrti.

(4) U slučaju osiguranja sa učešćem u dobiti, društvo za osiguranje je dužno da pisano obavijesti ugovarača osiguranja jednom godišnje o stanju ukupnog osiguravajućeg pokrića, uključujući učešće u dobiti.

(5) Kada je društvo za osiguranje navelo informacije o potencijalnom budućem razvoju učešća u dobiti, društvo za osiguranje je dužno da obavijesti ugovarača osiguranja o razlici između ostvarenog učešća u dobiti i podataka datih prilikom zaključenja ugovora.

(6) U slučaju osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja snosi rizik ulaganja, društvo za osiguranje je dužno da jednom godišnje pisanim putem obavijesti ugovarača osiguranja o vrijednosti imovine po polisi osiguranja u skladu sa članom 184 ovog zakona.

### **Informacije koje pružaju posrednici u osiguranju** **Član 214**

(1) Broker odnosno zastupnik u osiguranju i preduzetnik – broker, odnosno preduzetnik – zastupnik u osiguranju, dužan je da blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranju, kao i pri izmjenama i dopunama, odnosno obnavljanju ugovora, pruži ugovaraču osiguranja sljedeće podatke:

- 1) svoje ime, prezime i adresu, kao i informaciju da je posrednik u osiguranju;
- 2) registar u koji je upisan i način njegove provjere;
- 3) informaciju o kategoriji posrednika, odnosno da li postupa po nalogu stranke ili djeluje u ime i za račun jednog ili više društva za osiguranje;

4) naziv društva za brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju, odnosno sporednog posrednika u osiguranju kod kojeg je zaposlen;

5) nazive društava za osiguranje sa kojima ima zaključen ugovor;

6) da li ima udio, direktno ili indirektno, koji predstavlja 10% ili više prava glasa ili kapitala u određenom društvu za osiguranje;

7) da li određeno društvo za osiguranje odnosno matično društvo određenog društva za osiguranje ima udio, posredno ili neposredno, koji predstavlja 10% ili više prava glasa ili kapitala u tom posredniku u osiguranju;

8) informaciju daje li savjete o proizvodu osiguranja koji nudi, i da li savjet daje na osnovu fer i personalizovane analize;

9) da li se ugovorom obavezao da će distribuirati proizvode samo jednog ili više društava za osiguranje i u tom slučaju treba dostaviti nazive tih društava za osiguranje,

10) nazive društava za osiguranje sa kojim uobičajeno sarađuje ili može sarađivati, ako se nije obavezao da će distribuirati proizvode samo jednog ili više društava za osiguranje i savjet ne daje na osnovu fer i personalizovane analize;

11) prirodu naknade koju prima po osnovu zaključenja ugovora o osiguranju;

12) radi li u vezi sa ugovorom o osiguranju:

- na osnovu honorara, koji naplaćuje od stranke, u kom slučaju je dužan da obavijesti stranku o iznosu naknade ili, ako to nije moguće, načinu obračuna naknade;
- na osnovu provizije, koja je uključena u premiju osiguranja;
- na osnovu drugih vrsta naknada, uključujući ekonomsku korist ponuđenu ili datu u vezi sa ugovorom o osiguranju;
- na osnovu kombinacije naknada iz al. 1, 2 i 3 ove tačke.

13) podatke o vansudskom postupku rješavanja sporova i internom postupku rješavanja prigovora potrošača iz člana 207 ovog zakona;

14) ostale informacije iz člana 212 ovog zakona.

(2) Posrednik u osiguranju dužan je da savjet daje na osnovu analize dovoljno velikog broja raspoloživih ugovora o osiguranju, kako bi mogao dati ličnu preporuku, u skladu sa stručnim kriterijumima, o tome koji bi ugovor o osiguranju odgovarao potrebama stranke.

### **Informacije koje daju sporedni posrednici u osiguranju**

#### **Član 215**

Sporedni posrednik u osiguranju dužan je da prije zaključenja ugovora o osiguranju stranki pruži sljedeće opšte informacije:

- 1) svoje ime, prezime i adresu i informaciju da je sporedni posrednik u osiguranju;
- 2) informaciju o mogućnosti stranaka i drugih zainteresovanih strana da podnesu prigovor iz člana 207 stav 3 ovog zakona i informacije o postupcima vansudskog rješavanja prigovora i sporova iz čl. 208 i 209 ovog zakona;
- 3) informaciju o registru u koji je upisan i način provjere upisa; i
- 4) prirodu naknade primljene u vezi sa ugovorom o osiguranju.

### **Izuzeća u pogledu pružanja informacija i klauzula o fleksibilnosti**

#### **Član 216**

(1) Informacije iz čl. 211 do 214 ovog zakona nije potrebno pružati u vezi sa ugovorima o osiguranju velikih rizika.

(2) Informacije iz čl. 222 i 223 ovog zakona nije potrebno pružiti licu koje se u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala smatra profesionalnim investitorom.

## **Način pružanja informacija**

### **Član 217**

(1) Distributeri osiguranja dužni su da obezbijede da podaci iz čl. 211 do 215 ovog zakona budu tačni i razumljivi ugovaraču osiguranja i da ih ugovaraču osiguranja besplatno uruče u pisanoj formi na papiru, na crnogorskom jeziku ili jeziku države članice u kojoj se nalazi rizik ili drugom jeziku po dogovoru sa ugovaračem.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, informacije iz čl. 211 do 215 ovog zakona stranki se mogu dostaviti i na:

1) trajnom mediju koji nije papir ako je korišćenje tih medija prikladno u kontekstu poslovanja između distributera osiguranja i stranke i ako je stranka izabrala taj drugi medij;

2) putem internet stranice, ako je:

- dostavljanje tih informacija putem internet stranice prikladno u kontekstu poslovanja između distributera osiguranja i stranke;

- stranka pristala na dostavu tih informacija putem internet stranice;

- stranka elektronskim putem obaviještena o adresi internet stranice i mjestu na stranici na kojem se nalaze te informacije;

- obezbijeđeno da su te informacije dostupne na internet stranici u periodu u kojem je razumno očekivati da ih stranka koristi.

(3) U slučaju da se informacije iz čl. 211 do 215 ovog zakona dostavljaju na trajnom mediju koji nije papir ili preko internet stranice, na zahtjev stranke informacije će biti besplatno dostavljene i u papirnom obliku.

(4) U smislu stava 2 ovog člana smatra se da je pružanje informacija prikladno u kontekstu poslovanja između distributera osiguranja i stranke ako stranka naznači adresu elektronske pošte u svrhu tog poslovnog odnosa ili kada distributer posjeduje drugi dokaz da stranka ima redovan pristup internetu.

(5) U slučaju telefonske prodaje, informacije koje distributer pruža stranki prije zaključenja ugovora o osiguranju, uključujući i dokument sa informacijama o proizvodu osiguranja, moraju biti pružene u skladu sa propisima koji se primjenjuju na prodaju finansijskih usluga potrošačima odnosno strankama na daljinu.

(6) Ako stranka u slučaju iz stava 5 ovog člana odabere da joj se informacije dostave na trajnom mediju koji nije papir u skladu sa stavom 2 ovog člana, distributer osiguranja dužan je da pruži informacije stranki neposredno nakon zaključenja ugovora o osiguranju.

## **Unakrsna prodaja**

### **Član 218**

(1) Kada nudi proizvod osiguranja zajedno sa proizvodom ili uslugom koji nije osiguranje, kao dio paketa ili istog ugovora, distributer osiguranja dužan je da obavijesti stranku o tome da li je te proizvode moguće odvojeno kupiti i, kada jeste, da dostavi odgovarajući opis različitih elemenata ugovora ili paketa, kao i odvojeni dokaz o troškovima i naknadama za svaki pojedini proizvod.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana i kada se rizik ili osiguravajuće pokriće koje proizilazi iz takvih ugovora ili paketa razlikuju od onih koje bi proizilazilo iz odvojenih elemenata, distributer osiguranja dužan je da dostavi adekvatan opis svih proizvoda u okviru ugovora ili paketa i načina na koji njihova kombinacija mijenja rizik ili osiguravajuće pokriće.

(3) Kada je proizvod osiguranja dodatan u odnosu na robu ili uslugu koji nijesu osiguranje kao dio paketa ili istog ugovora, distributer osiguranja dužan je da stranki omogućí odvojenu kupovinu te robe ili usluge.

(4) Stav 3 ovog člana ne primjenjuje se na proizvode osiguranja koji su dodatni u odnosu na investicionu uslugu ili aktivnost u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala, u odnosu na ugovor o kreditu u smislu zakona kojim se uređuju potrošački krediti ili u odnosu na račun za plaćanje u smislu zakona kojim se uređuje uporedivost naknada povezanih sa računom za plaćanje potrošača.

(5) Ovaj član ne sprječava distribuciju proizvoda osiguranja koji pružaju pokriće od različitih vrsta rizika (polisa osiguranja sa više pokrivenih rizika).

(6) U slučaju iz st. 1 i 3 ovog člana distributer osiguranja dužan je da utvrdi zahtjeve i potrebe stranaka u odnosu na proizvode osiguranja koji su dio paketa ili istog ugovora.

(7) Kada je investicioni proizvod dio paketa ili istog ugovora, distributer osiguranja ne smije ponuditi paket ili ugovor za koji prethodno nije utvrdio da u cjelosti odgovara interesima stranke, u skladu sa članom 223 ovog zakona.

(8) Agencija može zabraniti prodaju osiguranja zajedno sa dodatnom uslugom ili proizvodom koji nije osiguranje, kao dio paketa ili istog ugovora, kada utvrdi da je takva prodaja štetna za interes potrošača.

## **Nadzor i upravljanje proizvodima osiguranja**

### **Član 219**

(1) Društva za osiguranje, društvo za brokerske poslove, odnosno poslove zastupanja u osiguranju, preduzetnik – broker, odnosno preduzetnik – zastupnik u osiguranju i banka koja ima saglasnost za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju koji učestvuju u stvaranju proizvoda osiguranja dužni su da uspostave, sprovode i redovno revidiraju postupak predlaganja odnosno odobravanja novog proizvoda osiguranja odnosno značajne izmjene postojećih proizvoda osiguranja prije stavljanja tih proizvoda na tržište ili distribucije strankama.

(2) Postupak odobravanja proizvoda treba da je srazmjeran i odgovarajući svojstvima proizvoda osiguranja i da obuhvati utvrđeno ciljano tržište za svaki proizvod, obezbijedi identifikaciju svih rizika relevantnih za ciljano tržište i usklađenost strategije distribucije sa utvrđenim ciljanim tržištem i preduzimanje razumnih mjera u cilju obezbjeđenja distribucije proizvoda osiguranja na utvrđenom ciljanom tržištu.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da razumije i redovno provjerava proizvode osiguranja koje nudi ili prodaje, uzimajući u obzir svaki događaj koji bi mogao da bitno utiče na potencijalni rizik za utvrđeno ciljano tržište, kako bi procijenilo makar da li je proizvod i dalje prilagođen potrebama utvrđenog ciljanog tržišta i da li je namjeravana strategija distribucije i dalje odgovarajuća tom tržištu.

(4) Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da distributerima osiguranja stave na raspolaganje sve odgovarajuće informacije o proizvodu osiguranja i postupku odobravanja proizvoda, uključujući utvrđeno ciljano tržište za proizvod.

(5) Distributer osiguranja iz stava 4 ovog člana mora imati uspostavljene odgovarajuće mjere za dobijanje informacija iz stava 4 ovog člana i razumjeti utvrđeno ciljano tržište svih proizvoda osiguranja.

(6) Politike, postupci i aranžmani koji se odnose na nadzor i upravljanje proizvodima osiguranja ne isključuju obavezu primjene svih drugih uslova propisanih ovim zakonom, uključujući i one koji se odnose na objavljivanje, primjerenost ili prikladnost, utvrđivanje i upravljanje sukobima interesa, kao i na dodatne podsticaje.

(7) Ovaj član ne odnosi se na proizvode osiguranja koji uključuju osiguranje velikih rizika.

## **Dodatni zahtjevi u vezi sa investicionim proizvodima osiguranja,**

## **područje primjene i izbjegavanje sukoba interesa**

### **Član 220**

(1) Na distribuciju investicionih proizvoda osiguranja primjenjuju se dodatni uslovi, kada je obavljaju posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje, uz uslove propisane čl. 210 do 214 ovog zakona.

(2) Pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, društvo za osiguranje, društvo za brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju, preduzetnik – broker, odnosno preduzetnik - zastupnik u osiguranju i banka koja ima saglasnost za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju dužni su da uspostave i sprovedu efikasne organizacione i administrativne mjere, koje omogućavaju primjenu razumnih koraka u cilju sprječavanja negativnog uticaja sukoba interesa iz člana 221 ovog zakona na interes postojećih i potencijalnih stranki.

(3) Mjere iz stava 2 ovog člana društvo je dužno da sprovodi srazmjerno poslovnim aktivnostima, proizvodima osiguranja i vrsti distributera proizvoda osiguranja.

## **Sukob interesa**

### **Član 221**

(1) Lice iz člana 220 stav 2 ovog zakona dužno je da preduzima odgovarajuće mjere kako bi utvrdilo da li tokom distribucije investicionih proizvoda osiguranja postoji sukob interesa između stranke i tog lica, uključujući tu i rukovodstvo i zaposlene tog lica ili bilo koje drugo lice koje je direktno ili indirektno povezano sa njima kroz kontrolu, kao i postojanja sukoba interesa između stranaka.

(2) Ako organizacione ili administrativne mjere iz člana 220 stav 2 ovog zakona nijesu dovoljne da u razumnoj mjeri obezbijede sprječavanje štete po interese potencijalnih stranaka, lice iz člana 220 stav 2 ovog zakona dužno je da jasno i blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranje obavijesti potencijalnog ugovarača o opštim osobinama ili izvorima sukoba interesa.

(3) Izuzetno od člana 217 ovog zakona, lice iz stava 1 ovog člana dužno je da informacije iz stava 2 ovog člana dostavi na trajnom mediju i sačini imajući u vidu karakteristike stranke, tako da stranka može donijeti informisanu odluku u pogledu distribucije investicionog proizvoda osiguranja, u vezi sa kojom se pojavio sukob interesa.

## **Informacije strankama ili potencijalnim strankama**

### **Član 222**

(1) Pored obaveza iz čl. 212 i 214 ovog zakona, lice iz člana 220 stav 2 ovog zakona dužno je da strankama ili potencijalnim strankama blagovremeno prije zaključenja ugovora dostavi relevantne informacije u vezi sa distribucijom investicionih proizvoda osiguranja i svim troškovima i povezanim naknadama, i to najmanje sljedeće:

1) nakon savjetovanja stranke - da li postoji obaveza redovnog informisanja stranke o procjeni podobnosti investicionog proizvoda osiguranja preporučenog toj stranki, u skladu sa članom 223 ovog zakona;

2) u vezi sa informacijama o investicionim proizvodima osiguranja i predloženim strategijama ulaganja - odgovarajuće smjernice i upozorenja u vezi sa tim proizvodima ili u vezi sa pojedinačnom predloženom investicionom strategijom;

3) u vezi sa informacijama o svim troškovima i povezanim naknadama koje je potrebno objaviti - informacije koje se odnose na distribuciju investicionog proizvoda osiguranja, uključujući i troškove savjetovanja, ako je primjenljivo trošak preporučenog ili ponuđenog investicionog proizvoda osiguranja i moguće načine plaćanja, uključujući i plaćanje od treće strane;

(2) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da stranki pruži informacije o svim troškovima i naknadama, uključujući troškove i naknade u vezi sa distribucijom investicionog proizvoda osiguranja koji nijesu prouzrokovani pojavom povezanog tržišnog rizika, u agregatnoj formi, kako bi stranka mogla razumjeti ukupne troškove i kumulativni efekat na povrat ulaganja, a na zahtjev stranke dostavlja se i raščlanjen pregled troškova i naknada po stavkama.

(3) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da informacije iz stava 1 ovog člana dostavi kada je to moguće redovno, a najmanje jednom godišnje, u toku trajanja osiguranja, u razumljivom obliku i na način koji omogućava strankama da razumiju karakteristike i rizik povezan sa ponuđenim investicionim proizvodom osiguranja i da na osnovu tih informacija donese odluku o investiranju.

(4) Informacije iz stava 1 ovog člana mogu se pružati u standardizovanom formatu.

(5) Pored obaveza iz člana 214 stav 1 tač. 9 i 10 i člana 367 ovog zakona, smatra se da lice iz člana 220 stav 2 ovog zakona ispunjava obaveze iz čl. 210, 220 i 221 ovog zakona kada prima ili isplaćuje naknadu ili proviziju ili pruža ili prima nenovčanu korist u vezi sa distribucijom investicionog proizvoda osiguranja ili pružanjem pomoćne usluge, osim kada je plaćanje ili pružanje pogodnosti od ili prema stranki ili licu koje djeluje u njegovo ime i kada plaćanje ili korist ne utiče negativno:

1) na kvalitet usluge pružene stranki, i

2) na ispunjavanje obaveze lica iz ovog stava da postupaju pošteno, korektno i profesionalno u skladu sa najboljim interesima osiguranika.

## **Procjena primjerenosti i prikladnosti proizvoda**

### **Član 223**

(1) Pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, pri pružanju savjeta o investicionim proizvodima osiguranja, lice iz člana 220 stav 2 ovog zakona dužno je da pribavi potrebne informacije o nivou znanja i iskustva stranke u oblasti investiranja, koje su relevantne za pružanje te usluge osiguranja, finansijskom stanju stranke i njenoj sposobnosti da podnese gubitak i ciljevima investiranja, uključujući prihvatljivi rizik za tu stranku, kako bi to lice moglo preporučiti investicioni proizvod osiguranja koji je po tim kriterijumima odgovarajući za stranku i u skladu je sa njenom mogućnošću prihvatanja rizika i sposobnošću da podnese gubitke.

(2) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da, pri obavljanju drugih poslova distribucije, u vezi sa prodajom osiguranja kod koje se ne pruža savjet, od stranke ili potencijalne stranke prikupi informacije o nivou znanja i iskustva u oblasti investiranja, koje su relevantne za pružanje te usluge osiguranja, kako bi to lice moglo utvrditi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za stranku, a ukoliko se radi o objedinjavanju usluga ili proizvoda u skladu sa članom 218 ovog zakona, pri procjeni se razmatra da li je cjelokupni objedinjeni paket prikladan.

(3) Kada lice iz stava 1 ovog člana utvrdi da u smislu stava 2 ovog člana proizvod osiguranja nije odgovarajući za stranku ili potencijalnu stranku, dužan je da je na to upozori, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu.

(4) Ako stranka ili potencijalna stranka ne pruži informacije potrebne za procjenu iz stava 2 ovog člana, ili kada pruže nedovoljno informacija u vezi sa svojim znanjem ili stručnošću lice iz stava 1 ovog člana će je upozoriti da nije u mogućnosti da odredi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za nju, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu.

(5) Lice iz stava 1 ovog člana nije dužno da izvrši obavezu iz stava 2 ovog člana ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- 1) poslovi distribucije odnose se na:
  - ugovore koji omogućavaju investicionu izloženost samo finansijskim instrumentima koji se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala ne smatraju složenim i koji nemaju strukturu koja stranki otežava razumijevanje povezanih rizika;
  - ostale jednostavne investicione proizvode osiguranja;
- 2) poslovi distribucije osiguranja obavljaju se na zahtjev stranke;
- 3) distributer je stranku nedvosmisleno obavijestio da nije dužan da ocijeni prikladnost investicionog proizvoda osiguranja ili usluge distribucije osiguranja i da stranka nema zaštitu u skladu sa pravilima poslovnog ponašanja, pri čemu takvo obavještenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu;
- 4) distributer postupuje u skladu sa svojim obavezama iz čl. 210 i 211 ovog zakona.
- (6) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da poštuje propise države članice u kojoj stranke sa kojima zaključuje ugovore o osiguranju imaju uobičajeno boravište ili registrovanu adresu poslovanja, ako ta država ne primjenjuje izuzetak iz stava 5 ovog člana.

### **Izveštavanje stranke**

#### **Član 224**

(1) Lice iz člana 220 stav 2 ovog zakona dužno je da vodi evidenciju dokumenata kojima se utvrđuju međusobna prava i obaveze sa strankama i ostali uslovi na osnovu kojih to lice pruža usluge stranki. Prava i obaveze ugovornih strana mogu biti navedeni i upućivanjem na drugi odgovarajući dokument.

(2) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da stranki, na trajnom mediju, dostavlja odgovarajuće izvještaje o pruženim uslugama, koji uključuju periodično obavještanje stranaka zavisno od vrste i složenosti investicionih proizvoda osiguranja i svojstva pružene usluge i, po potrebi, troškove u vezi sa transakcijama i uslugama obavljenim za račun stranke.

(3) Pri pružanju savjeta o investicionom proizvodu osiguranja lice iz stava 1 ovog člana dužno je da prije zaključenja ugovora pruži stranki izjavu o primjerenosti, u kojoj navodi savjete i objašnjenje usklađenosti savjeta sa željama, ciljevima i drugim osobinama stranke, u skladu sa članom 217 ovog zakona.

(4) Ako su za zaključenje ugovora korišćena sredstva za komunikaciju na daljinu, zbog čega se ne može prethodno dostaviti procjena primjerenosti, lice iz stava 1 ovog člana može dostaviti tu izjavu na trajnom mediju odmah nakon što se stranka obaveže bilo kojim ugovorom i ako je:

- 1) stranka pristala da primi izjavu o primjerenosti bez odlaganja nakon zaključenja ugovora

- 2) to lice dalo stranki mogućnost da odloži zaključenje ugovora, kako bi unaprijed primila izjavu o primjerenosti.

(5) Kada lice iz stava 1 ovog člana obavijesti stranku da će periodično sprovesti procjenu primjerenosti, dužno je da u sklopu periodičnog izvještaja dostavi ažuriranu izjavu o tome na koji način investicioni proizvod osiguranja odgovara željama, ciljevima i drugim osobinama stranke.

## **ODJELJAK C**

### **MARKETINŠKE AKTIVNOSTI**

#### **Marketinške informacije**



## **Član 225**

(1) Marketinške aktivnosti i informacije o društvima za osiguranje i proizvodima koje nude na tržištu moraju da sadrže jasne, istinite i potpune informacije koje se zasnivaju na vjerodostojnim podacima.

(2) Društvo za osiguranje je odgovorno za jasnost, potpunost i istinitost informacija koje se objavljuju u svrhu promocije društva za osiguranje i njegovih proizvoda.

(3) U marketinške informacije spadaju sve informacije saopštene potencijalnim potrošačima iz člana 205 ovog zakona putem oglasa u štampi, radiju, televiziji, putem ličnih posjeta, telefonskih poziva, internet stranice i elektronskih medija, interaktivne televizije i na bilo koji drugi način iz kojeg proizilazi namjera promocije.

## **Obavješćavanje Agencije o marketinškim informacijama**

### **Član 226**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da marketinške informacije koje sadrže podatke o finansijskom stanju, položaju na tržištu i rezultatima poslovanja tog društva za osiguranje, dostavi Agenciji radi provjere da li je sadržaj informacije u skladu sa ovim zakonom najkasnije mjesec dana prije dana namjeravanog objavljivanja.

(2) Ako utvrdi da marketinška informacija nije sačinjena u skladu sa čl. 225 do 227 ovog zakona, Agencija će o tome obavijestiti društvo za osiguranje u roku od mjesec dana od dana prijema obavještenja o marketinškoj informaciji.

(3) Ako Agencija ne obavijesti društvo za osiguranje u roku iz stava 2 ovog člana, smatra se da nema primjedbi na sadržaj marketinške informacije.

## **Pravila za marketinške informacije**

### **Član 227**

(1) Prilikom pružanja marketinških informacija o društvima za osiguranje i proizvodima koje nude na tržištu, društva za osiguranje:

- ne smiju prikrivati ili prikazivati na način koji dovodi u zabludu marketinšku svrhu i cilj informacije;
- moraju navesti potpun, tačan, jasan i istinit opis proizvoda, propisane obaveze, projekciju prihoda i mogućnost gubitka, kao i opis rizika koji iz takvog proizvoda proizilazi;
- činjenice koje se iznose u informacijama moraju biti potkrijepljene vjerodostojnim dokazima;
- ne smiju navoditi lažne ili neproverene pokazatelje o društvu za osiguranje, njegovom položaju na tržištu i proizvodima koje nudi;
- moraju obezbijediti da sve informacije po svom izgledu, sadržaju i obliku biti jednako i istovjetno zastupljene.

(2) Uspjeh i finansijski pokazatelji grupe, holdinga ili konglomerata kojem pripada i društvo za osiguranje ne mogu biti razlog za marketing društva za osiguranje i proizvoda koji nudi na tržištu.

## **ODJELJAK D**

## **REOSIGURANJE OGRANIČENOG RIZIKA I SUBJEKT POSEBNE NAMJENE**

### **Reosiguranje ograničenog rizika**

#### **Član 228**

Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje koje zaključuje ugovore o reosiguranju ograničenog rizika dužno je da pravilno utvrđuje, mjeri, prati, upravlja, nadzire i izvještava o rizicima koji proizlaze iz tih ugovora.

### **Subjekt posebne namjene**

#### **Član 229**

(1) Subjekt posebne namjene može početi sa radom samo ako ima dozvolu Agencije za nadzor osiguranja.

(2) Agencija izdaje dozvolu subjektu posebne namjene za preuzimanje rizika društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje u skladu sa čl. 23 do 34 ovog zakona koje se odnose na izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, odnosno poslova reosiguranja i u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima Evropske Komisije kojima se uređuju postupci za davanje odobrenja nadzornog tijela za osnivanje subjekata posebne namjene i postupcima za saradnju i razmjenu informacija među nadzornim tijelima.

(3) Na subjekt posebne namjene primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na nadzor društava za osiguranje i društava za reosiguranje kao i odredbe zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava.

### **Glava IX**

## **POSLOVNA TAJNA I SARADNJA**

### **ODJELJAK A**

#### **POSLOVNA TAJNA**

#### **Čuvanje poslovne tajne**

##### **Član 230**

Društvo za osiguranje odnosno udruženje društava za osiguranje dužno je da kao povjerljive čuva sve podatke, informacije, činjenice i okolnosti za koje je saznalo u poslovanju s pojedinim društvom za osiguranje, odnosno ugovaračem osiguranja, osiguranikom i korisnikom osiguranja, odnosno s drugim nosiocem prava iz osiguranja.

#### **Obaveza čuvanja povjerljivih podataka**

##### **Član 231**

(1) Akcionari i članovi organa društva za osiguranje, lica koja obavljaju reviziju, zaposleni u društvu za osiguranje, povjerioci, članovi privremene uprave, likvidatori, odnosno druga lica koja, zbog prirode poslova koje obavljaju u društvu za osiguranje ili za društvo za osiguranje, imaju pristup povjerljivim podacima, dužni su da čuvaju podatke i informacije koji se u smislu ovog zakona i zakona kojim se reguliše zaštita ličnih podataka smatraju povjerljivim podacima, ne smiju te podatke saopštiti, odnosno učiniti dostupnim trećim licima, iskoristiti ih protiv interesa društva za osiguranje i korisnika njegovih usluga ili omogućiti da ih koriste treća lica.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, svi podaci i informacije koji predstavljaju poslovnu tajnu mogu se učiniti dostupnim:

1) ako stranka izričito pisanim putem pristane da se saopšti pojedine povjerljive podatke za određenu namjenu ili određenom licu;

2) nadležnom državnom tužiocu i organu uprave nadležnom za poslove policije, za potrebe gonjenja učinilaca krivičnih djela;

3) organu nadležnom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, podaci u skladu sa zakonom kojim se reguliše sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

4) notarima, podaci za potrebe vođenja ostavinskog postupka;

5) nadležnom sudu, javnim izvršiteljima, stečajnom upravniku i likvidatoru, podaci potrebni za izvršavanje ovlašćenja u skladu sa zakonom;

6) podaci potrebni Agenciji, nadležnom nadzornom organu ili drugom nadzornom organu, uključujući EIOPA-u, Evropsko nadzorno tijelo za hartije od vrijednosti i tržišta kapitala, osnovano Regulativom (EU) br. 1095/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta (u daljem tekstu: ESMA), Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo osnovano Regulativom (EU) br. 1093/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta (u daljem tekstu: EBA) i Evropski odbor za sistemski rizik, osnovan Regulativom (EU) br. 1092/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta (u daljem tekstu: ESRB), u svrhu nadzora koji sprovodi u okviru svojih nadležnosti;

7) poreskom organu, u postupku koji sprovodi u okviru svojih nadležnosti;

8) licu koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće u tom društvu za osiguranje, licu kojem se pripaja ili sa kojom se spaja društvo za osiguranje, pravnom licu koje namjerava da preuzme društvo za osiguranje, kao i revizorima i drugim stručnim, pravnim ili fizičkim licima ovlašćenim od potencijalnog sticaoca kvalifikovanog učešća, uz saglasnost organa upravljanja i rukovođenja društva za osiguranja, samo podaci potrebni za sprovođenje procjene društva za osiguranje;

9) drugim licima u skladu sa zakonom.

(3) Podaci koji su prikupljeni na osnovu stava 2 ovog člana mogu se upotrijebiti isključivo u svrhu zbog koje su prikupljeni.

(4) Obaveza čuvanja povjerljivih podataka postoji za lica iz stava 1 ovog člana i nakon prestanka rada u društvu za osiguranje, odnosno nakon prestanka svojstva akcionara ili članstva u organima društva za osiguranje.

(5) Društvo za osiguranje dužno je da obezbijedi da pisana saglasnost stranke za dostupnost podataka i informacija drugim licima, bude data kao poseban dokument.

(6) Izuzetno od stava 3 ovog člana Agencija, nadležni nadzorni organ, EIOPA, ESMA, EBA i ESRB ovlašćeni su da podatke koje su prikupili, odnosno dobili u skladu sa stavom 2 ovog člana dostavi drugom nadležnom nadzornom tijelu, EIOPA-i, ESMA-i, EBA-i, ESRB-u, Evropskoj Komisiji, Evropskoj centralnoj banci i Evropskom sistemu centralnih banaka za potrebe obavljanja njihovih poslova.

(7) Društvo za osiguranje dužno je da obezbijedi da ugovarač osiguranja, pri zaključenju svakog pojedinačnog ugovora o osiguranju ili tokom trajanja ugovora o osiguranju, da saglasnost iz stava 2 tačka 1 ovog člana.

(8) Kada se razmjena podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu vrši na osnovu pisane saglasnosti iz stava 2 tačka 1 ovog člana, društvo za osiguranje je dužno da:

1) obezbijedi da su podaci koji se dostavljaju tačni, potpuni i ažurni;

2) stranci omogućiti uvid u njegove podatke koje dostavlja;

3) obezbijedi da se na taj način ne razmjenjuju podaci u obimu većem od potrebnog za namjene za koje se podaci razmjenjuju;

4) čuvati tako primljene podatke ne duže nego je to potrebno za svrhu u koju se podaci dostavljaju.

## **Prikupljanje, obrada, vođenje i upotreba ličnih podataka**

### **Član 232**

(1) Društva za osiguranje i Udruženje – Nacionalni biro osiguravača prikupljaju, obrađuju, čuvaju, dostavljaju i upotrebljavaju lične podatke potrebne za zaključenje ugovora o osiguranju i likvidaciju šteta koje proizlaze iz osiguranja u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se reguliše zaštita ličnih podataka i ostalim propisima o zaštiti podataka.

(2) Nacionalno udruženje osiguravača može obrađivati lične i druge podatke iz baza podataka društava za osiguranje i nacionalnog udruženja osiguravača koji se čuvaju u skladu sa članom 401 ovog zakona, u svrhu utvrđivanja spornih okolnosti u vezi sa štetnim događajem.

(3) Ako iz podataka o štetnim događajima nacionalno udruženje osiguravača utvrdi da postoje određene sporne okolnosti, dužno je društvima za osiguranje koja se bave zahtjevima za naknadu štete u vezi sa tim događajima omogućiti pristup tim podacima.

(4) Nacionalno udruženje osiguravača vodi evidenciju utvrđenih spornih okolnosti sa podacima iz stava 2 ovog člana pet godina od datuma podnošenja prijave društvima za osiguranje.

(5) Nakon isteka perioda iz stava 4 ovog člana podaci se brišu iz registara, a dokumenti se uništavaju tako da se njihov sadržaj ne može utvrditi i ne može se ponovno koristiti.

(6) Prilikom rješavanja štetnih događaja ili ispitivanja sumnjivih slučajeva nepravilno plaćenih naknada ili koristi društva za osiguranje koja se bave zahtjevima za naknadu štete u spornim štetnim događajima mogu, kako bi se utvrdile stvarne okolnosti i u mjeri u kojoj je to potrebno, razmjenjivati lične i druge podatke iz baze društava za osiguranje i nacionalnog udruženja osiguravača koji se čuvaju u skladu sa članom 401 ovog zakona sa drugim društvima za osiguranje i nacionalnim udruženjem osiguravača.

(7) Ako sporne okolnosti šetnog događaja ukazuju na postojanje krivičnog djela prevare u oblasti poslova osiguranja ili kada društvo za osiguranje otkrije prevaru ili drugo krivično djelo prilikom obavljanja djelatnosti osiguranja, društvo za osiguranje će podnijeti prijavu nadležnom organu zajedno sa već prikupljenim dokazima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak.

(8) Ako društvo za osiguranje prilikom rješavanja šetnog događaja utvrdi da sporne okolnosti ne utiču na obaveze društva za osiguranje na osnovu ugovora o osiguranju, podaci dobijeni od nacionalnog udruženja osiguravača ili drugog društva za osiguranje brišu se u roku od 30 dana od dana isplate naknade ili koristi, a dokumenti će biti uništeni tako da se njihov sadržaj ne može utvrditi i ne može se ponovno koristiti.

(9) St. 6 do 8 ovog člana primjenjuju se i u slučajevima potrebe razmjene ličnih podataka sa društvima za osiguranje i organima druge države članice i treće države, u svrhu sprječavanja prevara u osiguranju, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka.

(10) Društva za osiguranje i nacionalno udruženje osiguravača mogu osnovati, održavati i voditi sljedeće baze podataka:

- 1) bazu podataka o osiguranicima;
- 2) bazu podataka o štetnim događajima;
- 3) bazu podataka za procjenu pokrića osiguranja i visine naknade štete.

## **ODJELJAK B**

### **SARADNJA AGENCIJE S DRUGIM TIJELIMA I EVROPSKOM KOMISIJOM**

#### **Obrada podataka i pružanje informacija**

### **Član 233**

(1) Agencija je nadležna za prikupljanje i obradu podataka o činjenicama i okolnostima koje su bitne za obavljanje poslova u okviru svojih nadležnosti iz ovog zakona.

(2) Podacima iz stava 1 ovog člana smatraju se naročito podaci o:

1) dozvolama za obavljanje poslova osiguranja i drugim dozvolama, odborenjima ili saglasnostima koje izdaje Agencija u skladu sa ovim zakonom;

2) članovima organa društava za osiguranje, njihovoj organizaciji i izvještajima interne revizije;

3) podružnicama, odnosno neposrednom obavljanju poslova osiguranja u državama članicama od strane društava za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori;

4) podružnicama, odnosno neposrednom obavljanju poslova osiguranja društava za osiguranje država članica na području Crne Gore;

5) podružnicama u trećim državama društava za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori;

6) podružnicama društava za osiguranje iz trećih država u Crnoj Gori;

7) poštovanju odredaba o upravljanju rizicima u skladu s ovim zakonom i drugim propisima;

8) kvalifikovanim imaocima iz člana 60 ovog zakona,

9) informacije iz člana 244 ovog zakona,

10) revidiranim finansijskim izvještajima iz člana 253 ovog zakona,

11) izvršenim mjerama iz člana 190 i 287 ovog zakona,

12) informacijama koje Agencija prikupi u okviru razmjene informacija od nadležnih nadzornih tijela;

13) informacijama o poteškoćama koje su imala društva za osiguranje prilikom osnivanja i poslovanja u trećim državama.

(3) Agencija obavještava Evropsku Komisiju, EIOPA-u (osim informacije iz stava 2 tačka 12 ovog člana) i nadležne nadzorne organe država članica o ličnim podacima lica, odnosno nazivima organa kojima je dopušteno dostavljati podatke iz stava 2 ovog člana.

### **Saradnja s nadzornim organima Evropske unije**

#### **Član 234**

(1) Agencija sarađuje sa EIOPA-om i učestvuje u aktivnostima EIOPA-e.

(2) Agencija preduzima sve potrebne aktivnosti u cilju usklađivanja sa smjernicama i preporukama koje je izdala EIOPA u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

(3) Agencija postupa u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010, na zahtjev EIOPA-e za prikupljanje podataka koji su joj potrebni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti.

(4) Agencija može podnijeti zahtjev EIOPA-i u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010 u cilju prikupljanja podataka potrebnih za obavljanje nadzora.

(5) Agencija će blagovremeno i dostaviti informacije potrebne za funkcionisanje platformi koje EIOPA uspostavi u cilju razmjene informacija i jačanja saradnje među nadležnim nadzornim organima društava za osiguranje koja posluju prekogranično, kada:

- su takve aktivnosti relevantne za tržište države članice,
- je Agencija uputila obavještenje iz člana 186 st. 2 i 5 ovog zakona EIOPA-i i nadležnom nadzornom organu države članice,
- je Agencija uputila EIOPA-i zahtjev za pomoć u skladu sa čl. 48 stav 12 i čl. 186 st. 4 i 5 ovog zakona.

(6) Agencija može uspostaviti platformu za saradnju sa drugim nadzornim organima ukoliko se svi usaglasa sa istim.

(7) Saradnja iz stava 6 ovog člana ne utiče na nadležnosti Agencije u skladu sa ovim zakonom.

### **Obavješćavanje Evropske Komisije o odbijanju zahtjeva za dostavljanje obavješćenja**

#### **Član 235**

Agencija obavješćava Evropsku Komisiju i EIOPA-u o odbijanju zahtjeva za dostavljanje obavješćenja iz člana 36 stav 4 ovog zakona.

### **Obavješćavanje Evropske Komisije o odnosima sa trećim državama**

#### **Član 236**

(1) Agencija je dužna da Evropsku Komisiju obavijesti o:

1) izdavanju dozvole društvu za osiguranje ili reosiguranje čije je posredno ili neposredno nadređeno pravno lice sa sjedištem u trećoj državi i podacima o strukturi te grupe;

2) izdavanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, na osnovu kojeg lice iz treće države postaje nadređeno društvu društva za osiguranje ili reosiguranje;

3) svim opštim poteškoćama koje je društvo za osiguranje ili reosiguranje imalo prilikom osnivanja i poslovanja u trećoj državi ili obavljanja djelatnosti u trećim državama.

(2) O okolnostima iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, Agencija obavješćava i nadzorne organe drugih država članica.

(3) O okolnostima iz stava 1 tačka 3 ovog člana, Agencija izvješćava i EIOPA-u.

(4) Agencija je dužna da, na zahtjev Evropske Komisije, prekine postupke odlučivanja o zahtjevima lica iz treće države na najduže 90 dana, na osnovu odluke o zahtjevima za izdavanje:

1) dozvole društvu za osiguranje ili društvu za reosiguranje čiji je posredni ili neposredni vlasnik pravno lice sa sjedištem u trećoj državi na koju se odnosi odluka Evropske Komisije;

2) dozvole za sticanje kvalifikovanog učešća na osnovu kojeg lice sa sjedištem u trećoj državi, na koje se odnosi odluka Evropske Komisije, postaje matično društvo nad društvom za osiguranje ili društvom za reosiguranje.

(5) U periodu trajanja prekida postupka iz stava 4 ovog člana nastupa mirovanje postupka Agencija je dužna da, na zahtjev Vijeća Evropske unije, produži rok iz stava 4 ovog člana za period koje je odredilo Vijeće Evropske unije.

(6) Izuzetno od st. 4 i 5 ovog člana ne primjenjuju se na:

1) osnivanje društva za osiguranje kao zavisnog društva koje u trenutku prihvatanja odluke iz st. 4 i 6 ovog člana ima pravo da obavlja poslove osiguranja u državi članici, odnosno na osnivanje zavisnog društva tog društva za osiguranje,

2) sticanje kvalifikovanog učešća čiji budući imalac je društvo za osiguranje koje u trenutku prihvatanja odluke iz st. 4 i 6 ovog člana ima pravo da obavlja poslove osiguranja u državi članici, odnosno čiji budući imalac je zavisno društvo tog društva za osiguranje.

(7) Agencija je dužna da Evropsku Komisiju, na zahtjev, obavijesti o svakom zahtjevu za izdavanje dozvole iz ovog člana, odnosno o svakom zahtjevu za sticanje kvalifikovanog učešća na osnovu kojeg bi lice iz treće države postalo matično društvo nad društvom za osiguranje, ako Evropska Komisija te podatke zahtijeva radi utvrđivanja činjenica bitnih za prihvatanje odluke na osnovu st. 4 i 5 ovog člana.

## **Saradnja sa Evropskom Komisijom**

### **Član 237**

(1) Agencija sarađuje sa Evropskom Komisijom i nadležnim nadzornim organima država članica u cilju olakšavanja nadzora nad društvima za osiguranje ili društvima za reosiguranje u Evropskoj uniji i ispitivanja bilo kojih poteškoća koje mogu proizaći iz primjene ovog zakona.

(2) Agencija obavještava Evropsku Komisiju o svim većim poteškoćama do kojih dolazi zbog primjene ovog zakona. Agencija u saradnji sa Evropskom Komisijom i nadležnim nadzornim organima država članica ispituje te poteškoće kako bi došli do primjerenih rješenja.

## **Pružanje informacija nadležnim nadzornim organima i drugim licima**

### **Član 238**

(1) Lica zaposlena u Agenciji, revizori i druga pravna i fizička lica angažovana od strane Agencije ne smiju da drugim licima ili tijelima odaju povjerljive informacije iz člana 233 st. 1 i 2 ovog zakona koje su pribavila u okviru obavljanja svojih dužnosti.

(2) Obaveza iz stava 1 ovog člana traje i nakon prestanka radnog odnosa u Agenciji, odnosno nakon prestanka angažmana od strane Agencije.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na objavljivanje podataka u sažetom ili zbirnom obliku, iz kojeg se ne mogu identifikovati individualno društvo za osiguranje ili društva za reosiguranje.

(4) Obaveza čuvanja poslovne tajne iz stava 1 ovog člana ne sprječava razmjenu informacija između Agencije i nadležnih nadzornih organa država članica na osnovu ovog zakona i drugih propisa koji se primjenjuju na društva za osiguranje. Za tako pribavljene podatke važi obaveza povjerljivosti na osnovu stava 1 ovog člana.

(5) Razmjena podataka između Agencije i nadležnih nadzornih organa trećih zemalja dopuštena je samo ako je zaključen sporazum o saradnji, ako su ti podaci potrebni za obavljanje nadzornih nadležnosti tih organa i ako ti organi i lica, koje taj organ ovlasti, podliježu obavezi povjerljivosti iz stava 1 ovog člana. Informacije koje je Agencija dužna da saopšti trećoj državi, a potiču od druge države članice ne smiju se saopštiti bez izričite saglasnosti nadležnog nadzornog organa te države članice, prema potrebi, samo u svrhe za koje je to tijelo dalo svoju saglasnost.

(6) Agencija može podatke, koje je dobila na osnovu st. 1 do 5 ovog člana, koristiti samo u cilju:

1) provjere ispunjenosti uslova kojima se uređuje obavljanje djelatnosti subjekata nadzora Agencije u skladu sa ovim zakonom i kako bi se olakšalo praćenje obavljanja tih poslova, posebno u dijelu praćenja tehničkih rezervi, potrebnog solventnog kapitala, minimalnog potrebnog kapitala i sistema upravljanja;

2) nadzora djelatnosti subjekata nadzora Agencije u skladu sa ovim zakonom;

3) donošenja nadzornih mjera Agencije;

4) sudskog postupka;

5) ispunjavanja zahtjeva Evropskog parlamenta zasnovanih na ovlašćenju za istraživanje iz člana 226 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

(7) Obaveza povjerljivosti informacija iz stava 1 ovog člana ne zabranjuje prosljeđivanje podataka:

1) organima državne uprave ili nadležnom državnom tužilaštvu;

2) sudovima, naročito u parničnom postupku ili postupku pred privrednim sudom kada je otvoren stečaj društva za osiguranje ili kad se nad njim sprovodi postupak

likvidacije, ako se povjerljive informacije ne odnose na treće strane uključene u pokušaj spašavanja tog društva;

3) organima ovlašćenim za nadzor društava za osiguranje, zastupnike ili posrednike u osiguranju, kreditnih institucija, investicionih društava i drugih finansijskih institucija i drugim organima njihove centralne državne administracije koja su nadležna za zakonodavstvo iz područja nadzora kreditnih institucija finansijskih institucija, investicijskih usluga i društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje te inspektorima koji djeluju u ime tih organa i takvo prosljeđivanje dopušteno je samo kada je to potrebno radi sprovođenja prudencionog nadzora;

4) centralnim bankama;

5) organima i institucijama uključenim u postupak likvidacije, stečaja ili drugi sličan postupak nad društvom za osiguranje;

6) licima koje sprovode zakonsku reviziju finansijskih izvještaja društava za osiguranje reosiguranje ili drugih finansijskih institucija;

7) organima i institucijama koje vrše nadzor nad organima i licima iz tač. 5 i 6 ovog stava;

8) licima sa ovlašćenjem za obavljanje aktuarskih poslova koja obavljaju zakonske provjere poslovanja društava za osiguranje ili društava za reosiguranje i organima nadležnim za nadzor tih aktuara;

9) nadležnim organima ovlašćenim za otkrivanje i istraživanje kršenja propisa koji uređuju osnivanje i poslovanje privrednih društava;

10) Evropskoj centralnoj banci, Evropskom sistemu centralnih banaka, EIOPA-i, EBA-i, ESMA-i, ESRB-u i Evropskoj Komisiji, ako su im podaci potrebni za obavljanje njihovih nadležnosti;

11) Evropskom parlamentu u vezi sa ovlašćenjem za istraživanje u skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije.

(8) Povjerljive informacije, koje je Agencija prosljedila organima i institucijama iz stava 7 tač. 1 do 6 ovog člana, podliježu obavezi čuvanja poslovne tajne iz stava 1 ovog člana i kada se ta tijela i institucije nalaze u drugoj državi članici ili trećoj državi.

(9) Povjerljive informacije koje je Agencija prosljedila nadzornim organima, nadležnim organima odnosno licima iz stava 7 tač. 7 do 11 ovog člana:

1) moraju biti namijenjene obavljanju nadzora, otkrivanja i istraživanja ili zakonskih provjera koje ti organi, odnosno ta lica sprovode;

2) podliježu obavezi čuvanja poslovne tajne iz stava 1 ovog člana;

3) kada informacije koje se prosljeđuju potiču iz druge države članice ili treće države mogu se koristiti samo u svrhe za koje je nadležni nadzorni organ te države članice dao saglasnost i ne smiju se saopštiti bez izričite saglasnosti tog organa.

(10) Agencija dostavlja Evropskoj Komisiji i nadležnim nadzornim organima država članica nazive, odnosno imena organa i lica koja mogu primiti informacije u skladu sa stavom 7 tač. 7 do 11 ovog člana.

(11) Nadležni organi iz stava 7 tačka 9 ovog člana dostavljaju nadležnom nadzornom organu, od kojeg dostavljene informacije potiču, lične podatke i odgovornosti lica kojima te informacije trebaju biti poslate.

(12) Povjerljive informacije koje je Agencija primila u skladu sa st. 4 i 5 ovog člana, odnosno u toku nadzora poslovanja podružnice društva za osiguranje u drugoj državi članici, mogu se objaviti samo uz izričitu saglasnost nadzornog organa države članice od kojeg te informacije potiču, odnosno uz izričitu saglasnost nadzornog organa države članice u kojoj je nadzor obavljen.

(13) Povjerljive informacije koje je Agencija prosljedila organima i institucijama u skladu sa stavom 7 tač. 1 do 6 ovog člana ne mogu se objaviti bez odobrenja Agencije.



## **Pružanje informacija u vanrednoj situaciji**

### **Član 239**

(1) U vanrednoj situaciji, uključujući vanrednu situaciju iz Regulative (EU) br. 1094/2010, Agencija, bez odlaganja, dostavlja informacije centralnim bankama Evropskog sistema centralnih banaka, uključujući Evropsku centralnu banku, ako su te informacije relevantne za obavljanje njihovih nadležnosti, uključujući sprovođenje monetarne politike i povezano obezbjeđenje likvidnosti, nadzor platnog prometa, sistema za poravnanje i za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema.

(2) Informacije iz stava 1 dostavljaju se i ESRB-u, ako su te informacije relevantne za obavljanje njegovih poslova.

(3) Agencija može tražiti od centralnih banaka Evropskog sistema centralnih banaka, Evropske centralne banke ili ESRB, dostavljanje informacija iz st. 1 i 2 ovog člana koje mogu biti potrebne u smislu člana 238 stav 5, 6 i 7 ovog zakona.

(4) Agencija je dužna da informacije iz stava 3 ovog člana čuva kao poslovnu tajnu u skladu sa ovim zakonom.

## **Glava X**

## **JAVNO OBJAVLJIVANJE I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI, REVIZIJA I IZVJEŠTAVANJE AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA**

### **ODJELJAK A**

### **IZVJEŠTAVANJE**

#### **Sadržaj izvještaja o solventnosti i finansijskom stanju**

### **Član 240**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da za svaku poslovnu godinu sačini i na internet stranici objavi izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju u skladu sa čl. 240 do 242 ovog zakona koje se odnose na izvještavanje Agencije i u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(2) Izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju iz stava 1 ovog člana sadrži najmanje sljedeće:

- 1) opis poslovanja i rezultata društva,
- 2) opis sistema upravljanja i procjenu njegove primjerenosti za profil rizičnosti društva,
- 3) opis izloženosti riziku, koncentracije rizika, smanjenja rizika i osjetljivosti na rizik, za svaku kategoriju rizika posebno,
- 4) opis osnova i metoda upotrijebljenih za vrjednovanje imovine, tehničkih rezervi i ostalih obaveza za potrebe solventnosti, posebno za sve kategorije, i objašnjenje svih većih razlika u osnovama i metodama koje su upotrijebljene za njihovo vrjednovanje u finansijskim izvještajima,
- 5) opis upravljanja kapitalom, koji sadrži najmanje:
  - strukturu, iznos i kvalitet sopstvenih sredstava,
  - iznose zahtijevanog solventnog kapitala i minimalnog zahtijevanog kapitala,
  - informacije koje omogućavaju pravilno razumijevanje glavnih razlika između osnovnih pretpostavki na kojima se zasniva standardna formula i pretpostavki na kojima se zasniva interni model koji društvo upotrebljava za obračun svog zahtijevanog solventnog kapitala,

- iznos bilo kakve neusklađenosti sa minimalnim zahtijevanim kapitalom ili bilo kakve značajne neusklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom tokom izvještajnog perioda, bez obzira da li su te neusklađenosti kasnije riješene, sa objašnjenjem njihovih uzroka i posljedica, i mjerama preduzetim za poboljšanje stanja.

(3) Opis imovine, tehničkih rezervi i ostalih obaveza iz stava 2 tačka 4 ovog člana, kada je primijenjeno prilagođavanje za uravnoteženje iz člana 128 ovog zakona, uključuje:

- opis prilagođavanja za uravnoteženje i portfelja obaveza i dodijeljene imovine na koje je primijenjeno prilagođavanje za uravnoteženje, kao i kvantifikaciju uticaja promjene prilagođavanja za uravnoteženje na nulu na finansijski položaj društva za osiguranje,

- izjavu o tome da li je društvo za osiguranje koristilo prilagođavanje za volatilitnost iz člana 130 ovog zakona, kao i kvantifikaciju uticaja promjene prilagođavanja za volatilitnost na nulu na finansijski položaj društva za osiguranje.

(4) Opis strukture i iznosa i kvaliteta sopstvenih sredstava iz stava 2 tačka 5 alineja 1 ovog člana uključuje analizu svih značajnih promjena u poređenju sa prethodnim izvještajnim periodom i objašnjenje svih većih razlika u vezi sa vrijednošću tih stavki u finansijskim izvještajima za potrebe solventnosti i kratak opis prenosivosti kapitala.

(5) Objavljivanje zahtijevanog solventnog kapitala iz stava 2 tačka 5 alineja 2 ovog člana posebno prikazuje zahtijevani solventni kapital obračunat standardnom formulom ili upotrebom internog modela u skladu sa čl. 148 do 177 ovog zakona i kapitalni dodatak koji je uveden u skladu sa članom 292 ovog zakona ili učinak drugih specifičnih parametara koje društvo za osiguranje mora upotrebljavati u skladu sa članom 162 ovog zakona, zajedno sa sažetim informacijama o njegovoj opravdanosti od strane Agencije.

(6) Objavljivanje zahtijevanog solventnog kapitala uključuje, prema potrebi, naznaku da je njegov krajnji iznos još uvijek predmet nadzorne procjene od strane Agencije.

## **Dodatni zahtjevi, promjene i dodatne dobrovoljne informacije**

### **Član 241**

(1) Na zahtjev društva za osiguranje, Agencija može dozvoliti društvu za osiguranje da u cjelosti ili djelimično ne objavi informacije u izvještaju o solventnosti i finansijskom stanju u slučaju da:

1) bi objavljivanjem tih informacija konkurentska društva dobila značajnu neopravdanu prednost,

2) postoje obaveze prema ugovornicima osiguranja ili drugi odnosi sa drugim ugovornim stranama koji obavezuju društvo za osiguranje na čuvanje poslovne tajne ili povjerljivosti.

(2) Društvo za osiguranje u izvještaju iz stava 1 ovog člana navodi razloge neobjavljivanja informacija.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na informacije iz člana 240 stav 2 tačka 5 ovog zakona.

(4) Agencija će dozvoliti društvu za osiguranje korišćenje javno objavljenih informacija ili pozivanje na javno objavljene informacije, koje su objavljene u skladu sa drugim pravnim i regulatornim zahtjevima ako su te informacije po prirodi i obuhvatu istovjetne sa informacijama zahtijevanim u skladu sa članom 240 ovog zakona.

## **Promjene i dodatne dobrovoljne informacije**

### **Član 242**

(1) U slučaju veće promjene koja značajno utiče na relevantnost informacija objavljenih u skladu sa čl. 240 i 241 ovog zakona, društvo za osiguranje objavljuje na internet stranici informacije o prirodi i posljedicama te promjene.

(2) Većom promjenom iz stava 1 ovog člana smatra se najmanje sljedeće:

1) postojanje neusklađenosti sa minimalnim zahtijevanim kapitalom, kada Agencija ocijeni da društvo za osiguranje neće moći dostaviti realan kratkoročni finansijski plan, ili ako se Agenciji ne dostavi taj plan u roku od 30 dana od dana kada je utvrđeno postojanje neusklađenosti,

2) postojanje značajne neusklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom, kada društvo za osiguranje Agenciji ne dostavi realan plan oporavka u roku od 2 mjeseca od dana kada je utvrđeno postojanje te neusklađenosti.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, Agencija će zahtijevati da društvo za osiguranje objavi iznos neusklađenosti, bez odlaganja sa objašnjenjem uzroka i posljedica i mjere preduzete za poboljšanje stanja.

(4) Agencija će zahtijevati da društvo za osiguranje objavi iznos neusklađenosti sa objašnjenjem uzroka i posljedica, preduzete i planirane mjere preduzete za poboljšanje stanja kada utvrdi da društvo za osiguranje nije usklađeno sa:

1) minimalnim zahtijevanim kapitalom iz stava 2 tačka 1 ovog člana, kada neusklađenost nije riješena 3 mjeseca nakon što je utvrđeno njeno postojanje, bez obzira što se kratkoročni finansijski plan u početku smatrao realnim – po isteku 3 mjeseca a od dana kada je utvrđeno postojanje neusklađenosti,

2) zahtijevanim solventnim kapitalom iz stava 2 tačka 2 ovog člana, kada značajna neusklađenost nije riješena u roku od 6 mjeseci nakon što je utvrđeno njeno postojanje, bez obzira što se plan oporavka u početku smatrao realnim – po isteku 6 mjeseci od dana kada je utvrđeno postojanje neusklađenosti.

(5) Društvo za osiguranje može dobrovoljno objaviti bilo koju informaciju ili objašnjenje o svojoj solventnosti i finansijskom stanju, čije objavljivanje nije obavezno u skladu sa st. 1 do 4 ovog člana i čl. 240 i 241 ovog zakona.

## **Odgovarajući sistem u svrhu javnog objavljivanja**

### **Član 243**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da uspostavi odgovarajuće sisteme, strukturu i pisana pravila u cilju ispunjavanja zahtjeva i dostavlja adekvatne informacije iz čl. 240, 241 i 242 st. 1 do 3 ovog zakona.

(2) Izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju usvaja i potpisuje upravni odbor odnosno izvršni direktor društva za osiguranje, uz prethodnu saglasnost nadzornog odbora odnosno odbora direktora društva za osiguranje.

(3) Izvještaj iz stava 2 ovog člana društvo za osiguranje objavljuje na svojoj internet stranici.

## **Izvještavanje Agencije**

### **Član 244**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da dostavlja Agenciji informacije, podatke i izvještaje za potrebe nadzora u propisanim rokovima i u propisanoj formi, sadržini i formatu.

(2) Agencija donosi pravilnike, standarde, uputstva i druge akte kojima uređuje bliži sadržaj, uslove, način, format, obrasce i rokove dostavljanja informacija, podataka i izvještaja iz ovog člana.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da dostavlja Agenciji sljedeće informacije, podatke i izvještaje (za potrebe nadzora), a najmanje podatke potrebne za:

1) procjenu sistema upravljanja društva za osiguranje, djelatnosti koje društvo za osiguranje obavlja, načela vrjednovanja koja se primjenjuju za potrebe solventnosti, rizika kojima je društvo za osiguranje izloženo, sistema upravljanja rizicima i njihove strukture kapitala,

2) donošenje odluka Agencije, koje proizilaze iz sprovođenja njenih nadzornih prava i obaveza.

(4) Agencija može odrediti prirodu, obuhvat i formu informacija, podatke i izvještaje iz stava 1 ovog člana:

1) u unaprijed određenim periodima (redovno nadzorno izvještavanje),

2) nakon što se dogode unaprijed utvrđeni događaji (izvještavanje o značajnim promjenama),

3) tokom obavljanja postupka posrednog ili neposrednog nadzora društva za osiguranje (izvještavanje za postupak nadzora Agencije).

(5) Pored informacija, podataka i izvještaja iz stava 3 ovog člana, društvo za osiguranje dužno je da dostavlja, odnosno objavljuje informacije, podatke i izvještaje u skladu sa regulativom Evropske unije kojom se uređuje obaveza izvještavanja i objavljivanja podataka i informacija.

(6) Društvo za osiguranje dužno je da Agenciji dostavlja informacije i podatke i u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima Evropske unije kojima se uređuje nadzorno izvještavanje.

(7) Agencija može za potrebe nadzora zahtijevati sve informacije o zaključenim ugovorima o reosiguranju, odnosno o ugovorima koje su zaključili zastupnici ili posrednici u osiguranju odnosno ugovorima koji su zaključeni sa trećim licima.

(8) Agencija može za potrebe nadzora tražiti informacije od spoljnih stručnjaka, kao što su revizori i aktuari.

(9) Informacije iz ovog člana sadrže:

1) kvalitativne i kvantitativne elemente ili bilo koju primjerenu kombinaciju tih elemenata,

2) prošle, sadašnje i buduće elemente ili bilo koju primjerenu kombinaciju tih elemenata,

3) informacije iz unutrašnjih i spoljnjih izvora ili bilo koju primjerenu kombinaciju tih informacija.

(10) Informacije iz ovog člana moraju:

1) odražavati prirodu, obim i složenost poslovanja društva za osiguranje, a posebno rizike kojima je u poslovanju izloženo,

2) biti dostupne, potpune, tačne u svim materijalnim aspektima, uporedive i konzistentne tokom vremena,

3) biti relevantne, pouzdane i razumljive.

(11) Društvo za osiguranje dužno je da obezbijedi Agenciji dostupnost svih informacija i podataka za potrebe nadzora.

## **Izvještavanje za potrebe EIOPA-E**

### **Član 245**

Agencija jednom godišnje EIOPA-i dostavlja sljedeće informacije:

1) prosječni kapitalni dodatak po pojedinom društvu za osiguranje i raspodjelu kapitalnih dodataka koje je uvela Agencija tokom prethodne godine, iskazanih kao procenat zahtijevanog solventnog kapitala i posebno prikazanih za:

- društva za osiguranje i društva za reosiguranje;

- društva za životno osiguranje;
- društva za neživotno osiguranje;
- društva za reosiguranje;

2) za sve elemente tačke 1 ovog stava udio kapitalnih dodataka koji su uvedeni u skladu sa članom 292 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona;

3) broj društava za osiguranje i društava za reosiguranje koja imaju koristi od ograničenja redovnog nadzornog izvještavanja i broj društava za osiguranje i društava za reosiguranje koja imaju koristi od izuzeća od izvještavanja po stavkama iz člana 247 stav 1 i 4 ovog zakona, zajedno sa opsegom njihovih kapitalnih zahtjeva, premija, tehničkih rezervi i imovine koji se iskazuje kao procenat ukupnog opsega kapitalnih zahtjeva, premija, tehničkih rezervi i imovine društava za osiguranje i društava za reosiguranje u državi članici;

4) broj grupa koje imaju koristi od ograničenja redovnog nadzornog izvještavanja i broj grupa koje imaju koristi od izuzeća od izvještavanja po stavkama iz člana 384 st. 4 i 5 ovog zakona, zajedno sa opsegom njihovih kapitalnih zahtjeva, premija, tehničkih rezervi i imovine koji se iskazuje kao procenat ukupnog opsega kapitalnih zahtjeva, premija, tehničkih rezervi i imovine svih grupa;

5) dostupnosti dugoročnih garancija u proizvodima osiguranja i ponašanje društava za osiguranje kao dugoročnih ulagača.

### **Sistem izvještavanja**

#### **Član 246**

(1) Društvo za osiguranje dužno je imati uspostavljene odgovarajuće sisteme koji obezbjeđuju poštovanja obaveza iz člana 244 ovog zakona i ispunjenost drugih uslova propisanih primjenjivim zakonom i podzakonskim aktima i aktima Evropske Komisije kojima se uređuje izvještavanje.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da donese i primjenjuje pisanu politiku upravljanja kvalitetom podataka i informacionim sistemom, koja obezbjeđuje ispunjavanje zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

### **Ograničenje izvještavanja**

#### **Član 247**

(1) Ne dovodeći u pitanje primjenu člana 180 stav 1 ovog zakona i članom 244 stav 4 tačka 1 ovog zakona, kada su prethodno definisani periodi izvještavanja kraći od godinu dana, Agencija može ograničiti redovno nadzorno izvještavanje ako:

1) bi podnošenje tih informacija bilo preopterećujuće u odnosu na prirodu, opseg i složenost rizika prisutnog u poslovanju društva za osiguranje,

2) se o informacijama izvještava najmanje jedanput godišnje.

(2) Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na redovno nadzorno izvještavanje društava za osiguranje koja su dio grupe u smislu člana 347 stav 1 tačka 3 ovog zakona, osim ako to društvo za osiguranje može dokazati Agenciji da je redovno nadzorno izvještavanje sa učestalošću kraćom od godine dana neprimjereno zbog prirode, opsega i složenosti rizika prisutnih u poslovanju grupe.

(3) Ograničenje redovnog nadzornog izvještavanja odobrava se samo društvima za osiguranje koja ne predstavljaju više od 20% tržišta životnog i neživotnog osiguranja države članice, pri čemu se udio tržišta za neživotno osiguranje zasniva na bruto fakturiranoj premiji, a za životno osiguranje na bruto tehničkim rezervama. Prilikom određivanja prihvatljivosti društava za ta ograničenja Agencija daje prednost najmanjim društvima.

(4) Agencija može ograničiti redovno nadzorno izvještavanje ili izuzeti društva za osiguranje iz izvještavanja po stavkama kada:

1) bi podnošenje tih informacija bilo preopterećujuće u odnosu na prirodu, opseg i složenost rizika prisutnog u poslovanju društva za osiguranje,

2) podnošenje tih informacija nije potrebno za efektivan nadzor društva za osiguranje,

3) izuzeće ne ugrožava stabilnost finansijskih sistema u Evropskoj uniji,

4) društvo za osiguranje može u bilo koje vrijeme dostaviti informacije na zahtjev Agencije.

(5) Agencija iz izvještavanja iz stava 4 ovog člana ne izuzima društva za osiguranje koja su dio grupe u smislu člana 347 stav 1 tačka 3 ovog zakona, osim ako društvo za osiguranje na zadovoljavajući način Agenciji može dokazati da je izvještavanje po stavkama neprikladno uzimajući u obzir prirodu, opseg i složenost rizika prisutnog u poslovanju grupe i uzimajući u obzir cilj finansijske stabilnosti.

(6) Izuzeće iz izvještavanja iz stava 4 ovog člana primjenjuje se samo na društva za osiguranje koja ne predstavljaju više od 20% tržišta životnog i neživotnog osiguranja države članice, pri čemu se udio tržišta za neživotno osiguranje zasniva na bruto fakturiranoj premiji, a za životno osiguranje na bruto tehničkim rezervama. Prilikom određivanja prihvatljivosti društava za ta izuzeća Agencija daje prednost najmanjim društvima.

(7) U smislu ovog člana, Agencija u postupku nadzora ocjenjuje da li će podnošenje informacija biti preopterećujuće u odnosu na prirodu, opseg i složenost rizika društva za osiguranje uzimajući u obzir najmanje sljedeće:

1) obim premije, tehničkih rezervi i imovine društva za osiguranje,

2) volatilnost naknada iz osiguranja koje pokriva društvo za osiguranje,

3) tržišne rizike koje uzrokuju ulaganja društava za osiguranje,

4) nivo koncentracije rizika,

5) ukupan broj vrsta osiguranja za koje je tom društvu izdata dozvola za rad,

6) mogući uticaj upravljanja imovinom društava za osiguranje na finansijsku stabilnost,

7) sisteme i strukture društava za osiguranje za pružanje informacija u svrhu nadzora i pisana pravila vezano za obezbjeđivanje kontinuirane primjerenosti dostavljenih informacija Agenciji,

8) primjerenost sistema upravljanja društva za osiguranje,

9) nivo sopstvenih sredstava za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala i minimalnog zahtijevanog kapitala,

10) da li je društvo za osiguranje sopstveno društvo za osiguranje koje pokriva samo rizike povezane sa industrijskom ili komercijalnom grupom kojoj pripada.

### **Izvještavanje o značajnim promjenama i izvještavanje na zahtjev Agencije**

#### **Član 248**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da izvještava Agenciju u skladu sa članom 244 stav 4 tačka 2 ovog zakona o nastupanju svih događaja koji bi mogli dovesti ili su doveli do značajnih promjena u poslovanju i rezultatu, sistemu upravljanja, profilu rizičnosti, solventnosti i finansijskom položaju društva za osiguranje, a što najmanje uključuje informacije o:

1) upisu i promjenama podataka koji se upisuju u sudski registar,

2) sjednicama skupštine akcionara i odlukama donijetim na tim sjednicama,

3) kvalifikovanim imaocima i drugim akcionarima društva za osiguranje, sa podacima o sticanju ili promjeni nivoa kvalifikovanog učešća iz člana 60 ovog zakona, najmanje jednom godišnje,

4) licima sa kojima je društvo u odnosu bliske povezanosti,

5) imenovanju, odnosno razrješenju članova organa upravljanja društva za osiguranje,

6) planiranom otvaranju, preseljenju, zatvaranju ili privremenom prestanku rada podružnice odnosno predstavništvo, odnosno promjenama vrste poslova koje obavlja podružnica odnosno predstavništvo,

7) ulaganjima na osnovu kojih je društvo za osiguranje direktno ili indirektno steklo kvalifikovani udio u drugom pravnom licu, kao i o svakom daljem ulaganju u to pravno lice,

8) značajnijim promjenama u strukturi kapitala,

9) prestanku obavljanja određenih poslova osiguranja,

10) žalbama ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika iz ugovora o osiguranju.

(2) Društvo za osiguranje koje obavlja poslove životnog osiguranja, odnosno ostalih osiguranja za koja se primjenjuju slične tabele vjerovatnoće i obračuni kao za životna osiguranja, za koje je društvo za osiguranje dužno da formira matematičku rezervu, dužno je da obavještava Agenciju o tehničkoj osnovi koju upotrebljava pri obračunu tarifa premija, isključivo u svrhu provjere usklađenosti sa aktuarskim načelima.

(3) Upravni odbor odnosno odbor direktora društva za osiguranje dužan je da bez odlaganja obavijesti Agenciju o:

1) ugroženoj likvidnosti,

2) neusklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom ili minimalnim zahtijevanim kapitalom ili kad postoji rizik da se ta neusklađenost pojavi u sljedećih 90 dana,

3) nastupanju razloga za prestanak, odnosno oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja,

4) rezultatu ponovljenog obračuna zahtijevanog solventnog kapitala, kada profil rizičnosti društva za osiguranje značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva posljednji obračun zahtijevanog solventnog kapitala dostavljen Agenciji,

5) sopstvenoj procjeni rizika i solventnosti sačinjenoj nakon značajne promjene profila rizičnosti.

(4) Društvo za osiguranje dužno je da Agenciji na zahtjev dostavi izvještaje i informacije o svim poslovima bitnim za obavljanje nadležnosti i poslova Agencije na osnovu ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

## **Statistički podaci osiguranja**

### **Član 249**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da vodi i obrađuje statističke podatke o poslovima osiguranja odnosno poslovima reosiguranja, rizicima koje pokrivaju osiguranja, osiguranim slučajevima i štetama.

(2) Statističke standarde za obrađivanje podataka, strukturu i obuhvat podataka i način i rokove za izvještavanje Agencije iz stava 1 ovog člana Agencija utvrđuje posebnim aktom.

(3) Društvo za osiguranje dužno je obavijestiti Agenciju o statističkim podacima o poslovima osiguranja, rizicima koje pokrivaju osiguranja, iznosu premija, štetama i provizijama, bez umanjenja za reosiguranje, po državama članicama, i to po vrstama neživotnih i životnih osiguranja iz člana 18 ovog zakona posebno za prekogranične

poslove osiguranja koje obavlja na osnovu slobode poslovnog nastana i posebno u skladu sa slobodom pružanja usluga.

(4) Podatke o prekograničnim poslovima osiguranja iz stava 3 ovog člana, koji se odnose na neživotna osiguranja društvo za osiguranje dužno je da vodi prema podgrupama, i to:

1) osiguranje od nezgode i zdravstveno osiguranje (vrste osiguranja iz člana 18 stava 1 tač. 1 i 2 ovog zakona);

2) osiguranje motornih vozila (vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 3, 7 i 10 ovog zakona, podaci za vrstu osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, isključujući odgovornost prevoznika, navode se posebno);

3) osiguranje od požara i druga osiguranja imovine (vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 8 i 9 ovog zakona);

4) osiguranje vazduhoplova, pomorsko i transportno osiguranje (vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 4, 5, 6, 7, 11 i 12 ovog zakona);

5) osiguranja od odgovornosti (vrsta osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 13 ovog zakona);

6) kreditno osiguranje i osiguranje jemstava (vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 14 i 15 ovog zakona);

7) ostale vrste osiguranja (vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 16, 17 i 18 ovog zakona).

(5) Za osiguranje od odgovornosti za upotrebu drumskih vozila iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, ne uključujući osiguranje koje se odnosi na odgovornost prevoznika, društvo za osiguranje na zahtjev Agencije obavještava Agenciju o učestalosti i prosječnom iznosu šteta.

## **ODJELJAK B**

### **POSLOVNE KNJIGE I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

#### **Primjena drugih propisa i standarda**

##### **Član 250**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da vodi poslovne knjige, ostalu poslovnu dokumentaciju i evidencije, vrednuje imovinu i obaveze, sastavlja i objavljuje godišnje finansijske izvještaje i godišnje izvještaje u skladu sa zakonom kojim je uređen pravni položaj privrednih društava, u skladu sa računovodstvenim propisima kojima se uređuje finansijsko izvještavanje, i drugim važećim propisima i standardima struke, ako ovim zakonom drukčije nije uređeno.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da poslovne knjige i ostalu poslovnu dokumentaciju i evidencije vodi na način koji, u bilo koje vrijeme, omogućava provjeru poslovanja društva za osiguranje u skladu sa važećim propisima i standardima struke.

#### **Propis o izvještajima**

##### **Član 251**

Agencija posebnim propisom bliže utvrđuje:

1) formu, sadržaj i strukturu finansijskih i drugih izvještaja društva za osiguranje za potrebe Agencije, kao i način i rokove dostavljanja tih izvještaja Agenciji,

2) formu, sadržaj i strukturu godišnjih izvještaja i konsolidovanih godišnjih izvještaja i rokove njihovog javnog objavljivanja i dostavljanja Agenciji.

#### **Dostavljanje izvještaja Agenciji i njihovo objavljivanje**



## **Član 252**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da Agenciji u roku od 15 dana od dana prijema izvještaja o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima, a najkasnije u roku od 120 dana od isteka poslovne godine na koju se odnose godišnji finansijski izvještaji dostavi sljedeće izvještaje:

1) revizorski izvještaj o obavljenoj zakonskoj reviziji godišnjih finansijskih izvještaja iz člana 253 ovog zakona, uključujući i te finansijske izvještaje, sastavljen i potpisan od strane ovlašćenog revizora u svoje ime, kao i odgovornog lica revizorskog društva u ime revizorskog društva, i

2) godišnje izvještaje i konsolidovane godišnje izvještaje u skladu sa propisima i standardima kojima se uređuje sadržaj tih izvještaja.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da revidirane nekonsolidovane godišnje finansijske izvještaje zajedno sa svojim godišnjim izvještajima objavi na svojoj internet stranici i učini dostupnim najkasnije u roku od 150 dana od isteka poslovne godine na koju se izvještaji odnose.

(3) Matično društvo za osiguranje dužno je da objavi svoje revidirane konsolidovane godišnje finansijske izvještaje i konsolidovane godišnje izvještaje za grupu u skladu sa računovodstvenim propisima kojima se uređuje finansijsko izvještavanje na način i u roku iz stava 2 ovog člana.

(4) Podružnica društva za osiguranje iz druge države članice, odnosno podružnica društva za osiguranje iz treće države dužna je da na svojoj internet stranici objavi na crnogorskom jeziku revidirane godišnje finansijske izvještaje i revidirane konsolidovane godišnje finansijske izvještaje svog osnivača, godišnji izvještaj svog osnivača, uključujući revizorski izvještaj, najkasnije u roku od 15 dana od dana isteka roka za objavu tih izvještaja u državi sjedišta osnivača podružnice.

(5) Izvještaji iz stava 4 ovog člana sastavljaju se i revidiraju u skladu sa propisima države sjedišta osnivača podružnice.

(6) Društvo za osiguranje, matično društvo za osiguranje, podružnica društva za osiguranje iz druge države članice i podružnica društva za osiguranje iz treće države dužno je da na svojoj internet stranici objavljuje godišnje finansijske izvještaje iz st. 2 do 4 ovog člana najmanje za posljednjih pet poslovnih godina odnosno za period u kojem posluje ako je kraći od pet godina.

(7) Poslovnom godinom u smislu ovog člana smatra se kalendarska godina.

## **ODJELJAK C**

### **REVIZIJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE**

#### **Obaveza obavljanja revizije**

##### **Član 253**

(1) Godišnji finansijski izvještaji društva za osiguranje, konsolidovani godišnji finansijski izvještaji grupe osiguravača u Crnoj Gori, konsolidovani finansijski izvještaji osiguravajućeg holdinga, mješovitog osiguravajućeg holdinga i konsolidovani godišnji finansijski izvještaji cijele grupe ako su članovi grupe i nefinansijske institucije podliježu obavezi zakonske revizije za svaku poslovnu godinu.

(2) Revizija iz stava 1 ovog člana sprovodi se u skladu sa zakonom i regulativom Evropske unije kojom se uređuje računovodstvo i revizija, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

#### **Imenovanje revizorskog društva**

## **Član 254**

(1) Skupština akcionara društva za osiguranje najkasnije do 30. septembra te poslovne godine imenuje revizorsko društvo koje će obaviti zakonsku reviziju za poslovnu godinu za koju se revizija vrši.

(2) Društvo za osiguranje Agenciji dostavlja odluku o imenovanju revizorskog društva u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

(3) Revizorsko društvo dužno je da, za svako društvo za osiguranje koje mu je povjerilo obavljanje zakonske revizije, do 31. oktobra tekuće godine Agenciji dostavi plan obavljanja zakonske revizije za tu poslovnu godinu, koji sadrži najmanje područja poslovanja koja će biti predmet zakonske revizije, opis sadržaja planirane zakonske revizije po pojedinim područjima i predviđeno trajanje zakonske revizije.

## **Ograničenje obavljanja revizije**

### **Član 255**

(1) Zakonsku reviziju društva za osiguranje može obavljati samo revizorsko društvo u kojem tu reviziju obavljaju najmanje dva ovlašćena revizora koji su zaposleni u revizorskom društvu.

(2) Isto revizorsko društvo može obavljati zakonsku reviziju određenog društva za osiguranje najviše sedam godina uzastopno.

(3) U slučaju iz stava 1 ovog člana isto revizorsko društvo ne može obavljati zakonsku reviziju tog društva za osiguranje naredne četiri godine.

(4) Društvo za osiguranje može za pružanje revizorskih usluga zaključiti ugovor samo sa revizorskim društvom koje ispunjava uslov iz stava 1 ovog člana.

(5) Zakonsku reviziju i reviziju za potrebe Agencije za istu poslovnu godinu mora obaviti isto revizorsko društvo.

## **Revizija za potrebe Agencije**

### **Član 256**

(1) Za potrebe Agencije revizorsko društvo daje ocjenu:

1) razlika u nerevidiranim i revidiranim stavkama finansijskih iskaza,

2) stanja i promjena tehničkih rezervi osiguranja prema računovodstvenim propisima,

3) stanja i strukture imovine koja služi za pokriće tehničkih rezervi prema računovodstvenim propisima,

4) poštovanja pravila o upravljanju rizicima,

5) obavljanja poslova ključnih funkcija,

6) poštovanja pravila i važeće regulative u vođenju poslovnih knjiga,

7) kvaliteta i stanja informacionog sistema i adekvatnosti upravljanja informacionim sistemom,

8) tačnosti, pouzdanosti i potpunosti izvještaja o solventnosti i finansijskom stanju iz člana 240 ovog zakona i drugih obavještenja, izvještaja i podataka koji se dostavljaju Agenciji.

(2) Ocjena iz stava 1 ovog člana opisna je i kreće se u rasponu od potpuno zadovoljavajuće do potpuno nezadovoljavajuće (potpuno zadovoljavajuće, zadovoljavajuće, nezadovoljava-juće, potpuno nezadovoljavajuće).

(3) Agencija može da od revizorskog društva traži i dodatne informacije u vezi sa obavljenom revizijom.

(4) Ako Agencija utvrdi da ocjena nije data u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje revizija i pravilima revizorske struke ili ako u postupku nadzora nad

poslovanjem društva za osiguranje ili na drugi način utvrdi da ocjena nije zasnovana na istinitim i objektivnim činjenicama, Agencija može:

1) zahtijevati od revizora da svoju ocjenu ispravi, odnosno dopuni, ili  
2) odbiti ocjenu i zahtijevati od društva za osiguranje da ocjenu daju ovlašćeni revizori drugog revizorskog društva, a na trošak društva za osiguranje.

(5) Odbijanje ocjene iz stava 1 ovog člana nema za posljedicu odbijanje revizorskog izvještaja o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja društva za osiguranje za tu godinu, ako je revizorski izvještaj o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja prihvaćen od strane Agencije.

(6) Bliži sadržaj izvještaja revizije za potrebe Agencije, način i rokove dostavljanja tog izvještaja i razloge za odbijanje ocjene iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija.

### **Zaštita nezavisnosti revizora**

#### **Član 257**

(1) U slučaju raskida ugovora o obavljanju zakonske revizije društvo za osiguranje, odnosno revizorsko društvo dužni su da, u primjerenom roku, Agenciji pisano obrazlože razloge za raskid.

(2) Ovlašćeni revizor ili revizorsko društvo koji obavljaju zakonsku reviziju društva za osiguranje i svi članovi mreže kojoj ovlašćeni revizor ili revizorsko društvo pripadaju, ne smiju pružati, posredno ili neposredno, društvu za osiguranje koje je predmet revizije, njegovom matičnom društvu ili društvima koja su pod njegovom kontrolom u državama članicama bilo koje zabranjene nerevizorske usluge iz člana 5 stav 1 Regulative (EU) br. 537/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. aprila 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa i stavljanju van snage Odluke Evropske Komisije 2005/909/EZ, tokom:

1) perioda između početka perioda koje je predmet revizije i izdavanja revizorskog izvještaja, i

2) finansijske godine koja prethodi periodu iz tačke 1 ovog stava u vezi sa uslugom osmišljavanja i sprovođenja postupaka interne kontrole ili upravljanja rizikom povezanih sa pripremom ili nadzorom finansijskih informacija ili osmišljavanje i sprovođenje tehnoloških sistema za finansijske informacije.

### **Obaveze revizorskog društva**

#### **Član 258**

(1) Revizorsko društvo dužno je u roku od 30 dana nakon obavljene revizije sastaviti pismo preporuka menadžmentu i dostaviti ga bez odlaganja nadzornom i upravnom odboru društva za osiguranje i Agenciji.

(2) Revizorsko društvo dužno je da pisano i bez odlaganja obavijesti Agenciju o svim činjenicama, odnosno odlukama koje je utvrdilo pri obavljanju revizije, a koje bi mogle dovesti do:

1) težeg kršenja zakona, propisa ili odredbi na osnovu kojih je izdata dozvola za rad za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje,

2) ugrožavanja daljeg poslovanja društva za osiguranje,

3) izdavanja revizorskog mišljenja sa rezervom, negativnog mišljenja ili suzdržavanja od izražavanja mišljenja na finansijske izvještaje,

4) neusklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom,

5) neusklađenosti sa minimalnim zahtijevanim kapitalom.

(3) Revizorsko društvo dužno je da pisano obavijesti Agenciju o svakoj činjenici iz stava 2 ovog člana za koju sazna u postupku obavljanja revizije finansijskih izvještaja društva koje kontroliše društvo za osiguranje.

(4) Obavještenje u smislu st. 2 i 3 ovog člana od strane revizorskog društva ne smatra se kršenjem propisa i odredaba ugovora zaključenog između revizorskog društva i društva za osiguranje koje se odnose na ograničenja davanja podataka i čuvanje revizorske tajne.

### **Odbijanje izvještaja**

#### **Član 259**

(1) Ako revizorsko društvo obavi zakonsku reviziju društva za osiguranje koja nije u skladu sa članom 255 i članom 257 stav 2 ovog zakona, Agencija će odbiti godišnje finansijske izvještaje društva za osiguranje odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje i izvještaj revizije za tu godinu.

(2) Ako Agencija utvrdi da godišnji finansijski izvještaji ili godišnji konsolidovani finansijski izvještaji nijesu sastavljeni u skladu sa zakonom ili da ne pružaju istinit i fer prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja društva za osiguranje ili grupe osiguravača u Crnoj Gori, a o tim izvještajima je revizor u izvještaju dao pozitivno ili uslovno mišljenje, Agencija će odbiti godišnje finansijske izvještaje odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje i izvještaj revizije.

(3) Ako organ nadležan za nadzor nad licima koja obavljaju reviziju, utvrdi da revizorski izvještaj ne ispunjava zahtjeve iz zakona kojima se uređuje revizija i Regulative (EU) br. 537/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. aprila 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa i stavljanju van snage Odluke Evropske Komisije 2005/909/EC, Agencija može odbiti godišnje finansijske izvještaje odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje društva za osiguranje za koju je to lice obavilo zakonsku reviziju.

(4) O odbijanju izvještaja revizije iz st. 1 i 2 ovog člana Agencija će bez odlaganja obavijestiti organ nadležan za nadzor nad licima koja obavljaju reviziju, uz obrazloženje razloga odbijanja.

(5) Društvo za osiguranje ne može objaviti godišnje finansijske izvještaje odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje koji su odbijeni.

(6) Ako društvo za osiguranje dostavi godišnje finansijske izvještaje odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje radi javnog objavljivanja nadležnom organu u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast računovodstva i revizije, prije prijema rješenja Agencije o odbijanju izvještaja, društvo za osiguranje dužno je da bez odlaganja obavijesti taj organ o rješenju Agencije.

(7) Obavještenje iz stava 6 ovog člana društvo za osiguranje dužno je da bez odlaganja objavi na svojoj internet stranici.

### **Posljedice odbijanja izvještaja**

#### **Član 260**

(1) U slučaju iz člana 259 st. 1 do 3 ovog zakona, društvo za osiguranje dužno je da ponovo sačini godišnje finansijske izvještaje odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje i omogućiti obavljanje zakonske revizije tih izvještaja i relevantne finansijske izvještaje i revizorski izvještaj dostavi Agenciji u roku koji je određen rješenjem iz člana 259 st. 1 do 3.

(2) Novu zakonsku reviziju iz stava 1 ovog člana ne može obaviti revizorsko društvo koje je izdalo mišljenje o godišnjim finansijskim izvještajima odnosno godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima koji su odbijeni.

(3) Odbijanje izvještaja iz člana 259 st. 1 do 3 ovog zakona ima za posledicu i odbijanje ocjene iz člana 256 ovog zakona.

(4) Novu ocjenu iz člana 256 ovog zakona daje isto revizorsko društvo kojem društvo za osiguranje povjeri novu reviziju iz stava 1 ovog člana.

(5) Trošak nove revizije iz st. 1 i 4 ovog člana snosi društvo za osiguranje.

(6) Agencija neće sljedeće dvije poslovne godine prihvatati revizorski izvještaj revizorskog društva kojem je u skladu sa članom 259 st. 1 do 3 ovog zakona odbijen izvještaj revizije.

## **DIO DRUGI NADZOR DJELATNOSTI OSIGURANJA I NADZOR DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTAVA ZA REOSIGURANJE U GRUPI**

### **Glava XI**

#### **NADZOR DJELATNOSTI OSIGURANJA**

##### **ODJELJAK A**

##### **CILJ NADZORA**

###### **Cilj vršenja nadzora**

###### **Član 261**

(1) Agencija vrši nadzor nad subjektima nadzora radi zaštite interesa ugovarača osiguranja, osiguranika i korisnika iz ugovora o osiguranju, čime se doprinosi stabilnosti i razvoju tržišta osiguranja.

(2) Prilikom vršenja poslova iz svoje nadležnosti, a posebno u vanrednim situacijama, Agencija će, na osnovu raspoloživih informacija u tom momentu, na odgovarajući način uzeti u obzir i mogući uticaj svojih odluka na stabilnost finansijskih sistema u Evropskoj uniji, kao i moguće prociklične efekte svojih mjera.

###### **Subjekti nadzora**

###### **Član 262**

(1) Agencija sprovodi nadzor nad subjektima nadzora u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje društva za osiguranje.

(2) Na postupke nadzora koje u okviru svoje nadležnosti sprovodi Agencija primjenjuju se čl. 261 do 346 ovog zakona, ako nije drukčije propisano.

(3) Za potrebe sprovođenja nadzora Agencija ima pravo uvida u sve podatke i dokumentaciju subjekta nadzora.

(4) Subjekti nadzora u smislu ovog zakona su:

1) društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori i njihove podružnice;

2) grupe društava za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje;

3) društva za osiguranje iz trećih zemalja koja na području Crne Gore obavljaju poslove osiguranja preko podružnica;

4) društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje iz drugih država članica kada obavljaju poslove osiguranja, odnosno poslove reosiguranja na području Crne Gore preko podružnica ili neposredno;

5) lica koja obavljaju poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja;

6) lica koja obavljaju poslove distribucije osiguranja, odnosno distribucije osiguranja i/ili reosiguranja iz drugih država članica, kada obavljaju te poslove na području Crne Gore preko podružnice ili neposredno;

7) udruženje društava za osiguranje koja obavljaju poslove obaveznih osiguranja u saobraćaju;

8) imaoći kvalifikovanog učešća u društvima za osiguranje;

9) nosioci ključnih funkcija;

10) lica sa ovlašćenjem za obavljanje aktuarskih poslova;

11) pružaoci usluga koji za potrebe društava za osiguranje obavljaju prenešene poslove ili funkciju;

12) druga lica nad kojima Agencija vrši nadzor u skladu sa ovim Zakonom.

(5) Agencija ima pravo da ostvari uvid u poslovne knjige pravnih lica koja su povezana sa društvom za osiguranje, kao i uvid u poslovne knjige svih učesnika u poslu koji je predmet nadzora, ako je to neophodno radi vršenja nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje.

(6) Nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje mogu obavljati i druge institucije i nadzorni organi u skladu sa ovlašćenjima na osnovu zakona u okviru svoga djelokruga poslovanja.

(7) Ako je za nadzor nad subjektima nadzora iz ovog člana nadležan drugi nadzorni organ, odnosno nadležni nadzorni organ Agencija može učestvovati u nadzoru poslovanja tog subjekta uz taj nadzorni organ ili može od tog nadzornog organa zatražiti da mu pribavi potrebne podatke i informacije u svrhu nadzora tog subjekta.

### **Nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje**

#### **Član 263**

(1) Nadzor se zasniva na pristupu koji je prospektivan (pristup okrenut mogućim budućim događajima) i zasnovan na rizicima.

(2) U smislu ovog zakona nadzor je kontinuirana provjera posluje li društvo za osiguranje u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, a prvenstveno posluje li u skladu sa propisima o upravljanju rizicima, kao i u skladu sa internim aktima, standardima, pravilima struke osiguranja i sprovođenja mjera i aktivnosti radi otklanjanja utvrđenih nezaklonosti i nepravilnosti.

(3) Agencija će, pri utvrđivanju učestalosti i opsega nadzora, uzeti u obzir veličinu društva za osiguranje i značaj tog društva za tržište osiguranja, kao i obim, prirodu i složenost rizika kojima je u poslovanju izloženo to društvo za osiguranje.

(4) Osim mjera nadzora, Agencija može subjektima nadzora davati pisane preporuke radi poboljšanja poslovanja, finansijske stabilnosti i položaja ili smanjenja rizika kojima su izloženi ili mogu biti izloženi.

(5) Agencija može tražiti dodatna izjašnjenja u vezi s primjenom, odnosno, propuštanjem primjene preporuke.

(6) Agencija može obavjestiti određene grupe subjekata nadzora i druga zainteresovana lica o načinu primjene određenih propisa iz njene nadležnosti.

### **Nadzor nad obavljanjem poslova osiguranja društva za osiguranje u drugoj državi članici**

#### **Član 264**

(1) Nadzor nad društvom za osiguranje, uključujući i poslovanje koje obavlja ili u podružnici ili neposredno u drugoj državi članici, sprovodi Agencija u skladu sa ovim zakonom.

(2) Nadzor iz stava 1 ovog člana koji se odnosi na poslovanje društava za osiguranje u drugoj državi članici, Agencija može sprovesti u saradnji sa nadležnim nadzornim organom.

(3) Agencija će bez odlaganja obavijestiti nadležni nadzorni organ o mjerama nadzora koje je donijela u postupku nadzora društva za osiguranje.

### **Nadzor nad poslovanjem podružnice društva za osiguranje u drugoj državi članici**

#### **Član 265**

(1) Neposredni nadzor nad finansijskim poslovanjem podružnice društva za osiguranje u drugoj državi članici na području te države članice sprovodi Agencija samostalno ili preko imenovanog lica, nakon što o namjeri obavljanja nadzora prethodno obavijesti nadležni nadzorni organ te države članice.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, nadležni nadzorni organ države članice može učestvovati u predmetnom nadzoru.

(3) Kada Agencija obavijesti nadležni nadzorni organ države članice u kojoj se nalazi podružnica društva za osiguranje o namjeri da sprovede neposredni nadzor u skladu sa stavom 1 ovog člana, pri čemu bi Agenciji bilo zabranjeno ostvarivanje prava na sprovođenje neposrednog nadzora, ili ako nadležni nadzorni organ države članice nije bio u mogućnosti da učestvuje u predmetnom neposrednom nadzoru, Agencija i nadležni nadzorni organ države članice mogu predmet uputiti EIOPA-i i zatražiti njenu pomoć u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

### **Nadzor nad poslovanjem podružnice društva za osiguranje iz druge države članice**

#### **Član 266**

Neposredni nadzor nad finansijskim poslovanjem podružnice društva za osiguranje iz druge države članice na području Crne Gore obavlja nadležni nadzorni organ te države članice, samostalno ili preko imenovanog lica, nakon što o namjeri obavljanja nadzora prethodno obavijesti Agenciju, pri čemu Agencija može učestvovati u predmetnom nadzoru.

### **Nadzor nad poslovanjem podružnice društva za osiguranje iz treće države**

#### **Član 267**

(1) Na društva za osiguranje iz trećih država koja na području Crne Gore obavljaju poslove osiguranja preko podružnice primjenjuju se odredbe nadzora koje se primjenjuju na društvo za osiguranje iz Crne Gore, kao i odredbe propisane za društvo za osiguranje za slučaj pogoršanja finansijskog stanja.

(2) Nadležni nadzorni organ iz člana 55 stav 2 ovog zakona u vezi sa primjenom čl. 187 do 189, čl. 192 i 193 ovog zakona, kada društvo za osiguranje iz treće države ima odobrene prednosti iz člana 55 ovog zakona, ima sve nadležnosti kao i nadležni nadzorni organ države članice u kojoj društvo za osiguranje iz treće države ima podružnicu.

### **Nadzor nad ovlašćenim aktuarima**

#### **Član 268**

Nadzor nad ovlašćenim aktuarima obavlja Agencija, te se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovog zakona.

### **Nadzor nad obavljanjem prenešenih poslova ili funkcija**

#### **Član 269**

(1) Odredbe čl. 261 do 346 ovog zakona na odgovarajući način se primjenjuju i na nadzor nad pružaocem usluga koji obavlja prenešene poslove, odnosno funkcija.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da preduzme sve potrebne mjere kako bi obezbijedilo da pružalac usluga u svakom momentu:

1) sarađuje sa Agencijom u vezi sa prenešenim poslovima, odnosno funkcijama;  
2) omogućava neometan pristup podacima koji se odnose na prenešene poslove ili funkcije društvu za osiguranje, revizoru i Agenciji, odnosno licima koje Agencija za to ovlasti;

3) Agenciji odnosno licima koje Agencija za to ovlasti, omogućiti neometan pristup svojim poslovnim prostorijama, pri čemu ugovorni odnos između društva za osiguranje i pružaoca usluge mora biti uspostavljen na način koji omogućava neometan pristup.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da na zahtjev Agencije dostavi sve podatke o pravnom i finansijskom stanju i poslovanju pružaoca usluge i dokaže da je pružalac usluge izabran pažnjom dobrog stručnjaka i da društvo za osiguranje može u svako doba nadzirati obavljanje prenešenih poslova ili funkcija.

(4) Ako je društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici prenijelo poslove ili funkcije pružaocu usluga na području Crne Gore, nadležni nadzorni organ te države članice može da:

1) obavi neposredni nadzor nad pružaocem usluga u prostorijama pružaoca usluga, samostalno ili posredstvom lica koje je ono ovlastilo, nakon što prethodno o tome obavijesti Agenciju ili

2) zatraži od Agencije da obavi neposredni nadzor nad pružaocem usluga.

(5) Ako je društvo za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori prenijelo poslove ili funkcije na pružaoca usluge na području druge države članice, Agencija može da:

1) obavi neposredni nadzor nad pružaocem usluga u prostorijama pružaoca usluga na području te države članice, samostalno ili posredstvom lica koje je ovlastila, nakon što prethodno obavijesti nadležni nadzorni organ te države članice u kojoj se nalazi pružalac usluga, ili

2) zatraži od nadležnog nadzornog organa druge države članice u kojoj se nalazi pružalac usluga da obavi neposredni nadzor nad pružaocem usluga.

(6) Kada Agencija obavijesti nadležni nadzorni organ države članice pružaoca usluge o namjeri da sprovede ili započne sprovođenje neposrednog nadzora u skladu sa stavom 5 tačka 1 ovog člana, a bude onemogućena da sprovede neposredni nadzor ili joj bude zabranjeno ostvarivanje prava na sprovođenje tog neposrednog nadzora, Agencija može predmet uputiti EIOPA-i i zatražiti njenu pomoć u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

## **Nadzor nad distributerima osiguranja i distributerima reosiguranja**

### **Član 270**

(1) Na nadzor nad licima koja obavljaju poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja na odgovarajući način se primjenjuju odredbe čl. 261 do 314 ovog zakona, osim člana 292 i čl. 294 do 311 ovog zakona.

(2) Nad posrednikom iz člana 398 ovog zakona Agencija sprovodi nadzor u skladu sa ovim zakonom i to u dijelu obavljanja poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja.

(3) Na osnovu sprovedenog neposrednog ili posrednog nadzora Agencija može distributeru osiguranja i distributeru reosiguranja, njihovim članovima organa upravljanja i svakom fizičkom licu koje je odgovorno za kršenje odredbi ovog zakona izreći mjere nadzora propisane ovim zakonom, vodeći računa da su one djelotvorne, proporcionalne i odvratajuće.

(4) Agencija svoja nadzorna ovlašćenja iz stava 1 ovog člana može sprovesti:

1) samostalno;



- 2) u saradnji s drugim organima;
  - 3) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim organima.
- (5) Agencija može društvu za osiguranje ili posredniku u osiguranju koji ne ispunjava uslove iz čl. 210 do 224 ovog zakona, a koji se odnose na distribuciju investicionih proizvoda osiguranja izreći jednu ili više mjera, a koje mogu biti:
- 1) javna objava informacije u kojoj se navodi odgovorno fizičko lice i distributer osiguranja i/ili reosiguranja koji je pravno lice i svojstva kršenja;
  - 2) donošenje rješenja kojim se distributeru osiguranja i/ili reosiguranja nalaže da prestane s takvim postupanjem i da takvo postupanje više ne ponovi;
  - 3) donošenje rješenja kojim se oduzima dozvola, odnosno saglasnost za distribuciju osiguranja i kojim se posrednik u osiguranju briše iz registra Agencije;
  - 4) donošenje rješenja kojim se privremeno zabranjuje obavljanje funkcije člana organa upravljanja posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje koji se smatra odgovornim za prekršaj;
  - 5) mjera iz člana 280 ovog zakona.
- (6) Agencija može izreći jednu ili više primjerenih mjera distributerima osiguranja i distributerima reosiguranja ako:
- 1) društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, broker u osiguranju i reosiguranju ne prijavi svoje poslove distribucije u skladu s članom 421 ovog zakona;
  - 2) društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, posrednik u osiguranju i reosiguranju se koristi uslugama distribucije osiguranja ili reosiguranja od lica koje nije upisano u registar Agencije za obavljanje poslova distribucije osiguranja u skladu s članom 421 ovog zakona;
  - 3) posrednik u osiguranju i reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju je upisan u registar Agencije na osnovu lažne izjave ili nije u skladu sa uslovima iz člana 419 ovog zakona;
  - 4) distributer u osiguranju ne ispunjava uslove iz čl. 407 i 408 ovog zakona;
  - 5) distributer osiguranja ne postupi u skladu sa čl. 210 do 224 ovog zakona, a koji se odnose na uslove informisanja i pravila poslovnog ponašanja na sve proizvode osiguranja osim investicionih proizvoda osiguranja.
- (7) Mjere iz stava 6 ovog člana koje Agencija može izreći su:
- 1) donošenje rješenja kojim se odgovornom distributeru osiguranja i/ili reosiguranja nalaže da prestane s takvim postupanjem i da takvo postupanje više ne ponovi;
  - 2) donošenje rješenja kojim se oduzima dozvola za distribuciju osiguranja i kojim se posrednik u osiguranju i reosiguranju briše iz registra Agencije;
  - 3) mjere iz člana 280 ovog zakona.

### **Saradnja sa drugim nadležnim organima**

#### **Član 271**

U izvršavanju svojih nadležnosti u području distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja Agencija će blisko sarađivati sa drugim nadležnim organima kako bi se obezbijedilo da se izrečenim mjerama i prekršajima ostvari željeni rezultat i međusobno koordinirati u rješavanju prekograničnog predmeta, uz istovremeno garantovanje poštovanja uslova zakonite obrade podataka u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka.

### **Predmet nadzora**

#### **Član 272**

(1) U obavljanju nadzora Agencija provjerava i procjenjuje strategije, politike, poslovne procese i procedure izvještavanja koje je uspostavilo društvo za osiguranje, kako bi se to društvo uskladilo sa ovim zakonom.

(2) Provjera i procjena iz stava 1 ovog člana obuhvataju procjenu kvalitativnih zahtjeva koji se odnose na sistem upravljanja, procjenu rizika kojima je društvo izloženo ili može biti izloženo i procjena sposobnosti društva da procjenjuje te rizike s obzirom na poslovno okruženje.

(3) Agencija posebno provjerava i procjenjuje usklađenost sa zakonom u pogledu:

- sistema upravljanja, uključujući sopstvenu procjenu rizika i solventnosti,
- zahtijevanog solventnog kapitala i minimalnog zahtijevanog kapitala,
- tehničkih rezervi,
- kvaliteta i kvantiteta sopstvenih sredstava,
- pravila ulaganja,
- internog modela, ako ga društvo upotrebljava.

(4) Ako društvo za osiguranje obavlja poslove osiguranja iz člana 18 tačka 18 ovog zakona, Agencija provjerava i procjenjuje tehničke mogućnosti društva za osiguranje za obavljanje poslova pružanja pomoći licima koja zapadnu u teškoće za vrijeme puta, van doma ili uobičajenog boravišta.

(5) Agencija može, u okviru procesa nadzora, razviti odgovarajuće alate za praćenje poslovanja društva za osiguranje koji omogućavaju da se procijeni sposobnost društva za osiguranje da podnese moguće buduće događaje ili promjene ekonomskih uslova koji bi mogli nepovoljno uticati na finansijski položaj u društvu za osiguranje, identifikuje pogoršanje finansijskog položaja društva i prati način otklanjanja utvrđenog pogoršanja.

(6) Agencija može da zahtijeva od društva za osiguranje da sprovede odgovarajuće testove u cilju procjene primjerenosti metoda, praksi i sposobnosti iz stava 5 ovog člana.

(7) Agencija procjenjuje sposobnost društva za osiguranje da podnese moguće buduće događaje ili promjene ekonomskih uslova koji bi mogli nepovoljno uticati na ukupni finansijski položaj tog društva za osiguranje i provjerava primjerenost metoda i praksi koje društvo za osiguranje primjenjuje radi utvrđivanja tih događaja ili uslova.

(8) Agencija u postupku nadzora procjenjuje usklađenost subjekata nadzora sa propisima koje se neposredno primjenjuju u državama članicama i smjernicama koje objavi EIOPA, a za koje se Agencija obaveže da će ih djelimično ili u cjelosti primjenjivati.

(9) Ako Agencija procijeni da aktivnosti društva za osiguranje iz druge države članice, koje u Crnoj Gori posluje putem podružnice ili neposredno, mogu uticati na finansijsku stabilnost tog društva, o tome će obavijestiti nadzorni organ matične države članice tog društva.

## **ODJELJAK B**

### **POSTUPAK OBAVLJANJA NADZORA**

#### **Način vršenja nadzora**

##### **Član 273**

(1) Nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje vrši se:

1) posrednim nadzorom, kroz kontinuirano praćenje poslovanja društva za osiguranje putem prikupljanja, provjere i analize izvještaja, informacija, podataka i druge dokumentacije koju je društvo za osiguranje dužno da dostavlja Agenciji shodno

ovom zakonu, drugih podataka o poslovanju kojima Agencija raspolaže i saznanja iz drugih izvora, obavljanjem razgovora sa članovima organa upravljanja društva;

2) neposrednim nadzorom, u prostorijama društva za osiguranje ili pravnog lica sa kojim je subjekt nadzora u odnosu bliske povezanosti ili pravnog lica povezanog sa subjektom nadzora na način koji je određen članom 347 stav 2 tačka 1 ovog zakona, putem provjere i procjene poslovanja društva za osiguranje, pregledom poslovne i druge dokumentacije, obavljanjem razgovora sa članovima organa upravljanja društva i drugim odgovornim licima i drugim učesnicima u poslu koji je predmet nadzora.

(2) Nadzor društava za osiguranje obuhvata odgovarajuću kombinaciju posrednih i neposrednih nadzora.

(3) Agencija za potrebe nadzora ima pravo uvida u sve podatke i dokumentaciju subjekta nadzora.

(4) Agencija može podnijeti prijavu nadležnom organu ako u postupku nadzora ocijeni da utvrđene nezakovitosti i nepravilnosti sadrže obilježja krivičnog djela, privrednog prestupa ili prekršaja.

### **Zabrana odbijanja ugovora o reosiguranju i retrocesiji u postupku nadzora**

#### **Član 274**

(1) Agencija u postupku nadzora neće procjenjivati ugovor o reosiguranju zaključen sa društvom za reosiguranje odnosno sa društvom za osiguranje, kome je Agencija ili nadležni nadzorni organ izdao dozvolu za rad za obavljanje poslova reosiguranja, iz razloga koji su direktno povezani sa finansijskom stabilnošću tog društva za reosiguranje odnosno društva za osiguranje.

(2) Agencija u postupku nadzora neće procjenjivati ugovor o retrocesiji zaključen sa društvom za reosiguranje odnosno sa društvom za osiguranje, kome je Agencija ili nadležni nadzorni organ izdao dozvolu za rad za obavljanje poslova reosiguranja, iz razloga koji su direktno povezani sa finansijskom stabilnošću tog društva za reosiguranje odnosno društva za osiguranje.

### **Lica ovlašćena za nadzor**

#### **Član 275**

(1) Nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje vrše lica zaposlena u Agenciji, koje Agencija za to ovlasti (u daljem tekstu: ovlašćeno lice).

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, za obavljanje pojedinih zadataka u postupku nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje mogu biti angažovana i stručna lica koja nijesu zaposlena u Agenciji.

### **Dostavljanje podataka na zahtjev Agencije**

#### **Član 276**

(1) Na zahtjev Agencije društvo za osiguranje dužno je da dostavi ili učini dostupnim izvještaje, informacije, podatke i drugu dokumentaciju potrebnu za nadzor iz člana 273 ovog zakona.

(2) Izvještaje, informacije, podatke i drugu dokumentaciju iz stava 1 ovog člana Agenciji su dužni da dostave i članovi organa upravljanja društva, nosioci ključnih funkcija u društvu za osiguranje ili lica koja su sa njima u odnosu bliske povezanosti.

(3) Agencija može od lica iz stava 2 ovog člana tražiti pisano izjašnjenje potrebno za nadzor iz člana 273 ovog zakona ili ih pozvati da daju usmeno izjašnjenje o kojem se sastavlja zapisnik.

(4) Ovlašćeno lice Agencije može obaviti razgovor sa licima iz stava 2 ovog člana u cilju dobijanja informacija potrebnih za obavljanje nadzora i ispunjavanje ciljeva nadzora.

### **Saradnja sa drugim nadzornim organima u postupku nadzora**

#### **Član 277**

(1) Na zahtjev nadzornih organa iz Crne Gore, Agencija razmjenjuje podatke potrebne za sprovođenje postupka nadzora nad društvima za osiguranje i drugim subjektima, u postupku izdavanja odobrenja za obavljanje poslova osiguranja ili u drugim postupcima.

(2) Agencija i nadležni nadzorni organi dužni su da se međusobno obavještavaju o svim informacijama i drugim okolnostima koje su utvrdili, ako su takve tvrdnje važne za rad drugih nadležnih nadzornih organa.

### **Odsjek 1.**

### **NEPOSREDNI NADZOR**

#### **Obavještenje o neposrednom nadzoru**

##### **Član 278**

(1) Prije početka neposrednog nadzora, Agencija dostavlja društvu za osiguranje pisano obavještenje o neposrednom nadzoru koje sadrži najmanje:

- predmet nadzora,
- podatke o ovlašćenim licima Agencije,
- datum početka obavljanja nadzora.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana može da sadrži i podatke koje je društvo za osiguranje dužno da dostavi ovlašćenim licima Agencije za potrebe neposrednog nadzora.

(3) Obavještenje o neposrednom nadzoru dostavlja se društvu za osiguranje u roku koji ne može biti kraći od sedam dana od dana početka nadzora.

(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, ovlašćeno lice Agencije može, u izuzetnim situacijama, uručiti obavještenje o neposrednom nadzoru i na dan početka neposrednog nadzora.

(5) U toku neposrednog nadzora, Agencija može dopuniti ili izmijeniti obavještenje o neposrednom nadzoru.

#### **Obaveze društva pri neposrednom nadzoru poslovanja**

##### **Član 279**

(1) Nakon dostavljanja obavještenja o neposrednom nadzoru, društvo za osiguranje dužno je da ovlašćenom licu Agencije:

- omogućiti obavljanje neposrednog nadzora u sjedištu društva za osiguranje i u drugim prostorijama u kojima društvo za osiguranje, odnosno drugo lice po njegovom ovlašćenju obavlja djelatnost i poslove u vezi sa kojima Agencija obavlja nadzor;
- obezbijediti adekvatne prostorije u kojima je moguće neometano obavljanje nadzora bez prisustva drugih lica;
- omogućiti uvid u poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju, administrativnu ili poslovnu evidenciju i vršenje nadzora nad informacionim sistemom i tehnologijama koje društvo koristi;
- stručnu i tehničku pomoć, potrebna objašnjenja i druge uslove potrebne za obavljanje nadzora;

- dostavi svu traženu poslovnu dokumentaciju, podatke, informacije ili izvještaje u formi, na način i u roku koji odredi ovlašteno lice;
- omogućiti standardni interfejs za pristup sistemu za upravljanje bazama podataka kojima se koristi, u svrhu sprovođenja nadzora potpomognutog računarskim programima.

(2) Odgovorna lica društva za osiguranje dužna su da sarađuju sa ovlaštenim licem Agencije, prisustvuju sastancima i daju izjave i sve informacije bitne za obavljanje nadzora i ispunjavanje cilja nadzora.

(3) Neposredni nadzor u prostorijama društva za osiguranje ovlašteno lice Agencije obavlja tokom radnog vremena društva za osiguranje i na način koji u što manjoj mjeri ometa redovno poslovanje društva.

## **Nadzor informacionog sistema**

### **Član 280**

(1) Društvo za osiguranje koje u svom poslovanju koristi informacioni sistem dužno je da, na zahtjev ovlaštenog lica Agencije, obezbijedi uslove za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja da li su podaci korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način.

(2) Društvo za osiguranje dužno je da, na zahtjev ovlaštenog lica Agencije, dostavi dokumentaciju iz koje je moguće utvrditi potpuni opis rada informacionog sistema i komponente informacionog sistema.

(3) Dokumentacija iz stava 2 ovog člana mora da omogućiti ovlaštenom licu uvid u:

- programska rješenja;
- postupke obrade podataka korišćenjem informacione tehnologije;
- kontrole koje obezbjeđuju pravilnu obradu podataka, i
- kontrole koje obezbjeđuju čuvanje povjerljivosti, integriteta i raspoloživosti podataka.

## **Zapisnik**

### **Član 281**

(1) Nakon obavljenog neposrednog nadzora izrađuje se zapisnik o neposrednom nadzoru sa detaljnim opisom utvrđenih činjenica, koji se dostavlja društvu za osiguranje.

(2) Ako u postupku nadzora nijesu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti, ili su iste utvrđene ali su otklonjene u toku izrade zapisnika, to će se unijeti u zapisnik.

## **Prigovor na zapisnik**

### **Član 282**

(1) Na dostavljeni zapisnik društvo za osiguranje ima pravo da podnese prigovor kojim se izjašnjava ili osporava nezakonitosti ili nepravilnosti utvrđene u zapisniku u roku od 15 dana od dana prijema zapisnika.

(2) Uz prigovor iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje dužno je da dostavi odgovarajuće dokaze.

## **Postupanje po prigovoru**

### **Član 283**

(1) Ako utvrdi da su pojedini navodi iz prigovora na zapisnik osnovani i da su određene nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene, Agencija će donijeti rješenje kojim će utvrditi da su te nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene, a postupak neposredne kontrole okončan u tom dijelu.

(2) Ako Agencija utvrdi da je prigovor društva za osiguranje na zapisnik neosnovan, donijeće odgovarajuću mjeru nadzora.

### **Okončanje postupka nadzora**

#### **Član 284**

Kada su zapisnikom utvrđene nezakonitosti ili nepravilnosti u potpunosti otklonjene, Agencija će donijeti rješenje kojim će utvrditi da su nezakonitosti ili nepravilnosti iz zapisnika otklonjene, a postupak neporedne kontrole okončan.

#### **Odsjek 2.**

### **POSTUPAK POSREDNOG NADZORA**

#### **Obavljanje posrednog nadzora**

##### **Član 285**

(1) Posredni nadzor može se sprovoditi radi utvrđivanja:

- da li su propisani izvještaji i drugi podaci dostavljeni Agenciji u propisanom roku i propisanoj formi,
- da li su podaci iz izvještaja ili druge dostavljene dokumentacije istiniti, tačni i ispravni,
- da li društvo posluje u skladu sa zakonom,
- finansijske stabilnosti i položaja društva, kao i rizika kojima je društvo za osiguranje izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju.

(2) Agencija će pri provjeri i procjeni finansijske stabilnosti i finansijskog položaja i pri procjeni rizika kojima je društvo za osiguranje izloženo ili bi moglo biti izloženo uzeti u obzir vrstu, opseg i složenost rizika prisutnih u poslovanju društva za osiguranje.

#### **Zapisnik o posrednom nadzoru**

##### **Član 286**

(1) U slučaju da u postupku posrednog nadzora ovlašćeno lice Agencije utvrdi nezakonitosti i/ili nepravilnosti u poslovanju društva za osiguranje, o tome sačinjava zapisnik sa detaljnim opisom utvrđenih činjenica u postupku nadzora.

(2) Na zapisnik o posrednom nadzoru na odgovarajući način se primjenjuju odredbe čl. 281 do 284 ovog zakona.

### **ODJELJAK C**

#### **MJERE NADZORA**

##### **Odsjek 1.**

### **POSTUPAK IZRICANJA MJERA**

#### **Vrste mjera nadzora**

##### **Član 287**

(1) U vršenju nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje Agencija može izreći sljedeće mjere nadzora:

- 1) upozorenje;
- 2) mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti;
- 3) posebne mjere nadzora zbog nepostupanja u skladu sa pravilima o upravljanju društvom za osiguranje;

- 4) imenovanje povjerenika;
- 5) oduzimanje saglasnosti za sticanje odnosno povećanje kvalifikovanog učešća;
- 6) mjeru upozorenja, privremenu zabranu obavljanja funkcije ili oduzimanje saglasnosti članu organa upravljanja;
- 7) oduzimanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova ili privremena zabrana obavljanja aktuarskih poslova;
- 8) uvođenje privremene uprave nad društvom;
- 9) oduzimanje dozvole za obavljanje pojedinih ili svih poslova osiguranja;
- 10) administrativnu novčanu kaznu, koja ne može biti veća od:
  - za pravno lice, 5.000.000 eura ili 5% ukupnog godišnjeg prometa prema posljednjim dostupnim finansijskim izvještajima koje je odobrio organ upravljanja, odnosno do dvostrukog iznosa ostvarene dobiti ili izbjegnutih gubitaka ako se oni mogu odrediti;
  - za preduzetnika i fizičko lice koje je odgovorno u pravnom licu, 700.000 eura, odnosno do dvostrukog iznosa ostvarene dobiti ili izbjegnutih gubitaka, ako se oni mogu odrediti.

(2) Pri određivanju mjera nadzora, sankcija i drugih mjera propisanih ovim zakonom Agencija će uzeti u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući, ako je prikladno:

- 1) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- 2) stepen odgovornosti odgovornog fizičkog ili pravnog lica;
- 3) finansijski položaj odgovornog fizičkog ili pravnog lica, koji se iskazuje kao godišnji prihod odgovornog fizičkog lica ili kao ukupni promet odgovornog pravnog lica;
- 4) značaj ostvarene dobiti ili izbjegnutih gubitaka odgovornog fizičkog ili pravnog lica, ako mogu biti utvrđeni;
- 5) gubitke za stranke i treća lica prouzrokovane kršenjem, ako ih je moguće utvrditi;
- 6) stepen saradnje odgovornog fizičkog ili pravnog lica sa Agencijom;
- 7) mjere koje je odgovorno fizičko ili pravno lice preduzelo kako bi spriječilo ponavljanje nezakonitosti ili nepravilnosti; i
- 8) sve prethodne mjere i prekršaje odgovornog fizičkog ili pravnog lica.

(3) Agencija će objaviti na svojoj internet stranici pravosnažnu mjeru nadzora iz stava 1 tač. 2, 4, 6, 8 i 9 ovog člana, ako je mjera nadzora izrečena u vezi sa čl. 210 do 215, čl.217, čl.218 i čl. 220 do 224 ovog zakona.

(4) Agencija objavljuje i pravosnažne odluke prekršajnog suda kojima je subjekt nadzora oglašen krivim, kada je postupak vođen u vezi sa kršenjem obaveza iz stava 3 ovog člana.

(5) Po objavljivanju mjere nadzora odnosno odluke prekršajnog suda iz st. 3 i 4 ovog člana, Agencija će o tome obavijestiti EIOPA-u.

(6) Pri objavama iz st. 3 i 4 ovog člana Agencija je dužna da zaštiti sve lične podatke osim naziva i sjedišta za pravno lice, odnosno ličnog imena za fizičko lice koje je odgovorno za kršenje zakona zbog kojeg je izrečena mjera nadzora odnosno donijeta odluka prekršajnog suda.

(7) Objave iz st. 3 i 4 ovog člana Agencija će brisati po isteku tri godine od dana nastupanja pravosnažnosti mjere nadzora odnosno odluke prekršajnog suda.

(8) Izuzetno od st. 3 i 4 ovog člana, ako na osnovu procjene svake pojedinačne situacije Agencija ocijeni da objavljivanje takve mjere odnosno odluke ne bi bilo srazmjerno težini počinjenog kršenja zakona ili da bi objava tih podataka ugrozila stabilnost finansijskog tržišta ili istragu koja je u toku Agencija može odlučiti da podatak o identitetu lica kojem je izrečena mjera nadzora odnosno odluka prekršajnog

suda ne objavi, da odloži objavljivanje ili da mjeru nadzora odnosno odluku objavi u anonimiziranoj formi.

(9) Agencija će obavijestiti EIOPA-u o svim mjerama nadzora odnosno odlukama prekršajnog suda koje nijesu objavljene u skladu sa stavom 8 ovog člana, uključujući i informacije o tome da li je pokretan sudski spor i o ishodu tog spora.

(10) Agencija jednom godišnje u agregatnoj formi dostavlja EIOPA-i podatke o svim mjerama nadzora i odlukama prekršajnog suda iz st. 3 i 4 ovog člana.

### **Upozorenje**

#### **Član 288**

(1) Ako u postupku nadzora utvrdi nezakonitosti ili nepravilnosti u poslovanju društva za osiguranje, koje po značaju i obimu nemaju bitan uticaj i posljedice na poslovanje društva za osiguranje, odnosno ugovarače osiguranja i korisnike iz ugovora o osiguranju, Agencija će društvu izdati upozorenje.

(2) Upozorenje iz stava 1 ovog člana sadrži i nalog da društvo za osiguranje ispravi utvrđene nezakonitosti ili nepravilnosti i rok u kojem je dužno da izvrši nalog i o tome obavijesti Agenciju.

(3) Ako u roku iz stava 2 ovog člana društvo za osiguranje ne postupi po nalogu Agencije, Agencija će donijeti mjeru nadzora iz člana 287 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

(4) Agencija može izvršiti ponovni nadzor nad društvom za osiguranje u mjeri i obimu koji je potreban za utvrđivanje da li je društvo za osiguranje postupilo po nalogu Agencije iz stava 3 ovog člana i jesu li utvrđene nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene na odgovarajući način i u odgovarajućem obimu.

### **Mjere za otklanjanje nezakonitosti ili nepravilnosti**

#### **Član 289**

(1) Agencija će društvu za osiguranje rješenjem naložiti da ukloni nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, ako utvrdi da društvo za osiguranje krši odredbe ovog zakona ili druge propise kojih je u poslovanju dužno da se pridržava.

(2) Nezakonitosti iz stava 1 ovog člana su stanja i postupci koji nijesu u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima koji uređuju poslovanje društva za osiguranje.

(3) Nepravilnosti iz stava 1 ovog člana su stanja i postupci koji nijesu usklađeni sa poslovnim politikama i internim aktima društva za osiguranje, kao i standardima i pravilima struke ili se isti ne primjenjuju dosljedno, što dovodi do ugrožavanja poslovanja, naročito u dijelu organizacionih zahtjeva i upravljanja rizicima.

(4) Mjera iz stava 1 ovog člana može biti izrečena i licima ili organima koji upravljaju ili rukovode društvom za osiguranje.

(5) Agencija će rješenjem iz stava 1 ovog člana odrediti i rok za otklanjanje nezakonitosti ili nepravilnosti.

### **Izveštaj o otklanjanju nezakonitosti ili nepravilnosti**

#### **Član 290**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da u roku utvrđenim rješenjem iz člana 289 stav 1 ovog zakona dostavi Agenciji izvještaj o otklanjanju nezakonitosti ili nepravilnosti, uz koji se prilažu dokazi o tome da su utvrđene nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene.

(2) Ako iz izvještaja iz stava 1 ovog člana i priloženih dokaza proizilazi da su nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene, Agencija će donijeti rješenje kojim utvrđuje da su nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene.



(3) Prije donošenja rješenja iz stava 2 ovog člana Agencija može izvršiti ponovni nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje, u obimu koji je potreban za utvrđivanje da li su nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene.

(4) Ako je izvještaj o otklanjanju nezakonitosti ili nepravilnosti nepotpun, odnosno iz izvještaja i dokaza ne može se utvrditi da su nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene Agencija može naložiti društvu za osiguranje da dopuni izvještaj i odrediti rok za njegovo dostavljanje.

(5) Rješenje kojim se konstatuje da su nezakonitosti ili nepravilnosti otklonjene Agencija donosi u roku od 60 dana od dana prijema izvještaja iz st. 1 i 4 ovog člana.

(6) U slučaju da na osnovu izvještaja iz st. 1 i 4 ovog člana utvrdi da nezakonitosti ili nepravilnosti nijesu otklonjene, Agencija će preduzeti druge mjere, u skladu sa zakonom.

(7) Ako su rješenjem određene posebne mjere nadzora iz člana 287 stav 1 tačka 3 ovog zakona, odredbe ovog člana koje se odnose na otklanjanje nezakonitosti ili nepravilnosti i na izvještaj o otklanjanju nezakonitosti ili nepravilnosti primjenjuju se na i sprovođenje dodatnih mjera i obavješćavanje o sprovođenju tih mjera.

(8) Odredbe ovog člana koje se odnose na izvještaj o otklanjanju nezakonitosti ili nepravilnosti shodno se primjenjuju i kada je društvu izrečeno upozorenje iz člana 288 ovog zakona.

### **Posebne mjere nadzora zbog nepostupanja u skladu sa pravilima o upravljanju društvom za osiguranje**

#### **Član 291**

(1) Ako Agencija prilikom obavljanja nadzora utvrdi da društvo za osiguranje teže krši pravila o upravljanju, može rješenjem izreći i posebne nadzorne mjere.

(2) Smatra se da društvo za osiguranje teže krši pravila o upravljanju ako:

1) nije obračunalo zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital ili ne dostiže visinu prihvatljivih sopstvenih sredstava za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala ili nije usklađeno sa minimalnim zahtijevanim kapitalom iz ovog zakona ili ako nije izvršilo mjere iz člana 372 ovog zakona;

2) nije organizovalo poslovanje, odnosno ne vodi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i druge administrativne i poslovne evidencije na način da je moguće u bilo kojem trenutku provjeriti posluje li u skladu s pravilima o upravljanju rizicima;

3) ne donese mjere i ne odredi pravila odgovarajućeg vrjednovanja bilansnih i vanbilansnih pozicija za potrebe finansijskog izvještavanja i za potrebe solventnosti, odnosno ako te pozicije ne vrednuje u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima;

4) obavlja poslove koje prema ovom zakonu ne smije obavljati;

5) ako društvo za osiguranje nije uspostavilo, ne sprovodi ili redovno ne održava sistem upravljanja propisan ovim zakonom;

6) ako društvo za osiguranje nije uspostavilo sisteme i strukture za pružanje informacija u nadzorne svrhe i pisana pravila iz čl. 243 i 246 ovog zakona;

7) ako društvo za osiguranje ne postupi u skladu sa zahtjevima ovog zakona i propisima koji se odnose na sistem upravljanja rizicima;

8) ako društvo za osiguranje ne sprovodi sopstvenu procjenu rizika i solventnosti propisanu ovim zakonom;

9) isplaćuje dobit akcionarima koja nije u skladu sa članom 192 ovog zakona;

10) učestalo krši obavezu izvještavanja utvrđenu zakonom;

11) zaključuje prividne ugovore u namjeri netačnog iskazivanja finansijskog stanja društva za osiguranje;

12) obavlja druge poslove koji mogu ugroziti njegovu likvidnost, odnosno solventnost.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana Agencija može:

1) naložiti društvu za osiguranje da donese plan mjera radi obezbjeđenja potrebnog nivoa prihvatljivih sopstvenih sredstava za pokriće zahtjevanog solventnog kapitala ili smanjenja rizičnog profila društva za osiguranje kako bi se obezbijedila usklađenost sa zahtijevanim solventnim kapitalom, odnosno radi obezbjeđenja prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava najmanje na nivo minimalnog zahtijevanog kapitala ili smanjenja rizičnog profila društva za osiguranje kako bi se obezbijedila usklađenost sa minimalnim zahtijevanim kapitalom;

2) naložiti upravnom i nadzornom odboru odnosno odboru direktora društva za osiguranje sazivanje sjednice skupštine akcionara društva za osiguranje i predlaganje odgovarajućih odluka;

3) zabraniti društvu za osiguranje zaključivanje novih ugovora o osiguranju u pojedinim ili svim vrstama osiguranja;

4) zabraniti društvu za osiguranje isplatu akontacije dobiti ili dividende ili vršenje određenih vrsta isplata određenim licima pri čemu će Agencija uzeti u obzir svu zadržanu dobit, kao i dobit ili dividendu koja nije isplaćena do dana donošenja te mjere;

5) zabraniti društvu za osiguranje zaključivanje poslova sa pojedinim akcionarima, članovima organa upravljanja i rukovođenja, licima koja su blisko povezana sa društvom za osiguranje ili drugim licima;

6) naložiti društvu za osiguranje da donese ili sprovede mjere radi:

- poboljšanja sistema upravljanja propisanog ovim zakonom,
- promjene područja poslovanja društva za osiguranje,
- ograničavanja davanja zajmova,
- poboljšanja postupka naplate dospjelih potraživanja društva za osiguranje,
- ispravnog vrjednovanja bilansnih i vanbilansnih pozicija,
- poboljšanja informacionog sistema,
- poboljšanja sistema internih kontrola i interne revizije,
- druge mjere neophodne za realizaciju pravila o ograničavanju rizika;

7) zabraniti, odnosno ograničiti društvu za osiguranje slobodno raspolaganje imovinom, koju će Agencija odrediti rješenjem;

8) naložiti društvu za osiguranje da razriješi nosioca ključne funkcije i imenuje novog;

9) naložiti društvu za osiguranje uvođenje kapitalnog dodatka iz člana 292 ovog zakona;

10) naložiti društvu za osiguranje povećanje tehničkih rezervi kako bi odgovarale nivou koji je određen u skladu sa čl. 122 do 138 ovog zakona;

11) naložiti raskid ugovora o osiguranju, ugovora o brokerskim poslovima, odnosno poslovima zastupanja u osiguranju, ako bi njihova primjena nanijela štetu društvu;

12) ograničiti obim pokrića u važećim ugovorima o osiguranju;

13) naložiti društvu za osiguranje druge mjere.

(4) Mjera iz stava 3 tačka 12 ovog člana može se izreći ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) ugovoreni obim osiguravajućeg pokrića zasnovan je na opštim uslovima osiguranja ili uobičajeno korišćenim rasponima premija;

2) ugovoreni obim pokrića značajno odstupa od uobičajenih tržišnih uslova;

3) premije nijesu dovoljne da dugoročno obezbijede izvršenje obaveza iz zaključenih ugovora o osiguranju;

4) ako opšti uslovi osiguranja i uobičajeno korišćeni rasponi premija za nove ugovore o osiguranju sadrže ista ograničenja za iste premije.

(5) Mjere iz stava 3 tačka 7 ovog člana Agencija će izreći posebno ako:

1) društvo za osiguranje nije usklađeno sa čl. 123 do 138 ovog zakona;

2) društvo za osiguranje nije usklađeno sa minimalnim zahtijevanim kapitalom propisanim ovim zakonom;

3) smatra da će se finansijsko stanje društva za osiguranje dodatno pogoršati uprkos preduzetim mjerama iz člana 189 stav 4 ovog zakona;

4) dozvola za obavljanje poslova osiguranja izdata društvu za osiguranje bude oduzeta ili prestane da važi.

(6) O mjeri iz stava 3 tačka 7 ovog člana i posljedicama te mjere Agencija obavještava nadležne nadzorne organe država članica u kojima društvo za osiguranje, kojem je izrečena ta mjera, ima podružnicu.

(7) Agencija može rješenjem naložiti nadzornom odboru odnosno odboru direktora društva za osiguranje da razriješi dužnosti člana upravnog odbora odnosno izvršnog direktora i da imenuje novog, ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

1) društvo za osiguranje ne postupa djelimično ili u cjelosti u skladu sa rješenjem o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti;

2) član upravnog odbora odnosno izvršni direktor društva za osiguranje ne sprovede posebne mjere iz stava 3 ovog člana;

3) društvo za osiguranje učestalo krši obavezu blagovremenog i tačnog izvještavanja, odnosno obavještavanja Agencije ili na drugi način ometa Agenciju u obavljanju nadzora.

### **Kapitalni dodatak**

#### **Član 292**

(1) Agencija može, u izuzetnim okolnostima, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35, rješenjem naložiti društvu za osiguranje uvođenje kapitalnog dodatka, kada:

1) profil rizičnosti društva za osiguranje značajno odstupa od pretpostavki iz ovog zakona, na osnovu kojih je izvršen obračun zahtijevanog solventnog kapitala standardnom formulom i kada je:

- zahtjev za upotrebu internog modela iz člana 170 ovog zakona neprimjeren ili je bio neefektivan, ili

- djelimični ili potpuni interni model u razvoju u skladu sa članom 170 ovog zakona;

2) profil rizičnosti društva za osiguranje značajno odstupa od pretpostavki iz ovog zakona na osnovu kojih je obračunat zahtijevani solventni kapital upotrebom potpunog ili djelimičnog internog modela, iz razloga što neki mjerljivi rizici nijesu dovoljno obuhvaćeni modelom, a prilagođavanje modela u cilju boljeg odražavanja datog profila rizičnosti nije izvršeno u odgovarajućem vremenskom periodu;

3) sistem upravljanja društva za osiguranje značajno odstupa od standarda iz ovog zakona i ta odstupanja sprječavaju da se rizici kojima je društvo za osiguranje izloženo ili kojima bi moglo biti izloženo primjereno utvrde, mjere, prate, da se njima upravlja i o njima izvještava i nije vjerovatno da bi primjena drugih mjera mogla sama po sebi dovoljno da poboljša nedostatke u odgovarajućem vremenskom periodu;

4) društvo za osiguranje primjenjuje prilagođavanje za uravnoteženje iz člana 128 ovog zakona, prilagođavanje za volatilnost iz člana 130 ovog zakona ili prelazne mjere iz čl. 468 i 469 ovog zakona, pri čemu profil rizičnosti tog društva za osiguranje značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasnivaju navedena prilagođavanja i prelazne mjere.

(2) U slučajevima iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana kapitalni dodatak obračunava se u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 na način da se obezbijedi usklađenost društva za osiguranje sa članom 149 st. 3 i 4 ovog zakona.

(3) U slučaju iz stava 1 tačka 3 ovog člana, iznos kapitalnog dodatka će biti srazmjeran značajnim rizicima koji proizlaze iz nedostataka koji su doveli do odluke Agencije da odredi taj dodatak.

(4) U slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana, iznos kapitalnog dodatka će biti srazmjeran značajnim rizicima koji proizlaze iz odstupanja i koji su doveli do odluke Agencije da odredi taj dodatak.

(5) Agencija će preduzeti odgovarajuće mjere kako bi društvo za osiguranje otklonilo nedostatke koji su doveli do uvođenja kapitalnog dodatka.

(6) Agencija preispituje kapitalni dodatak iz stava 1 ovog člana najmanje jedanput godišnje, i donosi rješenje o njegovom ukidanju kad utvrdi da je društvo za osiguranje otklonilo nedostatke koji su doveli do njegovog uvođenja.

(7) Zbir iznosa kapitalnog dodatka iz stava 1 ovog člana i zahtijevanog solventnog kapitala obračunatog standardnom formulom ili upotrebom internog modela od strane društva za osiguranje predstavlja adekvatni iznos zahtijevanog solventnog kapitala društva za osiguranje.

(8) Izuzetno od stava 7 ovog člana, zahtijevani solventni kapital ne uključuje kapitalni dodatak uveden u skladu sa stavom 1 tačka 3 ovog člana za potrebe obračuna margine rizika iz člana 126 st. 2 i 3 ovog zakona.

## **Posebne mjere za kršenje odredbi u vezi sa distribucijom osiguranja**

### **Član 293**

(1) Agencija uspostavlja sistem koji omogućava naročito zaposlenima distributera osiguranja jednostavan način dostavljanja prijava o mogućem nepostupanju u skladu sa čl. 210 do 224 i čl. 395 do 430 ovog zakona.

(2) Agencija će internim procedurama urediti prijem i obradu prijava iz stava 1 ovog člana i izvještavanje o mjerama preduzetim u vezi sa primljenim prijavama, na način da identitet podnosioca prijave u postupku po prijavi ne bude otkriven.

(3) Agencija će obezbijediti zaštitu ličnih podataka i povjerljivost podataka o licima koja podnesu prijavu i licima koja su prijavljena kao odgovorna za kršenje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka i ovim zakonom.

(4) Podaci o podnosiocu prijave ne mogu se objavljivati bez pristanka tog lica, osim ako je shodno zakonu objelodanjivanje identiteta tog lica neophodno za sprovođenje upravnog ili drugog sudskog postupka.

(5) Ako se uprkos mjerama iz st. 2 i 3 ovog člana otkrije identitet podnosioca prijave, distributer je dužan da obezbijedi odgovarajuće uslove za sprječavanje neprimjerenog postupanja prema podnosiocu prijave ili radi otklanjanja posljedica takvog postupanja.

## **Odsjek 2.**

### **POVJERENIK**

#### **Imenovanje povjerenika**

### **Član 294**

(1) Kada ocijeni da je potrebna detaljnija procjena i praćenje finansijskog stanja i uslova poslovanja društva za osiguranje, Agencija može imenovati povjerenika u društvu za osiguranje.

(2) Rješenjem o imenovanju povjerenika Agencija može imenovati jednog ili više pomoćnika povjerenika, od kojih će jednog imenovati za zamjenika povjerenika.

(3) Za povjerenika se može imenovati lice zaposleno u Agenciji ili drugo lice.

(4) Povjerenik i pomoćnici povjerenika imaju pravo na naknadu za svoj rad koju isplaćuje Agencija.

(5) Agencija će u rješenju o imenovanju povjerenika odrediti i sadržaj i rokove za dostavljanje izvještaja, koje je povjerenik dužan da sačinjava.

(6) Rješenjem o imenovanju povjerenika i njegovih pomoćnika određuje se njihov mandat, koji ne može biti duži od godinu dana.

(7) Agencija može opozvati povjerenika odnosno njegovog pomoćnika i imenovati drugog povjerenika ili pomoćnika povjerenika.

### **Ovlašćenja povjerenika**

#### **Član 295**

(1) Društvo za osiguranje dužno je da poziva povjerenika na sjednice organa upravljanja i rukovođenja i sastanke tijela koje ti organi obrazuju i povjereniku blagovremeno dostavi svu dokumentaciju potrebnu za praćenje sjednica odnosno sastanaka.

(2) Povjerenik ima pravo da prisustvuje tim sjednicama odnosno sastancima i učestvuje u njihovom radu, ali nema pravo glasa.

(3) Povjerenik ima pravo da saziva sjednice organa upravljanja i rukovođenja društva za osiguranje, predlaže dnevni red i predloge odluka, a članovi tih organa dužni su da se odazovu.

(4) Povjerenik, odnosno pomoćnik povjerenika za svoj rad odgovara Agenciji i ne može prenijeti svoja ovlašćenja na druga lica.

(5) Društvo za osiguranje dužno je da povjereniku i njegovim pomoćnicima stavi na raspolaganje svu potrebnu dokumentaciju i omogući im uvid u poslovne knjige.

(6) Povjerenik je dužan da postupa u skladu sa čl. 230 do 232 ovog zakona kojima se uređuje čuvanje poslovne tajne.

### **Izvještaj povjerenika o finansijskom stanju društva za osiguranje**

#### **Član 296**

(1) Povjerenik je dužan da, u roku od mjesec dana od dana imenovanja, sačini izvještaj o finansijskom stanju i uslovima poslovanja društva za osiguranje sa procenom njegove finansijske stabilnosti i mogućnostima za dalje poslovanje društva za osiguranje i dostavi ga Agenciji.

(2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana Agencija će dostaviti društvu za osiguranje na izjašnjenje.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da se na izvještaj iz stava 1 ovog člana izjasni u roku od pet dana od prijema izvještaja.

### **Obaveze povjerenika u vezi sa dodatnim izvještavanjem**

#### **Član 297**

Povjerenik je dužan da bez odlaganja pisano obavijesti Agenciju o okolnostima koje, po njegovoj ocjeni mogu uticati na neizvršavanje mjera nadzora ili pogoršanje finansijskog stanja društva za osiguranje.

### **Postupanje Agencije na osnovu izvještaja povjerenika o finansijskom stanju društva za osiguranje**

#### **Član 298**

Na osnovu izvještaja povjerenika o finansijskom stanju, Agencija može društvu za osiguranje naložiti mjeru iz ovog zakona ili imenovati privremenu upravu društva za osiguranje.

### **Prestanak ovlašćenja povjerenika**

#### **Član 299**

- (1) Ovlašćenja povjerenika i njegovog pomoćnika prestaju:
- 1) danom isteka perioda iz rješenja o imenovanju povjerenika;
  - 2) danom opoziva imenovanja povjerenika ili njegovog pomoćnika;
  - 3) danom imenovanja privremene uprave.

### **Odsjek 3.**

### **PRIVREMENA UPRAVA**

#### **Uvođenje privremene uprave**

##### **Član 300**

(1) Agencija može rješenjem uvesti privremenu upravu nad društvom za osiguranje, ako:

- 1) ocijeni da je ugrožena likvidnost ili solventnost društva za osiguranje ili da bi dalje poslovanje društva za osiguranje moglo ugroziti njegovu likvidnost ili solventnost;
- 2) društvo za osiguranje ne ispunjava uslove iz ovog zakona propisane za redovno funkcionisanje organa upravljanja i rukovođenja društva;
- 3) društvo za osiguranje onemogućava obavljanje nadzora ili ne izvršava izrečene mjere nadzora.

(2) Privremena uprava vodi poslove društva za osiguranje.

(3) Agencija može da privremenoj upravi pisano izdaje naloge i uputstva u vezi sa obavljanjem poslova iz stava 2 ovog člana.

(4) Privremena uprava dužna je da postupa po nalogima i uputstvima Agencije i redovno o tome izvještava Agenciju.

(5) Privremena uprava nad društvom za osiguranje ne može trajati duže od jedne godine.

#### **Uslovi za imenovanje privremenog upravnika društva za osiguranje**

##### **Član 301**

(1) Rješenjem iz člana 300 stav 1 ovog zakona Agencija će imenovati jednog ili više upravnika koji preuzimaju ovlašćenja upravnog odbora odnosno izvršnih direktora društva za osiguranje.

(2) Prava i obaveze upravnika počinju danom prijema rješenja o imenovanju privremene uprave u društvu za osiguranje.

(3) Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana članovi dotadašnjih organa upravljanja i rukovođenja i društva za osiguranje mogu podnijeti tužbu upravnom sudu u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

(4) Rješenje iz stava 1 ovog člana Agencija će dostaviti nadležnom organu radi upisa u registar.

#### **Upravnici i pomoćnici upravnika**

##### **Član 302**

- (1) Upravnik je dužan da ispunjava uslove iz čl. 78 i 79 ovog zakona.

(2) Agencija može u rješenju o imenovanju privremene uprave imenovati i pomoćnike upravnika, radi obavljanja pomoćnih, administrativnih i tehničkih poslova po nalogu upravnika.

(3) Agencija će rješenjem odlučiti o naknadi i troškovima na koje imaju pravo upravnici i pomoćnici upravnika, koje snosi društvo za osiguranje kojem je uvedena privremena uprava.

(4) Upravnik je ovlašten da sprovodi mjere u Crnoj Gori i svim državama članicama u kojima društvo za osiguranje ima podružnice, u skladu sa ovim zakonom.

(5) Upravnik ne može da samostalno donosi odluke u vezi sa sudskim i drugim sporovima i dužan je da pri izvršavanju ovlašćenja u skladu sa stavom 4 ovog člana, poštuje propise država članica u kojima namjerava da djeluje, a posebno u slučaju unovčavanja imovine ili pri obavlještavanju zaposlenih.

### **Pravne posljedice imenovanja privremene uprave**

#### **Član 303**

(1) Danom prijema rješenja o imenovanju privremene uprave u društvu za osiguranje ističe mandat članovima organa upravljanja i rukovođenja društva za osiguranje i prestaju da važe sva ovlašćenja za zastupanje i predstavljanje društva za osiguranje.

(2) Privremena uprava izvršava obaveze članova upravnog odbora odnosno izvršnih direktora društva za osiguranje i postupa po nalogima i uputstvima Agencije.

(3) Za vrijeme trajanja privremene uprave nadležnosti nadzornog odbora odnosno odbora direktora društva za osiguranje preuzima Agencija.

(4) Imenovanjem privremene uprave zbog razloga iz člana 300 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakona prestaje pravo na isplatu otpremnine i varijabilnog dijela prihoda dotadašnjim članovima upravnog odbora, odnosno izvršnim direktorima iz stava 1 ovog člana, bez obzira da li ta prava proizilaze iz ugovora zaključenog sa društvom za osiguranje ili iz drugog akta tog društva.

(5) Agencija može da privremenoj upravi daje obavezujuće naloge i uputstva za reorganizaciju i vođenje poslova društva za osiguranje.

(6) Privremena uprava i pomoćnici upravnika odgovorni su za štetu koju prouzrokuju namjerno ili iz krajnje nepažnje pri obavljanju dužnosti iz ovog zakona.

### **Prestanak funkcije upravnika i pomoćnika upravnika**

#### **Član 304**

(1) Agencija može opozvati imenovanog upravnika ili pomoćnika upravnika ako ne obavlja svoju dužnost ili je ne obavlja na zadovoljavajući način ili iz drugih opravdanih razloga.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana Agencija će imenovati novog upravnika ili pomoćnika upravnika, sa mandatom do isteka započetog mandata razriješenog upravnika, odnosno pomoćnika upravnika.

(3) Mandat privremene uprave prestaje:

1) istekom roka na koji je uvedena privremena uprava,

2) danom imenovanja članova upravnog odbora odnosno izvršnih direktora, odnosno zamjenika tih lica imenovanih u skladu sa članom 309 ovog zakona,

3) danom donošenja rješenja o sticanju uslova za otvaranje postupka sudske likvidacije nad društvom za osiguranje,

4) danom donošenja rješenja o sticanju uslova za otvaranje postupka stečaja nad društvom za osiguranje.

## **Dužnost saradnje sa privremenom upravom**

### **Član 305**

(1) Lica koja su obavljala funkciju člana upravnog odbora odnosno izvršnih direktora društva za osiguranje i lica sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima dužna su privremenoj upravi i pomoćniku upravnika bez odlaganja omogućiti pristup cjelokupnoj dokumentaciji društva za osiguranje i sačiniti izvještaj o primopredaji poslova.

(2) Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da na zahtjev upravnika daju objašnjenja i izvještaje o poslovanju društva za osiguranje.

(3) Upravnik je ovlašten da lice koje ga ometa u radu udalji ili da, u slučaju potrebe, za to zahtijeva pomoć organa nadležnog za unutrašnje poslove.

## **Obaveze privremene uprave**

### **Član 306**

(1) Privremena uprava dužna je da nakon imenovanja, najmanje svaka tri mjeseca, sačinjava i dostavlja Agenciji izvještaj o finansijskom stanju i uslovima poslovanja društva za osiguranje sa procjenom njegove finansijske stabilnosti i mogućnostima za nastavak poslovanja.

(2) Privremena uprava dužna je da konačni izvještaj o finansijskom stanju i poslovanju društva za osiguranje sa ocjenom stabilnosti i mogućnosti za nastavak poslovanja društva preda Agenciji u roku od devet mjeseci od dana njenog imenovanja.

(3) Konačni izvještaj iz stava 2 ovog člana obuhvata:

1) ocjenu i posljedice preuzimanja gubitaka društva za osiguranje od strane akcionara društva za osiguranje;

2) mogućnosti alokacije i disperzije ostalih gubitaka društva za osiguranje;

3) nepredviđene rashode koji mogu uticati na obaveze društva za osiguranje;

4) ocjenu mogućih mjera za otklanjanje finansijskih poteškoća društva za osiguranje, uključujući prenos ugovora o osiguranju sa procjenom troškova sprovođenja tih mjera;

5) procjenu uslova za otvaranje postupka likvidacije, odnosno stečaja društva za osiguranje.

(4) Privremena uprava dužna je da, na zahtjev Agencije, dostavi dodatne izvještaje i informacije o svim pitanjima važnim za sprovođenje nadzora i procjenu finansijskog stanja i mogućnost nastavka poslovanja društva za osiguranje.

(5) Privremena uprava dužna je da, bez odlaganja, obavijesti Agenciju o okolnostima koje mogu uticati na pogoršanje finansijskog stanja društva za osiguranje.

(6) Agencija može naložiti privremenoj upravi da sazove skupštinu akcionara društva za osiguranje sa utvrđenim dnevnim redom i predlogom odluka.

(7) Privremena uprava je dužna da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema naloga Agencije iz stava 6 ovog člana sazove skupštinu akcionara, koja se ne može održati prije isteka mjesec dana od dana sazivanja.

## **Povećanje osnovnog kapitala radi obezbjeđenja finansijske stabilnosti društva za osiguranje**

### **Član 307**

(1) Ako Agencija na osnovu izvještaja privremene uprave procijeni da je, radi obezbjeđenja usklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom društva za osiguranje ili otklanjanja uzroka te neusklađenosti, potrebno povećati osnovni kapital društva za osiguranje, naložiće privremenoj upravi da sazove skupštinu akcionara društva za osiguranje i predloži usvajanje odluke o povećanju osnovnog kapitala.



(2) Privremena uprava dužna je da objavi saziv skupštine akcionara radi odlučivanja o povećanju osnovnog kapitala iz stava 1 ovog člana najkasnije u roku od osam dana nakon prijema naloga Agencije iz stava 1 ovog člana.

(3) U pozivu iz stava 1 ovog člana akcionari moraju biti upozoreni na pravne posljedice nedonošenja odluke o povećanju osnovnog kapitala.

(4) Ako na skupštini akcionara sazvanoj u skladu sa ovim članom ne bude usvojena odluka o povećanju osnovnog kapitala iz stava 1 ovog člana, privremena uprava će sazvati novu skupštinu akcionara, koja će se održati u roku od 10 dana od dana objavljivanja saziva, radi usvajanja odluke o dokapitalizaciji putem javnog poziva za uplaćivanje akcija.

### **Ocjena rezultata privremene uprave**

#### **Član 308**

(1) Ako Agencija procijeni da se za vrijeme trajanja privremene uprave finansijsko stanje društva za osiguranje poboljšalo i da društvo za osiguranje dostiže nivo zahtijevanog solventnog kapitala, odnosno da društvo može da izvršava dospjele obaveze, rješenjem će naložiti privremenoj upravi da, u roku od osam dana od prijema rješenja, sazove skupštinu akcionara društva za osiguranje, radi imenovanja članova nadzornog odbora odnosno odbora direktora, koja se mora održati najkasnije u roku od dva mjeseca od dana prijema tog rješenja.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, imenovanjem članova novog nadzornog odbora odnosno odbora direktora prestaju ovlašćenja Agencije iz člana 303 stav 3 ovog zakona.

(3) Nadzorni odbor odnosno odbor direktora će u skladu sa ovim zakonom sprovesti postupak imenovanja članova upravnog odbora odnosno izvršnih direktora.

(4) Danom imenovanja članova upravnog odbora odnosno izvršnih direktora prestaje mandat privremenoj upravi.

(5) Kada procijeni da se za vrijeme trajanja privremene uprave finansijsko stanje društva za osiguranje nije poboljšalo i da društvo za osiguranje nije dostiglo nivo zahtijevanog solventnog kapitala, odnosno da ne može izvršavati dospjele obaveze, Agencija može donijeti rješenje o produženju rada privremene uprave na još najduže šest mjeseci ako ne postoje uslovi za podnošenje predloga za otvaranje stečaja nad društvom za osiguranje a Agencija procijeni da će društvo za osiguranje u sljedećih šest mjeseci dostići nivo zahtijevanog solventnog kapitala.

(6) Kada Agencija ocijeni da se za vrijeme trajanja mandata privremene uprave stanje u društvu za osiguranje nije izmijenilo odnosno da društvo za osiguranje nije dostiglo nivo zahtijevanog solventnog kapitala odnosno da društvo ne može da ispunjava svoje dospjele obaveze, donijeće:

- rješenje o ispunjenosti uslova za otvaranje postupka prinudne likvidacije, ili
- rješenje o ispunjenosti uslova za otvaranje postupka stečaja, ako su za to ispunjeni uslovi propisani posebnim zakonom.

### **Imenovanje zamjenika**

#### **Član 309**

(1) U slučaju iz člana 308 stav 3 ovog zakona, nadzorni odbor odnosno odbor direktora dužan je da do imenovanja novih članova upravnog odbora odnosno izvršnih direktora, iz svojih redova imenuje dva zamjenika za ta lica u roku od dva radna dana od dana svog imenovanja i o tome bez odlaganja obavijesti Agenciju.

(2) Zamjenici iz stava 1 ovog člana vrše prava i dužnosti upravnog odbora odnosno izvršnih direktora do imenovanja novih članova, a najduže do isteka tri mjeseca od dana kada su imenovani.

(3) Ako nadzorni odbor odnosno odbor direktora društva ima tri člana, skupština mora u novi nadzorni odbor imenovati pet članova, od kojih dva sa mandatom do imenovanja novih članova upravnog odbora odnosno izvršnih direktora.

### **Obavještenje nadzornim organima drugih država članica**

#### **Član 310**

Agencija će bez odlaganja obavijestiti nadležne nadzorne organe svih država članica o uvođenju privremene uprave iz člana 300 ovog zakona i o mogućim efektima te mjere, ako je moguće i prije donošenja takve mjere.

### **Objavljivanje rješenja o uvođenju privremene uprave**

#### **Član 311**

(1) Agencija je dužna da dispozitiv rješenja o uvođenju privremene uprave u društvu za osiguranje objavi na svojoj internet stranici, u „Službenom listu Crne Gore“ i u „Službenom listu Evropske unije“, na crnogorskom jeziku i na jednom od službenih jezika drugih država članica.

(2) Mjera uvođenja privremene uprave ima pravno dejstvo na povjerioce društva bez ograničenja, osim ako u rješenju Agencije nije odlučeno drukčije.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na mjeru privremene uprave koja isključivo utiče na prava akcionara ili zaposlenih u društvu za osiguranje.

### **Odsjek 4.**

## **ODUZIMANJE DOZVOLE**

### **Oduzimanje dozvole za rad društvu za osiguranje**

#### **Član 312**

(1) Agencija može oduzeti dozvolu za rad društvu za osiguranje ako društvo za osiguranje:

1) ne otpočne sa poslovanjem u roku od godinu dana od dana dobijanja dozvole za rad;

2) prestane da obavlja djelatnost duže od šest mjeseci;

3) prestane da ispunjava uslove za dobijanje dozvole za rad;

4) nije usklađeno sa minimalnim zahtijevanim kapitalom iz člana 189 stav 2 ovog zakona, a dostavljeni finansijski plan je neodgovarajući ili ako se društvo za osiguranje ne uskladi sa odobrenim finansijskim planom u roku od tri mjeseca od dana kad je utvrđeno postojanje neusklađenosti s minimalnim zahtijevanim kapitalom;

5) obavlja poslove osiguranja za koje nema dozvolu Agencije;

6) nije u ostavljenom roku postupilo prema mjerama iz člana 289 ovog zakona;

7) u velikoj mjeri ne ispunjava svoje zakonom propisane obaveze.

(2) Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

(3) U slučaju oduzimanja dozvole za rad, Agencija o tome obavještava nadzorne organe drugih država članica, u cilju preduzimanja odgovarajućih mjera koje bi spriječile društvo za osiguranje da započne nove poslove na teritoriji tih država.

(4) Agencija, u saradnji sa nadzornim organima drugih država članica, preduzima sve potrebne mjere kako bi zaštitila interese osiguranika, uključujući i mjere ograničavanja slobodnog raspolaganja imovinom društva za osiguranje.

## **Uslovno oduzimanje dozvole**

### **Član 313**

(1) Agencija može rješenjem o oduzimanju dozvole odrediti da se dozvola neće oduzeti ako društvo za osiguranje, u roku koji ne može biti kraći od šest mjeseci ni duži od godinu dana, ne izvrši novi prekršaj koji može biti razlog za oduzimanje dozvole.

(2) Rješenjem iz stava 1 ovog člana Agencija može odrediti da će oduzimanje dozvole biti izvršeno i ako društvo za osiguranje u određenom roku ne otkloni nezakovitosti ili nepravilnosti zbog kojih je izrečena mjera uslovnog oduzimanja dozvole, odnosno ne sprovede dodatne naložene mjere u okviru roka iz stava 1 ovog člana.

(3) Agencija će oduzeti dozvolu ako društvo za osiguranje u roku iz stava 1 ovog člana počinu nove nezakovitosti ili nepravilnosti koje mogu biti razlog za oduzimanje dozvole.

## **Shodna primjena**

### **Član 314**

Odredbe o nadzoru nad društvom za osiguranje shodno se primjenjuju na druge subjekte nadzora, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

## **Odsjek 5.**

## **LIKVIDACIJA**

### **Pokretanje postupka likvidacije odlukom društva za osiguranje**

#### **Član 315**

(1) Skupština akcionara društva za osiguranje može donijeti odluku o prestanku društva za osiguranje, uključujući njegove podružnice u drugim državama članicama i likvidaciji društva za osiguranje.

(2) Upravni odbor i nadzorni odbor odnosno odbor direktora društva za osiguranje dužni su da o odluci iz stava 1 pisanim putem obavijeste Agenciju, najmanje mjesec dana prije njenog donošenja.

(3) Upravni odbor odnosno odbor direktora, odnosno likvidatori društva za osiguranje dužni su da obavijeste Agenciju o usvojenoj odluci iz stava 1 ovog člana, prvog radnog dana nakon njenog usvajanja.

(4) Agencija će o donošenju odluke iz stava 1 ovog člana obavijestiti nadzorna tijela svih drugih država članica, kao i trećih država, ako je odluku iz stava 1 ovog člana donijelo društvo za osiguranje koje ima podružnice u tim trećim državama, kao i o mogućim efektima takvog postupka.

(5) Obavještenje iz stava 4 ovog člana mora da sadrži pravne posljedice i stvarne efekte usvojene odluke.

## **Likvidatori**

### **Član 316**

(1) Društvo za osiguranje mora imati najmanje dva likvidatora koji ga zajedno zastupaju.

(2) Za likvidatora društva za osiguranje može biti imenovano fizičko lice koje ispunjava uslove za imenovanje člana upravnog odbora društva za osiguranje iz člana 78 ovog zakona.

(3) Likvidatori društva za osiguranje dužni su okončati poslove koji su u toku, naplatiti potraživanja, unovčiti imovinu društva za osiguranje i izmiriti obaveze društva za osiguranje.

(4) Likvidatori mogu ulaziti u nove poslove, u mjeri u kojoj to zahtijeva sprovođenje postupka likvidacije, osim onih koji su neophodni radi unovčenja likvidacione mase.

(5) Likvidatori su dužni, na zahtjev Agencije, da dostave izvještaj o toku postupka likvidacije.

(6) Likvidatori svoje imenovanje dokazuju ovjerenom kopijom odluke kojom su imenovani ili bilo kojom drugom potvrdom koju je izdao nadležni organ u Crnoj Gori.

(7) Likvidatori na području svih država članica imaju sva ovlašćenja koja im pripadaju na području Crne Gore, a pri izvršavanju svojih ovlašćenja u skladu sa propisima Crne Gore, dužni su da poštuju propise država članica u kojima djeluju, naročito u vezi sa načinom unovčenja imovine i obavještavanja zaposlenih, pri čemu ta ovlašćenja ne uključuju primjenu prinudnih sredstava ni ovlašćenje da odlučuju u sudskim i drugim sporovima.

(8) Ako likvidatori utvrde postojanje stečajnog razloga, dužni su da bez odlaganja nadležnom sudu podnesu predlog za otvaranje stečajnog postupka nad društvom za osiguranje i da o tome odmah pisanim putem obavijeste Agenciju.

(9) Društvo za osiguranje će bez odlaganja dostaviti odluku o imenovanju likvidatora nadležnom sudu, radi upisa likvidatora društva za osiguranje u sudski registar.

### **Primjena drugih propisa**

#### **Član 317**

Na postupak i posljedice likvidacije društva za osiguranje primjenjuju se odredbe ovoga zakona i odredbe zakona kojim se uređuje registracija privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

### **Poslovanje društva za osiguranje u likvidaciji**

#### **Član 318**

Nakon pokretanja postupka likvidacije društvo za osiguranje može obavljati samo poslove osiguranja potrebne i primjerene za završetak postupka likvidacije i poslove iz člana 316 stav 4 ovog zakona.

### **Objava odluke**

#### **Član 319**

(1) Odluku o pokretanju postupka likvidacije društvo za osiguranje objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“ i „Službenom listu Evropske unije“ na crnogorskom jeziku ili na jednom od službenih jezika drugih država članica.

(2) Izvod odluke o pokretanju postupka likvidacije društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja u trećoj državi preko podružnice objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“ i službenom listu treće države u kojoj ima podružnicu.

(3) U objavi iz st. 1 i 2 ovog člana navodi se nadležni nadzorni organ, propisi koji se primjenjuju i likvidatori koji su imenovani.

### **Obavješćavanje poznatih povjerenika o početku postupka likvidacije i prijava potraživanja**

#### **Član 320**

(1) Likvidator je dužan da, u skladu sa zakonom, obavijesti i sve poznate povjerioce društva za osiguranje, odnosno filijale stranog društva o otvaranju postupka likvidacije.

(2) Obrazac obavještenja o otvaranju postupka likvidacije iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- naziv „Poziv za prijavu potraživanja i rokovi koje je potrebno ispoštovati“ ;
- podatke o licima koja će voditi postupak likvidacije i licu kome se prijavljuju potraživanja;
- rok za prijavljivanje potraživanja i pravne posljedice propuštanja tog roka;
- prava i obaveze povjerilaca u postupku likvidacije, a naročito u pogledu prioriteta u naplati potraživanja odnosno stvarnih prava i prijavljivanja takvih potraživanja;
- dejstvo otvaranja postupka likvidacije na ugovore o osiguranju, a naročito na datum prestanka važenja ugovora i posljedicama na prava i obaveze osiguranika odnosno osiguravača.

(3) Obrazac obavještenja iz stava 2 ovog člana sadrži i naziv naveden na svim službenim jezicima EU.

(4) Likvidator će obavještenje iz stava 2 ovog člana dostaviti povjericima sa prebivalištem, odnosno sjedištem u državi članici EU na službenom jeziku države u kojoj imaju prebivalište, odnosno sjedište.

(5) Obavještenje iz stava 4 ovog člana sadrži i naziv „Prijava potraživanja“ na crnogorskom jeziku.

### **Obaveze koje proizlaze iz ugovora zaključenih preko podružnice ili neposredno**

#### **Član 321**

Prilikom likvidacije društva za osiguranje, obaveze koje proizilaze iz ugovora zaključenih preko podružnice ili neposredno ispunjavaju se na isti način kao obaveze koje proizilaze iz drugih ugovora o osiguranju tog društva, bez obzira na državljanstvo osiguranika i korisnika osiguranja.

### **Redovno obavješćavanje povjerilaca**

#### **Član 322**

(1) Likvidatori društva za osiguranje dužni su da na primjeren način redovno obavješćavaju povjerioce o postupku likvidacije, kao i Agenciju, na njen zahtjev.

(2) Agencija obavješćava nadzorne organe drugih država članica o toku postupka likvidacije, na njihov zahtjev.

### **Ponovno dobijanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja**

#### **Član 323**

(1) Društvo za osiguranje koje je pokrenulo postupak likvidacije ili nad kojim je pokrenut postupak likvidacije, odnosno društvo za osiguranje nad kojim je otvoren postupak stečaja ne može promijeniti djelatnost na način da prestane pružati usluge osiguranja i nastavi poslovanje, prije okončanja postupka likvidacije, odnosno stečaja i brisanja tog društva iz sudskog registra.

(2) Na društvo za osiguranje u likvidaciji ili stečaju ne primjenjuje se član 190 ovog zakona.

### **Likvidacija društva za reosiguranje**

#### **Član 324**

(1) Odredbe ovog zakona o likvidaciji društva za osiguranje shodno se primjenjuju na društvo za reosiguranje, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(2) Prilikom likvidacije društva za reosiguranje, obaveze koje proizlaze iz ugovora zaključenih preko podružnice ili neposredno ispunjavaju se na isti način kao obaveze koje proizilaze iz drugih ugovora o reosiguranju tog društva.

### **Pokretanje postupka likvidacije rješenjem Agencije**

#### **Član 325**

(1) Agencija donosi rješenje o pokretanju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje, uključujući njegove podružnice u drugim državama članicama.

(2) Agencija će donijeti rješenje iz stava 1 ovog člana u slučajevima propisanim članom 312 ovog zakona i u sljedećim slučajevima:

- 1) ako na osnovu izvještaja privremene uprave procijeni da se za vrijeme trajanja privremene uprave finansijsko stanje društva za osiguranje nije poboljšalo, odnosno da se nastavlja pogoršavati do mjere da društvo za osiguranje neće biti usklađeno s potrebnim solventnim kapitalom, odnosno minimalnim potrebnim kapitalom propisanim ovim zakonom i da ne postoje uslovi za podnošenje predloga za pokretanje stečajnog postupka;
  - 2) ako skupština akcionara društva za osiguranje ne donese ili odbije da donese odluku iz člana 306 stav 6 ovog zakona o povećanju osnovnog kapitala društva za osiguranje, ili je donese, ali prva prodaja akcija ne uspije, ili ne donese ili odbije da donese odluku o izboru ili imenovanju članova nadzornog odbora odnosno odbora direktora, u skladu sa članom 308 stav 5 ovog zakona;
  - 3) ako je rješenje o odobrenju za obavljanje poslova osiguranja društva za osiguranje ukinuto;
  - 4) ako je skupština akcionara donijela odluku o promjeni djelatnosti na način da će društvo za osiguranje prestati da pruža usluge osiguranja, osim ako je prije toga društvo za osiguranje prenijelo svoj ukupni portfelj osiguranja na drugo društvo za osiguranje u skladu sa čl. 194 do 198 ovog zakona.
- (3) Agencija će donijeti rješenje iz stava 1 ovog člana u roku od 30 dana koji teče:
- 1) u slučaju iz stava 2 tačka 1 ovog člana, najkasnije od dana dostave izvještaja privremene uprave iz člana 306 ovog zakona;
  - 2) u slučaju iz stava 2 tačka 2 ovog člana, od dana kada je skupština akcionara trebala da donese odluku ili je odbila da donese odluku o povećanju osnovnog kapitala društva za osiguranje, odnosno od dana kada je istekao rok za upis i uplatu akcija na osnovu bezuspješne prve prodaje;
  - 3) u slučaju iz stava 2 tačka 3 ovog člana, Agencija će istovremeno sa usvajanjem rješenja o ukidanju odobrenja za obavljanje poslova osiguranja donijeti rješenje o pokretanje postupka likvidacije;
  - 4) u slučaju iz stava 2 tačka 4 ovog člana, istekom dana u kojem je održana skupština akcionara.

(4) Agencija će o donošenju rješenja iz stava 1 ovog člana obavijestiti nadzorna tijela svih drugih država članica, kao i trećih država ako se rješenje odnosi na društvo za osiguranje koje ima podružnice u tim trećim državama, kao i o mogućim efektima takvog postupka.

(5) Ako zbog zaštite interesa stranaka društva za osiguranje ili zbog drugih javnih interesa nije moguće odložiti usvajanje rješenja iz stava 1 ovog člana, Agencija će obavijestiti nadzorna tijela iz stava 4 ovoga člana odmah nakon donošenja rješenja.

### **Likvidatori imenovani rješenjem Agencije**

#### **Član 326**

(1) Agencija će rješenjem iz člana 325 stav 1 ovog zakona imenovati najmanje dva likvidatora društva za osiguranje i odrediti vrstu i obim poslova koje obavlja pojedini likvidator.

(2) Na likvidatore iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 316 ovog zakona.

(3) Danom imenovanja likvidatora prestaju sva ovlašćenja članova upravnog odbora društva za osiguranje, a ovlašćenja skupštine akcionara i nadzornog odbora vrše se uz prethodnu saglasnost Agencije, osim ovlašćenja za podnošenje tužbe nadležnom sudu protiv rješenja Agencije iz stava 1 ovog člana.

(4) Likvidatori su dužni da pisanim putem izvještavaju Agenciju o toku postupka likvidacije, kao i da sačine i Agenciji dostave izvještaj o sprovedenoj likvidaciji društva za osiguranje, u roku od 30 dana od dana izmirenja svih obaveza i eventualne isplate preostale imovine akcionarima društva za osiguranje.

(5) Likvidatori imaju pravo na primjerenu naknadu troškova i na nagradu za rad koju plaća društvo za osiguranje nad kojim je otvoren postupak likvidacije.

(6) Agencija će dostaviti rješenje iz stava 1 ovog člana nadležnom sudu, radi upisa likvidatora društva za osiguranje u sudski registar.

### **Poslovanje društva za osiguranje u likvidaciji**

#### **Član 327**

Nakon pokretanja postupka likvidacije društvo za osiguranje može obavljati samo poslove osiguranja potrebne i primjerene za završetak postupka likvidacije i poslove koji su potrebni za prenos ugovora o osiguranju na drugo društvo za osiguranje.

### **Objava rješenja o pokretanju postupka likvidacije u „Službenom listu**

#### **Evropske unije“**

#### **Član 328**

(1) Agencija će objaviti rješenje o oduzimanju odobrenja za obavljanje poslova osiguranja i pokretanju postupka likvidacije društva za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori na svojoj internet stranici i u „Službenom listu Crne Gore“, a izvod rješenja u „Službenom listu Evropske unije“.

(2) Na način iz stava 2 ovog člana će postupiti nadležni nadzorni organ druge države članice u slučaju oduzimanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje koje ima sjedište u toj državi članici, a podružnicu u Crnoj Gori.

(3) Na postupak likvidacije društva za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori koje ima podružnicu u drugoj državi članici primjenjuju se pravni propisi Crne Gore.

### **Dejstvo rješenja o pokretanju postupka likvidacije**

#### **Član 329**

(1) Rješenje o pokretanju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje, uključujući njegove podružnice, priznaje se na cijelom području država članica bez daljih formalnosti i proizvodi pravne posljedice u drugim državama članicama istovremeno sa nastupanjem pravnih posljedica u Crnoj Gori.

(2) Agencija obavještava EIOPA-u i nadzorna tijela drugih država članica u kojima društvo za osiguranje ima podružnicu o rješenju o pokretanju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje, kao i o mogućim efektima tog postupka, ako je moguće prije donošenja rješenja iz člana 325 ovog zakona, a ako to nije moguće, odmah nakon njegovog donošenja.

### **Dejstvo odluke o prestanku društva za osiguranje iz druge države članice**

### **Član 330**

Odluka kojom je oduzeto odobrenje za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje iz druge države članice koje ima podružnicu u Crnoj Gori, a koju izdaje nadležno nadzorno tijelo države članice i koja ima jednako pravno dejstvo kao rješenje o oduzimanju odobrenja za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje prema ovom zakonu, bez posebnog postupka priznanja i izvršenja, ima neposredno dejstvo na području Crne Gore i u državi članici.

### **Primjena drugih propisa**

#### **Član 331**

(1) Na postupak likvidacije društva za osiguranje koji je pokrenut rješenjem Agencije primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje osnivanje, registracija, upravljanje, restrukturiranje, prestanak i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, preduzetnika i dijela stranog društva, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(2) Na društvo za osiguranje iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe čl. 320 do 324 ovog zakona.

(3) Odredbe o likvidaciji društva za osiguranje shodno se primjenjuju na društvo za reosiguranje.

### **Likvidacija podružnice društva za osiguranje iz treće države osnovane u**

#### **Crnoj Gori**

#### **Član 332**

(1) Kad društvo za osiguranje iz treće države ima podružnice osnovane u više od jedne države članice, svaka podružnica se tretira posebno u pogledu primjene odredbi o likvidaciji.

(2) Na podružnicu društva za osiguranje iz treće države nad kojom je pokrenut postupak likvidacije shodno se primjenjuju odredbe o likvidaciji društva za osiguranje iz člana 325 ovog zakona.

(3) Agencija je dužna prije donošenja rješenja o ukidanju odobrenja društvu za osiguranje iz treće države za obavljanje poslova osiguranja preko podružnice osnovane Crnoj Gori obavijestiti sve nadzorne organe drugih država članica u kojima društvo za osiguranje nad čijom podružnicom je pokrenut postupak likvidacije ima podružnice.

(4) Obavještenje iz stava 3 ovog člana sadrži informacije o efektima takvog postupka.

(5) Izuzetno od stava 3 ovog člana, ako zbog zaštite osiguranika nije moguće odložiti pokretanje postupka likvidacije, Agencija će obavijestiti nadležne nadzorne organe drugih država članica odmah nakon donošenja rješenja.

(6) Agencija će u postupku likvidacije iz stava 3 ovog člana uzajamno sarađivati sa nadzornim organima drugih država članica.

(7) Likvidatori su dužni da u postupku likvidacije iz stava 3 ovog člana međusobno sarađuju, kao i da jedan drugom pruže sve relevantne informacije koje mogu biti od značaja za sprovođenje postupka likvidacije.

### **Saosiguranje u postupku likvidacije**

#### **Član 333**

U slučaju likvidacije društva za osiguranje, obaveze koje proizilaze iz učešća u ugovorima o saosiguranju na nivou Evropske unije ispunjavaju se na isti način kao one koje proizilaze iz ostalih ugovora o osiguranju tog društva, pri čemu se ne pravi razlika između državljanstva osiguranika i korisnika osiguranja.



## **Otvaranje postupka likvidacije odlukom društva za uzajamno osiguranje**

### **Član 334**

(1) Likvidaciju društva za uzajamno osiguranje društvo sprovodi na osnovu odluke skupštine akcionara tog društva.

(2) Uplaćena sredstva osnovnog kapitala ne mogu se vratiti članovima društva prije ispunjenja ostalih obaveza društva, uključujući obaveze prema članovima iz ugovora o osiguranju.

(3) Imovina koja ostane nakon ispunjenja obaveza dijeli se članovima društva za uzajamno osiguranje u trenutku prihvatanja odluke o prestanku društva, pri čemu se dioba sprovodi u skladu sa odredbama statuta tog društva.

(4) Na likvidatore društva za uzajamno osiguranje shodno se primjenjuju odredbe o likvidatorima društva za osiguranje.

(5) Na likvidaciju društva za uzajamno osiguranje primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

## **Donošenje rješenja o pokretanju postupka likvidacije društva za uzajamno osiguranje**

### **Član 335**

(1) Samo Agencija može donijeti rješenje o pokretanju postupka likvidacije nad društvom za uzajamno osiguranje.

(2) Na postupak iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o likvidaciji društva za osiguranje koja je pokrenuta rješenjem Agencije.

## **Odsjek 6.**

### **STEČAJ**

#### **Primjena odredaba**

### **Član 336**

(1) Nadležni sud u Crnoj Gori donosi rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad društvom za osiguranje, uključujući njegove podružnice.

(2) Na stečajni postupak nad društvom za osiguranje primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(3) Odredbe ovoga zakona o stečaju društva za osiguranje shodno se primjenjuju na društvo za reosiguranje i društvo za uzajamno osiguranje.

(4) Sud iz stava 1 ovog člana bez odlaganja obavještava Agenciju o donošenju rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad društvom za osiguranje, i to ako je moguće prije otvaranja tog postupka, a ako to nije moguće, odmah nakon otvaranja tog postupka.

(5) Agencija će nakon prijema obavještenja iz stava 4 ovog člana donijeti rješenje kojim će ukinuti rješenje o odobrenju za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje u stečaju.

(6) Agencija o donošenju rješenja iz st. 4 i 5 ovog člana obavještava nadzorna tijela svih drugih država članica, kao i o mogućim efektima tog postupka.

## **Ugovori o osiguranju**

### **Član 337**

(1) U slučaju stečaja društva za osiguranje kao osiguravača ugovor o osiguranju prestaje nakon isteka mjesec dana od dana otvaranja stečaja.

(2) Rješenje o otvaranju stečajnog postupka sadrži:

- poziv povjeriocima da stečajnom upravniku u roku od tri mjeseca od dana objavljivanja tog rješenja prijave svoja potraživanja, u skladu sa čl. 336 do 346 ovog zakona i zakona kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja,
- poziv razlučnim i izlučnim povjeriocima da stečajnog upravnika u roku od tri mjeseca od dana objavljivanja tog rješenja pisanim putem obavijeste o svojim pravima, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja.

(3) Na obavještenje o otvaranju stečajnog postupka i prijavu potraživanja shodno se primjenjuju odredbe člana 320 ovog zakona i zakona kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(4) Potraživanja povjerioca prijavljuju se stečajnom upravniku u roku od tri mjeseca od dana otvaranja stečajnog postupka nad društvom za osiguranje.

### **Stečajni upravnik**

#### **Član 338**

Za stečajnog upravnika društva za osiguranje može se imenovati lice koje posjeduje znanje i iskustvo u oblasti osiguranja i ispunjavama uslove propisane zakonom kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja.

### **Obavješćavanje**

#### **Član 339**

(1) Nadležni sud obavještava Agenciju o otvaranju stečajnog postupka nad društvom za osiguranje i imenovanju stečajnog upravnika i punomoćnika povjerilaca, prekidi i okončanju stečajnog postupka nad društvom za osiguranje.

(2) Nadležni sud je dužan da objavi izreku rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad društvom za osiguranje, uključujući njegove podružnice, u „Službenom listu Evropske unije“.

### **Punomoćnik povjerilaca**

#### **Član 340**

(1) Stečajni sud mora imenovati punomoćnik povjeriocima iz člana 342 stav 1 i člana 343 ovog zakona radi očuvanja njihovih prava.

(2) Punomoćnik iz stava 1 ovog člana može biti samo fizička lice koje posjeduje znanje i iskustvo u obavljanju poslova osiguranja.

(3) Prije imenovanja punomoćnika povjerilaca mora se sprovesti savjetovanje sa Agencijom.

(4) Punomoćnik povjerilaca je dužan da utvrdi obim postojeće imovine za pokriće potraživanja povjerilaca iz čl. 342 i 343 ovog zakona, kao i da utvrdi i prijavi potraživanja tih osiguranika.

(5) Punomoćnik povjerilaca je dužan da povjerioce sasluša prije prijave njihovih potraživanja, da ih obavijesti o podnesenoj prijavi i da na njihov zahtjev pruži druge informacije o činjenicama koje su bitne za njihove prijave potraživanja, što ne isključuje pravo pojedinog osiguranika da samostalno prijavi svoje potraživanje. Ako prijava osiguranika odstupa od prijave punomoćnika povjerioca, valjanom se smatra ona prijava koja je povoljnija za povjerioca, sve do otklanjanja odstupanja.

(6) Stečajni upravitelj je dužan da povjericu punomoćnika dopusti uvid u sve knjige i pismena stečajnog dužnika i da mu na zahtjev dokumentuje stanje imovine za pokriće potraživanja povjerilaca iz čl. 342 i 343 ovog zakona.

(7) Punomoćnik povjerilaca može da za obavljanje svoje dužnosti zahtijevati primjerenu naknadu za rad i naknadu troškova koja se isplaćuje na teret imovine za pokriće tehničkih rezervi iz člana 123 stav 1 ovog zakona, za životna osiguranja.

### **Potraživanja viših isplatnih redova**

#### **Član 341**

U potraživanja prvog isplatnog reda, osim onih utvrđenih zakonom kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja, spadaju i:

- 1) potraživanja iz ugovora o životnom osiguranju za obaveze za pokriće kojih je društvo za osiguranje dužno da formira tehničke rezerve životnih osiguranja, a koje se nijesu mogle izmiriti iz imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja;
- 2) potraživanja iz ugovora o neživotnim i drugim osiguranjima za obaveze za pokriće kojih je društvo za osiguranje dužno da formira tehničke rezerve, na ime naknade štete za štetne događaje koji su nastupili prije prestanka ugovora o osiguranju i na ime povrata dijela premije plaćene za period nakon prestanka ugovora o osiguranju;
- 3) potraživanja Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača za izvršene isplate iz Garantnog fonda, na ime naknade isplaćenog iznosa štete, koje oštećena lica nijesu mogla da naplate od društva za osiguranje zbog otvaranja stečaja nad društvom za osiguranje.

### **Posebne odredbe o isplati potraživanja iz imovine za pokriće tehničkih rezervi životnog osiguranja**

#### **Član 342**

(1) Povjerioci društva za osiguranje iz ugovora o životnom osiguranju za obaveze, za pokriće kojih je društvo za osiguranje dužno da formira tehničke rezerve životnih osiguranja, izmiruju se iz imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja, odnosno iz sredstava prikupljenih unovčenjem imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.

(2) Imovina za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja iz člana 123 stav 1 ovog zakona ne ulazi u stečajnu masu i isključivo je namijenjena izmirenju povjerilaca iz stava 1 ovog člana.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, povjerioci koji na imovini za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja imaju založno pravo, izmiruju se iz te imovine u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja.

(4) Imovina za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja je imovina društva za osiguranje koja se vodi odvojeno od ostale imovine društva za osiguranje, primjereno vrsti te imovine.

(5) Povjerioci iz stava 1 ovog člana imaju pravo da se iz imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja naplate njihova potraživanja, u iznosu koji odgovara tehničkim rezervama životnih osiguranja koje se odnose na pokriće obaveza za koje je društvo za osiguranje dužno da formira tehničke rezerve životnih osiguranja iz ugovora o osiguranju iz kojeg proizilazi to potraživanje, pri čemu, u slučaju kada ugovarač osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju ima pravo na isplatu otkupne vrijednosti, tehnička rezerva životnih osiguranja iz koje proizilazi to potraživanje ne smije biti manja od otkupne vrijednosti zajedno sa ukupnom do tada pripisanom dobiti.

(6) Ako imovina za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja nije dovoljna za cjelokupnu isplatu potraživanja povjerilaca iz stava 5 ovog člana, potraživanja se isplaćuju srazmjerno, odnosno isplaćuju se u iznosu koji je u jednakom odnosu sa tehničkim rezervama životnih osiguranja koje se odnose na pokriće obaveza iz ugovora o osiguranju iz kojeg proizilazi potraživanje i ukupne vrijednosti imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja i tehničkih rezervi životnih osiguranja.

(7) Ostala potraživanja povjerilaca iz stava 5 ovog člana isplaćuju se iz imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja koja preostane nakon isplate potraživanja iz stava 5 ovog člana.

(8) Ako imovina za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja nije dovoljna za cjelokupnu isplatu ostalih potraživanja iz stava 7 ovog člana, ta potraživanja se izmiruju srazmjerno iz imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.

(9) Za utvrđivanje iznosa potraživanja i ukupnog iznosa obaveznog pokrića mjerodavno je stanje na dan prestanka ugovora o osiguranju.

(10) Potraživanja povjerioca iz stava 1 ovog člana koja nijesu izmirena u skladu sa stavom 1 ovog člana izmiruju se iz stečajne mase društva za osiguranje.

(11) Kad je postupak stečaja otvoren, struktura imovine upisane u registar u skladu sa čl.185 ovog zakona i ovim članom se ne mijenja i u registru nijesu dopuštene nikakve druge izmjene osim ispravki administrativnih grešaka, uz odobrenje nadležnog organa.

(12) Izuzetno od stava 11 ovog člana, stečajni upravnik imovini dodaje njen prinos i vrijednost čistih premija koje su primljene s obzirom na predmetne vrste osiguranja u periodu između otvaranja stečajnog postupka i trenutka isplate osigurane sume, odnosno naknade štete.

(13) Kad je rezultat unovčenja imovine niži od njene procijenjene vrijednosti u registru, stečajni upravnik o navedenom izvještava stečajnog sudiju.

### **Posebne odredbe o isplati potraživanja iz ugovora o osiguranju kod kojih ugovarač snosi rizik ulaganja**

#### **Član 343**

(1) Ako su prava ugovarača osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju kod kojih ugovarač osiguranja snosi rizik ulaganja neposredno vezana za vrijednost udjela UCITS fonda, vrijednost imovine unutrašnjeg fonda ili za indeks vrijednosnih papira, odnosno druge referentne vrijednosti, ugovarač osiguranja ima isključivo pravo izmirenja iz imovine tog UCITS fonda, unutrašnjeg fonda odnosno imovine na kojoj se zasniva indeks vrijednosnih papira, odnosno druge referentne vrijednosti, koja mu pripada na osnovu tog ugovora.

(2) Na imovinu iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 342 ovog zakona.

### **Poseban račun imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja**

#### **Član 344**

Stečajni upravnik je dužan da upravlja cjelokupnim poslovanjem novčanim sredstvima stečenim unovčenjem imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja iz člana 123 stav 1 ovog zakona, preko posebnog računa imovine za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.

### **Saosiguranje u postupku stečaja**

#### **Član 345**

U slučaju stečaja društva za osiguranje obaveze koje proizilaze iz učešća u ugovorima o saosiguranju na nivou Evropske unije ispunjavaju se na isti način kao obaveze koje proizilaze iz ostalih ugovora o osiguranju tog društva, pri čemu se ne pravi razlika između državljanstva osiguranika i korisnika osiguranja.

### **Stečajni postupak nad podružnicom društva za osiguranje iz druge države članice ili treće države**

#### **Član 346**

Kad društvo za osiguranje iz druge države članice ili treće države ima podružnicu osnovanu na području Crne Gore, na stečaj te podružnice primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja, uz odgovarajuću primjenu odredbi čl. 336 do 345 ovog zakona.

## **Glava XII**

### **NADZOR DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTAVA ZA REOSIGURANJE U GRUPI**

#### **ODJELJAK A**

#### **NADZOR GRUPE: POJMOVI, SLUČAJEVI PRIMJENE, PODRUČJE PRIMJENE I NIVOI**

##### **Primjena odredbi**

##### **Član 347**

(1) Odredbe ovog zakona koje propisuju pravila za nadzor društava za osiguranje i društava za reosiguranje na pojedinačnoj osnovi primjenjuju se na društva za osiguranje i društva za reosiguranje koja su dio grupe i nadziru se na grupnoj osnovi, osim kada je drukčije propisano čl. 347 do 394 ovog zakona.

(2) Nadzor na nivou grupe sprovodi se na sljedeći način:

1) za društva za osiguranje koja su društva koja imaju učešće u najmanje jednom društvu za osiguranje, društvu za reosiguranje, društvu za osiguranje iz države članice ili društvu za reosiguranje iz države članice, društvu za osiguranje iz treće države ili društvu za reosiguranje iz treće države – u skladu sa čl. 353 do 389 ovog zakona;

2) za društva za osiguranje čije je matično društvo osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding sa sjedištem u državi članici – u skladu sa čl. 353 do 389 ovog zakona;

3) za društva za osiguranje čije je matično društvo osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding sa sjedištem u trećoj državi ili društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje iz treće države - u skladu sa čl. 379 do 393 ovog zakona;

4) za društva za osiguranje čije je matično društvo mješoviti osiguravajući holding – u skladu sa članom 394 ovog zakona.

##### **Slučajevi primjene nadzora grupe**

##### **Član 348**

(1) U slučajevima iz člana 347 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona, kada je društvo za osiguranje koje ima učešće ili osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding sa sjedištem u jednoj od država članica regulisani subjekt ili povezano društvo takvog subjekta ili mješoviti finansijski holding koji podliježe dodatnom nadzoru u skladu sa zakonom kojim se uređuje dodatni nadzor finansijskih konglomerata, Agencija kao

nadzorni organ grupe može, nakon savjetovanja sa drugim nadležnim nadzornim organima, odlučiti da se ne sprovodi nadzor koncentracije rizika iz člana 376 ovog zakona, nadzor unutargrupnih transakcija iz člana 377 ovog zakona ili oba nadzora, na nivou tog društva za osiguranje koje ima učešće ili tog osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga.

(2) Ako mješoviti finansijski holding podliježe istim zahtjevima u skladu s ovim zakonom i u skladu sa zakonom kojim se uređuje dodatni nadzor finansijskih konglomerata, posebno u smislu nadzora koji se zasniva na rizicima, Agencija kao nadzorni organ grupe može, nakon savjetovanja s drugim nadležnim nadzornim organima, primijeniti samo odgovarajuće odredbe ovog zakona kojim se uređuje dodatni nadzor finansijskih konglomerata na taj mješoviti finansijski holding.

(3) Ako mješoviti finansijski holding podliježe istim zahtjevima u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje nadzor kreditnih institucija, posebno u smislu nadzora koji se zasniva na rizicima, Agencija kao nadzorni organ grupe može, u sporazumu sa konsolidacionim nadzornim organom u sektoru bankarskih i investicionih usluga, primijeniti samo odredbe zakona koje se odnose na najznačajniji sektor, kako je određeno u skladu sa zakonom kojim se uređuje dodatni nadzor finansijskih konglomerata.

(4) Agencija kao nadzorni organ grupe obavještava EBA-u i EIOPA-u o odlukama donijetim na osnovu st. 2 i 3 ovog člana.

(5) Odredbe čl. 347 do 394 ovog zakona koje se odnose na društvo za osiguranje primjenjuju se na odgovarajući način i na društvo za reosiguranje.

## **Obuhvat nadzora grupe**

### **Član 349**

(1) Obavljanje nadzora grupe u skladu sa čl. 347 i 348 ovog zakona ne podrazumijeva da se od Agencije kao nadzornog organa grupe zahtijeva obavljanje nadzorne uloge u odnosu na društvo za osiguranje iz treće države, društvo za reosiguranje iz treće države, osiguravajući holding, mješoviti finansijski holding ili mješoviti osiguravajući holding, pojedinačno, ne dovodeći u pitanje primjenu člana 388 ovog zakona, u mjeri u kojoj se to tiče osiguravajućih holdinga ili mješovitih finansijskih holdinga.

(2) Agencija kao nadzorni organ grupe može od slučaja do slučaja odlučiti da u nadzor grupe iz čl. 347 i 348 ovog zakona ne uključi društvo, ako:

1) se to društvo nalazi u trećoj državi gdje postoje pravne prepreke za prenos zahtijevanih informacija, ne dovodeći u pitanje primjenu člana 364 ovog zakona,

2) je to društvo od zanemarljivog interesa s obzirom na ciljeve nadzora grupe, ili

3) bi uključivanje tog društva bilo neprimjereno ili zbunjujuće s obzirom na ciljeve nadzora grupe.

(3) Osnov za isključenje društava iz stava 2 ovog člana ne primjenjuje se kada više pojedinačnih društava iz iste grupe, koja mogu biti isključena, zajednički nijesu od zanemarljivog interesa.

(4) Kada Agencija ocijeni da društvo za osiguranje ne treba da bude uključeno u nadzor grupe u skladu sa stavom 2 tač. 2 ili 3 ovog člana, prije donošenja odluke zatražiće savjet od drugih nadležnih nadzornih organa.

(5) Kada Agencija ne uključi društvo za osiguranje u nadzor grupe u skladu sa stavom 2 tač. 2 ili 3 ovog člana, nadzorni organi države članice u kojoj se to društvo nalazi mogu da zatraže od društva koje je na čelu grupe informacije koje mogu da olakšaju nadzor predmetnog društva za osiguranje.

## **Krajnje matično društvo na nivou država članica**

### **Član 350**

(1) Kada je društvo za osiguranje koje ima učešće ili osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding iz člana 347 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona i zavisno društvo drugog društva za osiguranje ili drugog osiguravajućeg holdinga ili drugog mješovitog finansijskog holdinga sa sjedištem u jednoj od država članica, odredbe čl. 353 do 389 ovog zakona primjenjuju se samo na nivou krajnjeg matičnog društva za osiguranje, osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga sa sjedištem u jednoj od država članica.

(2) Kada je krajnje matično društvo za osiguranje ili osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding sa sjedištem u jednoj od država članica, u skladu sa stavom 1 ovog člana, zavisno društvo društva koje podliježe dodatnom nadzoru u skladu sa zakonom kojim se uređuje dodatni nadzor finansijskih konglomerata, Agencija kao nadzorni organ grupe može, nakon savjetovanja s drugim nadležnim nadzornim organima, odlučiti da se na nivou tog krajnjeg matičnog društva ne sprovodi nadzor koncentracije rizika iz člana 376 ovog zakona, unutargrupnih transakcija iz člana 377 ovog zakona ili oba nadzora.

## **Krajnje matično društvo na nivou Crne Gore**

### **Član 351**

(1) Kada društvo za osiguranje koje ima učešće ili osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding, koji ima sjedište u jednoj od država članica, kako je određeno u članu 347 stav 2 tačka 1 i 2 ovog zakona, nema sjedište u istoj državi članici kao krajnje matično društvo na nivou Evropske unije iz člana 350 ovog zakona, Agencija može donijeti odluku, nakon savjetovanja sa nadzornim organom grupe i krajnjim matičnim društvom na nivou Evropske unije, da podvrgne i to krajnje matično društvo za osiguranje ili osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding na nivou Crne Gore nadzoru grupe.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana Agencija je dužna da obrazloženu odluku dostavi nadzornom organu grupe i krajnjem matičnom društvu na nivou Evropske unije.

(3) Nadzorni organ grupe obavještava kolegijum nadzornih tijela u skladu sa članom 380 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

(4) Odredbe čl. 353 do 389 ovog zakona primjenjuju se na odgovarajući način u skladu sa st. 5 do 12 ovog člana.

(5) Agencija može ograničiti nadzor grupe krajnjeg matičnog društva na nivou Crne Gore na segmente nadzora iz čl. 353 do 378 ovog zakona.

(6) Kada Agencija utvrdi da su ispunjeni uslovi za primjenu čl. 353 do 375 ovog zakona na krajnje matično društvo na nivou Crne Gore, metod koji je nadzorni organ grupe odabrao u skladu sa članom 355 ovog zakona u odnosu na krajnje matično društvo na nivou Evropske unije iz člana 350 smatra se konačnim i Agencija je dužna da ga primijeni.

(7) Kada Agencija odluči da primjenjuje čl. 353 do 375 ovog zakona na krajnje matično društvo na nivou Crne Gore i kada je krajnje matično društvo na nivou Evropske unije iz člana 350 ovog zakona dobilo, u skladu sa članom 366 ili članom 368 stav 5 ovog zakona, saglasnost za izračun zahtijevanog solventnog kapitala grupe, kao i zahtijevanog solventnog kapitala društava za osiguranje u grupi, upotrebom internog modela, ta se odluka smatra konačnom i Agencija je dužna da je primijeni.

(8) Kada Agencija ocijeni da rizični profil krajnjeg matičnog društva na nivou Crne Gore značajno odstupa od internog modela odobrenog na nivou Evropske unije,

Agencija može da odredi kapitalni dodatak na zahtijevani solventni kapital grupe predmetnom društvu zbog primjene takvog modela ili, u izuzetnim okolnostima kada se takav kapitalni dodatak ne bi pokazao primjerenim, da zahtijeva od tog društva izračunavanje zahtijevanog solventnog kapitala grupe standardnom formulom.

(9) Odluka Agencije o određivanju kapitalnog dodatka odnosno o primjeni standardne formule važi dok društvo iz stava 8 ovog člana na odgovarajući način ne otkloni primjedbe Agencije.

(10) Agencija će odluku iz stava 8 ovog člana obrazložiti društvu i nadzornom organu grupe, koji potom obavještava kolegijum nadzornih organa u skladu sa članom 380 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

(11) Kada Agencija utvrdi da su ispunjeni uslovi za primjenu čl. 353 do 375 ovog zakona na krajnje matično društvo na nivou Crne Gore, tom društvu neće biti dopušteno da podnese, u skladu sa čl. 370 ili 375 ovog zakona, zahtjev za izdavanje saglasnosti da se na bilo koje od njegovih zavisnih društava primjenjuju odredbe čl. 371 i 372 ovog zakona.

(12) Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se kada je krajnje matično društvo na nivou Crne Gore zavisno društvo krajnjeg matičnog društva na nivou Evropske unije iz člana 350 ovog zakona, a to krajnje matično društvo je, u skladu sa čl. 373 ili 375 ovog zakona, dobilo saglasnost da na navedeno zavisno društvo primjenjuje odredbe čl. 371 i 372 ovog zakona.

(13) Prilikom donošenja odluke iz st. 1 do 4 ovog člana Agencija će uzeti u obzir Regulativu (EU) br. 2015/35.

### **Matično društvo koje pokriva nekoliko država članica**

#### **Član 352**

(1) U postupku iz člana 351 stav 1 ovog zakona kada na nivou Crne Gore postoji drugo povezano krajnje matično društvo, Agencija može zaključiti sporazume s nadzornim organima u drugim državama članicama, radi sprovođenja nadzora grupe na nivou podgrupe koja pokriva nekoliko država članica.

(2) Kada Agencija i nadležni nadzorni organi zaključe sporazum iz stava 1 ovog člana, nadzor grupe se ne obavlja na nivou bilo kog krajnjeg matičnog društva iz člana 351 ovog zakona koje postoji u državama članicama koje nijesu država članica u kojoj se nalazi podgrupa.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, Agencija i nadležni nadzorni organi dužni su da objasne svoj sporazum nadzornom organu grupe i krajnjem matičnom društvu na nivou Evropske unije, a nadzorni organ grupe obavještava kolegijum nadzornih organa u skladu sa članom 380 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

(4) Na postupak iz stava 2 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 351 st. 5 do 12 ovog zakona.

## **ODJELJAK B**

### **FINANSIJSKI POLOŽAJ**

#### **Odsjek 1.**

### **SOLVENTNOST GRUPE**

#### **I. OPŠTE ODREDBE SOLVENTNOSTI GRUPE**



## **Nadzor solventnosti grupe**

### **Član 353**

(1) Nadzor solventnosti grupe obavlja se u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana i čl. 378 do 389 ovog zakona.

(2) U slučaju iz člana 347 stav 2 tačka 1 ovog zakona, društva za osiguranje koja imaju učešće moraju obezbijediti da su prihvatljiva sopstvena sredstva raspoloživa unutar grupe i da su uvijek najmanje jednaka zahtijevanom solventnom kapitalu grupe obračunatom u skladu sa čl. 355 do 368 ovog zakona.

(3) U slučaju iz člana 347 stav 2 tačka 2 ovog zakona društva za osiguranje i društva za reosiguranje u grupi moraju osigurati da su prihvatljiva sopstvena sredstva raspoloživa unutar grupe i da su uvijek najmanje jednaka zahtijevanom solventnom kapitalu grupe obračunatom u skladu s članom 369 ovog zakona.

(4) Zahtjevi iz st. 2 i 3 ovog člana podliježu nadzornom pregledu od strane Agencije kao nadzornog organa grupe u skladu sa čl. 379 do 389 ovog zakona.

(5) U slučaju iz st. 2 i 3 ovog člana, primjenjuju se čl. 186 i 187 stav 1 i član 188 ovog zakona.

(6) Čim društvo koje ima učešće primijeti i obavijesti Agenciju kao nadzorni organ grupe o neusklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom grupe ili o postojanju rizika neusklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom grupe u sljedeća tri mjeseca, Agencija kao nadzorni organ grupe obavještava druge nadzorne organe unutar kolegijuma nadzornih organa koji će analizirati stanje u grupi.

## **Učestalost obračuna**

### **Član 354**

(1) Društvo za osiguranje koje ima učešće ili osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding sprovodi izračunavanje iz člana 353 st. 2 i 3 ovog zakona najmanje jednom godišnje.

(2) Odgovarajuće podatke za izračunavanje i rezultate tog izračunavanja dostavlja Agenciji kao nadzornom organu grupe društvo za osiguranje koje ima učešće ili, ako grupa nije predvođena društvom za osiguranje, osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding ili društvo u grupi koje utvrdi Agencija kao nadzorni organ grupe nakon savjetovanja sa drugim nadležnim nadzornim organima i samom grupom.

(3) Društvo za osiguranje, osiguravajući holding i mješoviti finansijski holding stalno nadziru zahtijevani solventni kapital grupe.

(4) Ako rizični profil grupe značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva posljednji prijavljeni zahtijevani solventni kapital grupe, zahtijevani solventni kapital grupe se bez odgađanja ponovo obračunava i Agenciji se kao nadzornom organu grupe podnosi izvještaj o rezultatu tog obračuna.

(5) Ako postoje dokazi koji ukazuju da se rizični profil grupe značajno izmijenio od datuma kada je zahtijevani solventni kapital grupe posljednji put prijavljen, Agencija kao nadzorni organ grupe može zahtijevati ponovni obračun zahtijevanog solventnog kapitala grupe.

## **II. Izbor metode obračuna i opšta načela**

### **Izbor metode**

#### **Član 355**

(1) Izračunavanje solventnosti na nivou grupe društava za osiguranje i društava za reosiguranje iz člana 347 stav 2 tačka 1 ovog zakona obavlja se u skladu sa tehničkim

načelima i jednom od metoda, u skladu sa čl. 356 do 368 ovog zakona i Regulativom (EU) br. 2015/35.

(2) Izračunavanje solventnosti na nivou grupe društava za osiguranje i društava za reosiguranje iz člana 347 stav 2 tačka 1 ovog zakona obavlja se u skladu sa čl. 365 do 367 ovog zakona.

(3) Agencija kao nadzorni organ grupe može s obzirom na određenu grupu da odluči, nakon savjetovanja s drugim nadležnim nadzornim organima i samom grupom, da se na predmetnu grupu primjenjuje alternativni metod iz člana 368 ovog zakona, u skladu s Regulativom (EU) br. 2015/35, ili kombinacija metoda konsolidacije i alternativnog metoda, kada isključiva primjena metoda konsolidacije ne bi bila primjerena.

### **Uključivanje proporcionalnog učešća**

#### **Član 356**

(1) Prilikom obračuna solventnosti grupe u obzir se uzima proporcionalno učešće koje društvo koje ima učešće ima u svojim povezanim društvima.

(2) Proporcionalno učešće obuhvata jedno od sljedećih:

1) kada se upotrebljava metod konsolidacije, postotke koji se upotrebljavaju za pripremu konsolidovanih finansijskih izvještaja; ili

2) kada se upotrebljava alternativni metod, učešće upisanog kapitala koji neposredno ili posredno ima društvo koje ima učešće.

(3) Kada je povezano društvo, bez obzira na upotrijebljeni metod, zavisno društvo u grupi i kada ono nema dovoljno prihvatljivih sopstvenih sredstava za pokriće svog zahtijevanog solventnog kapitala, u obzir se uzima ukupni manjak solventnosti društva čerke.

(4) Izuzetno, kada je prema mišljenju nadležnih nadzornih organa odgovornost matičnog društva grupe, koje posjeduje učešće u kapitalu, isključivo ograničena na to učešće u kapitalu, Agencija kao nadzorni organ grupe može dozvoliti da manjak solventnosti zavisnog društva u grupi bude uzet u obzir na proporcionalnoj osnovi.

(5) Agencija kao nadzorni organ grupe, nakon savjetovanja sa drugim nadležnim nadzornim organima i samom grupom, utvrđuje proporcionalno učešće kada:

1) ne postoji kapitalna povezanost između nekih društava u grupi,

2) Agencija utvrdi da učešće, neposredno ili posredno, u pravu glasa ili kapitalu društva predstavlja učešće jer se, prema mišljenju Agencije, nad tim društvom stvarno ostvaruje značajan uticaj,

3) Agencija utvrdi da je društvo matično društvo drugog društva jer ono, prema mišljenju Agencije, nad tim društvom stvarno ostvaruje dominantan uticaj.

### **Ukidanje dvostruke upotrebe prihvatljivih sopstvenih sredstava**

#### **Član 357**

(1) Prilikom obračuna solventnosti grupe nije dopuštena dvostruka upotreba sopstvenih sredstava prihvatljivih za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala između više društava za osiguranje.

(2) Prilikom obračuna solventnosti grupe i ako metode iz čl. 365 do 368 ovog zakona to ne predviđaju, isključuju se sljedeći iznosi:

1) društva za osiguranje koje ima učešće koja predstavlja finansiranje sopstvenih sredstava prihvatljivih za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala jednog od njegovih povezanih društava za osiguranje,

2) vrijednost bilo koje imovine povezanog društva za osiguranje društva za osiguranje koje ima učešće, koja predstavlja finansiranje sopstvenih sredstava

prihvatljivih za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala tog društva za osiguranje koje ima učešće,

3) vrijednost bilo koje imovine društva za osiguranje povezanog sa društvom za osiguranje koje ima učešće, koja predstavlja finansiranje sopstvenih sredstava prihvatljivih za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala bilo kojeg drugog povezanog društva za osiguranje tog društva za osiguranje koje ima učešće.

(3) U obračun se, u mjeri u kojoj je prihvatljivo za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala predmetnog povezanog društva, može uključiti i:

1) višak sopstvenih sredstava u smislu člana 143 stav 2 ovog zakona koji nastaje u povezanom društvu za životno osiguranje, odnosno društvu za reosiguranje društva za osiguranje koje ima učešće za koje se obračunava solventnost grupe,

2) bilo koji upisani, a neuplaćeni kapital povezanog društva za osiguranje društva za osiguranje koje ima učešće za koje se obračunava solventnost grupe.

(4) Izuzetno od stava 3 tačka 2 ovog člana, u obračun se ne može uključiti upisani, a neuplaćeni kapital:

1) koji predstavlja potencijalnu obavezu društva za osiguranje koje ima učešće,

2) društva za osiguranje koje ima učešće koji predstavlja potencijalnu obavezu povezanog društva za osiguranje,

3) povezanog društva za osiguranje koji predstavlja potencijalnu obavezu drugog povezanog društva za osiguranje istog društva za osiguranje koje ima učešće.

(5) Kada Agencija i nadležni nadzorni organi ocijene da se određena sopstvena sredstva prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala povezanog društva za osiguranje, različita od onih iz st. 3 i 4 ovog člana, ne mogu efektivno učiniti raspoloživim za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala društva za osiguranje koje ima učešće za koje se obračunava solventnost grupe, ta sopstvena sredstva mogu da se uključe u obračun samo u mjeri u kojoj su prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala povezanog društva.

(6) Zbir sopstvenih sredstava iz st. 3 do 5 ovog člana ne smije da prelazi vrijednost zahtijevanog solventnog kapitala povezanog društva za osiguranje.

(7) Bilo koja prihvatljiva sopstvena sredstva povezanog društva za osiguranje društva za osiguranje koje ima učešće za koje se obračunava solventnost grupe, koja podliježu prethodnoj saglasnosti Agencije u skladu sa članom 142 ovog zakona, uključuju se u obračun samo u skladu s odobrenjem nadležnog nadzornog organa odgovornog za nadzor povezanog društva.

## **Ukidanje unutargrupnog stvaranja kapitala**

### **Član 358**

(1) Prilikom obračuna solventnosti grupe u obzir se ne uzimaju sopstvena sredstva prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala koja proizilaze iz uzajamnog finansiranja između društva za osiguranje koje ima učešće i:

1) povezanog društva;

2) društva koje ima učešće;

3) drugog povezanog društva bilo kojeg od njegovih društava koja imaju učešće.

(2) Prilikom obračuna solventnosti grupe u obzir se ne uzimaju sopstvena sredstva prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala povezanog društva za osiguranje društva za osiguranje koje ima učešće za koje se obračunava solventnost grupe ako ta sopstvena sredstva proizilaze iz uzajamnog finansiranja sa bilo kojim drugim povezanim društvom tog društva za osiguranje koje ima učešće.

(3) Smatra se da uzajamno finansiranje postoji najmanje kada društvo za osiguranje ili bilo koje od njegovih povezanih društava imaju učešća u ili daju kredite drugom

društvu koje neposredno ili posredno ima sopstvena sredstva prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala prvog društva.

### **Vrednovanje imovine i obaveza**

#### **Član 359**

Vrijednost imovine i obaveza za potrebe solventnosti grupe procjenjuje se u skladu s članom 122 ovog zakona.

### **III. PRIMJENA METODA OBRAČUNA**

#### **Povezana društva za osiguranje i društva za reosiguranje**

##### **Član 360**

(1) Kada društvo za osiguranje ima više od jednog povezanog društva za osiguranje, u obračun solventnosti grupe uključuje se svako od tih povezanih društava za osiguranje.

(2) Kada povezano društvo za osiguranje ima sjedište u državi članici koja nije država članica u kojoj se nalazi društvo za osiguranje za koje se obračunava solventnost grupe, u obračun ulaze, s obzirom na povezano društvo, zahtijevani solventni kapital i sopstvena sredstva povezanog društva prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala u skladu sa propisima te države članice.

#### **Posrednički osiguravajući holdinzi**

##### **Član 361**

(1) Prilikom obračuna solventnosti grupe društva za osiguranje koje, preko osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga, ima učešće u povezanom društvu za osiguranje, društvu za reosiguranje, društvu za osiguranje iz treće države ili društvu za reosiguranje iz treće države, uzima se u obzir položaj tog osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga.

(2) Za potrebe obračuna iz stava 1 ovog člana, na posrednički osiguravajući holding ili posrednički mješoviti finansijski holding primjenjuju se odredbe ovog zakona u vezi sa zahtijevanim solventnim kapitalom i sopstvenim sredstvima koja su prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala društva za osiguranje.

(3) Podređene obaveze ili druga prihvatljiva sopstvena sredstva lica iz stava 2 ovog člana, koja podliježu ograničenju iz člana 147 ovog zakona, priznaju se kao prihvatljiva sopstvena sredstva do iznosa koji je obračunat primjenom ograničenja iz člana 147 ovog zakona na višak ukupnih prihvatljivih sopstvenih sredstava na nivou grupe u poređenju sa zahtijevanim solventnim kapitalom na nivou grupe.

(4) Cjelokupna prihvatljiva sopstvena sredstva posredničkog osiguravajućeg holdinga ili posredničkog mješovitog finansijskog holdinga za koji je društvu za osiguranje potrebna prethodna saglasnost Agencije iz člana 142 ovog zakona može se uključiti u obračun solventnosti grupe samo po prethodnom odobrenju Agencije kao nadzornog organa grupe.

#### **Ekvivalentnost u vezi sa povezanim društvima za osiguranje i društvima za reosiguranje iz trećih država**

##### **Član 362**

(1) Pri obračunu solventnosti grupe društva za osiguranje koje je društvo koje ima učešće u društvu za osiguranje iz treće države, odnosno društvu za reosiguranje iz treće države, u skladu sa članom 368 ovog zakona, to društvo za osiguranje, odnosno

društvo za reosiguranje iz treće države se u svrhu tog obračuna smatra povezanim društvom za osiguranje, odnosno društvom za reosiguranje.

(2) Kada to društvo ima sjedište u trećoj državi, u kojoj podliježe dozvoli za obavljanje poslova osiguranja i regulatornom sistemu solventnosti koji je najmanje ekvivalentan sa zahtjevima iz čl. 122 do 193 ovog zakona, u obračunu se u obzir uzima, s obzirom na to društvo, zahtijevani solventni kapital i sopstvena sredstva prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala tog društva u skladu s propisima te treće države.

(3) Agencija je dužna da poštuje odluke Evropske Komisije kojima je utvrđena ekvivalentnost sistema solventnosti treće države u skladu sa Direktivom 2009/138/EC.

(4) Kada Evropska Komisija nije utvrdila postojanje ekvivalentnosti nadzornog sistema treće države, provjeru da li je sistem iz treće države ekvivalentan, uz pomoć EIOPA-e, obavlja Agencija kao nadzorni organ grupe na zahtjev društva koje ima učešće ili na sopstvenu inicijativu.

(5) Prije donošenja odluke o ekvivalentnosti iz stava 4 ovog člana, Agencija, kao nadzorni organ grupe, savjetuje se sa drugim nadležnim nadzornim organima.

(6) Prilikom donošenja odluke iz stava 4 ovog člana Agencija kao nadzorni organ grupe će uzeti u obzir Regulativu (EU) br. 2015/35 i druge propise Evropske komisije kojima se uređuje ekvivalentnost nadzornog sistema u vezi sa povezanim društvima za osiguranje i društvima za reosiguranje iz trećih zemalja.

(7) Agencija kao nadzorni organ grupe neće donijeti nikakvu odluku koja se odnosi na treću državu, koja bi bila suprotna prethodnoj odluci koja se odnosi na tu treću državu, osim ako je nužno uzeti u obzir značajne promjene u nadzornom sistemu iz čl. 261 do 346 ovog zakona i nadzornom sistemu te države.

(8) Nadzorni organi koji se ne slažu sa odlukom iz stava 4 ovog člana, mogu da upute predmet EIOPA-i i da traže njenu pomoć u roku od tri mjeseca nakon što ih Agencija kao nadzorni organ grupe obavijesti o toj odluci.

(9) Kada Evropska Komisija na osnovu propisa Evropske Komisije kojima se utvrđuje ekvivalentnost sistema treće države donese delegirani akt kojim se određuje da je bonitetni sistem treće države privremeno ekvivalentan, za potrebe stava 1 ovog člana smatra se da je ta treća država ekvivalentna.

### **Povezane kreditne institucije, investiciona društva i finansijske institucije**

#### **Član 363**

(1) Prilikom obračuna solventnosti grupe društva za osiguranje koje je društvo koje ima učešće u kreditnoj instituciji, investicionom društvu ili finansijskoj instituciji, društva za osiguranje koja imaju učešće mogu primjenjivati metod konsolidacije ili alternativni metod u skladu sa zakonom kojim se uređuje dodatni nadzor finansijskih konglomerata na odgovarajući način.

(2) Metod konsolidacije primjenjuje se samo kada Agencija kao nadzorni organ grupe utvrdi primjerenost integrisanog upravljanja i interne kontrole subjekata koji bi bili uključeni u konsolidaciju.

(3) Odabrani metod društvo je dužno da primjenjuje stalno i dosljedno.

(4) Agencija kao nadzorni organ grupe može, na zahtjev društva koje ima učešće ili na sopstvenu inicijativu, oduzeti bilo koje učešće kako je navedeno u stavu 1 ovog člana od sopstvenih sredstava prihvatljivih za solventnost grupe društva koje ima učešće.

### **Nedostupnost zahtijevanih informacija**

#### **Član 364**

(1) Kada Agenciji nijesu dostupne informacije potrebne za obračun solventnosti grupe koje se odnose na povezano društvo sa sjedištem u državi članici ili trećoj državi, knjigovodstvena vrijednost predmetnog povezanog društva u društvu za osiguranje koje ima učešće oduzima se od sopstvenih sredstava prihvatljivih za solventnost grupe.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana nerealizovana dobit povezana s tim učešćem ne priznaje se kao dio sopstvenih sredstava prihvatljivih za solventnost grupe.

#### **IV. METODI OBRAČUNA**

##### **Metod konsolidacije koji se zasniva na računovodstvenoj konsolidaciji**

###### **Član 365**

(1) Obračun solventnosti grupe društva za osiguranje koje ima učešće obavlja se na osnovu konsolidovanih finansijskih izvještaja.

(2) Solventnost grupe društva za osiguranje koje ima učešće predstavlja razliku između sopstvenih sredstava prihvatljivih za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala obračunatog na osnovu konsolidovanih podataka i zahtijevanog solventnog kapitala na nivou grupe obračunatog na osnovu konsolidovanih podataka.

(3) Odredbe ovog zakona koje se odnose na sopstvena sredstva i zahtijevani solventni kapital primjenjuju se za obračun sopstvenih sredstava prihvatljivih za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala i za zahtijevani solventni kapital na nivou grupe na osnovu konsolidovanih podataka.

(4) Zahtijevani solventni kapital na nivou grupe obračunat na osnovu konsolidovanih podataka, odnosno konsolidovani zahtijevani solventni kapital grupe, obračunava se standardnom formulom ili upotrebom odobrenog internog modela, u skladu s opštim načelima iz ovog zakona u vezi sa zahtijevanim solventnim kapitalom.

(5) Konsolidovani zahtijevani solventni kapital grupe najmanje je jednak zbiru sljedećeg:

1) minimalnog zahtijevanog kapitala iz člana 179 ovog zakona društva za osiguranje koje ima učešće, i

2) proporcionalnog učešća minimalnog zahtijevanog kapitala povezanog društva za osiguranje i društva za reosiguranje te se pokriva prihvatljivim osnovnim sopstvenim sredstvima kako je utvrđeno u članu 147 stav 3 ovog zakona.

(6) U svrhu utvrđivanja ispunjenosti uslova za pokriće minimalnog konsolidovanog zahtijevanog kapitala grupe iz stava 5 ovog člana, shodno se primjenjuju načela iz čl. 356 do 364 i člana 189 st. 1, 3 i 4 ovog zakona.

##### **Interni model grupe**

###### **Član 366**

(1) Društvo za osiguranje i njegova povezana društva ili zajednički povezana društva osiguravajućeg holdinga mogu Agenciji kao nadzornom organu grupe podnijeti zahtjev za izdavanje saglasnosti za obračun konsolidovanog zahtijevanog solventnog kapitala grupe, kao i zahtijevanog solventnog kapitala društva za osiguranje i društva za reosiguranje u grupi, upotrebom internog modela.

(2) Agencija i nadležni nadzorni organi sarađuju kako bi odlučili o zahtjevu iz stava 1 ovog člana i eventualnim uslovima za davanje te saglasnosti.

(3) Agencija kao nadzorni organ grupe bez odlaganja obavještava druge članove kolegijuma nadzornih organa i prosljeđuje im uredan zahtjev.

(4) Agencija i nadležni nadzorni organi donose zajedničku odluku o zahtjevu, u roku od šest mjeseci od dana kada Agencija kao nadzorni organ grupe primi uredan

zahtjev, u skladu sa propisima Evropske Komisije kojima se uređuje postupak zajedničkog donošenja odluka.

(5) Kada Agencija i nadležni nadzorni organi donesu zajedničku odluku iz stava 2 ovog člana, Agencija kao nadzorni organ grupe dostavlja podnosiocu zahtjeva obrazloženo rješenje.

(6) Agencija kao nadzorni organ grupe dužna je da, pri odlučivanju, uzme u obzir sva mišljenja i ograđivanja koja drugi nadležni nadzorni organi iznesu u roku iz stava 4 ovog člana.

(7) Ako se u roku od šest mjeseci od dana kada članovi kolegijuma nadzornih tijela prime uredan zahtjev ne donese zajednička odluka, Agencija kao nadzorni organ grupe donosi sopstvenu odluku o zahtjevu, koju dostavlja podnosiocu zahtjeva i drugim nadležnim nadzornim organima, koju su nadležni nadzorni organi dužni da sprovode.

(8) Ako u roku iz stava 4 ovog člana bilo koji nadležni nadzorni organ uputi predmet EIOPA-i u skladu s Regulativom (EU) br. 1094/2010, postupak pred Agencijom kao nadzornim organom grupe miruje do dana prijema odluke EIOPA-e, koja je obavezujuća za sve nadležne nadzorne organe.

(9) Predmet se ne može uputiti EIOPA-i nakon isteka roka iz stava 4 ovog člana ili po donošenju zajedničke odluke.

(10) Ako se, u skladu s Regulativom (EU) br. 1094/2010, odluka odbije, Agencija kao nadzorni organ grupe donosi konačnu odluku, koju su nadležni nadzorni organi dužni da sprovode.

(11) Kada Agencija smatra da rizični profil društva za osiguranje koje nadzire značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva interni model odobren na nivou grupe, Agencija može, u skladu sa članom 292 ovog zakona, odrediti kapitalni dodatak na zahtijevani solventni kapital tog društva za osiguranje koji proizilazi iz primjene tog internog modela, sve dok to društvo na odgovarajući način ne otkloni nedostatke na koje su se odnosile primjedbe Agencije.

(12) U izuzetnim okolnostima, kada takav kapitalni dodatak ne bi bio primjeren, Agencija može zahtijevati od tog društva da obračuna svoj zahtijevani solventni kapital standardnom formulom u skladu s ovim zakonom i Agencija može odrediti kapitalni dodatak na zahtijevani solventni kapital tog društva za osiguranje koji proizilazi iz primjene standardne formule u skladu sa članom 292 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakona.

(13) Agencija je dužna da odluku iz st. 10 do 12 ovog člana obrazloži društvu za osiguranje i drugim članovima kolegijuma nadzornih organa.

### **Kapitalni dodatak na nivou grupe**

#### **Član 367**

(1) Agencija kao nadzorni organ grupe može odrediti kapitalni dodatak na konsolidovani zahtijevani solventni kapital grupe kada on ne odražava rizični profil grupe na odgovarajući način u slučajevima iz člana 292 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona na nivou grupe, a posebno kada:

1) specifični rizik koji postoji na nivou grupe ne bi bio na zadovoljavajući način obuhvaćen standardnom formulom ili internim modelom koji se koristi jer ga je teško kvantifikovati,

2) nadležni nadzorni organ uvede kapitalni dodatak na zahtijevani solventni kapital povezanog društva za osiguranje, iz razloga propisanih članom 292 ili članom 366 st. 11 do 13 ovog zakona.

(2) Na odluku iz stava 1 ovog člana koju donosi Agencija kao nadzorni organ grupe na odgovarajući način primjenjuju se član 292 ovog zakona, Regulativa (EU) br.

2015/35 i drugi propisi Evropske Komisije kojima se uređuju postupci donošenja odluka o utvrđivanju, obračunu i ukidanju kapitalnih dodataka.

### **Alternativni metod odbitaka i agregiranja**

#### **Član 368**

(1) Solventnost grupe društva za osiguranje koje ima učešće predstavlja razliku između:

- 1) ukupnih prihvatljivih sopstvenih sredstava grupe, iz stava 2 ovog člana i
- 2) vrijednosti u društvu za osiguranje koje ima učešće povezanih društava za osiguranje i agregiranog zahtijevanog solventnog kapitala grupe iz stava 3 ovog člana.

(2) Ukupna prihvatljiva sopstvena sredstva grupe predstavljaju zbir sljedećeg:

1) sopstvenih sredstava prihvatljivih za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala društva za osiguranje koje ima učešće,

2) proporcionalnog učešća društva za osiguranje koje ima učešće u sopstvenim sredstvima prihvatljivom za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala povezanog društva za osiguranje.

(3) Ukupni zahtijevani solventni kapital grupe je zbir sljedećeg:

1) zahtijevanog solventnog kapitala društva za osiguranje koje ima učešće,

2) proporcionalnog učešća zahtijevanog solventnog kapitala povezanog društva za osiguranje.

(4) Kada se učešće u povezanim društvima za osiguranje sastoji, potpuno ili djelimično, od posrednog vlasništva, vrijednost u društvu za osiguranje koje ima učešće povezanih društava za osiguranje obuhvata vrijednost takvog posrednog učešća, uzimajući u obzir relevantna sukcesivna učešća, a stavke iz stava 2 tačka 2 i stava 3 tačka 2 ovog člana uključuje odgovarajuće proporcionalno učešće sopstvenih sredstava prihvatljivih za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala povezanih društava za osiguranje i zahtijevanog solventnog kapitala povezanih društava za osiguranje.

(5) Na zahtjev za izdavanje saglasnosti da se zahtijevani solventni kapital društava za osiguranje i društava za reosiguranje u grupi obračunava upotrebom internog modela koji dostavi društvo za osiguranje i njegova povezana društva ili zajednički povezana društva osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga, na odgovarajući način primjenjuje se član 366 ovog zakona.

(6) Ukupni zahtijevani solventni kapital grupe, obračunat u skladu sa stavom 3 ovog člana, mora da primjereno odražava rizični profil grupe, a posebno u pogledu specifičnih rizika na nivou grupe i koje je teško kvantifikovati pa postoji mogućnost da ne bi bili obuhvaćeni na zadovoljavajući način.

(7) Kad rizični profil grupe značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva ukupni zahtijevani solventni kapital grupe, Agencija kao nadzorni organ grupe može odrediti kapitalni dodatak na agregirani zahtijevani solventni kapital grupe.

(8) Na odluku Agencije, kao nadzornog organa grupe, o kapitalnom dodatku na ukupni zahtijevani solventni kapital grupe na odgovarajući način primjenjuju se član 292 ovog zakona, Regulativa (EU) br. 2015/35 i drugi propisi Evropske Komisije kojima se uređuju postupci donošenja odluka o utvrđivanju, obračunu i ukidanju kapitalnih dodataka.

### **V. NADZOR SOLVENTNOSTI GRUPE KOJA UKLJUČUJE DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE KOJA SU ZAVISNA DRUŠTVA OSIGURAVAJUĆEG HOLDINGA ILI MJEŠOVITOG FINANSIJSKOG HOLDINGA**



## **Solventnost grupe osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga**

### **Član 369**

(1) Ako su društva za osiguranje i društva za reosiguranje zavisna društva osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga, Agencija kao nadzorni organ grupe dužna je da obezbijedi da se solventnost grupe obračunava na nivou osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga primjenom čl. 355 do 368 ovog zakona.

(2) Za potrebe obračuna, na matično društvo iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na zahtijevani solventni kapital i sopstvena sredstva prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala društva za osiguranje.

## **VI. NADZOR SOLVENTNOSTI GRUPE ZA GRUPE SA CENTRALIZOVANIM UPRAVLJANJEM RIZICIMA**

### **Uslovi**

### **Član 370**

Odredbe čl. 371 i 372 ovog zakona primjenjuju se na društvo za osiguranje koje je zavisno društvo društva za osiguranje kada su ispunjeni svi sljedeći uslovi, u skladu s Regulativom (EU) br. 2015/35:

1) zavisno društvo u grupi, na koje se ne primjenjuje član 349 stav 2 ovog zakona, uključeno je u nadzor grupe koji obavlja Agencija kao nadzorni organ grupe na nivou matičnog društva grupe u skladu s ovim zakonom,

2) na zavisno društvo u grupi primjenjuje se upravljanje rizicima i mehanizmi interne kontrole matičnog društva grupe, a matično društvo grupe ispunjava uslove nadležnih nadzornih tijela s obzirom na razborito upravljanje društvom u grupi,

3) matično društvo grupe ima saglasnost iz člana 378 stav 8 ovog zakona,

4) matično društvo grupe ima saglasnost iz člana 386 stav 3 ovog zakona,

5) zahtjev za izdavanje saglasnosti za primjenu čl. 371 i 372 ovog zakona dostavilo je matično društvo grupe i u vezi s tim zahtjevom donijeta je povoljna odluka u skladu sa postupkom iz člana 373 ovog zakona.

## **Utvrđivanje zahtijevanog solventnog kapitala**

### **Član 371**

(1) Ne dovodeći u pitanje primjenu člana 366 ovog zakona, zahtijevani solventni kapital zavisnog društva obračunava se kako je propisano odredbama st. 2 do 6 ovog člana.

(2) Kada se zahtijevani solventni kapital zavisnog društva obračunava upotrebom internog modela odobrenog na nivou grupe u skladu sa članom 366 ovog zakona i kad Agencija, ako je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, smatra da rizični profil tog društva značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva interni model, Agencija može, u slučajevima iz člana 292 ovog zakona, odrediti tom društvu kapitalni dodatak na zahtijevani solventni kapital zbog primjene takvog modela.

(3) Izuzetno, kad takav kapitalni dodatak nije primjeren, Agencija nalaže društvu da obračuna zahtijevani solventni kapital standardnom formulom.

(4) Prije nego što odredi kapitalni dodatak, odnosno naloži primjenu standardne formule, Agencija raspravlja o svom predlogu unutar kolegijuma nadzornih organa i

saopštava zavisnom društvu i drugim članovima kolegijuma nadzornih organa razloge za davanje takvog predloga.

(5) Kada se zahtijevani solventni kapital zavisnog društva u grupi obračunava standardnom formulom i kad Agencija, ako je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, smatra da njegov rizični profil značajno odstupa od pretpostavki na kojima se zasniva obračun prema standardnoj formuli, Agencija može, u izuzetnim okolnostima, naložiti da društvo zamijeni podskup parametara upotrebljenih u obračunima standardnom formulom parametrima specifičnim za to društvo kada obračunava kapitalne zahtjeve za module preuzetog rizika životnog, neživotnog i zdravstvenog osiguranja u skladu sa članom 162 ovog zakona, ili u slučajevima iz člana 292 ovog zakona da odredi kapitalni dodatak na zahtijevani solventni kapital tog zavisnog društva.

(6) Prije nego što naloži zamjenu parametara, odnosno odredi kapitalni dodatak, Agencija raspravlja o svom predlogu unutar kolegijuma nadzornih organa i saopštava zavisnom društvu u grupi i drugim članovima kolegijuma nadzornih organa razloge za davanje takvog predloga.

(7) Mjere iz st. 2 i 5 ovog člana traju dok to društvo na odgovarajući način ne postupi u skladu sa primjedbama Agencije.

(8) Kolegijum nadzornih organa sprovodi mjere i aktivnosti u cilju postizanja saglasnosti u vezi sa predlogom Agencije ili drugim mogućim mjerama.

(9) Postignuti sporazum smatra se konačnim i nadležni nadzorni organi dužni su da ga sprovede.

(10) Kada Agencija i nadzorni organ grupe ne postignu saglasnost, Agencija ili taj nadzorni organ mogu, u roku od mjesec dana od dana podnošenja predloga Agencije, pitanje uputiti EIOPA-i i od nje tražiti pomoć u skladu s Regulativom (EU) br. 1094/2010.

(11) Predmet se ne može uputiti EIOPA-i nakon isteka roka iz stava 10 ovog člana ili nakon što je u skladu sa stavom 9 ovog člana postignut sporazum na kolegijumu nadzornih organa.

(12) Agencija je dužna da se u postupku odlučivanja uskladi sa odlukom EIOPA-e i da rješenje dostavi zavisnom društvu u grupi i kolegijumu nadzornih organa.

(13) Nadležni nadzorni organi država članica sprovede rješenje iz stava 12 ovog člana i postupaju u skladu sa tim rješenjem.

### **Neusklađenost sa zahtijevanim solventnim kapitalom i minimalnim zahtijevanim kapitalom**

#### **Član 372**

(1) U slučaju neusklađenosti sa zahtijevanim solventnim kapitalom, a ne dovodeći u pitanje primjenu člana 187 ovog zakona, zavisno društvo u grupi dužno je da dostavi Agenciji, ako je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, plan oporavka kako bi, u roku od šest mjeseci od dana kada je uočilo neusklađenost sa zahtijevanim solventnim kapitalom, ponovno uspostavilo iznos prihvatljivih sopstvenih sredstava ili smanjilo njegov rizični profil i obezbijedilo usklađenost s zahtijevanim solventnim kapitalom.

(2) Ako je Agencija izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, prosljeđuje bez odlaganja kolegijumu nadzornih organa plan oporavka iz stava 1 ovog člana koji je dostavilo društvo.

(3) Kolegijum nadzornih organa dužan je da sprovede sve aktivnosti i mjere kako bi se, u roku od četiri mjeseca od dana kada je prvi put utvrđena neusklađenost sa

zahtijevanim solventnim kapitalom, postigla saglasnost u vezi sa odobravanjem plana oporavka.

(4) Ako se saglasnost ne može postići u roku iz stava 3 ovog člana, Agencija, ako je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, odlučuje rješenjem treba li plan oporavka biti odobren, vodeći računa o mišljenjima i ograđivanjima od mišljenja drugih nadzornih organa unutar kolegijuma nadzornih organa.

(5) Kada Agencija, ako je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, u skladu sa članom 186 ovog zakona utvrdi pogoršavanje finansijskih uslova, ona bez odlaganja obavještava kolegijum nadzornih organa o mjerama koje treba preduzeti.

(6) O mjerama koje treba preduzeti raspravlja se na kolegijumu nadzornih organa, osim u hitnim situacijama u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(7) Kolegijum nadzornih organa dužan je da sprovede sve aktivnosti i mjere kako bi se u roku od mjesec dana od dana prijema obavještenja postigla saglasnost u vezi sa predloženim mjerama.

(8) Ako takva saglasnost ne bude postignuta, Agencija, ako je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, odlučuje rješenjem trebaju li predložene mjere biti odobrene, vodeći računa o mišljenjima i ograđivanjima od mišljenja drugih nadzornih organa unutar kolegijuma nadzornih organa.

(9) U slučaju neusklađenosti sa minimalnim zahtijevanim kapitalom, a ne dovodeći u pitanje primjenu člana 189 ovog zakona, Agencija, ako je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, bez odlaganja prosljeđuje kolegijumu nadzornih organa kratkoročni finansijski plan koji je dostavilo zavisno društvo kako bi se, u roku od tri mjeseca od dana kada je prvi put uočena neusklađenost sa minimalnim zahtijevanim kapitalom, ponovo uspostavio iznos prihvatljivih sopstvenih sredstava za pokriće minimalnog zahtijevanog kapitala ili smanjio njegov rizični profil kako bi se obezbijedila usklađenost s minimalnim zahtijevanim kapitalom.

(10) Agencija je dužna da obavijesti kolegijum nadzornih organa o svim mjerama koje su preduzete da bi se obezbijedio minimalni zahtijevani kapital na nivou zavisnog društva.

(11) Agencija ili nadzorni organ grupe mogu uputiti predmet EIOPA-i i od nje zatražiti pomoć u skladu s Regulativom (EU) br. 1094/2010 kada postoji neslaganje o odobravanju:

1) plana oporavka, uključujući svako produženje perioda oporavka, u roku iz stava 3 ovog člana, ili

2) predloženih mjera u roku iz stava 7 ovog člana.

(12) Predmet se ne može uputiti EIOPA-i:

1) nakon isteka rokova iz stava 11 ovog člana,

2) nakon što je u skladu sa st. 3 i 7 ovog člana postignut sporazum na kolegijumu nadzornih organa,

3) u hitnim situacijama iz stava 5 ovog člana.

(13) Ako EIOPA-a donese odluku u skladu s Regulativom (EU) br. 1094/2010, Agencija je dužna donijeti rješenje u skladu sa tom odlukom.

(14) Agencija dostavlja rješenje zavisnom društvu u grupi i kolegijumu nadzornih organa, koji je dužan da postupi u skladu sa tim rješenjem.

## **Postupak odlučivanja o zahtjevu za izdavanje saglasnosti**

### **Član 373**

(1) Kada Agencija kao organ koji je izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, primi zahtjev matičnog društva grupe za primjenu pravila iz čl. 371 i 372 ovog zakona, dužna je da o istom bez odlaganja obavijesti druge članove kolegijuma nadzornih organa i proslijedi im uredan zahtjev.

(2) Agencija i nadležni nadzorni organi država članica sarađuju u okviru kolegijuma nadzornih organa, kako bi odlučili o zahtjevu iz stava 1 ovog člana i uslovima pod kojima se saglasnost daje.

(3) Agencija i nadležni nadzorni organi država članica dužni su, u skladu sa propisima Evropske Komisije kojima se uređuje postupak zajedničkog donošenja odluka, da o zahtjevu zajednički odluče u roku od tri mjeseca od dana kada svi nadležni nadzorni organi u okviru kolegijuma nadzornih organa prime uredan zahtjev.

(4) Kada Agencija i nadležni nadzorni organi država članica donesu zajedničku odluku iz stava 3 ovog člana, Agencija će, ako je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja zavisnom društvu, dostaviti podnosiocu zahtjeva obrazloženo rješenje.

(5) Ako Agencija i nadležni nadzorni organi država članica ne donesu zajedničku odluku u roku iz stava 3 ovog člana, Agencija kao nadzorni organ grupe sama odlučuje o zahtjevu, uzimajući u obzir:

1) mišljenja i ograđivanja od mišljenja nadležnih nadzornih organa,

2) ograđivanja od mišljenja drugih nadzornih organa unutar kolegijuma nadzornih organa.

(6) Odluka Agencije iz stava 5 ovog člana sadrži sve navode i objašnjenje o svim značajnim odstupanjima od ograđivanja od mišljenja drugih nadležnih nadzornih organa.

(7) U roku iz stava 3 ovog člana odnosno do donošenja zajedničke odluke, Agencija ili nadležni nadzorni organ može uputiti predmet EIOPA-i u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

(8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, postupak odlučivanja miruje do donošenja odluke od strane EIOPA-e, koja je obavezujuća.

(9) Ako odluka iz stava 8 ovog člana ne bude usvojena u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010, Agencija kao nadzorni organ grupe donosi odluku protiv koje se može voditi upravni spor.

(10) Odluke iz ovog člana obavezujuće su za sve nadležne nadzorne organe unutar kolegijuma nadzornih organa.

(11) Ako se, u skladu sa članom 41 st. 2 i 3 i članom 44 stav 1 podstav 3 Regulative (EU) br. 1094/2010, odluka koju je predložilo radno tijelo odbije, Agencija kao nadzorno tijelo grupe donosi konačnu odluku koju su nadležni nadzorni organi dužni da sprovede.

## **Prestanak važenja izuzeća za zavisna društva u grupi**

### **Član 374**

(1) Odredbe iz čl. 371 i 372 ovog zakona ne primjenjuju se kada:

1) uslovi iz člana 370 stav 1 tačka 1 ovog zakona više nijesu ispunjeni;

2) uslovi iz člana 370 stav 1 tačka 2 ovog zakona više nijesu ispunjeni i grupa nije ponovo uspostavila usklađenost sa tim uslovom u odgovarajućem periodu;

3) uslovi iz člana 370 stav 1 tačka 3 i 4 ovog zakona više nijesu ispunjeni.

(2) U slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, kada Agencija kao nadzorni organ, nakon savjetovanja sa kolegijumom nadzornih organa, odluči da više neće uključivati zavisno društvo u nadzor grupe koji obavlja, ono o tome odmah obavještava nadležni nadzorni organ države članice i matično društvo grupe.

(3) U svrhu člana 370 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona matično društvo grupe je dužno da obezbijedi kontinuiranu usklađenost sa uslovima.

(4) U slučaju neusklađenosti matično društvo bez odlaganja obavještava Agenciju kao nadležni nadzorni organ i nadležni nadzorni organ države članice zavisnog društva.

(5) U slučaju iz st. 4 ovog člana, matično društvo grupe predstavlja plan za ponovno uspostavljanje usklađenosti u odgovarajućem roku.

(6) Agencija kao nadležni organ grupe najmanje jednom godišnje provjerava, na svoju inicijativu, usklađenost sa uslovima iz člana 370 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona. Agencija kao nadležni nadzorni organ grupe takvu provjeru takođe obavlja na zahtjev nadležnog nadzornog organa države članice, kada nadležni nadzorni organ države članice u značajnoj mjeri iskazuje zabrinutost u vezi sa stalnom usklađenošću s tim uslovima.

(7) Kada se na osnovu obavljenih provjera utvrde slabosti, Agencija kao nadzorni organ grupe zahtijeva od matičnog društva grupe da predstavi plan za ponovno uspostavljanje usklađenosti u odgovarajućem roku.

(8) Kada Agencija kao nadzorni organ grupe, nakon savjetovanja sa kolegijumom nadzornih organa, utvrdi da je plan iz st. 2 i 3 ili st. 6 i 7 ovog člana nedovoljan ili naknadno utvrdi da on nije sproveden u dogovorenom roku, Agencija kao nadzorni organ grupe zaključuje da više ne postoji usklađenost s uslovima iz člana 370 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona i o tome odmah obavještava nadležni nadzorni organ države članice.

(9) Postupak iz čl. 371 i 372 ovog zakona ponovno se primjenjuje kada matično društvo grupe podnese novi zahtjev i dobije pozitivno mišljenje iz člana 370 ovog zakona.

## **Zavisna društva osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga**

### **Član 375**

(1) Članovi 370 do 374 ovog zakona i Regulativa (EU) br. 2015/35 primjenjuju se na odgovarajući način na društva za osiguranje i društva za reosiguranje koja su zavisna društva osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga.

(2) Agencija se, pri razmjeni informacija, u ostvarivanju svojih prava ili ispunjavanju svojih dužnosti u skladu s odredbama čl. 371 do 374 ovog zakona, pridržava postupaka utvrđenih u skladu s Regulativom (EU) br. 2015/35.

## **Odsjek 2.**

## **KONCENTRACIJA RIZIKA I UNUTARGRUPNE TRANSAKCIJE**

### **Nadzor koncentracije rizika**

#### **Član 376**

(1) Društva za osiguranje i društva za reosiguranje, odnosno osiguravajući holdinzi ili mješoviti finansijski holdinzi redovno, a najmanje jednom godišnje podnose izvještaj Agenciji kao nadzornom organu grupe o svakoj značajnijoj koncentraciji rizika, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35, na nivou grupe, osim u slučaju iz člana 350 stav 2 ovog zakona.

(2) Potrebne podatke Agenciji kao nadzornom organu grupe dostavlja, u skladu sa propisima Evropske Komisije kojima se uređuje izvještavanje o koncentraciji rizika, društvo za osiguranje koje se nalazi na čelu grupe ili, ako se na čelu grupe ne nalazi

društvo za osiguranje ili društvo za reosiguranje, osiguravajući holding, mješoviti finansijski holding ili društvo za osiguranje u grupi koje je odredila Agencija kao nadzorni organ grupe, nakon savjetovanja sa drugim nadležnim nadzornim organima država članica i grupom.

(3) Agencija kao nadzorni organ grupe, nakon savjetovanja sa nadležnim nadzornim organima država članica i grupom, utvrđuje tipove rizika o kojima društva za osiguranje i društva za reosiguranje u određenoj grupi izvještavaju u svim okolnostima, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35, pri čemu Agencija uzima u obzir specifičnu grupu i strukturu upravljanja rizikom grupe.

(4) Agencija kao nadzorni organ grupe, nakon savjetovanja sa drugim nadležnim nadzornim organima država članica i grupom, uvodi odgovarajuća ograničenja u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 koja se zasnivaju na zahtijevanom solventnom kapitalu, tehničkim rezervama ili na jednom i drugom, prema kojima se utvrđuje značajna koncentracija rizika o kojima se izvještava.

(5) Kod nadzora koncentracije rizika Agencija kao nadzorni organ grupe posebno prati mogući rizik uticaja na grupu, rizik sukoba interesa i nivo ili obim rizika.

(6) Nadzor koncentracije rizika na nivou grupe sprovodi se u skladu sa čl. 378 do 389 ovog zakona.

### **Nadzor unutargrupnih transakcija**

#### **Član 377**

(1) Društvo za osiguranje, osiguravajući holding i mješoviti finansijski holding redovno, a najmanje jednom godišnje podnosi izvještaj Agenciji kao nadzornom organu grupe o svim značajnijim unutargrupnim transakcijama, definisanim u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35, društva za osiguranje i društva za reosiguranje unutar grupe, uključujući one sprovedene sa fizičkim licima koja su blisko povezana sa društvom u grupi, osim u slučaju iz člana 350 stav 2 ovog zakona.

(2) Potrebne podatke Agenciji kao nadzornom organu grupe dostavlja društvo za osiguranje koje se nalazi na čelu grupe ili, ako se na čelu grupe ne nalazi društvo za osiguranje, osiguravajući holding, mješoviti finansijski holding ili društvo za osiguranje u grupi koje je odredila Agencija kao nadzorni organ grupe nakon savjetovanja sa drugim nadležnim nadzornim organima država članica i grupom.

(3) Društvo iz stava 2 ovog člana dužno je da Agenciji, kao nadzornom organu grupe, čim to bude moguće podnese izvještaj o veoma značajnim unutargrupnim transakcijama, u skladu sa propisima Evropske Komisije kojima se uređuje izvještavanje o unutargrupnim transakcijama.

(4) Agencija kao nadzorni organ grupe, nakon savjetovanja sa drugim nadležnim nadzornim organima država članica i grupom, utvrđuje tipove transakcija, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35, unutar grupe o kojima društva za osiguranje i društva za reosiguranje u određenoj grupi moraju izvještavati u svim okolnostima.

(5) Na nadzor unutargrupnih transakcija shodno se primjenjuju odredbe člana 376 st. 3, 4 i 5 ovog zakona.

(6) Nadzor unutargrupnih transakcija sprovodi se i uz odgovarajuću primjenu odredbi člana 378 i čl. 379 do 389 ovog zakona.

### **Odsjek 3.**

## **UPRAVLJANJE RIZICIMA I INTERNA KONTROLA**

### **Nadzor sistema upravljanja**

### **Član 378**

(1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na sistem upravljanja primjenjuju se na odgovarajući način na upravljanje na nivou grupe.

(2) Pored zahtjeva iz stava 1 ovog člana, na nivou svih društava uključenih u opseg nadzora grupe u skladu sa članom 247 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona, moraju se dosljedno primjenjivati uspostavljeni sistemi upravljanja rizicima i internih kontrola i postupci izvještavanja, tako da se navedeni sistemi i postupci izvještavanja mogu nadzirati na nivou grupe.

(3) Pored zahtjeva u smislu st. 1 i 2 ovog člana, mehanizmi interne kontrole grupe obuhvataju najmanje sljedeće:

1) odgovarajuće mehanizme u vezi sa solventnošću grupe za utvrđivanje i mjerenje svih prisutnih značajnih rizika i primjereno povezivanje prihvatljivih sopstvenih sredstava sa rizicima, i

2) pouzdano izvještavanje i računovodstvene postupke za praćenje i upravljanje unutargrupnim transakcijama i koncentracijom rizika.

(4) Sistemi i postupci izvještavanja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana podliježu nadzornom pregledu od strane Agencije kao nadzornog organa grupe u skladu sa pravilima iz čl. 379 do 389 ovog zakona.

(5) Društvo za osiguranje koje ima učešće, osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding sprovodi na nivou grupe sopstvenu procjenu rizika i solventnosti zahtijevanu u skladu sa članom 104 i članom 105 ovog zakona.

(6) Sopstvena procjena rizika i solventnosti, sprovedena na nivou grupe, predmet je nadzornog pregleda Agencije kao nadzornog organa grupe u skladu sa čl. 379 do 389 ovog zakona.

(7) Ako se obračun solventnosti na nivou grupe sprovodi u skladu sa metodom konsolidacije iz člana 365 ovog zakona, društvo za osiguranje koje ima učešće, osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding dostavlja Agenciji kao nadzornom organu grupe odgovarajuće objašnjenje o razlici između sume zahtijevanog solventnog kapitala svih povezanih društava za osiguranje grupe i konsolidovanog zahtijevanog solventnog kapitala grupe.

(8) Društvo za osiguranje koje ima učešće, osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding mogu sprovesti procjenu iz člana 104 i člana 105 ovog zakona, istovremeno na nivou grupe i na nivou bilo kojeg zavisnog društva u grupi i pripremiti jedinstven izvještaj, koji obuhvata sve procjene, nakon čega je dužno da o tome Agenciji kao nadzornom organu grupe, dostavi pisano obavještenje najkasnije dva mjeseca prije navedenog postupanja, a Agencija će se, kao nadzorni organ grupe, savjetovati sa drugim članovima kolegijuma nadzornih organa i uzeti u obzir njihova mišljenja i ograđivanja u vezi sa izradom jedinstvenog izvještaja.

(9) Kada nadležni nadzorni organi unutar grupe postignu sporazum o izradi jedinstvenog izvještaja iz stava 8 ovog člana, društvo za osiguranje koje ima učešće, odnosno društvo za reosiguranje, osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding dostavlja izvještaj Agenciji i svim nadležnim nadzornim organima istovremeno.

(10) Nezavisno od jedinstvenog izvještaja iz stava 8 ovog člana, zavisno društvo za osiguranje dužno je da sprovodi sopstvenu procjenu rizika i solventnosti u skladu sa članom 104 i članom 105 ovog zakona.

## **ODJELJAK C**

### **MJERE ZA OLAKŠANJE NADZORA GRUPE**

## Nadzorni organ grupe

### Član 379

(1) Nadzorni organ grupe, određen između nadležnih nadzornih organa država članica, nadležan je za koordiniranje i obavljanje nadzora grupe.

(2) Kada je Agencija nadležni nadzorni organ za sva društva za osiguranje koja sačinjavaju grupu, nadzorni organ grupe je Agencija.

(3) Ako se na čelu grupe nalazi društvo za osiguranje, nadzorni organ grupe je nadzorni organ koji je tom društvu izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja.

(4) Ako se na čelu grupe ne nalazi društvo za osiguranje:

- i ako je matično društvo društva za osiguranje osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding – nadzorni organ grupe je nadzorni organ koji je izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja tom društvu za osiguranje,

- i ako je matično društvo grupe za više društava za osiguranje, koja imaju sjedište u Evropskoj uniji, isti osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding, i ako je jedno od tih društava dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u državi članici u kojoj je sjedište osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga – nadzorni organ grupe je nadzorni organ koji je izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja tom društvu za osiguranje,

- i ako se na čelu grupe nalazi više osiguravajućih holdinga ili mješovitih finansijskih holdinga sa sjedištem u različitim državama članicama i u svakoj od tih država članica postoji društvo za osiguranje - nadzorni organ grupe je nadzorni organ društva za osiguranje sa najvećim bilansnim iznosom,

- i ako je matično društvo više društava za osiguranje sa sjedištem u Evropskoj uniji isti osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding i nijedno od tih društava nije dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u državi članici u kojoj je sjedište osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga - nadzorni organ grupe je nadzorni organ koji je izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje s najvećim bilansnim iznosom, ili

- ako grupa nema matično društvo ili u svim ostalim okolnostima koje nijesu navedene u al. od 1 do 4 ovog stava - nadzorni organ grupe je nadzorni organ koji je izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje s najvećim bilansnim iznosom.

(5) U posebnim slučajevima Agencija kao nadzorni organ grupe može, na zahtjev drugog nadležnog nadzornog organa država članica, donijeti zajedničku odluku o odstupanju od kriterijuma iz stava 4 ovog člana ako bi njihova primjena bila neprimjerena, uzimajući u obzir strukturu grupe i relativni značaj djelatnosti društava za osiguranje i društava za reosiguranje u različitim državama, te mogu odrediti drugi nadzorni organ kao nadzorni organ grupe.

(6) Drugi nadzorni organ grupe smije se imenovati najviše jednom godišnje.

(7) Agencija i nadležni nadzorni organi država članica čine sve što je u skladu sa njihovim ovlašćenjima kako bi donijeli zajedničku odluku o izboru nadzornog organa grupe u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva za raspravu.

(8) Prije nego što donesu odluku nadležni nadzorni organi daju priliku grupi da iznese svoje mišljenje.

(9) Imenovani nadzorni organ grupe dostavlja grupi zajedničku odluku u kojoj se navode svi razlozi.

(10) Ako u roku iz stava 7 ovog člana bilo koji nadležni nadzorni organ uputi predmet EIOPA-i u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010, nadležni nadzorni organi odlažu svoje odluke do prijema odluke EIOPA-e.



(11) Zajednička odluka donosi se u skladu sa odlukom EIOPA-e i imenovani nadzorni organ grupe dostavlja grupi i kolegijumu nadzornih organa obrazloženu zajedničku odluku radi sprovođenja.

(12) Predmet se ne može uputiti EIOPA-i nakon isteka roka iz stava 7 ovog člana ili po donošenju zajedničke odluke.

(13) Ako se ne donese zajednička odluka u skladu sa st. 5 do 11 ovog člana, nadzorni organ grupe je nadzorni organ utvrđen u skladu sa stavom 4 ovog člana.

### **Prava i obaveze nadzornog organa grupe i drugih nadzornih organa na kolegijumu nadzornih organa**

#### **Član 380**

(1) Prava i obaveze dodijeljeni nadzornom organu grupe iz člana 379 ovog zakona s obzirom na nadzor grupe, obuhvataju sljedeće:

1) koordiniranje prikupljanja i razmjene informacija u okviru redovnog poslovanja i u vanrednim situacijama, uključujući razmjenu informacija koje su važne za obavljanje nadzornih zadataka nadležnih nadzornih organa država članica,

2) nadzorni pregled i procjenu finansijskog stanja grupe,

3) procjenu usklađenosti grupe s pravilima o solventnosti, koncentraciji rizika i unutargrupnim transakcijama u skladu sa čl. 353 do 377 ovog zakona,

4) procjenu sistema upravljanja grupe u skladu sa članom 378 ovog zakona i ispunjavanje uslova vezanih uz poslovno iskustvo i ugled članova upravnog i nadzornog odbora društva koje ima učešće i drugih lica koja upravljaju društvom koje ima učešće ili imaju druge ključne funkcije kako je određeno ovim zakonom, i članom 388 ovog zakona,

5) planiranje i koordiniranje nadzornih aktivnosti u redovnom poslovanju i u vanrednim situacijama putem redovnih sastanaka koji se održavaju najmanje jednom godišnje ili na drugi odgovarajući način, u saradnji sa nadležnim nadzornim organima država članica i uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost rizika prisutnih u poslovanju svih društava koja su dio grupe,

6) ostale zadatke, mjere i odluke koji su dodijeljeni nadzornom organu grupe u skladu sa ovim zakonom ili proizilaze iz primjene ovog zakona, posebno postupak validacije svakog internog modela na nivou grupe u skladu sa čl. 366 i 368 ovog zakona i postupak za primjenu sistema iz čl. 371 do 374 ovog zakona.

(2) Nadzorni organ grupe predsjedava kolegijumom nadzornih organa.

(3) Ako nadzorni organ grupe ne izvrši zadatke iz stava 1 ovog člana ili ako članovi kolegijuma nadzornih organa ne sarađuju u mjeri u kojoj se zahtijeva st. 2 i 6 ovog člana, nadležni nadzorni organ može uputiti predmet EIOPA-i i zatražiti njenu pomoć u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

(4) Kolegijum nadzornih organa obuhvata nadzorni organ grupe, nadzorne organe svih država članica u kojima se nalaze sjedišta svih zavisnih društava i EIOPA-u, u skladu sa članom 21 Regulative (EU) br. 1094/2010.

(5) Nadzorni organi značajnih podružnica, definisanih u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35, i povezanih društava mogu učestvovati na kolegijumu nadzornih organa, ali njihovo učestvovanje je ograničeno na postizanje cilja efikasne razmjene informacija.

(6) Kolegijum nadzornih organa osigurava da se saradnja, razmjena informacija i postupci savjetovanja između nadzornih organa koji su članovi kolegijuma nadzornih organa efikasno obavljaju u skladu sa ovom glavom zakona u cilju usklađivanja njihovih odluka i aktivnosti.

(7) U cilju efikasnog funkcionisanja kolegijuma nadzornih organa, neke aktivnosti može obavljati manji broj nadzornih organa unutar kolegijuma.

(8) Osnivanje i funkcionisanje kolegijuma nadzornih organa zasniva se na sporazumima o koordinaciji koje su zaključili nadzorni organ grupe i drugi nadležni nadzorni organi.

(9) Nakon savjetovanja s drugim nadležnim nadzornim organima, nadzorni organ grupe na odgovarajući način razmatra bilo koji savjet koji mu je dala EIOPA u roku od dva mjeseca od prijema tog savjeta prije nego što donese svoju konačnu odluku u kojoj se navode svi razlozi i obrazloženja o svim značajnim odstupanjima od bilo kojeg primljenog savjeta EIOPA i tu odluku dostavlja drugim nadležnim nadzornim organima.

(10) Ako postoje različita mišljenja o sporazumima o koordinaciji, bilo koji član kolegijuma nadzornih organa može uputiti predmet EIOPA-i i zatražiti njenu pomoć u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

(11) Agencija kao nadzorni organ grupe donosi svoju konačnu odluku u skladu sa odlukom EIOPA-e i dostavlja odluku drugim nadležnim nadzornim organima.

(12) Sporazumi o koordinaciji iz stava 8 ovog člana bliže propisuju postupke:

1) odlučivanja između nadležnih nadzornih organa u skladu sa odredbama čl. 366, 367 i 379 ovog zakona,

2) savjetovanja iz st. 9 i 10 ovog člana i iz člana 353 stav 6 ovog zakona.

(13) U sporazumima o koordinaciji mogu biti navedeni postupci za:

1) savjetovanje između nadležnih nadzornih organa, posebno kako je navedeno u odredbama čl. 347 do 352, čl. 354 do 356, člana 362, čl. 376 do 378, člana 382, člana 386, člana 390 i člana 392 ovog zakona, i

2) saradnju sa drugim nadzornim organima.

(14) Sporazumima o koordinaciji se mogu povjeriti dodatni zadaci nadzornom organu grupe, drugim nadzornim organima ili EIOPA-i kada bi rezultat toga bio efikasniji nadzor grupe i kada se time ne bi narušavale nadzorne aktivnosti članova kolegijuma nadzornih organa s obzirom na njihove pojedinačne odgovornosti.

## **Saradnja i razmjena informacija između nadzornih organa**

### **Član 381**

(1) Organi odgovorni za nadzor pojedinačnih društava za osiguranje i društava za reosiguranje u grupi i nadzorni organ grupe blisko sarađuju, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima Evropske Komisije kojima se uređuje razmjena informacija između nadzornih organa, posebno u slučajevima kada se društvo za osiguranje nalazi u finansijskim poteškoćama.

(2) Nadležni nadzorni organi međusobno razmjenjuju informacije, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima Evropske Komisije kojima se uređuje razmjena informacija između nadzornih organa, koje bi omogućile ili olakšale obavljanje nadzornih zadataka drugih organa u skladu sa ovim zakonom.

(3) Nadzorni organ grupe dostavlja nadležnim nadzornim organima i EIOPA-i informacije koje se odnose na grupu u skladu sa članom 29 stav 1 tač. 8 i 9, članom 240 stav 1 do 3, članom 248 stav 1 tačka 4 i članom 384 stav 2 do 6 ovog zakona, a posebno u vezi sa pravnom strukturom, upravljanjem i organizacionom strukturom grupe.

(4) Kada nadležni nadzorni organ ne saopšti relevantne informacije ili odbije zahtjev za saradnju ili, posebno, razmjenu relevantnih informacija, ili po zahtjevu ne postupi u roku od 14 dana, Agencija može uputiti predmet EIOPA-i.

(5) Organi odgovorni za nadzor pojedinačnih društava za osiguranje i društava za reosiguranje u grupi i nadzorni organ grupe dužni su da bez odlaganja sazovu sastanak svih nadzornih organa uključenih u nadzor grupe najmanje u slučaju:

1) značajnog kršenja zahtijevanog solventnog kapitala ili kršenja minimalnog zahtijevanog kapitala pojedinačnog društva za osiguranje,

2) značajnog kršenja zahtijevanog solventnog kapitala grupe obračunatog na osnovu konsolidovanih podataka ili sumiranog zahtijevanog solventnog kapitala, u skladu sa jednim od metoda obračuna iz čl. 365 do 368 ovog zakona.

3) kada nastupaju ili su nastupile druge posebne okolnosti.

### **Savjetovanje Agencije i nadzornih organa iz drugih država članica**

#### **Član 382**

(1) Agencija i nadležni nadzorni organi država članica, kada je odluka važna za nadzorne zadatke drugih nadzornih organa, prije nego što donesu tu odluku međusobno se savjetuju na kolegijumu nadzornih organa u vezi sa:

1) promjenom u strukturi akcionara, organizacionoj ili upravljačkoj strukturi društava za osiguranje, odnosno društava za reosiguranje u grupi, za koju je potrebna saglasnost ili odobrenje nadzornih organa,

2) odluku o produženju perioda oporavka u skladu sa članom 187 ovog zakona,

3) glavne sankcije ili izuzetne mjere koje preduzimaju nadzorni organi, uključujući određivanje kapitalnog dodatka na zahtijevani solventni kapital u skladu sa članom 292 ovog zakona i uvođenje bilo kojih ograničenja za upotrebu unutrašnjeg modela za obračun zahtijevanog solventnog kapitala u skladu sa ovim zakonom.

(2) U slučaju iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana, Agencija je dužna da se posavjetuje sa nadzornim organom grupe.

(3) Kada se odluka zasniva na informacijama koje su primljene od drugih nadzornih organa, Agencija i nadležni nadzorni organi država članica međusobno se savjetuju prije donošenja te odluke.

(4) U hitnim slučajevima ili kada bi takvo savjetovanje moglo ugroziti efikasnost odluke, Agencija može odlučiti da se ne savjetuje sa drugim nadzornim organima, i o tome bez odlaganja obavještava druge nadležne nadzorne organe država članica.

(5) Agencija, kao nadzorni organ grupe, može pozvati nadležni nadzorni organ države članice u kojoj matično društvo ima svoje sjedište i koje ne obavlja nadzor grupe na isti način kako je propisano u članu 379 ovog zakona, da pribavi od matičnog društva informacije potrebne za izvršavanje prava i obaveza iz člana 380 ovog zakona i dostavi te informacije Agenciji.

(6) Kada su Agenciji, kao nadzornom organu grupe, potrebne informacije iz člana 384 st. 2 do 6 ovog zakona koje su već date drugom nadzornom organu, Agencija kontaktira sa tim organom uvijek kada je to moguće kako bi se spriječilo dvostruko izvještavanje organa koji su uključeni u nadzor.

(7) Kad su društvo za osiguranje i kreditna institucija u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija ili investiciono društvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, neposredno ili posredno povezani ili imaju zajedničko društvo koje ima učešće, Agencija i nadležni nadzorni organi država članica i organi odgovorni za nadzor tih drugih društava blisko sarađuju.

(8) Agencija i organi iz prethodnog stava ovog člana razmjenjuju informacije koje vjerovatno pojednostavljuju njihove zadatke, posebno u skladu sa čl. 347 do 394 ovog zakona.

### **Poslovna tajna i povjerljivost**

### **Član 383**

(1) Razmjena informacija između Agencije i nadležnih nadzornih organa i između Agencije i drugih nadzornih organa sprovodi se u skladu sa čl. 381 i 382 ovog zakona.

(2) Informacije primljene u okviru nadzora grupe i bilo koja razmjena informacija, između Agencije i nadležnih nadzornih organa i između Agencije i drugih nadzornih organa, predviđena čl. 347 do 394 ovog zakona, podliježe članu 230 ovog zakona.

### **Pristup informacijama**

#### **Član 384**

(1) Fizička i pravna lica uključena u nadzor grupe, njihova povezana društva i društva koja imaju učešće razmjenjuju informacije koje bi mogle biti relevantne u svrhu nadzora grupe.

(2) Agencija kao nadzorni organ grupe ima pristup svim informacijama koje su relevantne u svrhu tog nadzora, bez obzira na prirodu predmetnog društva.

(3) Na pristup informacijama u skladu sa ovim članom na odgovarajući način primjenjuje se član 244 ovog zakona.

(4) Agencija kao nadzorni organ grupe može ograničiti redovno nadzorno izvještavanje u intervalima kraćim od godišnjeg na nivou grupe, ako sva društva za osiguranje u okviru grupe imaju koristi od tog ograničenja u skladu sa članom 247 ovog zakona uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost rizika prisutnih u poslovanju grupe.

(5) Agencija kao nadzorni organ grupe može dozvoliti izuzeće od izvještavanja po stavkama na nivou grupe, ako sva društva za osiguranje u okviru grupe imaju koristi od tog izuzeća u skladu sa članom 247 ovog zakona, uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost rizika prisutnih u poslovanju grupe i cilj finansijske stabilnosti.

(6) Agencija može potrebne informacije tražiti direktno od društava u grupi samo kada, po zahtjevu Agencije te informacije ne dostavi društvo za osiguranje koje podliježe nadzoru grupe u razumnom roku.

### **Provjera informacija**

#### **Član 385**

(1) Agencija može na teritoriji Crne Gore, neposredno ili uz posredovanje lica koja su imenovana u tu svrhu, neposredno provjeriti informacije iz člana 384 ovog zakona u prostorijama:

- 1) društva za osiguranje koje podliježe nadzoru grupe,
- 2) povezanih društava tog društva za osiguranje,
- 3) matičnih društava tog društva za osiguranje,
- 4) povezanih društava matičnog društva tog društva za osiguranje.

(2) Ako je u određenim slučajevima potrebno provjeriti informacije o društvu koje je dio grupe i nalazi se u drugoj državi članici, bez obzira da li je to društvo regulisano, Agencija će uputiti molbu nadzornom organu te druge države članice da obavi provjeru, i obavijestiti nadzorni organ grupe o preduzetoj aktivnosti.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, kada neposredno ne obavlja provjeru, Agencija može, po potrebi, učestvovati u toj provjeri.

(4) Ako drugi nadzorni organ ne postupi po zahtjevu iz stava 2 ovog člana u roku od dvije nedjelje ili ako Agencija ne može da učestvuje u skladu sa stavom 3 ovog člana, Agencija može uputiti predmet EIOPA-i i tražiti njenu pomoć u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010.

### **Izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju grupe**

### **Član 386**

(1) Društvo za osiguranje koje ima učešće i društvo za reosiguranje, osiguravajući holding i mješoviti finansijski holding javno objavljuje jednom godišnje izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju na nivou grupe, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima Evropske Komisije kojima se uređuje objavljivanje informacija koje se odnose na izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju.

(2) Na objavljivanje izvještaja o solventnosti i finansijskom stanju na nivou grupe na odgovarajući način primjenjuju se čl. 240 do 243 ovog zakona.

(3) Društvo za osiguranje koje ima učešće, osiguravajući holding ili mješoviti finansijski holding mogu, zavisno o odobrenju Agencije kao nadzornog organa grupe, dostaviti jedinstven izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju, u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima Evropske Komisije kojima se uređuje objavljivanje informacija koje se odnose na izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju, a koji će obuhvatiti sljedeće:

1) informacije na nivou grupe, koje se objavljuju u skladu sa stavom 1 ovog člana,  
2) informacije o zavisnim društvima u grupi, koje moraju biti pojedinačno prepoznatljive i moraju biti objavljene u skladu sa čl. 240 do 243 ovog zakona.

(4) Prije izdavanja saglasnosti iz stava 3 ovog člana, Agencija kao nadzorni organ grupe savjetuje se sa članovima kolegijuma nadzornih organa i uzima u obzir njihove stavove i ograničavajuće uslove.

(5) Kada izvještaj iz stava 3 ovog člana ne sadrži informacije koje Agencija, kao nadležni nadzorni organ zavisnog društva, zahtijeva od društava uporedivih sa zavisnim društvom, i ako je propust značajan, Agencija može zahtijevati od tog zavisnog društva da objavi potrebne dodatne informacije.

### **Struktura grupe**

#### **Član 387**

Društva za osiguranje i društva za reosiguranje, osiguravajući holdinzi i mješoviti osiguravajući holdinzi na nivou grupe jednom godišnje objavljuju pravnu, upravljačku i organizacionu strukturu, uključujući opis svih zavisnih društava, značajno povezanih društava i značajnih podružnica koje pripadaju grupi.

### **Uprava osiguravajućih holdinga i mješovitih finansijskih holdinga**

#### **Član 388**

(1) Lica koja upravljaju poslovanjem osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga, moraju posjedovati ugled i odgovarajuće iskustvo za obavljanje svojih dužnosti.

(2) Lica iz stava 1 ovog člana moraju ispunjavati uslove propisane ovim zakonom za članove upravnog odbora odnosno izvršne direktore društva za osiguranje.

### **Mjere za sprovođenje**

#### **Član 389**

(1) Kad društvo za osiguranje ili društvo za reosiguranje u grupi ne ispunjava zahtjeve predviđene čl. 353 do 378 ovog zakona ili u slučaju kad su zahtjevi ispunjeni ali solventnost može biti ugrožena ili u slučaju kad unutargrupne transakcije ili koncentracije rizika ugrožavaju finansijski položaj društava za osiguranje, Agencija je dužna da donese mjere koje su nužne kako bi se stanje što prije popravilo:

1) ako je nadzorni organ grupe u slučaju osiguravajućih holdinga ili mješovitih finansijskih holdinga, ili

2) ako je nadležni nadzorni organ u slučaju društava za osiguranje i društava za reosiguranje.

(2) Kad u slučaju iz stava 1 ovog člana Agencija kao nadzorni organ grupe nije jedno od nadzornih organa države članice u kojoj je sjedište osiguravajućeg holdinga, mješovitog finansijskog holdinga ili društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Agencija kao nadzorni organ grupe obavještava te nadzorne organe o svojim nalazima kako bi im omogućila da donesu potrebne mjere, u skladu sa propisima Evropske Komisije kojima se uređuju mjere za sprovođenje čl. 347 do 394 ovog zakona.

(3) Agencija i nadzorni organi sarađuju kako bi osigurali efikasnost sankcija ili mjera u odnosu na osiguravajuće holdinge, mješovite finansijske holdinge ili lica koja stvarno upravljaju tim društvima, u slučaju kršenja zakona i drugih propisa, posebno ako centralna uprava ili glavne jedinice osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga nijesu u istoj državi članici kao njihovo sjedište.

(4) Agencija usklađuje svoje mjere sa nadzornim organima kojih se tiče, uključujući nadzorni organ grupe, tamo gdje je prikladno.

## **ODJELJAK D**

### **TREĆE DRŽAVE**

#### **Provjera ekvivalentnosti**

##### **Član 390**

(1) U slučaju iz člana 347 stav 2 tačka 3 ovog zakona Agencija provjerava podliježu li društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje, čije matično društvo ima sjedište u trećoj državi, nadzoru nadzornih organa iz trećih država koji je ekvivalentan sa čl. 347 do 394 ovog zakona o nadzoru na nivou grupe društava za osiguranje i društava za reosiguranje.

(2) Kada je Agencija nadzorni organ grupe po kriterijumima iz člana 379 stav 4 ovog zakona, a Evropska Komisija nije donijela propis kojim se uređuje istovjetnost trećih država, provjeru iz stava 1 ovog člana obavlja Agencija (vršilac dužnosti nadzornog organa grupe), po službenoj dužnosti ili na zahtjev matičnog društva ili bilo kojeg društva za osiguranje koje ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u Evropskoj uniji.

(3) Pri provjeri iz stava 2 ovog člana, Agencija se kao vršilac dužnosti nadzornog organa grupe uz pomoć EIOPA-e savjetuje sa drugim nadležnim nadzornim organima prije donošenja odluke o istovjetnosti.

(4) Odluka iz prethodnog stava donosi se u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35.

(5) Agencija kao vršilac dužnosti nadzornog organa grupe ne donosi odluku koja se odnosi na treću državu, koja je suprotna bilo kojoj prethodnoj odluci za tu treću državu, osim ako se nadzorni sistem propisan čl. 261 do 346 ovog zakona i nadzorni sistem treće države značajno promijenio.

(6) Ako se Agencija ne slaže sa odlukom koju je donio nadležni nadzorni organ postupajući u svojstvu vršioca dužnosti nadzornog organa grupe, može u skladu sa Regulativom (EU) br. 1094/2010 uputiti predmet EIOPA-i i tražiti njenu pomoć u roku od tri mjeseca od dana prijema obavještenja vršioca dužnosti nadzornog organa grupe.

(7) Ako Evropska Komisija ne donese propise na osnovu propisa Evropske Komisije kojima se uređuje istovjetnost trećih država, primjenjuje se član 392 ovog zakona.

## **Ekvivalentnost**

### **Član 391**

(1) U slučaju ekvivalentnog nadzora iz člana 390 ovog zakona Agencija prihvata nadzor grupe koji obavlja nadzorni organ treće države u skladu sa stavom 2 ovog člana.

(2) Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se za društva za osiguranje ili društvo za reosiguranje čije matično društvo ima sjedište u trećoj državi i čiji ukupni bilansni iznos premašuje ukupni bilansni iznos matičnog društva izvan Evropske unije, a Evropska Komisija je utvrdila da je bonitetni sistem te treće države privremeno istovjetan.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana dužnost nadzornog organa grupe izvršava Agencija kao vršilac dužnosti nadzornog organa grupe.

(4) Odredbe čl. 379 do 389 ovog zakona shodno se primjenjuju na saradnju sa nadzornim organima trećih država.

## **Nedostatak ekvivalentnosti**

### **Član 392**

(1) U slučaju nedostatka ekvivalentnosti nadzora iz člana 390 ovog zakona, shodno se primjenjuju se čl. 353 do 369 i čl. 376 do 389 ovog zakona.

(2) Opšta načela i metode iz ovog zakona primjenjuju se na nivou osiguravajućeg holdinga, mješovitog finansijskog holdinga, društva za osiguranje iz treće države ili društva za reosiguranje iz treće države.

(3) Samo za potrebe obračuna solventnosti grupe, sa matičnim društvom postupa se kao s društvom za osiguranje, u zavisnosti od istih uslova koji su propisani ovim zakonom u vezi sa sopstvenim sredstvima koja su prihvatljiva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala i jednim od sljedećih uslova:

1) zahtijevani solventni kapital, određen u skladu sa načelima iz člana 361 ovog zakona, kad se radi o osiguravajućem holdingu ili mješovitom finansijskom holdingu,

2) zahtijevani solventni kapital, određen u skladu sa načelima iz člana 362 ovog zakona, kada se radi o društvu za osiguranje iz treće države ili društvu za reosiguranje iz treće države.

(4) Agencija može da primijeni druge metode koje osiguravaju primjeren nadzor društava za osiguranje ili društava za reosiguranje u grupi a sa kojima se saglasio nadzorni organ grupe nakon savjetovanja sa drugim nadzornim organima kojih se tiče.

(5) Agencija može da posebno zahtijeva osnivanje osiguravajućeg holdinga sa sjedištem u EU ili mješovitog finansijskog holdinga sa sjedištem u EU i da primijeni čl. 347 do 394 ovog zakona na društva za osiguranje i društva za reosiguranje u grupi, koju predvodi taj osiguravajući holding ili mješoviti osiguravajući holding.

(6) Odabrane metode treba da omoguće ostvarivanje ciljeva nadzora grupe, kako je određeno u ovoj glavi, a Agencija ih prijavljuje drugim nadzornim organima kojih se tiče i Evropskoj Komisiji.

## **Nivoi provjere ekvivalentnosti**

### **Član 393**

(1) Ako je matično društvo grupe iz člana 390 ovog zakona zavisno društvo osiguravajućeg holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga sa sjedištem u trećoj državi, ili društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje iz treće države, Agencija primjenjuje provjeru iz člana 390 ovog zakona samo na nivou krajnjeg matičnog društva koje je osiguravajući holding treće države, mješoviti finansijski

holding iz treće države, društvo za osiguranje iz treće države, odnosno društvo za reosiguranje iz treće države.

(2) Ako nije utvrđena ekvivalentnost nadzora iz člana 390 ovog zakona, Agencija može sprovesti novu provjeru na nižem nivou, ako postoji matično društvo društava za osiguranje, na nivou osiguravajućeg holdinga treće države, mješovitog finansijskog holdinga iz treće države, društva za osiguranje iz treće države, odnosno društva za reosiguranje iz treće države.

(3) Na slučajeve iz stava 2 ovog člana shodno se primjenjuje član 392 ovog zakona, a Agencija objašnjava svoju odluku grupi.

## **ODJELJAK E**

### **OSIGURAVAJUĆI HOLDINZI I MJEŠOVITI OSIGURAVAJUĆI HOLDINZI**

#### **Unutargrupne transakcije**

##### **Član 394**

(1) Kada je matično društvo jednog ili više društava za osiguranje mješoviti osiguravajući holding, Agencija vrši nadzor nad transakcijama između tih društava za osiguranje i mješovitog osiguravajućeg holdinga i njegovih povezanih društava.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju član 377, čl. 381 do 385 i član 389 ovog zakona.

## **DIO TREĆI**

### **DISTRIBUCIJA OSIGURANJA**

#### **Glava XIII**

#### **OBAVLJANJE POSLOVA DISTRIBUCIJE OSIGURANJA, BROKERSKI POSLOVI U OSIGURANJU I REGISTRI**

## **ODJELJAK A**

### **OPŠTE ODREDBE O DISTRIBUCIJI OSIGURANJA**

#### **Područje primjene**

##### **Član 395**

(1) Odredbama čl. 395 do 430 ovog zakona uređuju se pravila osnivanja i obavljanja poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja na području Crne Gore.

(2) Odredbe čl. 395 do 430 ovog zakona odnose se na sva fizička ili pravna lica koja imaju prebivalište, boravište ili sjedište na području Crne Gore i koja obavljaju poslove distribucije proizvoda osiguranja i reosiguranja.

(3) Ova glava ne odnosi se na sporedne posrednike u osiguranju koji pružaju usluge distribucije osiguranja ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) osiguranje predstavlja dopunu robi ili usluzi koju pruža bilo koji pružalac usluge, ako to osiguranje pokriva:
  - rizik kvara, gubitka, krađe ili oštećenja robe ili nekorišćenja usluge koju pružalac usluge pruža, ili
  - oštećenje ili gubitak prtljaga i druge rizike vezane za putovanje rezervisano kod toga pružaoca usluge; i



- 2) iznos godišnje premije osiguranja za proizvod osiguranja ne prelazi 600,00 eura, izračunato na proporcionalnoj (pro rata) godišnjoj osnovi; ili
- 3) izuzetno od tačke 2 ovog stava, ako osiguranje predstavlja dopunu usluge iz tačke 1 ovog stava, a ta usluga se pruža u periodu do tri mjeseca, iznos premije osiguranja ne prelazi 200,00 eura, po licu.
- (4) Pri obavljanju poslova distribucije osiguranja od strane sporednog posrednika u osiguranju iz stava 3 ovog člana, distributer osiguranja dužan je obezbijediti sljedeće:
  - 1) informisanje stranke prije zaključenja ugovora o svom identitetu, adresi i postupcima iz člana 207 ovog zakona kojima se strankama i drugim zainteresiranim licima omogućava podnošenje prigovora,
  - 2) preduzimanje odgovarajućih i proporcionalnih koraka za ispunjavanje uslova informisanja i pravila poslovnog ponašanja iz člana 210 ovog zakona i pravila o unakrsnoj prodaji iz člana 218 ovog zakona, kako bi se prije zaključenja ugovora uzeli u obzir zahtjevi i potrebe stranaka,
  - 3) dostavljanje stranki dokumenta sa informacijama o proizvodu osiguranja iz člana 211 stav 6 ovog zakona, prije zaključenja ugovora o osiguranju.
- (5) Agencija vrši nadzor nad distributerima osiguranja i sporednim posrednicima iz stava 4 ovog člana u ispunjavanju obaveza iz stava 4 ovog člana.
- (6) Agencija prati tržišta, uključujući tržište proizvoda dodatnog osiguranja koji su dostupni na tržištu, distribuiraju se ili prodaju u Crnoj Gori ili van Crne Gore.
- (7) Odredbe čl. 395 do 430 ovog zakona ne primjenjuju se na poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja koji su povezani sa rizicima i obavezama van područja Crne Gore i drugih država članica.
- (8) Odredbe čl. 395 do 430 ovog zakona ne odnose se na društva za osiguranje, društva za reosiguranje i posrednike koji obavljaju poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja preko poslovnog nastanjivanja ili pružaju usluge na području treće države, pod uslovom da je zagarantovano jednako postupanje prema svim licima koja obavljaju ili imaju odobrenje za rad za obavljanje poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja na tom tržištu.
- (9) Odredbe čl. 395 do 430 ovog zakona ne odnose se na poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja koje se obavljaju u trećim državama.
- (10) Agencija je dužna da obavijesti Evropsku komisiju o svim opštim teškoćama kojima su izloženi distributeri osiguranja ili distributeri reosiguranja prilikom ostvarivanja prava poslovnog nastanjivanja ili pri obavljanju poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja u trećoj državi.

### **Isključenja primjene**

#### **Član 396**

Distribucijom osiguranja i distribucijom reosiguranja, u smislu ovog zakona, ne smatra se:

- 1) usputno pružanje informacija u okviru druge poslovne djelatnosti kada:
  - pružalac ne preduzima dodatne korake u cilju pružanja pomoći stranki u cilju zaključenja odnosno izvršavanja ugovora o osiguranju,
  - svrha te aktivnosti nije pružanje pomoći stranki pri zaključenju odnosno izvršavanju ugovora o reosiguranju;
- 2) upravljanje odštetnim zahtjevima društva za osiguranje odnosno reosiguranje na profesionalnoj osnovi, likvidacija šteta ili stručna procjena odštetnih zahtjeva;
- 3) pružanje podataka i informacija o mogućim ugovoračima osiguranja, posrednicima u osiguranju, posrednicima u reosiguranju, društvima za osiguranje ili

društvima za reosiguranje ako pružalac ne preduzima dodatne korake radi pružanja pomoći u cilju zaključenja ugovora o osiguranju ili reosiguranju;

4) pružanje informacija mogućim ugovoračima osiguranja o proizvodima osiguranja ili reosiguranja, posredniku u osiguranju, posredniku u reosiguranju, društvu za osiguranje ili društvu za reosiguranje ako pružalac ne preduzima dodatne korake radi pružanja pomoći pri zaključenju ugovora o osiguranju ili reosiguranju.

## **Distributeri osiguranja i reosiguranja**

### **Član 397**

(1) Poslove distribucije osiguranja na području Crne Gore mogu da obavljaju distributeri osiguranja upisani u registar Agencije, i to:

- 1) posrednik u osiguranju;
- 2) sporedni posrednik u osiguranju;
- 3) društvo za osiguranje.

(2) Poslove distribucije reosiguranja na području Crne Gore mogu da obavljaju distributeri reosiguranja upisani u registar Agencije, i to:

- 1) posrednik u reosiguranju;
- 2) društvo za reosiguranje;
- 3) društvo za osiguranje koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova reosiguranja.

(3) Pored poslova distribucije osiguranja u smislu ovog zakona, posrednik u osiguranju može da obavlja i sljedeće poslove:

- 1) posredovanje pri prodaji ili prodaju oštećenih stvari koje pri rješavanju šteta pripadnu društvu za osiguranje;
- 2) sprovođenje mjera za sprječavanje i otklanjanje rizika koji mogu nastupiti po osigurana lica i imovinu;
- 3) utvrđivanje i procjenu rizika i šteta;
- 4) saradnja sa drugim licima ovlašćenim za obavljanje poslova distribucije osiguranja u obavljanju poslova distribucije osiguranja, uz prethodnu saglasnost distributera osiguranja čiji se proizvod distribuira;
- 5) druge tehničke i intelektualne usluge u vezi sa poslovima osiguranja, kao što su usluge edukacije, usluge savjetovanja i marketinške aktivnosti.

(4) Pored lica iz st. 1 i 2 ovog člana poslove distribucije osiguranja i poslove distribucije reosiguranja mogu obavljati distributeri osiguranja i distributeri reosiguranja iz drugih država članica pod uslovima propisanim ovim zakonom.

## **Kategorije posrednika**

### **Član 398**

(1) Kategorije posrednika u osiguranju iz člana 397 stav 1 tačka 1 ovog zakona su:

- 1) zastupnik u osiguranju, fizičko lice koje u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili društava za osiguranje iz druge države članice obavlja poslove distribucije osiguranja, na osnovu ovlašćenja Agencije;
- 2) preduzetnik - zastupnik u osiguranju, fizičko lice koje u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili društava za osiguranje iz druge države članice obavlja poslove distribucije osiguranja kao jedinu djelatnost, na osnovu dozvole Agencije;
- 3) društvo za zastupanje u osiguranju je pravno lice koje u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili društava za osiguranje iz druge države članice obavlja poslove distribucije osiguranja kao jedinu djelatnost, na osnovu dozvole Agencije;

- 4) broker u osiguranju, fizičko lice koje po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja, na osnovu ovlašćenja Agencije;
  - 5) preduzetnik - broker u osiguranju, fizičko lice koje po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja kao jedinu djelatnost, na osnovu dozvole Agencije;
  - 6) društvo za brokerske poslove u osiguranju, pravno lice koje po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja kao jedinu djelatnost, na osnovu dozvole Agencije;
  - 7) banka koja u ime i za račun račun jednog ili više društava za osiguranje ili društava za osiguranje iz druge države članice obavlja poslove distribucije osiguranja, na osnovu odobrenja Centralne banke Crne Gore i saglasnosti Agencije.
- (2) Kategorije posrednika u reosiguranju iz člana 397 stav 2 tačka 1 ovog zakona su:
- 1) broker u reosiguranju, fizičko lice koja po nalogu stranke obavlja poslove distribucije reosiguranja, na osnovu ovlašćenja Agencije;
  - 2) preduzetnik - broker u reosiguranju, fizičko lice koji po nalogu stranke obavlja poslove distribucije reosiguranja kao jedinu djelatnost, na osnovu dozvole Agencije;
  - 3) društvo za brokerske poslove u reosiguranju, pravno lice koje po nalogu stranke obavlja poslove distribucije reosiguranja kao jedinu djelatnost, na osnovu dozvole Agencije.

### **Obaveze posrednika**

#### **Član 399**

(1) Posrednik u osiguranju, odnosno reosiguranju, dužan je da obavlja poslove distribucije osiguranja, odnosno reosiguranja, u skladu sa ovim zakonom, pravilima struke i interesima svog nalogodavca.

(2) U izvršavanju obaveze iz stava 1 ovog člana, broker u osiguranju, odnosno reosiguranju, preduzetnik - broker u osiguranju, odnosno reosiguranju, i društvo za brokerske poslove u osiguranju, odnosno reosiguranju, dužni su da:

- 1) izrade odgovarajuću analizu rizika i predlože odgovarajuće pokriće;
- 2) posreduju, radi pregovaranja o zaključenju ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje, odnosno reosiguranje, u skladu sa zahtjevom budućeg ugovorača osiguranja koji se odnosi na osiguravajuće pokriće;
- 3) obavijeste društvo za osiguranje, odnosno reosiguranje, da ugovarač traži ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju i da ugovoraču ponude uslove osiguranja i upoznaju ga sa pravilima za obračun premije;
- 4) provjere sadržaj polise osiguranja;
- 5) pruže pomoć ugovoraču za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, prije i poslije nastupanja osiguranog slučaja, a naročito da se staraju da ugovarač u utvrđenim rokovima izvrši radnje koje su od značaja za očuvanje, odnosno ostvarivanje prava iz ugovora o osiguranju;
- 6) prate izvršavanje ugovora o osiguranju koji je ugovarač zaključio uz njihovo posredovanje;
- 7) stalno provjeravaju ugovore o osiguranju i izrade predlog za izmjenu zaključenog ugovora o osiguranju, radi obezbjeđenja veće sigurnosti ugovarača;
- 8) upoznaju ugovarača sa svim pravnim i ekonomskim odnosima sa društvom za osiguranje koji utiču na nepristrasnost u ispunjavanju obaveza prema ugovoraču, a naročito o odredbama ugovora o posredovanju zaključenog sa društvom za osiguranje

na osnovu kojih posrednik ima obavezu da posreduje isključivo u zaključenju ugovora o osiguranju sa određenim društvom za osiguranje ili ima pravo na posebnu proviziju ili proviziju veću od provizije uobičajene za posredovanje kod određenih vrsta osiguranja.

(3) Na posrednike se shodno primjenjuju propisi Crne Gore kojima se uređuje obaveza čuvanja poslovne tajne, zaštita potrošača i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

(4) Za obavljanje poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja posrednici koriste samo usluge posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz člana 397 ovog zakona i to samo za distribuciju onih vrsta osiguranja za koje su upisani u registar Agencije ili za koje su Agenciji prijavljeni za pružanje usluga distribucije na području Crne Gore u skladu sa ovim zakonom, uključujući i društva za osiguranje i lica iz člana 398 stav 3 ovog zakona.

### **Obaveze društva za osiguranje i društva za reosiguranje**

#### **Član 400**

(1) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje ne smiju omogućiti da poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja obavljaju druga lica pored lica iz člana 397 ovog zakona i to samo za distribuciju onih vrsta osiguranja za koje su upisani u registar Agencije ili za koje su Agenciji prijavljeni za pružanje usluga distribucije na području Crne Gore u skladu sa ovim zakonom, uključujući i društva za osiguranje i lica iz člana 402 stav 3 ovog zakona.

(2) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje dužno je da odobrava, sprovodi i redovno preispituje svoje interne procedure i politike kako bi se obezbijedilo poštovanje uslova stručnosti i primjerenosti iz čl. 407 i 408 ovog zakona.

(3) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje dužno je da uspostavi funkciju za praćenje i kontrolu distribucije osiguranja i reosiguranja koja će obezbijediti pravilno sprovođenje odobrenih politika i procedura i da imenuje nosioca te funkcije koji ispunjava uslove iz čl. 400 i 401 ovog zakona, o kojem je dužno da obavijesti Agenciju u skladu sa propisom iz člana 251 ovog zakona.

(4) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje uspostavljaju, održavaju i redovno ažuriraju evidencije svih relevantnih dokumenata u pogledu primjene i provjere uslova stručnosti i primjerenosti iz čl. 407 i 408 ovog zakona.

### **Zaštita ličnih podataka**

#### **Član 401**

(1) Distributeri osiguranja dužni su da posluju u skladu sa zakonom koji reguliše zaštitu ličnih podataka i Regulativom (EU) 2016/679 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. aprila 2016. godine o zaštiti pojedinaca u pogledu obrade ličnih podataka i slobodno kretanje takvih podataka.

(2) Distributeri osiguranja i nacionalno udruženje osiguravača dužni su u zavisnosti od uloge rukovaoca ili izvršioca obrade ličnih podataka da postupaju u skladu sa propisima kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.

(3) Društva za osiguranje i nacionalno udruženje osiguravača prikupljaju, obrađuju, čuvaju, dostavljaju i upotrebljavaju lične podatke potrebne za zaključivanje ugovora o osiguranju, obradu i likvidaciju šteta koje proizilaze iz osiguranja, a sve u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka.

(4) Društvima za osiguranje dozvoljena je obrada podataka koji se odnose na zdravlje osiguranika kada je s obzirom na samu vrstu osiguravajućeg pokrića

zdravstveno stanje osiguranika nužno za zaključenje i izvršenje ugovora o osiguranju, kao i ostvarenje zakonskih prava osiguranika po nastupanju osiguranog slučaja.

(5) Odredba stava 4 ovog člana primjenjuje se na osiguranike iz druge države članice u Crnoj Gori ako obradu sprovodi rukovalac obrade sa poslovnim nastanjivanjem u Crnoj Gori ili koji pruža usluge u Crnoj Gori.

(6) Društvima za osiguranje i nacionalnom udruženju osiguravača dozvoljena je obrada ličnog identifikacionog broja ili drugog primjenljivog ličnog identifikatora koji nedvosmisleno označava osiguranika u svrhu zaključenja i izvršenja ugovora o osiguranju te ostvarenja zakonskih prava osiguranika.

(7) U svrhu zaključenja i izvršenja ugovora o osiguranju te u svrhu isplate šteta ili druge finansijske transakcije, kada je to nužno za utvrđivanje identiteta osiguranika i za obezbjeđenje tačnosti podataka, društvima za osiguranje i nacionalnom udruženju osiguravača dozvoljena je obrada ličnih podataka prikupljanjem kopije odgovarajućeg identifikacionog dokumenta i drugih javnih isprava koje izdaju nadležni državni organi, kao i kartice bankovnog računa bez vidljivog kontrolnog koda.

(8) Obrada iz stava 7 ovog člana vrši se uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite prava i sloboda osiguranika kao i uz ograničavanje količine podataka u skladu sa svrhom koja se takvom obradom ostvaruje.

## **ODJELJAK B**

### **BROKERSKI POSLOVI U OSIGURANJU I POSLOVI ZASTUPANJA U OSIGURANJU**

#### **Opšte odredbe za obavljanje brokerskih poslova u osiguranju i poslova zastupanja u osiguranju**Član 402

(1) Brokerske poslove u osiguranju odnosno poslove zastupanja u osiguranju, kao jedinu djelatnost, mogu obavljati samo privredno društvo ili preduzetnik koji je prethodno dobio dozvolu Agencije za obavljanje poslova distribucije osiguranja.

(2) Nije dozvoljeno Istovremeno obavljanje brokerskih poslova u osiguranju i poslova zastupanja u osiguranju.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, poslovima zastupanja u osiguranju može se baviti i banka, na osnovu prethodne saglasnosti Agencije i odobrenja Centralne banke Crne Gore.

(4) Lica iz stava 1 ovog člana mogu se registrovati u CRPS tek nakon dobijanja dozvole Agencije.

(5) Privredna društva iz stava 1 ovog člana osnivaju se u formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću.

(6) Brokerske poslove u osiguranju odnosno poslove zastupanja u osiguranju, u licima iz stava 1 ovog člana, mogu obavljati samo brokeri i zastupnici u osiguranju, na osnovu odgovarajućeg ovlašćenja Agencije.

(7) Zabranjena je upotreba izraza "brokerski poslovi u osiguranju" odnosno „poslovi zastupanja u osiguranju“ ili izvedenih riječi ili izraza licima koja nemaju dozvolu Agencije iz stava 1 ovog člana.

(8) Na posrednike u reosiguranju iz člana 398 stav 2 ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o brokeru u osiguranju, preduzetniku - brokeru u osiguranju i društvu za brokerske poslove u reosiguranju, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

## **Primjena odredaba**

### **Član 403**

(1) Na privredna društva i preduzetnike koji obavljaju brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje osnivanje, registracija, upravljanje, restrukturiranje, prestanak i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, preduzetnika i dijela stranog društva, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(2) Na ugovore o brokerskim poslovima odnosno poslovima zastupanja u osiguranju primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

## **Objava propisa donijetih u javnom interesu**

### **Član 404**

(1) Agencija objavljuje i redovno ažurira informacije o propisima donijetim u javnom interesu koji se primjenjuju na obavljanje distribucije proizvoda osiguranja u Crnoj Gori, i u tu svrhu uspostavlja kontakt mjesto na kojem je te informacije moguće pribaviti.

(2) Agencija vrši nadzor nad sprovođenjem i primjenom odredbi propisa kojima se uređuje distribucija osiguranja i odredbi ovoga zakona, pri čemu je dužna da obezbijedi administrativno opterećenje koje proizilazi iz tih odredaba bude srazmjerno zaštiti potrošača.

## **Ovlašćenje za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju**

### **Član 405**

(1) Agencija će izdati ovlašćenje za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju fizičkom licu koje podnese zahtjev Agenciji i dokaze da ispunjava sljedeće uslove:

1) ima položen stručni ispit za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju;

2) u posljednje tri godine prije podnošenja zahtjeva nije bilo član organa upravljanja ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je otvoren ili sproveden postupak prinudne likvidacije, odnosno stečaja;

3) u posljednjih pet godina prije podnošenja zahtjeva nije bilo pravosnažno osuđeno za krivična djela protiv imovine, poslovanja i pravnog prometa;

4) služi se crnogorskim jezikom u mjeri dovoljnoj za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju;

5) u posljednjih pet godina prije podnošenja zahtjeva Agencija nije tom licu oduzela ovlašćenje za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju.

(2) Agencija će odbiti da izda ovlašćenje za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju licu koje ne ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana i kada iz podataka kojima raspolaže ocijeni da bi, zbog radnji ili poslova koje je podnosilac zahtjeva izvršio, moglo biti ugroženo obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju ili bi bilo otežano vršenje nadzora nad poslovanjem tog lica.

## **Oduzimanje ovlašćenja za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju**

### **Član 406**

(1) Agencija će oduzeti ovlaštenje za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju ako:

1) je ovlaštenje dobijeno davanjem lažnih podataka;  
2) broker odnosno zastupnik u osiguranju daje neistinite podatke, informacije ili izveštaje;

3) društvo ili broker odnosno zastupnik u osiguranju koji za to društvo radi, ponovo krši odredbe ovog zakona kojima se uređuje izvještavanje odnosno informisanje stranaka ili sistematski teže krši dobre poslovne običaje u obavljanju brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju;

4) broker odnosno zastupnik u osiguranju obavlja poslove koje po zakonu ne može obavljati;

5) broker odnosno zastupnik u osiguranju ne poštuje obavezu stalnog stručnog osposobljavanja iz člana 407 ovog zakona;

6) broker odnosno zastupnik u osiguranju prestanu da ispunjavaju uslove iz člana 408 ovog zakona;

7) broker u osiguranju ne ispunjava uslov o osiguranju od profesionalne odgovornosti u skladu sa članom 409 ovog zakona;

8) broker odnosno zastupnik u osiguranju ne dozvoli ovlaštenom licu člana 275 ovog zakona vršenje kontrole ili ometa postupak kontrole kršenjem člana 279 ovog zakona;

9) broker odnosno zastupnik u osiguranju ponovo prekrši odredbu zakona u vezi sa čime je Agencija već izrekla mjeru nadzora.

(2) U slučaju iz stava 1 tač. 5 i 7 ovog člana Agencija može uslovno oduzeti ovlaštenje.

(3) Na uslovno oduzimanje ovlaštenja iz stava 2 ovog člana shodno se primjenjuje član 413 stav 2 ovog zakona.

(4) Ponovljeno kršenje zakona u smislu stava 1 tačka 8 ovog člana je kršenje koje je počinjeno u periodu od dvije godine nakon prethodnog kršenja.

## **Stručnost**

### **Član 407**

(1) Lice koje namjerava da polaže stručni ispit za obavljanje brokerskih poslova, odnosno poslova zastupanja u osiguranju mora prethodno proći odgovarajuću obuku kako bi steklo potreban nivo znanja najmanje iz sljedećih oblasti:

1) neživotna osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 1 do 18 ovog zakona:

- minimalno potrebno znanje o uslovima osiguranja koje se nudi, uključujući dodatne rizike ako su pokriveni tim polisama,
- minimalno potrebno znanje o primjenljivim zakonima kojima se uređuje distribucija proizvoda osiguranja, kao što su zakoni kojima se uređuje zaštita potrošača, relevantni zakoni kojima se uređuju porezi, radna i socijalna prava,
- minimalno potrebno znanje o rješavanju odštetnih zahtjeva,
- minimalno potrebno znanje o rješavanju prigovora,
- minimalno potrebno znanje o procjeni zahtjeva i potreba stranaka,
- minimalno potrebno znanje o tržištu osiguranja,
- minimalno potrebno znanje o standardima poslovne etike i
- minimalna potrebna finansijska stručnost.

2) investicioni proizvodi osiguranja iz člana 17 tačka 69 ovog zakona:

- minimalno potrebno znanje o investicionim proizvodima osiguranja, uključujući uslove, neto premije i, ako je primjenljivo, garantovane i negarantovane naknade,
- minimalno potrebno znanje o prednostima i manama raznih investicionih opcija za ugovarače osiguranja,
- minimalno potrebno znanje o finansijskim rizicima za ugovarače osiguranja,
- minimalno potrebno znanje o policama koje pokrivaju životne rizike i drugim štednim proizvodima,
- minimalno potrebno znanje o organizaciji penzionog sistema i povlasticama koje on nudi,
- minimalno potrebno znanje o primjenljivim zakonima kojima se uređuje distribucija proizvoda osiguranja, kao što su zakoni kojima se uređuje zaštita potrošača i zakoni kojima se uređuju porezi,
- minimalno potrebno znanje o tržištu osiguranja i tržištu štednih proizvoda,
- minimalno potrebno znanje o rješavanju prigovora,
- minimalno potrebno znanje o procjeni zahtjeva i potreba stranaka,
- upravljanje sukobima interesa,
- minimalno potrebno znanje o standardima poslovne etike, i
- minimalna potrebna finansijska stručnost.

3) Životna osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 19 do 23 ovog zakona:

- minimalno potrebno znanje o polisama, uključujući uslove, garantovane naknade i, ako je primjenljivo, dodatne rizike,
- minimalno potrebno znanje o organizaciji penzionog sistema država članica i povlasticama koje on nudi,
- poznavanje zakona kojim se uređuju ugovori o osiguranju, zaštita prava potrošača, zaštita podataka, sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, zakona kojima se uređuju radna i socijalna prava i, ako je primjenljivo, zakona kojima se uređuju porezi,
- minimalno potrebno znanje o tržištu osiguranja i drugih relevantnih finansijskih usluga,
- minimalno potrebno znanje o rješavanju prigovora,
- minimalno potrebno znanje o procjeni zahtjeva i potreba stranaka,
- upravljanje sukobima interesa,
- minimalno potrebno znanje o standardima poslovne etike, i
- minimalna potrebna finansijska stručnost.

(2) Posrednici, zaposleni u društvu za osiguranje odnosno reosiguranje koji obavljaju poslove distribucije osiguranja za to društvo, kao i zaposleni posrednika iz registra Agencije, koji obavljaju poslove distribucije osiguranja odnosno reosiguranja, moraju ispunjavati uslove stalnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja kako bi se održao odgovarajući nivo znanja koji odgovara ulozi koju imaju i relevantnom tržištu, u trajanju od najmanje 15 sati godišnje, pri čemu se pojedina godina za ispunjavanje uslova iz ovog stava računa za svakog pojedinog posrednika od dana i mjeseca njegovog prvog upisa u registar distributera osiguranja odnosno reosiguranja koji vodi Agencija.

(3) Uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana moraju odgovarati poslovima koje obavljaju distributeri osiguranja odnosno reosiguranja i distribuiranim proizvodima.

(4) Uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na sve zaposlene društva za osiguranje odnosno reosiguranje, ali je društvo za osiguranje odnosno reosiguranje dužno da na zahtjev Agencije pruži dokaze da članovi organa upravljanja i rukovođenja tih društava koji su odgovorni za izvršavanje politika i procedura



povezanih sa poslovima distribucije proizvoda osiguranja i reosiguranja i sva ostala lica direktno uključena u distribuciju osiguranja odnosno reosiguranja tih društava imaju odgovarajuća znanja i sposobnosti potrebne za obavljanje svojih dužnosti.

(5) Uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na zaposlene posrednika koji nijesu direktno uključeni u distribuciju osiguranja odnosno reosiguranja.

(6) Društva za osiguranje odnosno reosiguranje i posrednici dužni su da provjeravaju znanja i sposobnosti svojih zaposlenih uključenih u distribuciju osiguranja odnosno reosiguranja i da im po potrebi pružaju mogućnost osposobljavanja ili stručnog usavršavanja koje odgovara uslovima koji se odnose na proizvode koje distribuiraju i upisuju podatke o istome u registar.

(7) Posrednici su dužni da dokažu usklađenost sa relevantnim uslovima stručnosti i osposobljenosti u skladu sa st. 1 do 6 ovog člana.

(8) Bliže uslove za način sticanja stručnih znanja iz stava 1 ovog člana, uslove koje treba da ispunjava lice koje sprovodi obuku za polaganje stručnog ispita iz stava 1 ovog člana, bliži sadržaj i obim znanja potrebnih za polaganje stručnog ispita iz stava 1 ovog člana i organizaciju i način polaganja stručnog ispita utvrđuje Agencija.

### **Primjerenost**

#### **Član 408**

(1) Fizička lica, koja su zaposlena kod distributera osiguranja odnosno reosiguranja i direktno su uključena u distribuciju osiguranja ili reosiguranja, uključujući i članove organa upravljanja i rukovođenja tih društava iz stava 5 ovog člana, kao i lica koje obavljaju poslove distribucije osiguranja za društvo na osnovu drugog pravnog odnosa moraju ispunjavati uslov primjerenosti odnosno moraju imati ugled.

(2) Smatra se da ugled ima fizičko lice koje:

1) u posljednje tri godine nije bilo član organa upravljanja ili nosilac posebnih ovlaštenja u pravnom licu nad kojim je otvoren ili sproveden postupak prinudne likvidacije, odnosno stečaja;

2) u posljednjih pet godina nije bilo pravosnažno osuđeno za krivična djela protiv imovine, poslovanja i pravnog prometa.

(3) Distributer osiguranja, odnosno reosiguranja dužan je da provjerava ugled svojih zaposlenih koji su direktno uključeni u distribuciju osiguranja ili reosiguranja i članova organa upravljanja i rukovođenja odgovornih za distribuciju osiguranja ili reosiguranja, kao i posrednika koji za njih rade, a u slučaju prestanka njihove primjerenosti, da o tome bez odlaganja pisanim putem obavijeste Agenciju.

(4) Provjera uslova primjerenosti iz ovog člana primjenjuje se na sva fizička lica koje su zaposlena u društvu za osiguranje odnosno reosiguranje ili kod posrednika, a koja su direktno uključena u poslove distribucije osiguranja ili reosiguranja.

(5) Društvo za osiguranje odnosno reosiguranje dužno je da na zahtjev Agencije pruži dokaze da članovi organa upravljanja i rukovođenja tog društva koji su odgovorni za izvršavanje politika i procedura povezanih sa poslovima distribucije proizvoda osiguranja i reosiguranja, funkcija za praćenje i kontrolu distribucije osiguranja i reosiguranja i sva ostala lica direktno uključena u distribuciju osiguranja ili reosiguranja tog društva ispunjavaju uslov primjerenosti odnosno imaju ugled.

### **Zaštita interesa stranaka**

#### **Član 409**

(1) Posrednik koji je pravno lice i preduzetnik mora u svakom trenutku imati zaključen ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti ili drugo odgovarajuće jamstvo koje pokriva profesionalnu odgovornost iz obavljanja poslova distribucije

osiguranja ili reosiguranja na sumu od najmanje 1.300.380 eura po odštetnom zahtjevu ili 1.924.560 eura za sve štete u jednoj godini, osim ako je društvo za osiguranje, odnosno reosiguranje ili neko drugo društvo, u čije ime djeluje posrednik ili za koje je posrednik ovlašten da djeluje, već pružilo takvo osiguranje ili drugo odgovarajuće jemstvo, ili ako to društvo preuzima punu odgovornost za radnje koje preduzima posrednik.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, sporedni posrednik mora imati osiguranje od profesionalne odgovornosti ili drugo odgovarajuće jemstvo koje pokriva profesionalnu odgovornost na sumu od najmanje 50% iznosa iz stava 1 ovog člana.

(3) Posrednik koji je pravno lice ili preduzetnik i sporedni posrednik u osiguranju mogu, na osnovu ovlaštenja osiguravača ili stanke, primiti novčani iznos na svoj račun pod uslovom da u svakom trenutku imaju raspoloživa finansijska sredstva u iznosu koji odgovara 4% iznosa godišnje primljenih premija ili minimalno 19.510,00 eura raspoloživih finansijskih sredstava ili osnovnog kapitala.

(4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, posrednik i sporedni posrednik u osiguranju je dužan da najkasnije u roku od tri radna dana od prijema novčanog iznosa iz stava 3 ovog člana, proslijedi sa svog računa premiju osiguranja osiguravaču, a osiguranu sumu ili drugi novčani iznos korisniku osiguranja odnosno drugom licu kojem pripada pravo na isplatu te sume na osnovu ugovora o osiguranju.

(5) Iznos iz stava 4 ovog člana prosljeđuje se putem strogo odvojenih korisničkih računa koji se ne smiju koristiti za naknadu štete drugim povjeriocima u slučaju otvaranja stečajnog postupka ili prinudne likvidacije posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju kod kojeg je taj račun otvoren.

(6) Sredstva koja, u vezi sa ugovorom o osiguranju, stranka plati posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju, smatraju se uplaćenim društvu za osiguranje, a sredstva namijenjena stranki koja društvo za osiguranje uplati posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju, smatraće se uplaćenim stranki na dan kada ih stranka primi.

### **Korišćenje sredstava i isplata provizije**

#### **Član 410**

(1) Društvo za zastupanje u osiguranju, preduzetnik - zastupnik u osiguranju, sporedni posrednik u osiguranju i banka iz člana 398 stav 1 tačka 7 ovog zakona imaju pravo na proviziju isključivo od društva za osiguranje za koje obavljaju poslove distribucije osiguranja.

(2) Lica iz stava 1 ovog člana nemaju pravo da zahtijevaju isplatu od ugovorača osiguranja, osiguranika ili drugog lica koje ima pravni interes u vezi sa osiguranjem ili poslovima distribucije osiguranja.

(3) Društvo za brokerske poslove u osiguranju i preduzetnik – broker u osiguranju za obavljene brokerske poslove imaju pravo na:

- proviziju od društva za osiguranje, ili
- naknadu od ugovorača osiguranja.

(4) Lica iz stava 3 ovog člana ne mogu po osnovu istog ugovora o osiguranju ostvariti i proviziju i naknadu.

(5) Društvo za brokerske poslove u osiguranju i preduzetnik - broker u osiguranju mogu sa strankom da ugovore naknadu za pomoć u ostvarivanju prava na naknadu štete, nezavisno od toga na koji način su plaćeni za obavljanje brokerskih poslova u osiguranju.

(6) Provizija ili naknada iz st. 1 i 3 ovog člana moraju biti određene u pisanoj formi i njihov obračun i visina po pojedinom ugovoru ne smiju se mijenjati nakon zaključenja ugovora o osiguranju.

(7) Provizija ili naknada iz st. 1 i 3 ovog člana ne smiju da utiču na prava ugovorača osiguranja iz ugovora o osiguranju i da zavise od visine naknade iz osiguranja koja će biti isplaćena osiguraniku po tom ugovoru.

### **Zabrana zaključenja ugovora**

#### **Član 411**

Posrednici u osiguranju iz člana 398 ovog zakona i sporedni posrednici u osiguranju ne smiju zaključiti ugovor o brokerskim poslovima odnosno poslovima zastupanja u osiguranju sa društvom za osiguranje, odnosno sa društvom za osiguranje iz druge države članice ili treće države, koje nema pravo da pruža usluge osiguranja u Crnoj Gori u skladu sa ovim zakonom.

### **Dozvola za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju**

#### **Član 412**

(1) Društvo za brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju, preduzetnik - broker odnosno preduzetnik - zastupnik u osiguranju i sporedni posrednik u osiguranju mora prije upisa u CRPS odnosno prije upisa promjene djelatnosti u CRPS dobiti dozvolu Agencije za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju.

(2) Uz zahtjev za dobijanje dozvole za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju prilažu se dokazi o ispunjenosti uslova iz čl. 407 do 409 ovog zakona i sljedeći podaci i dokumenti:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) spisak osnivača, koji sadrži lično ime odnosno naziv lica, adresu prebivališta odnosno sjedišta i procenat učešća;
- 4) podaci o licima koja posjeduju ili će posjedovati više od 10% učešća u kapitalu društva;
- 5) spisak lica koja su blisko povezana sa društvom za brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju, preduzetnikom - brokerom odnosno preduzetnikom - zastupnikom u osiguranju ili sporednim posrednikom u osiguranju;
- 6) podatke o licima imenovanim za članove organa upravljanja i rukovođenja društvom;
- 7) podatke o licu koje će biti odgovorno za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju;
- 8) izjavu da učešće odnosno bliska povezanost iz tačke 5 ovog stava ne ugrožava poslovanje društva u skladu sa zakonom i ne sprječava efikasno vršenje nadzora nad poslovanjem društva.

(3) Lice iz stava 2 tačka 7 ovog člana mora biti upisano u registar iz člana 420 ovog zakona.

(4) Agencija će odbiti zahtjev za davanje dozvole za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju ako:

- 1) nijesu dostavljeni dokazi o ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana;
- 2) je društvu ili preduzetniku u posljednjih pet godina bila oduzeta dozvola za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju;

3) je osnivač odnosno vlasnik, prokurista ili zakonski zastupnik društva lice, koje je bilo zakonski zastupnik ili imalo značajan uticaj na poslovanje društva kojem je u proteklih pet godina bila oduzeta dozvola za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju, u periodu od dvije godine prije dana oduzimanja te dozvole;

4) Agencija iz raspoloživih podataka ocijeni da bi, zbog poslova ili djelatnosti koju obavlja ili radnji koje je izvršilo društvo ili preduzetnik, poslovanje društva ili preduzetnika u skladu sa ovim zakonom moglo biti ugroženo ili bi bilo otežano efikasno sprovođenje nadzora nad poslovanjem društva;

5) učešće odnosno bliska povezanost iz stava 2 tačka 5 ovog člana ugrožava poslovanje društva u skladu sa zakonom i sprječava efikasno vršenje nadzora nad poslovanjem društva;

6) propisi ili upravne mjere treće države, koje se odnose na fizičko ili pravno lice sa kojim je društvo ili preduzetnik blisko povezano sprječavaju sprovođenje efikasnog nadzora nad poslovanjem društva.

(5) Agencija će najkasnije u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva rješenjem odlučiti o tom zahtjevu.

(6) Društvo za brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju, preduzetnik - broker odnosno preduzetnik - zastupnik u osiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju dužan je da u roku od mjesec dana od dana dobijanja dozvole Agenciji dostavi dokaz o registraciji u CRPS.

(7) St. 1 do 5 ovog člana shodno se primjenjuju na zahtjev za davanje saglasnosti Agencije iz člana 402 stav 3 ovog zakona.

(8) Lica iz stava 1 ovog člana i lica iz člana 402 stav 3 ovog zakona dužna su da Agenciji bez odlaganja dostave informaciju o promjeni podataka iz stava 2 tač. 3 do 5 ovog člana, sa odgovarajućom izjavom iz stava 2 tačka 8 ovog člana.

(9) Bliže uslove za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija.

### **Oduzimanje i prestanak važenja dozvole**

#### **Član 413**

(1) Agencija će oduzeti dozvolu za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju ako:

1) je dozvola dobijena davanjem lažnih podataka;

2) posredniku u osiguranju i sporedni posrednik u osiguranju prestane da ispunjava neki od uslova pod kojima je dobio dozvolu;

3) u postupku kontrole posrednik u osiguranju i sporedni posrednik u osiguranju dostavlja neistinite podatke, informacije ili izvještaje, koji ne prikazuju stvarno stanje u društvu;

4) posrednik u osiguranju i sporedni posrednik u osiguranju teže krši odredbe ovog zakona kojima se uređuje izvještavanje odnosno informisanje stranaka ili teže krši dobre poslovne običaje u obavljanju brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju;

5) posrednik u osiguranju i sporedni posrednik u osiguranju obavlja poslove koje po zakonu ne može obavljati;

6) posrednik u osiguranju ne ispunjava uslov o osiguranju od profesionalne odgovornosti u skladu sa članom 409 ovog zakona;

7) posrednik u osiguranju i sporedni posrednik u osiguranju ponavlja kršenje obaveze izvještavanja i informisanja stranaka;

8) posrednik u osiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju ne dozvoli ovlaštenom licu iz člana 275 ovog zakona vršenje kontrole ili ometa postupak nadzora kršenjem obaveze iz člana 279 ovog zakona;

9) kod posrednika u osiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju obavlja lice koje nema ovlaštenje Agencije;

10) društvo ne postupa u skladu sa mjerama koje izrekne Agencija ili ponovo prekrši odredbu zakona u vezi sa čime je Agencija već izrekla mjeru nadzora.

(2) Na uslovno oduzimanje dozvole posredniku u osiguranju ili sporednom posredniku u osiguranju shodno se primjenjuje član 313 ovog zakona o uslovnom oduzimanju dozvole za rad društvu za osiguranje.

(3) Ponovljeno kršenje zakona u smislu ovog člana je kršenje koje je počinjeno u periodu od dvije godine nakon prethodnog kršenja.

(4) Dozvola za obavljanje brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju prestaje da važi:

1) ako posrednik u osiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju ne otpočne sa poslovanjem u roku od tri mjeseca od dana izdavanja dozvole;

2) ako posrednik u osiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju prestane da obavlja djelatnost duže od 12 mjeseci;

3) pokretanjem postupka stečaja ili likvidacije;

4) brisanjem posrednika u osiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju iz CRPS, osim kada je dozvola već prestala da važi po osnovu tač. 1 do 3 ovog stava;

5) po prijemu izjave posrednika u osiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju da je prestao da obavlja brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju, uz dokaz o upisu promjene djelatnosti u CRPS ili odluku nadležnog organa, kada takav upis nije predviđen.

(5) Posrednik u osiguranju odnosno sporedni posrednik u osiguranju je dužan da obavijesti Agenciju o prestanku obavljanja brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju.

(6) Agencija rješenjem utvrđuje prestanak važenja dozvole kada utvrdi da je nastupio razlog iz stava 4 ovog člana.

(7) Rješenje iz st. 1 i 4 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

### **Saglasnost banci za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju**

#### **Član 414**

(1) Banka koja namjerava da se bavi poslovima zastupanja u osiguranju dužna je da, prije dobijanja odgovarajućeg odobrenja Centralne banke Crne Gore, pribavi prethodnu saglasnost Agencije za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju.

(2) Po zahtjevu banke za davanje saglasnosti za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju Agencija je dužna da odluči u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva.

(3) Centralna banka Crne Gore dužna je da obavijesti Agenciju o izdavanju odnosno oduzimanju odobrenja iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana izdavanja saglasnosti iz stava 1 ovog člana odnosno od dana donošenja odluke o oduzimanju te saglasnosti.

(4) Na izdavanje saglasnosti iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 412 ovog zakona, a na oduzimanje odnosno prestanak važenja saglasnosti shodno se primjenjuju odredbe člana 413 ovog zakona.

### **Sporedni posrednik u osiguranju**

#### **Član 415**

(1) Sporedni posrednik u osiguranju koji je pravno lice i koji obavlja poslove distribucije osiguranja u skladu s odredbama ovoga zakona mora biti upisan u registar Agencije.

(2) Sporedni posrednik u osiguranju koji je fizičko lice i upisan je u registar Agencije može da obavlja poslove distribucije osiguranja samo na osnovu ugovora o radu, odnosno drugog ugovornog odnosa sa pravnim licem iz stava 1 ovog člana.

(3) Za izdavanje dozvole sporednom posredniku u osiguranju iz stava 1 ovog člana, Agenciji se dostavljaju podaci i dokumenti iz člana 412 stav 2 tač. 1 do 5 i tač. 7 i 8 i dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 17 tačka 65 ovog zakona.

### **Obavljanje poslova distribucije osiguranja na stanicama za tehnički pregled vozila**

#### **Član 416**

(1) Poslove distribucije osiguranja na stanicama za tehnički pregled vozila može da obavlja društvo za brokerske poslove, odnosno poslove zastupanja u osiguranju ili preduzetnik - broker, odnosno preduzetnik - zastupnik u osiguranju, koji imaju odgovarajuću dozvolu Agencije.

(2) Lica iz stava 1 ovog člana na stanici za tehnički pregled vozila mora da obavlja poslove distribucije osiguranja za sva zainteresovana društva za osiguranje.

(3) Na stanici za tehnički pregled vozila mogu se obavljati poslovi distribucije osiguranja za vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tač. 1 do 18 ovog zakona.

### **Poslovne knjige i finansijski i statistički izvještaji**

#### **Član 417**

(1) Društvo za brokerske poslove, odnosno poslove zastupanja u osiguranju, preduzetnik - broker, odnosno preduzetnik - zastupnik u osiguranju i sporedni posrednik u osiguranju dužan je da vodi poslovne knjige, sastavlja knjigovodstvene isprave, vrednuje imovinu i obaveze i sačinjava finansijske izvještaje u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje i organizacija privrednih društava, zakonom kojim se uređuje računovodstvo i drugim propisima.

(2) Lice iz stava 1 ovog člana sačinjava polugodišnji i godišnji finansijski izvještaj i statističke izvještaje.

(3) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da Agenciji dostavlja godišnji finansijski izvještaj najkasnije u roku od tri mjeseca nakon isteka kalendarske godine, a polugodišnji finansijski izvještaj najkasnije u roku od mjesec dana nakon isteka perioda za koji se izvještaj sačinjava.

(4) Agencija utvrđuje način, sadržaj i rokove za dostavljanje izvještaja i obavještenja koje su dužna da dostavljaju lica iz čl. 398 i 415 ovog zakona.

### **Statusne promjene**

#### **Član 418**

(1) Društvo za brokerske poslove, odnosno poslove zastupanja u osiguranju dužno je da prije pripajanja i spajanja o tome dostavi obavještenje Agenciji, najmanje mjesec dana prije dana donošenja odluke.

(2) Kada se društva za zastupanje u osiguranju namjeravaju spojiti i kada se društva za brokerske poslove u osiguranju namjeravaju spojiti, moraju prije spajanja od Agencije dobiti dozvolu za novo društvo koje će nastati njihovim spajanjem.

## **ODJELJAK C**

## **REGISTRI**

### **Upis u registar**

#### **Član 419**

(1) Agencija vodi registar pravnih i fizičkih lica koja u skladu sa ovim zakonom imaju pravo da na području Crne Gore obavljaju poslove distribucije osiguranja odnosno reosiguranja.

(2) Posrednici i sporedni posrednici u osiguranju upisuju se u registar Agencije pod uslovima propisanim ovim zakonom i ovlašćeni su da obavljaju poslove distribucije osiguranja odnosno reosiguranja dok su upisani u registar Agencije.

(3) Registar iz stava 1 ovog člana je javan i Agencija ga vodi na svojoj internet stranici, a uspostavljen je kao jedinstveno informativno mjesto koje omogućava brz i jednostavan javni pristup informacijama iz registra, koje se prikupljaju i ažuriraju elektronskim putem i sadrži identifikacione podatke nadležnih organa matične države članice.

(4) Posrednik i sporedni posrednik u osiguranju dužan je da bez odlaganja pisanim putem obavijesti Agenciju o promjeni ili prestanku postojanja uslova na osnovu kojih je upisan u registar.

(5) Distributeri osiguranja i reosiguranja i udruženja društava za osiguranje odnosno reosiguranje mogu da učestvuju pri upisu podataka u registar o fizičkim i pravnim licima iz stava 1 ovog člana, kao i pri upisu podataka o njihovom ispunjavanju uslova stručnosti i primjerenosti ako imaju ovlašćenje Agencije u skladu sa propisom iz stava 9 ovog člana.

(6) Društvo za osiguranje odnosno reosiguranje ili društvo za brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju koje ima ovlašćenje iz stava 5 ovog člana upisaće u registar podatke o zastupniku u osiguranju, brokeru u osiguranju ili sporednom posredniku u osiguranju koji za njega obavlja poslove distribucije osiguranja ili reosiguranja.

(7) Posrednik i sporedni posrednik nijesu dužni da u registar upišu podatke o svim svojim zaposlenima koji su uključeni u poslove distribucije osiguranja ili reosiguranja već samo o onim koji su direktno odgovorni za distribuciju osiguranja ili reosiguranja.

(8) Agencija vrši nadzor nad upisom podataka i redovno provjerava podatke u registru iz ovog člana.

(9) Bliži sadržaj i način vođenja registara iz stava 1 ovog člana i upisivanje, promjenu i brisanje podataka iz registara utvrđuje Agencija.

### **Registar Agencije**

#### **Član 420**

(1) Agencija vodi registar:

- 1) društava za osiguranje odnosno reosiguranje;
- 2) društava za brokerske poslove u osiguranju odnosno reosiguranju;
- 3) društava za zastupanje u osiguranju;
- 4) preduzetnika - brokera u osiguranju odnosno reosiguranju;
- 5) preduzetnika - zastupnika u osiguranju;
- 6) banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju;
- 7) sporednih posrednika u osiguranju;
- 8) brokera u osiguranju odnosno reosiguranju;
- 9) zastupnika u osiguranju.

(2) Registar iz stava 1 ovog člana za svako lice iz stava 1 ovog člana sadrži sljedeće podatke:

- 1) registarski broj;
- 2) broj i datum izdavanja dozvole za rad, saglasnosti ili ovlašćenja;
- 3) ime i prezime/naziv;
- 4) registarski broj kod CRPS (za pravna lica i preduzetnike);
- 5) matični broj, odnosno PIB (za pravna lica i preduzetnike);
- 6) adresu/sjedište;
- 7) kategoriju distributera u osiguranju odnosno reosiguranju;
- 8) o članovima organa upravljanja distributera osiguranja ili reosiguranja, odnosno licima koja su odgovorna za distribuciju osiguranja ili reosiguranja (za pravna lica);
- 9) vrstu osiguranja ili reosiguranja koju distribuirati;
- 10) datum upisa u registar;
- 11) naziv društva za osiguranje ili reosiguranje u čije ime djeluje;
- 12) državu članicu ili države članice u kojoj namjerava da posluje ili posluje preko podružnice ili neposredno;
- 13) kontakt podaci (internet stranica, broj telefona, e-mail).

### **Uslovi za upis u registar**

#### **Član 421**

(1) Agencija upisuje pravno lice ili preduzetnika u registar Agencije na osnovu izdate dozvole, odnosno saglasnosti, nakon što to pravno lice ili preduzetnik obavijeste Agenciju o upisu u CRPS.

(2) Zahtjev za izdavanje dozvole odnosno saglasnosti iz stava 1 ovog člana Agenciji podnosi osnivač posrednika i sporednog posrednika ili odgovorno lice u pravnom licu koje namjerava da promijeni djelatnost i obavlja poslove distribucije osiguranja ili reosiguranja.

(3) Zahtjev iz stava 2 ovog člana sadrži:

- 1) navedenu kategoriju posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju u kojoj namjerava da obavlja poslove distribucije osiguranja ili reosiguranja i kada je to primjenjivo, informaciju o tome da li namjerava da obavlja poslove distribucije osiguranja u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili po nalogu stranke;
- 2) podatke o licu koje će biti odgovorno za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili reosiguranja;
- 3) podatke o identitetu fizičkih i pravnih lica koja su akcionari ili članovi posrednika odnosno sporednog posrednika u osiguranju, koji imaju vlasnički udio u osnovnom kapitalu posrednika odnosno sporednog posrednika u osiguranju veći od 10%;
- 4) podatke o identitetu fizičkih i pravnih lica koja su u uskoj povezanosti sa tim posrednikom ili sporednim posrednikom u osiguranju;
- 5) izjavu iz kojeg proizilazi da udjeli ili uska povezanost iz tač. 3 i 4 ovog stava nijesu prepreka efikasnom vršenju nadzora od strane Agencije.

(4) Agencija upisuje fizičko lice u registar Agencije nakon položenog ispita za provjeru stručnih znanja potrebnih za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili reosiguranja.

(5) Fizičko lice može da pristupi ispitu za provjeru stručnih znanja iz stava 4 ovog člana na osnovu prijave koja sadrži:

- 1) navedenu kategoriju posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju u kojoj namjerava da obavlja poslove distribucije osiguranja ili reosiguranja odnosno informaciju o tome da li namjerava da poslove distribucije osiguranja obavlja u



ime i za račun društva za osiguranje kao zastupnik u osiguranju ili po nalogu stranke kao broker u osiguranju ili reosiguranju;

- 2) dokaze o posjedovanju najmanje srednje stručne spreme;
- 3) izvod, odnosno uvjerenje iz kaznene evidencije o ispunjavanju uslova primjerenosti iz člana 408 ovog zakona, odnosno, kad to nije primjenjivo, izjavu lica o ispunjavanju uslova primjerenosti iz člana 408 ovog zakona;
- 4) podatke o identitetu lica koja su u uskoj povezanosti sa podnosiocem prijave;
- 5) izjava o tome da li uska povezanost iz tačke 4 ovog stava predstavlja prepreku u obavljanju poslova distribucije i efikasnom vršenju nadzora od strane Agencije.

(6) Izuzetno od stava 4 ovog člana, Agencija upisuje u registar posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz druge države članice, bez prethodne provjere stručnog znanja, na osnovu njegovog zahtjeva uz koji je priložena potvrda da je upisan u registar distributera druge države članice i dokaz o ispunjenju uslova iz stava 5 ovog člana.

(7) Agencija će najkasnije u roku od tri mjeseca upisati u registar fizičko ili pravno lice koje je ispunilo uslove propisane ovim članom.

(8) Posrednik i sporedni posrednik u osiguranju dužan je da pisanim putem bez odlaganja obavijesti Agenciju o promjenama njegovih podataka koji se upisuju u registar, o prestanku ispunjenja uslova iz ovog člana na osnovu kojih je upisan u registar i o visini osigurane odgovornosti iz člana 409 ovog zakona.

(9) Upis podataka o posrednicima i sporednim posrednicima u registar obavlja se elektronskim putem na osnovu obrasca koji je objavljen na internet stranici Agencije i u skladu sa propisom iz člana 419 stav 9 ovog zakona.

## **Odbijanje zahtjeva i brisanje iz registra**

### **Član 422**

(1) Agencija će donijeti rješenje kojim se odbija zahtjev za izdavanje dozvole iz člana 421 ovog zakona ako:

- 1) nijesu ispunjeni uslovi propisani članom 421 ovog zakona;
- 2) zakoni i drugi propisi treće države koji se odnose na jedno ili više fizičkih ili pravnih lica sa kojima je posrednik u uskoj povezanosti ili prepreke u sprovođenju tih zakona i drugih propisa onemogućavaju efikasno vršenje nadzora od strane Agencije;
- 3) iz zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili reosiguranja proizilazi da nijesu ispunjeni drugi uslovi za izdavanje dozvole.

(2) Pravna lica iz člana 397 ovog zakona dužna su da bez odlaganja pisanim putem obavijeste Agenciju o prestanku ispunjenja uslova iz člana 421 ovog zakona, odnosno o nastupanju okolnosti koje su od značaja za oduzimanje i prestanak važenja dozvole iz člana 413 ovog zakona.

(3) U slučajevima kada pravna lica iz člana 397 ovog zakona više ne ispunjavaju uslove za upis u registar propisane ovim zakonom, odnosno u slučajevima oduzimanja i prestanka važenja dozvole propisanim ovim zakonom, Agencija će brisati ta lica iz registra i o tom brisanju obavijestiti državu članicu domaćina u kojoj su obavljali poslove distribucije osiguranja ili reosiguranja.

(4) Agencija će donijeti rješenje o brisanju fizičkog lica iz člana 397 ovog zakona iz registra ako utvrdi nastupanje okolnosti iz člana 406 ovog zakona.

(5) Fizičko lice koje je Agencija brisala iz registra u skladu sa stavom 4 ovog člana, ne može prije isteka tri godine od dana pravosnažnosti rješenja o brisanju iz registra podnijeti prijavu iz člana 421 stav 5 ovog zakona.

## **EIOPA registri**

### **Član 423**

Agencija će EIOPA-i bez odlaganja dostaviti relevantne informacije za potrebe vođenja jedinstvenog elektronskog registra EIOPA, sa evidencijama posrednika i sporednih posrednika u osiguranju, koji imaju namjeru da posluju prekogranično.

## **ODJELJAK D**

### **OBAVLJANJE POSLOVA DISTRIBUCIJE OSIGURANJA U EU**

#### **Ostvarivanje slobode pružanja usluga**

##### **Član 424**

(1) Posrednik i sporedni posrednik u osiguranju koji namjerava da po prvi put obavlja brokerske poslove, odnosno poslove zastupanja u osiguranju, na području druge države članice na osnovu slobode pružanja usluga, dužan je da Agenciji dostavi sljedeće podatke:

- 1) ime i prezime, odnosno naziv i prema potrebi, registarski broj iz registra posrednika;
- 2) adresu prebivališta, odnosno sjedišta;
- 3) državu članicu ili države članice u kojoj posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju namjerava da posluje;
- 4) kategoriju posrednika i, prema potrebi, naziv društva za osiguranje ili reosiguranje koje zastupa;
- 5) prema potrebi, relevantne vrste osiguranja odnosno reosiguranja u kojima posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju namjerava da posluje.

(2) Agencija je dužna da podatke iz stava 1 ovog člana proslijedi nadležnom organu države članice domaćina u roku od mjesec dana od dana njihovog prijema, a nadležni organ bez odlaganja potvrđuje njihov prijem.

(3) Agencija pisanim putem obavještava posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju da je nadležni organ države članice domaćina primio podatke iz stava 1 ovog člana i da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju može da započne sa poslovanjem u državi članici domaćinu.

(4) Prema potrebi, Agencija istovremeno obavještava posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju o činjenici da je informacija koja se odnosi na zakonske odredbe iz člana 404 ovoga zakona koje se primjenjuju u državi članici domaćinu dostupna putem internet stranice nadzornog organa domaćina i da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju mora da poštuje te odredbe kako bi mogao da započne poslovanje u državi članici domaćinu.

(5) U slučaju promjene podataka koji su proslijeđeni u skladu sa stavom 1 ovog člana, posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju dužan je da o toj promjeni obavijesti Agenciju najmanje mjesec dana prije nastupanja promjene, a Agencija je dužna da o toj promjeni obavijesti nadležni organ države članice domaćina čim je to moguće, a najkasnije mjesec dana od dana kada je Agencija primila podatke.

(6) Kada je Agencija nadležni organ države članice domaćina prilikom ostvarivanja slobode pružanja usluga od strane posrednika i sporednog posrednika u osiguranju iz

druge države članice, Agencija postupa na način kako je propisano za nadležni nadzorni organ države članice domaćina iz stava 2 ovog člana.

### **Povreda obaveza prilikom ostvarivanja slobode pružanja usluga**

#### **Član 425**

(1) U slučaju da Agencija ima razloga da smatra da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju iz druge države članice koji posluje na području Crne Gore na osnovu slobode pružanja usluga ne postupa u skladu sa ovim zakonom, o tome je dužna da obavijesti nadležni organ matične države članice.

(2) U slučaju da je Agencija nadležni organ matične države članice koji prima informacije od strane nadležnog organa druge države članice domaćina iz stava 1 ovog člana, dužna je da ocijeni primljene informacije i da prema potrebi i čim je to moguće preduzme odgovarajuće mjere radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u skladu sa ovim zakonom i da o tim mjerama obavijesti nadležni organ države članice domaćina u primjerenom roku.

(3) Ako i pored preduzetih mjera nadležnog organa matične države članice ili zbog toga što se te mjere pokažu nedovoljnim ili neodgavarajućim, posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju iz druge države članice nastavi da posluje na način da očigledno nanosi veliku štetu interesima potrošača na području Crne Gore ili urednom funkcionisanju tržišta osiguranja i reosiguranja, Agencija može, nakon što obavijesti nadležni organ matične države članice, da preduzme odgovarajuće mjere kako bi spriječila dalje nezakonitosti i nepravilnosti, uključujući, kada je to neophodno, zabranu posredniku ili sporednom posredniku iz druge države članice da nastavi da zaključuje nove poslove na području Crne Gore.

(4) Agencija može predmet dodatno da uputi EIOPA-i i da zahtijevati njenu pomoć u skladu sa članom 19 Regulative (EU) br. 1094/2010, a EIOPA u tom slučaju može da djeluje u skladu sa ovlaštenjima koja su joj dodijeljena tim članom.

(5) Izuzetno od stava 1 ovog člana, Agencija kao nadležni organ države članice domaćina može da preduzme odgovarajuće mjere radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti koje su izvršene na području Crne Gore, u slučaju kada je potrebno odmah djelovati kako bi se zaštitila prava potrošača, što uključuje mogućnost Agencije da izrekne mjeru kojom će zabraniti posredniku i sporednom posredniku u osiguranju da zaključuje nove poslove na području Crne Gore.

(6) Obrazloženu odluku o nadzornim mjerama iz st. 3 i 5 ovog člana, koje Agencija izrekne kao nadležni organ države članice domaćina, Agencija dostavlja posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju na kojeg se mjera odnosi i o toj odluci bez odlaganja obavještava nadležni organ matične države članice, EIOPA-u i Evropsku komisiju.

### **Ostvarivanje slobode poslovnog nastanjanja**

#### **Član 426**

(1) Posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju koji namjerava da obavlja brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju na osnovu prava poslovnog nastanjanja, osnivanjem podružnice odnosno uspostavljanjem stalne prisutnosti na području druge države članice dužan je o da tome obavijesti Agenciju i dostavi sljedeće podatke:

- 1) ime i prezime, odnosno naziv i prema potrebi, registarski broj iz registra posrednika;
- 2) državu članicu na čijem području posrednik namjerava da osnuje podružnicu odnosno uspostavi stalnu prisutnost;

- 3) kategoriju posrednika i, prema potrebi, naziv društva za osiguranje ili reosiguranje koje zastupa;
  - 4) prema potrebi, relevantne vrste osiguranja odnosno reosiguranja u kojima posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju namjerava da posluje;
  - 5) adresu u Crnoj Gori za prijem i slanje službene pošte;
  - 6) ime lica odgovornog za upravljanje podružnicom odnosno stalnom prisutnošću.
- (2) Svaka trajna prisutnost posrednika na području Crne Gore koja je istovjetna podružnici tretira se na isti način kao podružnica, osim ako posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju u skladu sa propisima ne uspostavi trajnu prisutnost u nekom drugom pravnom obliku.
- (3) U slučaju da Agencija, kao nadležni organ matične države članice nema razloga da smatra organizacionu strukturu ili finansijsku situaciju posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju neodgovarajućom, uzimajući u obzir predviđene poslove distribucije, u roku od mjesec dana od dana prijema podataka iz stava 1 ovog člana Agencija o tome obavještava nadležni organ države članice domaćina koji bez odlaganja potvrđuje prijem obavještenja, a Agencija pisanim putem obavještava posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju da je nadležni organ države članice domaćina primio te podatke.
- (4) U slučaju kad je Agencija nadležni organ države članice domaćina dužna je, u roku od mjesec dana od dana prijema obavještenja nadležnog nadzornog organa matične države članice o ostvarivanju slobode poslovnog nastanjivanja, da tom organu dostavi informaciju o internet stranici Agencije na kojoj se nalaze objavljeni propisi donijeti u javnom interesu iz člana 404 ovog zakona, a nadležni organ matične države članice je dužan da proslijedi posredniku i sporednom posredniku u osiguranju tu informaciju i obavjesti ih da mogu da započnu poslovanje na području Crne Gore pod uslovom da poštuju te zakonske odredbe.
- (5) Ako posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju iz druge države članice ne primi obavještenje u roku iz stava 4 ovog člana, može da osnuje podružnicu na području Crne Gore i da započne poslovanje.
- (6) U slučaju da Agencija, kao nadležni organ matične države članice smatra organizacionu strukturu ili finansijsku situaciju posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju neodgovarajućom, uzimajući u obzir predviđene poslove distribucije, dužna je da u roku od mjesec dana od dana prijema podataka iz stava 1 ovog člana o tome donese obrazloženo rješenje kojim će odbiti prosljeđivanje obavještenja nadležnom nadzornom organu države domaćina i da dostavi to rješenje posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju.
- (7) U slučaju promjene podataka dostavljenih u skladu sa stavom 1 ovog člana posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju o tome obavještava Agenciju najmanje mjesec dana prije nastupanja promjene, a Agencija o toj promjeni obavještava nadležni organ države članice domaćina čim je to moguće, a najkasnije mjesec dana od dana prijema tih podataka.
- (8) U slučaju da Agencija propusti da dostavi podatke iz ovog člana ili ne postupi u skladu sa svojim obavezama iz ovog člana ili donese rješenje kojim odbija da proslijedi obavještenje o ostvarivanju slobode poslovnog nastanjivanja, posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju može podnijeti tužbu nadležnom sudu.

**Podjela nadležnosti između matičnih država članica i država članica  
domaćina  
Član 427**

(1) Ako se glavno mjesto poslovanja posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz Crne Gore nalazi u drugoj državi članici, Agencija se može dogovoriti sa nadležnim organom druge države članice da taj organ djeluje kao nadležni organ matične države članice u smislu odredbi ovog zakona kojima se uređuju organizacioni zahtjevi, pravila informisanja i poslovnog ponašanja, zahtjevi u vezi sa investicionim proizvodima osiguranja, sankcije i druge mjere, a Agencija je dužna da bez odlaganja obavijesti posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju i EIOPA-u o takvom dogovoru.

(2) Ako se glavno mjesto poslovanja posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz druge države članice nalazi u Crnoj Gori, Agencija može da zahtijeva da se tretira kao nadležni organ matične države na istovjetan način kao iz stava 1 ovog člana.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana Agencija, kao nadležni organ države članice domaćina snosi odgovornost da usluge koje posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju pruža na osnovu prava poslovnog nastanjivanja na području Crne Gore budu u skladu sa čl. 210 do 224 ovog zakona kojima se uređuju pravila informisanja i poslovnog ponašanja i zahtjevi u vezi sa investicionim proizvodima osiguranja i mjerama koje su donijete u vezi sa tim odredbama.

(4) Agencija, kao nadležni organ države članice domaćina ima pravo da preispita sporazume o poslovnom nastanjivanju i zahtijeva promjene koje su potrebne kako bi Agencija mogla da ispunjava obaveze u skladu sa čl. 210 do 224 ovog zakona kojima se uređuju pravila informisanja i poslovnog ponašanja i zahtjevi u vezi sa investicionim proizvodima osiguranja i da donese mjere u vezi sa tim odredbama u pogledu usluga koje se pružaju u Crnoj Gori.

### **Povreda obaveza prilikom ostvarivanja slobode poslovnog nastanjivanja**

#### **Član 428**

(1) U slučaju da Agencija, kao nadležni organ države članice domaćina utvrdi da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju ne postupa u skladu sa čl. 210 do 224 ovog zakona kojima se uređuju pravila informisanja i poslovnog ponašanja i zahtjevi u vezi sa investicionim proizvodima osiguranja, Agencija može preduzeti odgovarajuće mjere.

(2) U slučaju da Agencija, kao nadležni organ države članice domaćina ima razloga da smatra da je posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju, koji na osnovu prava poslovnog nastanjivanja posluje na području Crne Gore, povrijedio bilo koju obavezu propisanu ovim zakonom i ako Agencija nije odgovorna u skladu sa članom 427 st. 3 i 4 ovog zakona, o svojim saznanjima obavještava nadležni organ matične države članice, koji o preduzetim mjerama obavještava Agenciju.

(3) Kada Agencija kao nadležni organ matične države članice primi informaciju da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju ne posluje u skladu sa odredbama propisa o distribuciji donesenim u državi članici domaćina koje se odnose na pravila informisanja i poslovnog ponašanja i zahtjeve u vezi sa investicionim proizvodima osiguranja, Agencija će, prema potrebi i čim je to moguće, preduzeti odgovarajuće mjere radi otklanjanja nezakonitosti i nepravilnosti u skladu sa ovim zakonom i o preduzetim mjerama obavijestiti nadležni organ države članice domaćina.

(4) Ako i pored preduzetih mjera nadležnog organa matične države članice iz stava 2 ovog člana ili zbog toga što se te mjere pokažu nedovoljnim ili neodgovarajućim, posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju iz druge države članice nastavi da posluje na način da očigledno nanosi veliku štetu interesima potrošača na području Crne Gore ili urednom funkcionisanju tržišta osiguranja i reosiguranja, Agencija može,

nakon što obavijesti nadležni organ matične države članice, da preduzme odgovarajuće mjere kako bi spriječila dalje nezakonitosti i nepravilnosti, uključujući, kada je to neophodno, zabranu posredniku ili sporednom posredniku da nastavi da zaključuje nove poslove na području Crne Gore.

(5) Agencija može da predmet uputi EIOPA-i i da zahtijevati njenu pomoć u skladu sa članom 19 Regulative (EU) br. 1094/2010, a EIOPA u tom slučaju može da djeluje u skladu sa ovlašćenjima koja su joj dodijeljena tim članom.

(6) Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana, Agencija kao nadležni organ države članice domaćina može da preduzme odgovarajuće i nediskriminatorske mjere kako bi spriječila ili kaznila nepravilnosti koje su izvršene na području Crne Gore, u situaciji u kojoj je neophodno odmah djelovati kako bi se zaštitila prava potrošača kao i u slučaju kada su preduzete mjere u matičnoj državi članici nedovoljne ili neodgovarajuće, uključujući mogućnost Agencije da izrekne mjeru kojom će zabraniti posredniku u osiguranju ili reosiguranju ili sporednom posredniku u osiguranju da zaključuje nove poslove na području Crne Gore.

(7) Agencija je dužna da obrazloženu odluku o nadzornim mjerama iz ovog člana dostavi posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju i o tome bez odlaganja obavijesti nadležni organ matične države članice, EIOPA-u i Evropsku komisiju.

### **Ovlašćenja u odnosu na nacionalne propise donijete u javnom interesu**

#### **Član 429**

(1) Agencija je ovlašćena, kada je to neophodno prema posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju iz druge države članice, da preduzme odgovarajuće i nediskriminatorske mjere radi kažnjavanja postupanja koje nije u skladu sa članom 404 ovog zakona koje je izvršeno na području Crne Gore, uključujući i mjeru kojom posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju zabranjuje zaključivanje novih poslova na području Crne Gore.

(2) Agencija je kao nadležni organ države članice domaćina ovlašćena da preduzme odgovarajuće mjere kako bi spriječila distributera osiguranja sa poslovnim nastanjivanjem u drugoj državi članici da na području Crne Gore obavlja poslove distribucije osiguranja na osnovu slobode pružanja usluga ili, prema potrebi, prava poslovnog nastanjivanja, ako se ta djelatnost potpuno ili uglavnom obavlja na području Crne Gore isključivo u svrhu izbjegavanja zakonskih odredbi koje bi se primjenjivale kada bi taj distributer osiguranja imao prebivalište ili registrovano sjedište u Crnoj Gori i u slučaju kada njegova djelatnost ozbiljno ugrožava uredno funkcionisanje tržišta osiguranja i reosiguranja u Crnoj Gori u odnosu na zaštitu potrošača.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, Agencija, nakon obavještanja nadležnog organa matične države članice, može da u pogledu tog distributera osiguranja preduzme sve odgovarajuće mjere koje su potrebne kako bi se obezbijedila zaštita potrošača u Crnoj Gori.

(4) Agencija i nadležni organ matične države članice mogu da upute predmet EIOPA-i i zahtijevaju njenu pomoć u skladu s članom 19 Regulative (EU) br. 1094/2010, a EIOPA u tom slučaju može da djeluje u skladu sa ovlašćenjima koja su joj dodijeljena tim članom ako postoji neslaganje između Agencije i nadležnih organa matičnih država članica.

(5) Odredbe čl. 424 do 429 ovog zakona primjenjuju se i na društvo za osiguranje koje ima namjeru da obavlja ili obavlja poslove distribucije osiguranja za drugo društvo za osiguranje u državi članici domaćina.

### **Saradnja i razmjena informacija između nadležnih organa država članica**

### **Član 430**

(1) Agencija sarađuje i razmjenjuje relevantne informacije o distributerima osiguranja odnosno reosiguranja sa nadležnim nadzornim organima drugih država članica kako bi obezbijedila odgovarajuću primjenu ovog zakona.

(2) Agencija i drugi nadležni organi kontinuirano razmjenjuju relevantne informacije u pogledu ugleda, stručnog znanja i sposobnosti distributera osiguranja odnosno reosiguranja, naročito prilikom postupka upisa u registar.

(3) Agencija i drugi nadležni organi razmjenjuju informacije o distributerima osiguranja odnosno reosiguranja protiv kojih su izrečene sankcije ili druge mjere i informacije koje dovode do brisanja tih distributera iz registra.

(4) Lica zaposlena u Agenciji ili angažovana od strane Agencije koja su dužna da primaju ili otkrivaju informacije iz čl. 395 do 430 ovog zakona podliježu obavezi čuvanja poslovne tajne u skladu sa članom 238 ovog zakona.

## **DIO ČETVRTI**

### **STATUS I NADLEŽNOST AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA**

#### **Status**

#### **Član 431**

(1) Agencija je nezavisno i samostalno pravno lice, koje vrši javna ovlašćenja u oblasti osiguranja u skladu sa ovim zakonom.

(2) Osnivač Agencije je Vlada.

(3) Prava osnivača u ime Crne Gore vrši Savjet Agencije u skladu sa zakonom.

(4) Sjedište Agencije je u Podgorici.

(5) Agencija se ne upisuje u CRPS.

#### **Nadležnost**

#### **Član 432**

(1) Agencija poslove iz svoje nadležnosti obavlja na transparentan i odgovoran način.

(2) U okviru nadležnosti iz stava 1 ovog člana Agencija:

1) nadzire funkcionisanje i stabilnost tržišta osiguranja i preduzima mjere potrebne za održavanje te stabilnosti, u cilju zaštite interesa ugovarača osiguranja, osiguranika i korisnika iz ugovora o osiguranju;

2) izdaje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, reosiguranja i saosiguranja, obavljanje brokerških poslova, odnosno poslova zastupanja;

3) daje saglasnost na akte i radnje utvrđene ovim zakonom;

4) vrši nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja, brokerskih poslova i poslova zastupanja u osiguranju u skladu sa zakonom;

5) donosi propise utvrđene ovim zakonom;

6) donosi smjernice i uputstva u vezi sa primjenom dobrih poslovnih običaja u djelatnosti osiguranja i sačinjavanjem pojedinačnih akata poslovne politike društava za osiguranje;

7) vodi registre u skladu sa ovim zakonom;

8) razmatra prigovore i žalbe osiguranika i drugih korisnika osiguranja;

9) sarađuje sa drugim nadzornim organima u državi i inostranstvu;

10) daje stručna mišljenja o sprovođenju zakona i drugih propisa iz svoje nadležnosti;

- 11) daje inicijative za uređivanje pitanja iz oblasti osiguranja;
- 12) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.
- (3) Podzakonski akti koje donosi Savjet Agencije objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".
- (4) Agencija za nadzor osiguranja svoju nadležnost obavlja i u skladu sa propisima koji se neposredno primjenjuju u državama članicama i smjernicama koje objavi EIOPA, a za koje se Agencija obaveže da će ih djelimično ili u cjelosti primjenjivati.
- (5) Informacije o propisima i smjernicama iz stava 2 ovog člana Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.

### **Statut Agencije**

#### **Član 433**

- (1) Agencija ima statut.
- (2) Statutom Agencije uređuje se naročito:
  - 1) sjedište i djelatnost Agencije;
  - 2) način rada, odlučivanje i nadležnosti organa Agencije;
  - 3) način objavljivanja godišnjeg finansijskog iskaza i drugih izvještaja i obavještenja koje Agencija objavljuje.
- (3) Saglasnost na statut Agencije daje Vlada.
- (4) Statut Agencije objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

### **Organi Agencije**

#### **Član 434**

Organi Agencije su Savjet Agencije i direktor.

### **Sastav i izbor Savjeta Agencije**

#### **Član 435**

- (1) Savjet Agencije ima predsjednika i dva člana.
- (2) Predsjednika i članove Savjeta Agencije imenuje i razrješava Vlada.
- (3) Predsjednik i članovi Savjeta Agencije za svoj rad odgovaraju Vladi.
- (4) Predsjednik i članovi Savjeta Agencije imenuju se na period od pet godina i mogu biti ponovo imenovani.
- (5) Predsjednik Savjeta Agencije funkciju vrši profesionalno, a članovi Savjeta funkciju vrše honorarno.

### **Uslovi za imenovanje predsjednika i članova Savjeta Agencije**

#### **Član 436**

Za predsjednika, odnosno člana Savjeta Agencije može biti imenovano lice koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) da je državljanin Crne Gore;
- 2) najmanje kvalifikaciju visokog obrazovanja sedmi nivo (VII), u obimu od 240 kredita CSPK-a;
- 3) da posjeduje profesionalno iskustvo od najmanje tri godine u oblasti osiguranja, prava ili ekonomije;
- 4) da tri godine prije imenovanja nije bio član organa upravljanja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak likvidacije, odnosno stečaja.

### **Konflikt interesa**

#### **Član 437**



(1) Za predsjednika, odnosno člana Savjeta Agencije ne može biti imenovano lice koje je:

- 1) poslanik ili odbornik;
- 2) član Vlade ili lice koje je izabrala, imenovala ili postavila Vlada;
- 3) funkcioner političke stranke (predsjednici stranaka, članovi predsjedništva, njihovi zamjenici, članovi izvršnih i glavnih odbora, kao i drugi stranački funkcioneri);
- 4) vlasnik udjela, akcionar, član organa upravljanja, zaposleni ili na drugi način vezano ugovorom ili ima interes u subjektima čije poslovanje kontroliše Agencija, na način kojim bi članstvo takvog lica u Savjetu Agencije moglo da dovede do konflikta interesa;

5) pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv službene dužnosti, krivično djelo korupcije, prevare ili krađe bez obzira na izrečenu sankciju ili je pravosnažno osuđeno za neko drugo krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci, u periodu dok traju pravne posljedice osude;

6) bračni ili vanbračni supružnik, odnosno partner u zajednici života lica istog pola, iz tač. 1 do 4 ovog stava ili se sa njim nalazi u srodstvu u pravoj liniji, bez obzira na stepen srodstva i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva.

(2) Kandidat za člana Savjeta Agencije je dužan da dostavi pisanu izjavu da ne postoje smetnje za imenovanje utvrđene zakonom.

### **Naknada za rad**

#### **Član 438**

Predsjednik Savjeta Agencije i članovi Savjeta Agencije imaju pravo na naknadu za rad, koja se utvrđuje u skladu sa zakonom kojim se uređuju zarade zaposlenih u javnom sektoru.

### **Prestanak mandata i razrješenje Savjeta Agencije**

#### **Član 439**

(1) Predsjedniku, odnosno članu Savjeta Agencije mandat prestaje:

- 1) istekom perioda na koji je imenovan;
- 2) na lični zahtjev;
- 3) zbog trajnog gubitka radne sposobnosti za obavljanje funkcije;
- 4) po sili zakona.

(2) Predsjednik, odnosno član Savjeta Agencije može biti razriješen prije isteka vremena na koje je imenovan ako:

- 1) nastanu okolnosti iz člana 437 ovog zakona;
- 2) prekrši obavezu čuvanja povjerljivih podataka;
- 3) ne obavlja poslove za koje je imenovan, odnosno ako ih obavlja nesavjesno i nestručno.

### **Nadležnost Savjeta Agencije**

#### **Član 440**

(1) Savjet Agencije:

- 1) donosi mjere potrebne za održavanje stabilnosti tržišta osiguranja, u cilju zaštite interesa ugovarača osiguranja, osiguranika i korisnika iz ugovora o osiguranju;
- 2) odlučuje o dozvolama, saglasnostima, ovlašćenjima i drugim pitanjima iz nadležnosti Agencije;
- 3) donosi statut, podzakonske i druge akte utvrđene zakonom;

4) donosi smjernice i uputstva u vezi sa primjenom dobrih poslovnih običaja u djelatnosti osiguranja i sačinjavanjem pojedinačnih akata poslovne politike društava za osiguranje;

5) donosi stručna mišljenja o sprovođenju zakona i drugih propisa iz nadležnosti Agencije;

6) utvrđuje godišnji program rada;

7) utvrđuje finansijski plan;

8) utvrđuje izvještaj o radu koji sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, podatke o realizaciji ciljeva iz programa rada Agencije, ocjenu stanja i mjere koje su preduzete za unaprjeđenje stanja;

9) utvrđuje finansijske izvještaje;

10) imenuje i razrješava direktora Agencije;

11) imenuje i razrješava pomoćnike direktora Agencije;

12) bira i opoziva revizora za kontrolu godišnjih finansijskih iskaza Agencije;

13) odlučuje o mjerama nadzora;

14) obavlja druge poslove koji se odnose na upravljanje Agencijom, u skladu sa zakonom i statutom Agencije.

(2) Izvještaje iz stava 1 tač. 8 i 9 ovog člana Agencija radi usvajanja dostavlja Vladi.

### **Odlučivanje Savjeta Agencije**

#### **Član 441**

(1) Savjet Agencije radi i odlučuje na sjednici kojoj prisustvuju najmanje dva člana Savjeta.

(2) Savjet Agencije odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova Savjeta.

(3) U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući je glas predsjednika Savjeta Agencije.

### **Direktor Agencije**

#### **Član 442**

(1) Direktora Agencije imenuje Savjet Agencije, na osnovu javnog konkursa, na period od pet godina.

(2) Za direktora Agencije može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova, ispunjava uslove za imenovanje člana Savjeta Agencije utvrđene članom 436 ovog zakona.

(3) Za direktora Agencije ne može biti imenovano lice koje ne može biti imenovano za člana Savjeta Agencije po ovom zakonu, kao ni lice koje nema prebivalište u Crnoj Gori.

(4) Na prestanak mandata odnosno razrješenje direktora Agencije shodno se primjenjuje član 439 ovog zakona.

### **Ovlašćenja direktora**

#### **Član 443**

Direktor Agencije:

- predstavlja i zastupa Agenciju,
- rukovodi i organizuje rad u Agenciji,
- odgovara za zakonitost i kvalitet rada Agencije,
- predlaže statut, godišnji program rada i finansijski plan, izvještaj o radu i finansijski izvještaj, kao i druge odluke Savjetu Agencije,
- izvršava odluke Savjeta,

- utvrđuje unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u Agenciji, upravlja ljudskim i finansijskim resursima,
- stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Agencije,
- vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom Agencije.

### **Prava i obaveze iz radnih odnosa**

#### **Član 444**

(1) Agencija samostalno uređuje unutrašnju organizaciju i potreban broj zaposlenih za izvršavanje poslova i zadataka iz svoje nadležnosti.

(2) Na prava i obaveze zaposlenih u Agenciji primjenjuju se opšti propisi o radu i opšti akti Agencije.

(3) Predsjednik Savjeta i direktor Agencije imaju pravo da nakon prestanka funkcije jednu godinu primaju naknadu u visini zarade koju su primali u posljednjem mjesecu prije prestanka funkcije, uz odgovarajuće usklađivanje.

(4) Naknada iz stava 4 ovog člana ostvaruje se na lični zahtjev, koji se podnosi najkasnije 30 dana od dana prestanka vršenja funkcije.

(5) Pravo iz stava 4 ovog člana prestaje prije utvrđenog roka, ako lice koje je vršilo funkciju predsjednika Savjeta ili direktora Agencije:

- 1) zasnuje radni odnos;
- 2) bude izabrano, imenovano ili postavljeno na drugu funkciju na osnovu koje ostvaruje zaradu;
- 3) ostvari pravo na penziju.
- (4) Rješenje o ostvarivanju prava iz stava 4 ovog člana donosi Savjet Agencije.

### **Rad i odlučivanje Agencije**

#### **Član 445**

(1) Agencija o zahtjevima za davanje dozvola, saglasnosti i odobrenja iz ovog zakona odlučuje rješenjem.

(2) Rok za donošenje rješenja iz stava 1 ovog člana je 60 dana od dana prijema urednog zahtjeva, osim ako je ovim zakonom drukčije uređeno.

(3) Mjere nadzora iz člana 287 stav 1 tač. 2 do 9 ovog zakona izriču se rješenjem.

(4) Rješenja iz st. 1 i 3 ovog zakona mogu se donijeti u skraćenom upravnom postupku, u skladu sa zakonom.

(5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, Agencija može donijeti mjere iz stava 3 ovog člana u skraćenom upravnom postupku kada je potrebno hitno preduzeti mjere zaštite života i zdravlja ljudi i imovine veće vrijednosti, ako je od javnog interesa, a činjenice na kojima se odluka zasniva su utvrđene ili vjerovatne.

(6) Na postupak donošenja rješenja iz st. 1 i 3 ovog člana primjenjuje se zakon kojim se uređuje upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

(7) Protiv rješenja iz st. 1 i 3 ovog člana može se voditi upravni spor.

### **Objavljivanje opštih informacija o nadzoru**

#### **Član 446**

(1) U cilju omogućavanja sveobuhvatnog poređenja nadzornih pristupa nadzornih organa država članica, Agencija na svojoj internet stranici objavljuje i uredno ažurira:

- 1) tekstove zakona, drugih propisa i opštih smjernica koji se odnose na djelatnost osiguranja u Crnoj Gori;
- 2) opšte kriterije i metodologije koje se koriste u nadzoru, uključujući i kvantitativne alate iz člana 272 ovog zakona;

3) agregatne statističke podatke o ključnim aspektima primjene nadzora i upravljanja rizicima od društava za osiguranje u Crnoj Gori;

4) način ostvarivanja opcija dozvoljenih ovim zakonom;

5) ciljeve i glavne funkcije nadzora i aktivnosti koje se u sklopu nadzora sprovode.

(2) Agencija objavljuje informacije iz stava 1 ovog člana u skladu sa Regulativom (EU) br. 2015/35 i drugim propisima kojima se uređuju obrasci i struktura objave informacija.

(3) Ako u obavljanju svojih nadležnosti dođe do saznanja da određena pravna ili fizička lica obavljaju poslove za koje nemaju dozvolu u skladu sa ovim zakonom, Agencija će, pored drugih mjera iz ovog zakona, objaviti saopštenje sa podacima o tom licu i prirodi neusklađenosti sa ovim zakonom i tom licu naložiti prestanak poslovanja koje nije u skladu sa ovim zakonom.

### **Čuvanje povjerljivih podataka**

#### **Član 447**

(1) Predsjednik i članovi Savjeta Agencije, direktor i zaposleni u Agenciji, revizori i druga stručna lica koja Agencija angažuje za obavljanje poslova u vezi sa nadzorom dužni su da, kao povjerljive, čuvaju podatke o licima nad kojima Agencija vrši nadzor i druge podatke u skladu sa zakonom i statutom Agencije, osim podataka koji se na osnovu ovog zakona objavljuju i koji su dostupni na uvid zainteresovanim licima.

(2) Povjerljivim podacima, u smislu ovog člana, smatraju se naročito podaci iz postupka nadzora i podaci o izrečenim mjerama nadzora u smislu ovog zakona.

(3) Obaveza iz stava 1 ovog člana traje i poslije prestanka funkcije, odnosno rada u Agenciji.

### **Sredstva za rad Agencije**

#### **Član 448**

(1) Sredstva za rad Agencije obezbjeđuju se:

1) iz naknada utvrđenih ovim zakonom;

2) iz drugih prihoda koje ostvaruje Agencija u skladu sa zakonom.

(2) Agencija samostalno stiče, upravlja, koristi i raspolaže državnom imovinom za izvršavanje nadležnosti iz ovog zakona.

(3) Agencija je u obavljanju poslova oslobođena plaćanja poreza, taksi i drugih dažbina od kojih su oslobođeni državni organi u skladu sa zakonom.

### **Naknade**

#### **Član 449**

(1) Naknade iz člana 448 ovog zakona plaćaju:

- podnosioci zahtjeva za izdavanje dozvola, odobrenja, saglasnosti i ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom,

- lica iz člana 7 ovog zakona, osim društava za osiguranje iz države članice koja neposredno obavljaju poslove osiguranja u Crnoj Gori, kao godišnju naknadu za nadzor,

- subjekti nadzora kojima je izrečena mjera nadzora iz člana 287 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona, a u skladu sa kriterijumima koje utvrđuje Agencija.

(2) Naknade iz stava 1 ovog člana prihod su Agencije.

(3) Visinu, način obračuna i plaćanje naknada iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija.

### **Sadržaj i rokovi za dostavljanje programa rada i izvještaja o radu**

## **Član 450**

(1) Godišnji program rada Agencije iz člana 440 stav 1 tačka 6 sadrži podatke o ciljevima, indikatorima uspješnosti, aktivnostima koje su potrebne za realizaciju ciljeva i licima odgovornim za realizaciju.

(2) Izvještaj o radu Agencije sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, podatke o realizaciji ciljeva iz programa rada Agencije, ocjenu stanja i mjere koje su preduzete za unaprjeđenje stanja i finansijski izvještaj.

(3) Godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja Agencija radi usvajanja dostavlja Vladi do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.

## **Informacioni sistem Agencije**

### **Član 451**

Agencija može, radi efikasnog ostvarivanja ciljeva i izvršavanja funkcija, razvijati automatizovani informacioni sistem i propisati način uključivanja društava za osiguranje i drugih lica u taj sistem.

## **DIO PETI**

## **KAZNE NE ODREDBE**

### **Prekršaji društava za osiguranje**

#### **Član 452**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje, ako:

- 1) uz poslove osiguranja, ne ograniči svoje poslovanje na poslove iz člana 6 stav 3 ovog zakona;
- 2) istovremeno obavlja poslove životnih i poslove neživotnih osiguranja (član 6 stav 5);
- 3) obavlja poslove osiguranja i poslove saosiguranja u vrsti osiguranja za koju nije dobilo dozvolu Agencije (član 7 stav 4);
- 4) ne usvoji program planiranog reosiguranja za svaku poslovnu godinu (član 10 stav 1);
- 5) ne vodi statističke podatke o obimu poslova saosiguranja na području država članica u kojima učestvuje (član 12 stav 4);
- 6) djelatnost obavlja suprotno pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom (član 16);
- 7) ne podnese zahtjev za dobijanje prethodne saglasnosti radi vršenja statusne promjene podjele, spajanja ili pripajanja Agenciji (član 32 stav 1);
- 8) prethodno pisano ne obavijesti Agenciju o državi članici pružanja usluge, odnosno državi članici preuzimanja obaveze na čijoj teritoriji ima namjeru da osnuje podružnicu (član 36 stav 1);
- 9) osnuje podružnicu i počne obavljati poslove osiguranja u drugoj državi članici preko podružnice suprotno članu 36 stav 7 ovog zakona;
- 10) pisano ne obavijesti Agenciju o izmjenama podataka iz člana 36 stav 2 ovog zakona, najkasnije mjesec dana prije namjere vršenja izmjena (član 37 stav 1);
- 11) ne dostavi Agenciji izjavu da je postalo član nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda države članice domaćina, a ima namjeru da preko podružnice pokriva rizike iz vrste osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, isključujući odgovornost prevoznika;

- 12) prethodno pisano ne obavijesti Agenciju o namjeri da neposredno obavlja poslove osiguranja u drugoj državi i ne dostavi listu i opis rizika koje namjerava da osigurava odnosno obaveza koje namjerava da pokriva u državi članici (član 38 stav 1);
- 13) počne obavljati poslove osiguranja prije nego primi obavještenje iz člana 38 stav 2 ovog zakona (član 38 stav 4);
- 14) o promjeni bilo kojeg podatka iz člana 38 stav 1 ovog zakona, pisano ne obavijesti Agenciju i nadležni nadzorni organ države članice najkasnije 30 dana prije nastanka takve promjene kako bi nadležni nadzorni organ te države članice mogao izvršiti svoje obaveze u skladu sa članom 38 st. 1 do 4 ovog zakona (član 38 stav 5);
- 15) nakon prijema obavještenja iz člana 38 stav 2 ovog zakona ne postane član nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda države članice prije nego počne da obavlja poslove osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, isključujući odgovornost prevoznika (član 38 stav 6);
- 16) je osnovalo podružnicu u trećoj državi bez dozvole Agencije (član 39 stav 2);
- 17) ne uspostavi funkcionalan, stabilan i razborit sistem upravljanja, u skladu sa prirodom, obimom i kompleksnošću poslova osiguranja koje obavlja, koji će omogućiti stabilno i razborito upravljanje poslovanjem, kako bi se obezbijedilo da društvo za osiguranje u svakom trenutku posluje u skladu sa zakonom (član 95 stav 1);
- 18) ne uspostavi i ne obezbijedi sprovođenje i poštovanje pisanih pravila za funkcionisanje sistema upravljanja, koja uređuju rad najmanje ključnih funkcija iz člana 97 ovog zakona, kao i prema potrebi, pisana pravila o prenosu poslova (član 96 stav 1);
- 19) pravila iz člana 96 stav 1 ovog zakona ne prilagodi u slučaju nastupanja značajne izmjene sistema upravljanja u cjelosti ili u određenom području (član 96 stav 2);
- 20) ne uspostavi najmanje efikasne ključne funkcije čije je djelovanje usklađeno sa prirodom, obimom i složenošću poslovanja društva koje su propisane članom 97 stav 1;
- 21) ne uspostavi sistem koji omogućava ključnim funkcijama iz člana 97 stava 1 ovog zakona razmjenu i pristup svim informacijama u društvu za osiguranje koje su im potrebne za obavljanje poslova i zadataka te funkcije (član 97 stav 2);
- 22) ne imenuje nosioca ključne funkcije za svaku od ključnih funkcija iz člana 97 stav 1 ovog zakona);
- 23) ne uspostavi efikasnu i nezavisnu funkciju upravljanja rizicima iz člana 101 ovog zakona na način koji olakšava sprovođenje sistema upravljanja rizicima (član 102 stav 1);
- 24) ne obavlja sopstvenu procjenu rizika i solventnosti u okviru sistema upravljanja rizicima (čl. 104 i 105 stav 1);
- 25) ne uspostavi aktuarsku funkciju u skladu sa članom 116 stav 1 ovog zakona;
- 26) ne obavijesti Agenciju o namjeri prenosa poslova prije zaključenja ugovora iz člana 120 stav 1 ovog zakona i svim naknadnim značajnim promjenama u vezi sa obavljanjem prenesenih poslova (član 120 stav 4);
- 27) ne vrednuje imovinu ili obaveze na način propisan članom 122 stav 1 ovog zakona;
- 28) primijeni prilagođavanje za uravnoteženje relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa u obračunu najbolje procjene obaveza iz ugovora o

- osiguranju sa karakteristikama životnih osiguranja, uključujući rente iz neživotnih osiguranja, bez prethodne saglasnosti Agencije (član 128 stav 1);
- 29) u slučaju primjenjivanja prilagođavanja iz člana 128 stav 1 ovog zakona, nije više u mogućnosti da poštuje uslove iz člana 128 st. 2 do 4 ovog zakona, i o tome bez odlaganja ne obavijesti Agenciju ili ne preduzme potrebne mjere za usklađivanje sa njima (128 stav 7);
- 30) ne pribavi saglasnost Agencije za iznos elemenata pomoćnih sopstvenih sredstava ili metodu kojom se utvrđuje iznos svakog elementa pomoćnih sredstava (član 142 stav 4);
- 31) ne razvrstava elemente sopstvenih sredstava u skladu sa članom 144 stav 1 ovog zakona;
- 32) ne obračunava zahtijevani solventni kapital ili ne podnese Agenciji izvještaj u skladu sa članom 150 stav 1 ovog zakona;
- 33) obračun zahtijevanog solventnog kapitala standardnom formulom ne sprovodi u skladu sa čl. 151 do 163 ovog zakona;
- 34) za obračun zahtijevanog solventnog kapitala ne koristi potpuni ili djelimični interni model za koji je dobilo saglasnost Agencije, u skladu sa propisima Evropske Komisije kojima se uređuju postupci za odobrenje internog modela (član 164 stav 1);
- 35) ne mijenja svoj interni model u skladu sa politikom iz člana 166 stav 1 ovog zakona;
- 36) nakon dobijanja saglasnosti Agencije za upotrebu internog modela prestane da ispunjava zahtjeve iz čl. 171 do 176 ovog zakona, a Agenciji bez odlaganja ne dostavi plan za ponovno uspostavljanje usaglašenosti sa navedenim zahtjevima u razumnom roku ili ne dostavi dokaze da ishod neusklađenosti nije značajan (član 169 stav 1);
- 37) ne obračuna minimalni zahtijevani kapital u skladu sa ovim zakonom i Regulativom (EU) br. 2015/35 (član 178 stav 2);
- 38) ne vrši obračun minimalnog zahtijevanog kapitala najmanje tromjesečno i o rezultatima tih obračuna obavijesti Agenciju u skladu sa članom 180 stav 1 ovog zakona;
- 39) ne dostavi Agenciji informacije koje omogućavaju pravilno razumijevanje razloga pod uslovom da minimalni zahtijevani kapital društva za osiguranje određuje neko od ograničenja iz člana 179 stav 5 ovog zakona (član 180 stav 3);
- 40) svu imovinu, posebno onu koja pokriva minimalni zahtijevani kapital i zahtijevani solventni kapital, ne ulaže na način koji obezbjeđuje sigurnost, kvalitet, likvidnost i profitabilnost portfelja u cjelini i sprovodi lokalizaciju te imovine na način koji obezbjeđuje njenu raspoloživost (član 181 stav 3);
- 41) ulaganja u imovinu kojom se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti ne održava na razboritom nivou (član 182 stav 2);
- 42) primjereno ne diverzifikuje svoju imovinu kako bi se izbjeglo prekomjerno oslanjanje na jednu vrstu imovine, jednog izdavaoca, grupu izdavalaca ili geografsko područje i prekomjerno gomilanje rizika u portfelju kao cjelini (član 182 stav 3);
- 43) se izloži prekomjernoj koncentraciji rizika prilikom ulaganja u imovinu koju je izdao isti izdavalac ili izdavaoci koji pripadaju istoj grupi (član 182 stav 4);
- 44) ne uspostavi procedure za utvrđivanje pogoršanja finansijskog stanja i o pogoršanju finansijskog stanja bez odlaganja ne obavijesti Agenciju (član 186 stav 1);

- 45) bez odlaganja ne obavijesti Agenciju o neusklađenosti prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala, odnosno o postojanju rizika da će se ta neusklađenost pojaviti u narednih 90 dana (član 187 stav 1);
- 46) u roku od 60 dana od dana kada utvrdi postojanje neusklađenosti iz člana 187 stav 1 ovog zakona, ne pripremi realan plan oporavka kako bi uspostavilo usklađenost vrijednosti prihvatljivih osnovnih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala i ne dostavi isti Agenciji na saglasnost (član 187 stav 3);
- 47) bez odlaganja ne obavijesti Agenciju o neusklađenosti prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava i minimalnog zahtijevanog kapitala, odnosno kad postoji rizik da će se ta neusklađenost pojaviti u narednih 90 dana (član 189 stav 1);
- 48) u roku od mjesec dana od dana kada utvrdi postojanje neusklađenosti iz člana 189 stav 1 ovog zakona ne pripremi kratkoročni finansijski plan kako bi uspostavilo usklađenost vrijednosti prihvatljivih osnovnih sopstvenih sredstava i minimalnog zahtijevanog kapitala i ne dostavi ga (član 189 stav 3);
- 49) prenese portfelj bez prethodne saglasnosti Agencije (član 194 stav 2);
- 50) Agenciji ne dostavi obavještenje o namjeri prenosa portfelja najkasnije dva mjeseca prije dana podnošenja zahtjeva za dobijanje saglasnosti iz člana 194 stav 4 ovog zakona, kada namjerava da prenese portfelj osiguranja koji pokriva rizike u drugoj državi članici (član 195 stav 5);
- 51) nema potrebna prihvatljiva sopstvena sredstva za pokriće zahtijevanog solventnog kapitala prilikom preuzimanja prekograničnog portfelja (član 196 stav 1);
- 52) bez odlaganja, nakon preuzetog portfelja osiguranja, o prenosu portfelja osiguranja pisano ne obavijesti svakog ugovarača osiguranja čiji je ugovor o osiguranju prenesen i ne objavi prenos portfelja osiguranja u sredstvima javnog informisanja na teritoriji na kojoj se nalazi rizik pokriven ugovorom koji je predmet prenosa portfelja (član 197 stav 1);
- 53) prilikom zaključivanja ugovora uzme u obzir pol kao poseban faktor na osnovu kojeg se vrši obračun premije i uvrđivanje osigurane sume (član 199 stav 1);
- 54) ne nadoknadi troškove pravne zaštite u skladu sa članom 200 stav 1 tačka 1 i 2 ovog zakona;
- 55) ne primjenjuje nijedan od metoda za upravljanje odštetnim zahtjevima propisanih članom 201 st. 2, 3 i 4 ovog zakona (član 201 stav 1);
- 56) formira premije za nove ugovore životnog osiguranja suprotno članu 204 ovog zakona;
- 57) ne uspostavi vansudski postupak rješavanja sporova po prigovorima potrošača iz člana 205 ovog zakona (član 207 stav 1);
- 58) ne odgovori na prigovor potrošača iz člana 207 stav 1 ovog zakona u roku od 15 dana od dana prijema prigovora (član 207 stav 2);
- 59) u stvaranju proizvoda osiguranja ne uspostave, ne sprovedu i redovno ne revidiraju postupak predlaganja odnosno odobravanja novog proizvoda osiguranja ili značajne izmjene postojećih proizvoda osiguranja prije stavljanja tih proizvoda na tržište ili distribucije strankama (član 219 stav 1);
- 60) ne provjerava redovno proizvode osiguranja koje nudi ili prodaje, uzimajući u obzir svaki događaj koji bi mogao da bitno utiče na potencijalni rizik za utvrđeno ciljano tržište, kako bi procijenio da li je proizvod i dalje prilagođen potrebama utvrđenog ciljanog tržišta i da li je namjeravana strategija distribucije i dalje odgovarajuća tom tržištu (član 219 stav 3);



- 61) ne stavi distributerima osiguranja na raspolaganje sve odgovarajuće informacije o proizvodu osiguranja i postupku odobravanja proizvoda, uključujući utvrđeno ciljano tržište za proizvod (član 219 stav 4);
- 62) pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, ne uspostavi ili ne sprovodi efikasne organizacione i administrativne mjere, koje omogućavaju primjenu razumnih koraka u cilju sprječavanja negativnog uticaja sukoba interesa iz člana 221 ovog zakona na interes postojećih i potencijalnih stranki (član 220 stav 2);
- 63) ne dostavi Agenciji marketinške informacije koje sadrže podatke o finansijskom stanju, položaju na tržištu i rezultatima poslovanja tog društva za osiguranje radi provjere da li je sadržaj informacije u skladu sa ovim zakonom, najkasnije mjesec dana prije dana namjeravanog objavljivanja (član 226 stav 1);
- 64) prilikom pružanja marketinških informacija koje nudi na tržištu ne postupi u skladu pravilima iz člana 227 stav 1;
- 65) ne sačini ili ne objavi izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju za svaku poslovnu godinu u skladu sa članom 240 stav 1 ovog zakona;
- 66) ne objavi odgovarajuće informacije u skladu sa članom 242 stav 1 ovog zakona;
- 67) ne uspostavi odgovarajuće sisteme, strukturu i pisana pravila i ne dostavi adekvatne informacije iz čl. 240, 241 i 242 st. 1 do 3 ovog zakona (član 243 stav 1);
- 68) ne dostavi Agenciji informacije sačinjene u skladu sa članom 244 stav 9 ovog zakona;
- 69) ne izvještava Agenciju u skladu sa članom 248 ovog zakona;
- 70) ne vodi ili ne obrađuje statističke podatke u skladu sa članom 249 stav 1 ovog zakona;
- 71) Agenciji u roku od 15 dana od dana prijema izvještaja o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima, a najkasnije u roku od 120 dana od isteka poslovne godine na koju se odnose godišnji finansijski izvještaji ne dostavi izvještaje propisane članom 252 stav 1 ovog zakona;
- 72) objavi godišnje finansijske izvještaje odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje koji su odbijeni (član 259 stav 5);
- 73) ne obavijesti nadležni organ o rješenju Agencije o odbijanju godišnjih finansijskih izvještaja odnosno godišnjih konsolidovanih finansijskih izvještaja (član 259 stav 6);
- 74) ne objavi na svojoj internet stranici obavještenje iz člana 259 stav 6 ovog zakona (član 259 stav 7);
- 75) na zahtjev Agencije ne dostavi ili ne učini dostupnim izvještaje, informacije, podatke i drugu dokumentaciju potrebnu za nadzor iz člana 273 ovog zakona (član 276 stav 1);
- 76) ne omogući obavljanje neposrednog nadzora u skladu sa članom 279 stav 1 ovog zakona;
- 77) na zahtjev ovlašćenog lica Agencije ne obezbijedi uslove za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja da li su podaci korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način (član 280 stav 1);
- 78) na zahtjev ovlašćenog lica Agencije ne dostavi dokumentaciju iz koje je moguće utvrditi potpuni opis rada informacionog sistema i komponente informacionog sistema (član 280 stav 2);
- 79) omogući da poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja obavljaju druga lica pored lica iz člana 397 ovog zakona i to samo za distribuciju onih

vrsta osiguranja za koje su upisani u registar Agencije ili za koje su Agenciji prijavljeni za pružanje usluga distribucije na području Crne Gore u skladu sa ovim zakonom, uključujući i društva za osiguranje i lica iz člana 402 stav 3 ovog zakona (član 400 stav 1);

- 80) ne odobrava, ne sprovodi i ne preispituje redovno svoje interne procedure i politike kako bi se obezbijedilo poštovanje uslova stručnosti i primjerenosti iz čl. 407 i 408 ovog zakona (član 400 stav 2);
- 81) ne uspostavi funkciju za praćenje i kontrolu distribucije osiguranja i reosiguranja ili ne imenuje nosioca te funkcije koji ispunjava uslove iz čl. 400 i 401 ovog zakona, ili o njegovom imenovanju ne obavijesti Agenciju u skladu sa propisom iz člana 251 ovog zakona (član 400 stav 3);
- 82) ne uspostavi, ne održava ili ne ažurira redovno evidencije svih relevantnih dokumenata u pogledu primjene uslova stručnosti i primjerenosti iz čl. 407 i 408 ovog zakona (član 400 stav 4);
- 83) ne provjerava ugled lica iz člana 408 stav 3 ovog zakona, ili u slučaju prestanka njihove primjerenosti, o tome bez odlaganja pisanim putem ne obavijesti Agenciju (član 408 stav 3);
- 84) ne obavijesti bez odlaganja pisanim putem Agenciju o prestanku ispunjenja uslova iz člana 421 ovog zakona, ili o nastupanju okolnosti koje su od značaja za oduzimanje i prestanak važenja dozvole iz člana 413 ovog zakona (član 422 stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za osiguranje novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

### **Prekršaji društva za osiguranje u vezi sa informisanjem klijenata**

#### **Član 453**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje, ako:

- 1) prije zaključivanja ugovora o osiguranju ne preda ili ne dostavi poštom ili elektronskim putem ugovaraču osiguranja pisano obavještenje sa sadržajem propisanim članom 212 stav 1 ovog zakona;
- 2) prije zaključivanja ugovora o osiguranju ne obavijesti stranku o naknadi koju primaju njegovi zaposleni u vezi sa ugovorom o osiguranju za poslove distribucije osiguranja (član 212 stav 2);
- 3) u slučaju bilo kakvih drugih plaćanja stranaka, osim premije osiguranja i planiranih plaćanja, na osnovu ugovora o osiguranju nakon njegovog zaključenja, ne obavijesti stranku i o svakom takvom plaćanju u skladu sa članom 212 st. 1 i 2 i st. 4 do 13 ovog zakona (član 212 stav 3);
- 4) pored podataka iz člana 212 stav 1 ovog zakona, kad je ugovarač osiguranja fizičko lice, prilikom pružanja usluga neživotnog osiguranja ne navede i podatke iz člana 212 stav 4 ovog zakona;
- 5) kod distribucije ugovora iz grupe neživotnih osiguranja zaključenih preko podružnice ili neposredno, ugovarača osiguranja, prije nego što ugovarač preuzme bilo kakvu obavezu, u svim dokumentima koji mu se izdaju, ne obavijesti o državi članici u kojoj se nalazi sjedište društva ili, prema potrebi, podružnica kod koje će ugovor biti zaključen (član 212 stav 5);
- 6) u slučaju iz člana 212 stav 5 ovog zakona, ne navede i ime i adresu predstavnika društva za osiguranje iz člana 42 ovog zakona (član 212 stav 6);

- 7) prilikom pružanja usluga životnih osiguranja, pored podataka iz člana 212 stav 1 istog člana, u obavještenju ne navede i podatke iz člana 212 stav 7 ovog zakona;
- 8) kada u vezi sa ponudom za zaključenje ili zaključenjem ugovora o životnom osiguranju, društvo za osiguranje navede informacije o iznosima potencijalnih isplata iznad i van ugovorenih isplata, društvo za osiguranje ugovaraču osiguranja ne pruži primjer obračuna mogućih isplata nakon isteka osiguranja, primjenjujući osnovice za obračun premije sa tri različite kamatne stope (član 212 stav 8);
- 9) ne obavijesti ugovarača osiguranja na jasan i sveobuhvatan način da je primjer obračuna samo model koji se zasniva na pretpostavkama i da ugovarač osiguranja na osnovu primjera obračuna ne može ostvariti nikakva ugovorna potraživanja (član 212 stav 9);
- 10) u toku trajanja ugovora o osiguranju pisanim putem ne obavijesti ugovarača osiguranja o promjeni podataka iz člana 212 stav 1 ovog zakona (član 213 stav 1);
- 11) u toku trajanja ugovora o osiguranju ne obavijesti ugovarača osiguranja bez odlaganja o nastupanju promjene opštih ili posebnih uslova, odnosno o promjeni podataka iz člana 212 stav 1 ovog zakona (član 213 stav 2);
- 12) u slučaju osiguranja koje daje pravo na učešće u dobiti, ne obavijesti pisano ugovarača osiguranja jednom godišnje o stanju ukupnog osiguravajućeg pokrića, uključujući učešće u dobiti (član 213 stav 4);
- 13) ne obavijesti ugovarača osiguranja o razlici između ostvarenog učešća u dobiti i podataka datih prilikom zaključenja ugovora, kada je društvo za osiguranje navelo informacije o potencijalnom budućem razvoju učešća u dobiti (član 213 stav 5);
- 14) kod osiguranja kod kojeg ugovarač osiguranja snosi rizik ulaganja, jednom godišnje ne obavijesti pisanim putem ugovarača osiguranja o vrijednosti imovine po polisi osiguranja u skladu sa članom 184 ovog zakona (član 213 stav 6);
- 15) u slučaju da organizacione ili administrativne mjere iz člana 220 stav 1 ovog zakona nijesu dovoljne da u razumnoj mjeri obezbijede sprječavanje štete po interese potencijalnih stranaka, jasno i blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranju ne obavijesti potencijalnog ugovarača o opštim osobinama ili izvorima sukoba interesa (član 221 stav 2);
- 16) informacije iz člana 221 stav 2 ovog zakona ne dostavi na trajnom mediju ili ih ne sačini imajući u vidu karakteristike stranke, tako da stranka može donijeti informisanu odluku u pogledu distribucije investicionog proizvoda osiguranja, u vezi sa kojom se pojavio sukob interesa (član 221 stav 3);
- 17) pored obaveza iz čl. 212 i 214 ovog zakona stranki ili potencijalnoj stranki blagovremeno prije zaključenja ugovora ne dostavi relevantne informacije u vezi sa distribucijom investicionih proizvoda osiguranja i svim troškovima i povezanim naknadama iz člana 222 stav 1 ovog zakona;
- 18) stranki ne pruži informacije iz člana 222 stav 2 na propisan način ili na zahtjev stranke ne dostavi raščlanjen pregled troškova i naknada po stavkama (član 222 stav 2);
- 19) ne dostavi informacije iz člana 222 stav 1 ovog zakona kada je to moguće redovno, a najmanje jednom godišnje, u toku trajanja osiguranja, u razumljivom obliku i na način koji omogućava strankama da razumiju karakteristike i rizik

- povezan sa ponuđenim investicionim proizvodom osiguranja i da na osnovu tih informacija donese odluku o investiranju (član 222 stav 3);
- 20) pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, pri pružanju savjeta o investicionim proizvodima osiguranja, ne pribavi potrebne informacije propisane članom 223 stav 1;
- 21) pri obavljanju drugih poslova distribucije, u vezi sa prodajom osiguranja kod koje se ne pruža savjet, od stranke ili potencijalne stranke ne prikupi informacije o nivou znanja i iskustva u oblasti investiranja, koje su relevantne za pružanje te usluge osiguranja, kako bi to lice moglo utvrditi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za stranku, a ukoliko se radi o objedinjavanju usluga ili proizvoda u skladu sa članom 218 ovog zakona, pri procjeni se razmatra da li je cjelokupni objedinjeni paket prikladan (član 223 stav 2);
- 22) utvrdi da u smislu člana 223 stav 2 ovog zakona proizvod osiguranja nije odgovarajući za stranku ili potencijalnu stranku, a na to je ne upozori, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu (član 223 stav 3);
- 23) ne upozori stranku da nije u mogućnosti da odredi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za nju, obzirom da stranka ili potencijalna stranka nije pružila dovoljne informacije potrebne za procjenu iz člana 223 stav 2 ovog zakona, ili je pružila nedovoljno informacija u vezi sa svojim znanjem ili stručnošću lica iz člana 223 stav 1 ovog zakona, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu (član 223 stav 4);
- 24) ne poštuje propise države članice u kojoj stranke sa kojima zaključuje ugovore o osiguranju imaju uobičajeno boravište ili registrovanu adresu poslovanja, ako ta država ne primjenjuje izuzetak iz člana 223 stav 5 ovog zakona (član 223 stav 6);
- 25) ne vodi evidenciju dokumenata propisanih članom 224 stav 1 ovog zakona;
- 26) ne dostavi stranki, na trajnom mediju, odgovarajuće izvještaje o pruženim uslugama, koji uključuju periodično obavještanje stranaka zavisno od vrste i složenosti investicionih proizvoda osiguranja i svojstva pružene usluge i po potrebi, troškove u vezi sa transakcijama i uslugama obavljenim za račun stranke (član 224 stav 2);
- 27) prije zaključivanja ugovora o osiguranju pri pružanju savjeta o investicionom proizvodu osiguranja, ne pruži stranki izjavu o primjerenosti sa sadržajem propisanim članom 224 stav 3 ovog zakona;
- 28) u slučaju kada obavijesti stranku da će periodično sprovoditi procjenu primjerenosti, u sklopu periodičnog izvještaja stranki ne dostavi ažuriranu izjavu o tome na koji način investicioni proizvod osiguranja odgovara željama, ciljevima i drugim osobinama stranke (član 224 stav 5).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za osiguranje novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

### **Prekršaji društva za osiguranje iz druge države članice**

#### **Član 454**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje iz druge države članice, ako:

- 1) ima namjeru da preko svoje podružnice pruža usluge osiguranja propisane zakonom kojim se uređuje obavezno osiguranje u saobraćaju, a prije početka pružanja tih usluga osiguranja Agenciji ne dostavi izjavu da je postalo član

nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda (član 42 stav 5);

- 2) ima namjeru da izmijeni sadržaj podataka iz člana 42 stav 2 ovog zakona, a o tome pisano ne obavijesti Agenciju i nadležni nadzorni organ matične države članice, najkasnije mjesec dana prije planiranih izmjena (član 42 stav 6);
- 3) ima namjeru da neposredno obavlja djelatnost u Crnoj Gori, a o tome ne obavijesti Agenciju preko nadležnog nadzornog organa matične države članice (član 43 stav 1);
- 4) prije početka pružanja usluga osiguranja iz člana 18 stav 1 tačka 10 ovog zakona, isključujući odgovornost prevoznika, Agenciji ne dostavi dokumentaciju iz člana 43 stav 3 tačka 1 ovog zakona;
- 5) o svim promjenama podataka u vezi sa članom 43 stav 3 ovog zakona, prethodno ne obavijesti Agenciju (član 43 stav 7);
- 6) ne izmiruje doprinos Garantnom fondu u skladu sa članom 44 stav 1 ovog zakona;
- 7) ne poštuje pravila o pokriću povećanih rizika u skladu sa članom 44 stav 4 ovog zakona;
- 8) ne obezbijedi jednak tretman prema svim podnosiocima odštetnih zahtjeva u skladu sa članom 45 ovog zakona;
- 9) ne dostavlja Agenciji informacije o poslovanju u skladu sa ovim zakonom na crnogorskom jeziku (član 46);
- 10) prije početka obavljanja poslova osiguranja u Crnoj Gori preko podružnice ili neposredno, na zahtjev Agencije ne dostavi obavještenje o uslovima osiguranja, kao i dokumenta u svrhu provjere usklađenosti sa zakonom (član 47 stav 1);
- 11) oglašava svoje usluge u Crnoj Gori putem svih dostupnih sredstava komunikacije, a to oglašavanje nije u skladu sa ovim zakonom (član 49);
- 12) prije zaključivanja ugovora o osiguranju ne preda ili ne dostavi poštom ili elektronskim putem ugovaraču osiguranja pisano obavještenje sa sadržajem propisanim članom 212 stav 1 ovog zakona;
- 13) prije zaključivanja ugovora o osiguranju ne obavijesti stranku o naknadi koju primaju njegovi zaposleni u vezi sa ugovorom o osiguranju za poslove distribucije osiguranja (član 212 stav 2);
- 14) u slučaju bilo kakvih drugih plaćanja stranaka, osim premije osiguranja i planiranih plaćanja, na osnovu ugovora o osiguranju nakon njegovog zaključenja, ne obavijesti stranku i o svakom takvom plaćanju u skladu sa članom 212 st. 1 i 2 i st. 4 do 13 ovog zakona (član 212 stav 3);
- 15) pored podataka iz člana 212 stav 1 ovog zakona, kad je ugovarač osiguranja fizičko lice, prilikom pružanja usluga neživotnog osiguranja ne navede i podatke iz člana 212 stav 4 ovog zakona;
- 16) kod distribucije ugovora iz grupe neživotnih osiguranja zaključenih preko podružnice ili neposredno, ugovarača osiguranja, prije nego što ugovarač preuzme bilo kakvu obavezu, u svim dokumentima koji mu se izdaju, ne obavijesti o državi članici u kojoj se nalazi sjedište društva ili, prema potrebi, podružnica kod koje će ugovor biti zaključen (član 212 stav 5);
- 17) u slučaju iz člana 212 stav 5 ovog zakona, ne navede i ime i adresu predstavnika društva za osiguranje iz člana 42 ovog zakona (član 212 stav 6);

- 18) za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju pisanim putem ne obavijesti ugovarača osiguranja o promjeni podataka iz člana 212 stav 1 ovog zakona (član 213 stav 1);
  - 19) u slučaju osiguranja sa učešćem u dobiti, društvo za osiguranje pisano ne obavijesti ugovarača osiguranja jednom godišnje o stanju ukupnog osiguravajućeg pokrića, uključujući učešće u dobiti (član 213 stav 4);
  - 20) u slučaju osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja snosi rizik ulaganja, jednom godišnje pisanim putem ne obavijesti ugovarača osiguranja o vrijednosti imovine po polisi osiguranja u skladu sa članom 184 ovog zakona (član 213 stav 6).
  - 21) ne dostavlja Agenciji informacije, podatke i izvještaje za potrebe nadzora u propisanim rokovima i u propisanoj formi, sadržini i formatu (član 244 stav 1);
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za osiguranje iz druge države članice novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

### **Prekršaji društva za osiguranje iz treće države**

#### **Član 455**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje iz treće države, ako:

- 1) poslove osiguranja u Crnoj Gori ne obavlja u skladu sa članom 52 stav 1 ovog zakona;
- 2) ne obavijesti Agenciju o tehničkim osnovama upotrijebljenim prilikom računanja tarifa premija, isključivo radi provjere jesu li usklađene sa aktuarskim načelima, a ima namjeru da, preko podružnice, obavlja poslove životnog osiguranja u Crnoj Gori (član 53 stav 4);
- 3) namjerava da preko podružnice pruža usluge obaveznih osiguranja u saobraćaju u Crnoj Gori, a prije početka obavljanja poslova ne postane član nacionalnog udruženja osiguravača i nacionalnog garantnog fonda (član 53 stav 5);
- 4) ne obezbijedi odgovarajuće tehničke rezerve u skladu sa članom 54 stav 1 ovog zakona;
- 5) nije vrednovalo imovinu i obaveze u skladu sa članom 122 ovog zakona i nije utvrđivalo sopstvena sredstva u skladu sa članom 139 ovog zakona (član 54 stav 2 ovog zakona);
- 6) ne raspolaže iznosom sopstvenih sredstava u skladu sa članom 54 stav 3 ovog zakona;
- 7) ne obračunava zahtijevani solventni kapital i minimalni zahtijevani kapital u skladu sa čl. 148 do 180 ovog zakona odnosno prilikom obračuna ne uzima u obzir samo ugovore zaključene preko te podružnice (član 54 stav 4);
- 8) nema sopstvenih sredstva u Crnoj Gori najmanje u visini minimalnog zahtijevanog kapitala, a višak sredstava do visine zahtijevanog solventnog kapitala u drugim državama članicama (član 54 stav 8);
- 9) preko iste podružnice u Crnoj Gori istovremeno obavlja poslove životnog i neživotnog osiguranja (član 56 stav 1);
- 10) se na teritoriji Crne Gore ne pridržava propisa donijetih u javnom interesu (član 56 stav 2);
- 11) prenese portfelj podružnice bez prethodne saglasnosti Agencije (član 198 stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za osiguranje iz treće države novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

### **Prekršaji društva za osiguranje iz Švajcarske Konfederacije**

#### **Član 456**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje iz Švajcarske konfederacije, ako:

- 1) bez prethodne dozvole Agencije obavlja poslove osiguranja u vrstama osiguranja iz člana 18 stav 1 ovog zakona, preko podružnice osnovane u Crnoj Gori u (član 59 stav 1);
- 2) namjerava da proširi djelatnost a ne podnese zahtjev za novu dozvolu, i uz zahtjev da priloži dokumentaciju iz stava 3 tač. 2 i 3 ovog člana. (član 59 stav 10).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za osiguranje iz Švajcarske Konfederacije novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

### **Prekršaji društva za zastupanje u osiguranju**

#### **Član 457**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se za prekršaj društvo za zastupanje u osiguranju, ako:

- 1) ne pruži ugovaraču osiguranja blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranju ili pri izmjenama i dopunama, odnosno obnavljanju ugovora, podatke iz člana 214 stav 1 ovog zakona;
- 2) pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, ne uspostavi ili ne sprovodi efikasne organizacione i administrativne mjere, koje omogućavaju primjenu razumnih koraka u cilju sprječavanja negativnog uticaja sukoba interesa iz člana 221 ovog zakona na interes postojećih i potencijalnih stranki (član 220 stav 2);
- 3) u slučaju da organizacione ili administrativne mjere iz člana 220 stav 1 ovog zakona nijesu dovoljne da u razumnoj mjeri obezbijede sprječavanje štete po interese potencijalnih stranaka, jasno i blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranju ne obavijesti potencijalnog ugovarača o opštim osobinama ili izvorima sukoba interesa (član 221 stav 2);
- 4) informacije iz člana 221 stav 2 ovog zakona ne dostavi na trajnom mediju ili ih ne sačini imajući u vidu karakteristike stranke, tako da stranka može donijeti informisanu odluku u pogledu distribucije investicionog proizvoda osiguranja, u vezi sa kojom se pojavio sukob interesa (član 221 stav 3);
- 5) pored obaveza iz čl. 212 i 214 ovog zakona stranki ili potencijalnoj stranki blagovremeno prije zaključenja ugovora ne dostavi relevantne informacije u vezi sa distribucijom investicionih proizvoda osiguranja i svim troškovima i povezanim naknadama iz člana 222 stav 1 ovog zakona;
- 6) stranki ne pruži informacije iz člana 222 stav 2 na propisan način ili na zahtjev stranke ne dostavi raščlanjen pregled troškova i naknada po stavkama (član 222 stav 2);
- 7) ne dostavi informacije iz člana 222 stav 1 ovog zakona kada je to moguće redovno, a najmanje jednom godišnje, u toku trajanja osiguranja, u razumljivom obliku i na način koji omogućava strankama da razumiju karakteristike i rizik povezan sa ponuđenim investicionim proizvodom osiguranja i da na osnovu tih informacija donese odluku o investiranju (član 222 stav 3);

- 8) pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, pri pružanju savjeta o investicionim proizvodima osiguranja, ne pribavi potrebne informacije propisane članom 223 stav 1;
- 9) pri obavljanju drugih poslova distribucije, u vezi sa prodajom osiguranja kod koje se ne pruža savjet, od stranke ili potencijalne stranke ne prikupi informacije o nivou znanja i iskustva u oblasti investiranja, koje su relevantne za pružanje te usluge osiguranja, kako bi to lice moglo utvrditi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za stranku, a ukoliko se radi o objedinjavanju usluga ili proizvoda u skladu sa članom 218 ovog zakona, pri procjeni ne razmatra da li je cjelokupni objedinjeni paket prikladan (član 223 stav 2);
- 10) utvrdi da u smislu člana 223 stava 2 ovog zakona proizvod osiguranja nije odgovarajući za stranku ili potencijalnu stranku, a na to je ne upozori, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu (član 223 stav 3);
- 11) ne upozori stranku da nije u mogućnosti da odredi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za nju, obzirom da stranka ili potencijalna stranka nije pružila dovoljne informacije potrebne za procjenu iz člana 223 stav 2 ovog zakona, ili je pružila nedovoljno informacija u vezi sa svojim znanjem ili stručnošću lica iz člana 223 stav 1 ovog zakona, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu (član 223 stav 4);
- 12) ne poštuje propise države članice u kojoj stranke sa kojima zaključuje ugovore o osiguranju imaju uobičajeno boravište ili registrovanu adresu poslovanja, ako ta država ne primjenjuje izuzetak iz člana 223 stav 5 ovog zakona (član 223 stav 6);
- 13) ne vodi evidenciju dokumenata propisanih članom 224 stav 1 ovog zakona;
- 14) ne dostavi stranki, na trajnom mediju, odgovarajuće izvještaje o pruženim uslugama, koji uključuju periodično obavješćavanje stranaka zavisno od vrste i složenosti investicionih proizvoda osiguranja i svojstva pružene usluge i po potrebi, troškove u vezi sa transakcijama i uslugama obavljenim za račun stranke (član 224 stav 2);
- 15) prije zaključivanja ugovora o osiguranju pri pružanju savjeta o investicionom proizvodu osiguranja, ne pruži stranki izjavu o primjerenosti sa sadržajem propisanim članom 224 stav 3 ovog zakona;
- 16) u slučaju kada obavijesti stranku da će periodično sprovoditi procjenu primjerenosti, u sklopu periodičnog izvještaja stranki ne dostavi ažuriranu izjavu o tome na koji način investicioni proizvod osiguranja odgovara željama, ciljevima i drugim osobinama stranke (član 224 stav 5);
- 17) na zahtjev Agencije ne dostavi ili ne učini dostupnim izvještaje, informacije, podatke i drugu dokumentaciju potrebnu za nadzor iz člana 273 ovog zakona (član 276 stav 1 i član 314);
- 18) ne omogući obavljanje neposrednog nadzora u skladu sa članom 279 stav 1 i članom 314 ovog zakona;
- 19) na zahtjev ne obezbijedi ovlašćenom licu Agencije uslove za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja da li su podaci korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način (član 280 stav 1 i član 314);
- 20) na zahtjev ne dostavi ovlašćenom licu Agencije dokumentaciju iz koje je moguće utvrditi potpuni opis rada informacionog sistema i komponente informacionog sistema (član 280 stav 2 i član 314);



- 21) obavlja druge poslove ili pruža druge usluge, osim onih propisanih članom 397 stav 3 ovog zakona;
- 22) ne obavlja poslove distribucije osiguranja, odnosno reosiguranja u skladu sa odredbama ovog zakona, pravilima struke i interesima svog nalogodavca (član 399 stav 1);
- 23) za obavljanje poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja ne koristi samo usluge posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz člana 397 ovog zakona i to samo za distribuciju onih vrsta osiguranja za koje su upisani u registar Agencije ili za koje su Agenciji prijavljeni za pružanje usluga distribucije na području Crne Gore u skladu sa ovim zakonom, uključujući i društva za osiguranje i lica iz člana 398 stav 3 ovog zakona (član 399 stav 4);
- 24) obavlja poslove zastupanja u osiguranju, kao jedinu djelatnost, bez prethodno dobijene dozvole Agencije (član 402 stav 1);
- 25) istovremeno obavlja brokerske poslove u osiguranju i poslove zastupanja u osiguranju (član 402 stav 2);
- 26) se registruje u CRPS prije dobijanja dozvole Agencije (član 402 stav 4);
- 27) ne provjerava ugled lica iz člana 408 stav 3 ovog zakona, ili u slučaju prestanka njihove primjerenosti, o tome bez odlaganja pisanim putem ne obavijesti Agenciju (član 408 stav 3);
- 28) ne obezbijedi dokaz o osiguranju od odgovornosti u skladu sa članom 409 stav 1 ovog zakona;
- 29) u propisanom roku od prijema novčanog iznosa iz člana 409 stav 3 ovog zakona ne proslijedi sa svog računa premiju osiguranja osiguravaču ili osiguranu sumu ili drugi novčani iznos korisniku osiguranja odnosno drugom licu kojem pripada pravo na isplatu te sume na osnovu ugovora o osiguranju (član 409 stav 4);
- 30) zahtijeva isplatu od ugovorača osiguranja, osiguranika ili drugog lica koje ima pravni interes u vezi sa osiguranjem ili poslovima distribucije osiguranja (član 410 stav 2);
- 31) ne odredi proviziju ili naknadu iz člana 410 st. 1 i 3 ovog zakona u pisanoj formi ili izmijeni obračun ili visinu provizije ili naknade po pojedinom ugovoru nakon zaključenja ugovora o osiguranju (član 410 stav 6);
- 32) zaključi ugovor o poslovima zastupanja u osiguranju sa društvom za osiguranje, odnosno sa društvom za osiguranje iz druge države članice ili treće države, koje nema pravo da pruža usluge osiguranja u Crnoj Gori u skladu sa ovim zakonom (član 411);
- 33) ne dostavi Agenciji dokaz o registraciji u CRPS u roku propisanom članom 412 stav 6;
- 34) ne obavijesti Agenciju o prestanku obavljanja poslova zastupanja u osiguranju (413 stav 5);
- 35) poslove distribucije osiguranja na stanicama za tehnički pregled vozila ne obavlja za sva zainteresovana društva za osiguranje (član 416 stav 2);
- 36) vodi poslovne knjige, sastavlja knjigovodstvene isprave, vrednuje imovinu i obaveze ili sastavlja finansijske izvještaje suprotno članu 417 stav 1 ovoga zakona;
- 37) ne dostavi Agenciji godišnji finansijski izvještaj u roku od tri mjeseca nakon isteka kalendarske godine, a polugodišnji finansijski izvještaj u roku od mjesec dana nakon isteka perioda za koji se izvještaj sačinjava (član 417 stav 3);
- 38) ne obavijesti Agenciju o pripajanju i spajanju u skladu sa članom 418 stav 1 ovog zakona;

- 39) se spoji sa drugim društvom bez prethodne dozvole Agencije za novo društvo koje je nastalo spajanjem (član 418 stav 2);
  - 40) bez odlaganja pisanim putem ne obavijesti Agenciju o promjeni ili prestanku postojanja uslova na osnovu kojih je upisan u registar (član 419 stav 4);
  - 41) pisanim putem bez odlaganja ne obavijesti Agenciju o promjenama njegovih podataka koji se upisuju u registar, o prestanku ispunjenja uslova iz člana 221 na osnovu kojih je upisan u registar i o visini osigurane odgovornosti iz člana 409 ovog zakona (član 421 stav 8);
  - 42) ne obavijesti bez odlaganja pisanim putem Agenciju o prestanku ispunjenja uslova iz člana 421 ovog zakona, ili o nastupanju okolnosti koje su od značaja za oduzimanje i prestanak važenja dozvole iz člana 413 ovog zakona (član 422 stav 2);
  - 43) ne dostavi Agenciji podatke iz člana 424 stav 1 ovog zakona prije početka obavljanja poslova na području druge države članice na osnovu sloboda pružanja usluga;
  - 44) ne obavijesti Agenciju o promjeni podataka iz člana 424 stav 1 ovog zakona, najmanje mjesec dana prije te izmjene (član 424 stav 5);
  - 45) namjerava da obavlja poslove zastupanja u osiguranju na osnovu prava poslovnog nastanjanja, osnivanjem podružnice odnosno uspostavljanjem stalne prisutnosti na području druge države članice, a o tome ne obavijesti Agenciju i ne dostavi podatke iz člana 426 stav 1 ovog zakona;
  - 46) ne obavijesti Agenciju o promjeni podataka iz člana 426 stav 1 ovog zakona, najmanje mjesec dana prije nastupanja promjene (član 426 stav 7).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za zastupanje u osiguranju novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik koji obavlja poslove zastupanja u osiguranju novčanom kaznom u iznosu od 150 do 12.000 eura.

### **Prekršaji društva za brokerske poslove u osiguranju**

#### **Član 458**

- (1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se za prekršaj društvo za brokerske poslove u osiguranju, ako:
- 1) ne pruži ugovaraču osiguranja blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranju, ili pri izmjenama i dopunama, odnosno obnavljanju ugovora, podatke iz člana 214 stav 1 ovog zakona;
  - 2) savjet ne daje na osnovu analize dovoljno velikog broja raspoloživih ugovora o osiguranju, kako bi moglo dati ličnu preporuku, u skladu sa stručnim kriterijumima, o tome koji bi ugovor o osiguranju odgovarao potrebama stranke (član 214 stav 2);
  - 3) pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, ne uspostavi ili ne sprovodi efikasne organizacione i administrativne mjere, koje omogućavaju primjenu razumnih koraka u cilju sprječavanja negativnog uticaja sukoba interesa iz člana 221 ovog zakona na interes postojećih i potencijalnih stranki (član 220 stav 2);
  - 4) u slučaju da organizacione ili administrativne mjere iz člana 220 stav 1 ovog zakona nijesu dovoljne da u razumnoj mjeri obezbijede sprječavanje štete po interese potencijalnih stranaka, jasno i blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranju ne obavijesti potencijalnog ugovarača o opštim osobinama ili izvorima sukoba interesa (član 221 stav 2);
  - 5) informacije iz člana 221 stav 2 ovog zakona ne dostavi na trajnom mediju ili ih ne sačini imajući u vidu karakteristike stranke, tako da stranka može donijeti

- informisanu odluku u pogledu distribucije investicionog proizvoda osiguranja, u vezi sa kojom se pojavio sukob interesa (član 221 stav 3);
- 6) pored obaveza iz čl. 212 i 214 ovog zakona stranki ili potencijalnoj stranki blagovremeno prije zaključenja ugovora ne dostavi relevantne informacije u vezi sa distribucijom investicionih proizvoda osiguranja i svim troškovima i povezanim naknadama iz člana 222 stav 1 ovog zakona;
  - 7) stranki ne pruži informacije iz člana 222 stav 2 na propisan način ili na zahtjev stranke ne dostavi raščlanjen pregled troškova i naknada po stavkama (član 222 stav 2);
  - 8) ne dostavi informacije iz člana 222 stav 1 ovog zakona kada je to moguće redovno, a najmanje jednom godišnje, u toku trajanja osiguranja, u razumljivom obliku i na način koji omogućava strankama da razumiju karakteristike i rizik povezan sa ponuđenim investicionim proizvodom osiguranja i da na osnovu tih informacija donese odluku o investiranju (član 222 stav 3);
  - 9) pri obavljanju drugih poslova distribucije, u vezi sa prodajom osiguranja kod koje se ne pruža savjet, od stranke ili potencijalne stranke ne prikupi informacije o nivou znanja i iskustva u oblasti investiranja, koje su relevantne za pružanje te usluge osiguranja, kako bi to lice moglo utvrditi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za stranku, a ukoliko se radi o objedinjavanju usluga ili proizvoda u skladu sa članom 218 ovog zakona, pri procjeni ne razmatra da li je cjelokupni objedinjeni paket prikladan (član 223 stav 2);
  - 10) utvrdi da u smislu člana 223 stava 2 ovog zakona proizvod osiguranja nije odgovarajući za stranku ili potencijalnu stranku, a na to je ne upozori, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu (član 223 stav 3);
  - 11) ne upozori stranku da nije u mogućnosti da odredi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za nju, obzirom da stranka ili potencijalna stranka nije pružila dovoljne informacije potrebne za procjenu iz člana 223 stav 2 ovog zakona, ili je pružila nedovoljno informacija u vezi sa svojim znanjem ili stručnošću lica iz člana 223 stav 1 ovog zakona, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu (član 223 stav 4);
  - 12) ne poštuje propise države članice u kojoj stranke sa kojima zaključuje ugovore o osiguranju imaju uobičajeno boravište ili registrovanu adresu poslovanja, ako ta država ne primjenjuje izuzetak iz člana 223 stav 5 ovog zakona (član 223 stav 6);
  - 13) ne vodi evidenciju dokumenata propisanih članom 224 stav 1 ovog zakona;
  - 14) ne dostavi stranki, na trajnom mediju, odgovarajuće izvještaje o pruženim uslugama, koji uključuju periodično obavješćavanje stranaka zavisno od vrste i složenosti investicionih proizvoda osiguranja i svojstva pružene usluge i po potrebi, troškove u vezi sa transakcijama i uslugama obavljenim za račun stranke (član 224 stav 2);
  - 15) prije zaključivanja ugovora o osiguranju pri pružanju savjeta o investicionom proizvodu osiguranja, ne pruži stranki izjavu o primjerenosti sa sadržajem propisanim članom 224 stav 3 ovog zakona;
  - 16) u slučaju kada obavijesti stranku da će periodično sprovoditi procjenu primjerenosti, u sklopu periodičnog izvještaja stranki ne dostavi ažuriranu izjavu o tome na koji način investicioni proizvod osiguranja odgovara željama, ciljevima i drugim osobinama stranke (član 224 stav 5);

- 17) na zahtjev Agencije ne dostavi ili ne učini dostupnim izvještaje, informacije, podatke i drugu dokumentaciju potrebnu za nadzor iz člana 273 ovog zakona (čl. 276 stav 1 i 314);
- 18) ne omogući obavljanje neposrednog nadzora u skladu sa članom 279 stav 1 i članom 314 ovog zakona;
- 19) na zahtjev ne obezbijedi ovlašćenom licu Agencije uslove za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja da li su podaci korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način (član 280 stav 1 i član 314);
- 20) na zahtjev ne dostavi ovlašćenom licu Agencije dokumentaciju iz koje je moguće utvrditi potpuni opis rada informacionog sistema i komponente informacionog sistema (član 280 stav 2 i član 314);
- 21) obavlja druge poslove ili pruža druge usluge, osim onih propisanih članom 397 stav 3 ovog zakona;
- 22) ne obavlja poslove distribucije osiguranja, odnosno reosiguranja u skladu sa odredbama ovog zakona, pravilima struke i interesima svog nalogodavca (član 399 stav 1);
- 23) ne izradi odgovarajuću analizu rizika ili ne predloži odgovarajuće pokriće u skladu sa članom 399 stav 2 tačka 1 ovog zakona;
- 24) ne posreduje, radi pregovaranja o zaključenju ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje, odnosno reosiguranje, u skladu sa zahtjevom budućeg ugovarača osiguranja koji se odnosi na osiguravajuće pokriće u skladu sa članom 399 stav 2 tačka 2 ovog zakona;
- 25) ne obavijesti društvo za osiguranje, odnosno reosiguranje, da ugovarač traži ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju i ugovaraču ne ponudi uslove osiguranja i ne upozna ga sa pravilima za obračun premije u skladu sa članom 399 stav 2 tačka 3 ovog zakona;
- 26) ne provjeri sadržaj polise osiguranja u skladu sa članom 399 stav 2 tačka 4 ovog zakona;
- 27) ne pruži pomoć ugovaraču za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, prije i poslije nastupanja osiguranog slučaja, a naročito se ne stara da ugovarač u utvrđenim rokovima izvrši radnje koje su od značaja za očuvanje, odnosno ostvarivanje prava iz ugovora o osiguranju (član 399 stav 2 tačka 5);
- 28) ne prati izvršavanje ugovora o osiguranju koji je ugovarač zaključio uz njegovo posredovanje (član 399 stav 2 tačka 6);
- 29) stalno ne provjerava ugovore o osiguranju i ne izradi predlog za izmjenu zaključenog ugovora o osiguranju radi obezbjeđenja veće sigurnosti ugovaraču u skladu sa članom 399 stav 2 tačka 7 ovog zakona;
- 30) ne upozna ugovarača sa svim pravnim i ekonomskim odnosima sa društvom za osiguranje koji utiču na nepristrasnost u ispunjavanju obaveza prema ugovaraču, a naročito o odredbama ugovora o posredovanju zaključenog sa društvom za osiguranje na osnovu kojih posrednik ima obavezu da posreduje isključivo u zaključenju ugovora o osiguranju sa određenim društvom za osiguranje ili ima pravo na posebnu proviziju ili proviziju veću od provizije uobičajene za posredovanje kod određenih vrsta osiguranja (član 399 stav 2 tačka 8);
- 31) za obavljanje poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja ne koristi samo usluge posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz člana 397 ovog zakona i to samo za distribuciju onih vrsta osiguranja za koje su upisani u registar Agencije ili za koje su Agenciji prijavljeni za pružanje usluga

- distribucije na području Crne Gore u skladu sa ovim zakonom, uključujući i društva za osiguranje i lica iz člana 398 stav 3 ovog zakona (član 399 stav 4);
- 32) obavlja brokerske poslove u osiguranju, kao jedinu djelatnost, bez prethodno dobijene dozvole Agencije (član 402 stav 1);
- 33) istovremeno obavlja brokerske poslove u osiguranju i poslove zastupanja u osiguranju (član 402 stav 2);
- 34) se registruje u CRPS prije dobijanja dozvole Agencije (član 402 stav 4);
- 35) ne provjerava ugled lica iz člana 408 stav 3 ovog zakona, ili u slučaju prestanka njihove primjerenosti, o tome bez odlaganja pisanim putem ne obavijesti Agenciju (član 408 stav 3);
- 36) ne obezbijedi dokaz o osiguranju od odgovornosti u skladu sa članom 409 stav 1 ovog zakona;
- 37) u propisanom roku od prijema novčanog iznosa iz člana 409 stav 3 ovog zakona ne proslijedi sa svog računa premiju osiguranja osiguravaču ili osiguranu sumu ili drugi novčani iznos korisniku osiguranja odnosno drugom licu kojem pripada pravo na isplatu te sume na osnovu ugovora o osiguranju (član 409 stav 4);
- 38) ostvari i proviziju i naknadu po istom ugovoru o osiguranju (član 410 stav 4);
- 39) ne odredi proviziju ili naknadu iz člana 410 st. 1 i 3 ovog zakona u pisanoj formi ili izmijeni obračun ili visinu provizije ili naknade po pojedinom ugovoru nakon zaključenja ugovora o osiguranju (član 410 stav 6);
- 40) zaključi ugovor o brokerskim poslovima u osiguranju sa društvom za osiguranje odnosno sa društvom za osiguranje iz druge države članice ili treće države, koje nema pravo da pruža usluge osiguranja u Crnoj Gori u skladu sa ovim zakonom (član 411);
- 41) ne dostavi Agenciji dokaz o registraciji u CRPS u roku propisanom članom 412 stav 6;
- 42) ne obavijesti Agenciju o prestanku obavljanja brokerskih poslova u osiguranju (413 stav 5);
- 43) poslove distribucije osiguranja na stanicama za tehnički pregled vozila ne obavlja za sva zainteresovana društva za osiguranje (član 416 stav 2);
- 44) vodi poslovne knjige, sastavlja knjigovodstvene isprave, vrednuje imovinu i obaveze ili sastavlja finansijske izvještaje suprotno članu 417 stav 1 ovoga zakona;
- 45) ne dostavi Agenciji godišnji finansijski izvještaj u roku od tri mjeseca nakon isteka kalendarske godine, ili polugodišnji finansijski izvještaj u roku od mjesec dana nakon isteka perioda za koji se izvještaj sačinjava (član 417 stav 3);
- 46) ne obavijesti Agenciju o pripajanju i spajanju u skladu sa članom 418 stav 1 ovog zakona;
- 47) se spoji sa drugim društvom bez prethodne dozvole Agencije za novo društvo koje je nastalo spajanjem (član 418 stav 2);
- 48) bez odlaganja pisanim putem ne obavijesti Agenciju o promjeni ili prestanku postojanja uslova na osnovu kojih je upisan u registar (član 419 stav 4);
- 49) pisanim putem bez odlaganja ne obavijesti Agenciju o promjenama njegovih podataka koji se upisuju u registar, o prestanku ispunjenja uslova iz člana 221 na osnovu kojih je upisan u registar i o visini osigurane odgovornosti iz člana 409 ovog zakona (član 421 stav 8);
- 50) ne obavijesti bez odlaganja pisanim putem Agenciju o prestanku ispunjenja uslova iz člana 421 ovog zakona, ili o nastupanju okolnosti koje su od značaja

za oduzimanje i prestanak važenja dozvole iz člana 413 ovog zakona (član 422 stav 2);

- 51) ne dostavi Agenciji podatke iz člana 424 stav 1 ovog zakona prije početka obavljanja poslova na području druge države članice na osnovu sloboda pružanja usluga;
  - 52) ne obavijesti Agenciju o promjeni podataka iz člana 424 stav 1 ovog zakona, najmanje mjesec dana prije te izmjene (član 424 stav 5);
  - 53) namjerava da obavlja brokerske poslove u osiguranju na osnovu prava poslovnog nastanjivanja, osnivanjem podružnice odnosno uspostavljanjem stalne prisutnosti na području druge države članice, a o tome ne obavijesti Agenciju i ne dostavi podatke iz člana 426 stav 1 ovog zakona;
  - 54) ne obavijesti Agenciju o promjeni podataka iz člana 426 stav 1 ovog zakona, najmanje mjesec dana prije nastupanja promjene (član 426 stav 7).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za brokerske poslove u osiguranju novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik koji obavlja brokerske poslove u osiguranju novčanom kaznom u iznosu od 150 do 12.000 eura.

### **Prekršaji grupe osiguravača**

#### **Član 459**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se osiguravajući holding, mješoviti osiguravajući holding, mješoviti finansijski holding, matično društvo za osiguranje, odnosno matično društvo za reosiguranje u grupi osiguravača, ako:

- 1) ne sprovodi izračunavanje iz člana 353 st. 2 i 3 ovog zakona u skladu sa članom 354 st. 1 i 2 ovog zakona;
- 2) prilikom obračuna solventnosti grupe ne postupa u skladu sa članom 358 stav 1 ovog zakona;
- 3) prilikom obračuna solventnosti grupe ne postupa u skladu sa članom 358 stav 2 ovog zakona;
- 4) ne podnese izvještaj Agenciji u skladu sa članom 376 stav 1 ovog zakona;
- 5) ne podnese izvještaj Agenciji u skladu sa članom 377 stav 1 ovog zakona;
- 6) ne sprovodi na nivou grupe sopstvenu procjenu rizika i solventnosti zahtijevanu u skladu sa članom 104 i članom 105 ovog zakona (član 378 stav 5);
- 7) ne objavi javno izvještaj o solventnosti i finansijskom stanju na nivou grupe u skladu sa članom 386 stav 1 ovog zakona;
- 8) jednom godišnje na nivou grupe ne objavi pravnu, upravljačku i organizacionu strukturu, uključujući opis svih zavisnih društava, značajno povezanih društava i značajnih podružnica koje pripadaju grupi (član 387).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice osiguravajućeg holdinga, mješovitog osiguravajućeg holdinga, mješovitog finansijskog holdinga i matičnog društva za osiguranje, odnosno matičnog društva za reosiguranje u grupi osiguravača, novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

### **Prekršaji društava za osiguranje u vezi sa nadzorom društava za osiguranje u grupi**

#### **Član 460**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se društvo za osiguranje u grupi, ako:

- 1) ne obezbijedi da su prihvatljiva sopstvena sredstva raspoloživa unutar grupe i da su uvijek najmanje jednaka zahtijevanom solventnom kapitalu grupe, obračunatom u skladu sa čl. 355 do 368 ovog zakona (član 353 stav 2);
  - 2) u slučaju iz člana 347 stav 2 tačka 2 ovog zakona ne osigura da su prihvatljiva sopstvena sredstva raspoloživa unutar grupe i da su uvijek najmanje jednaka zahtijevanom solventnom kapitalu grupe, obračunatom u skladu sa članom 369 ovog zakona (član 353 stav 3);
  - 3) ne podnese izvještaj Agenciji u skladu sa članom 376 stav 1 ovog zakona;
  - 4) ne podnese izvještaj Agenciji u skladu sa članom 377 stav 1 ovog zakona;
  - 5) ne sprovodi na nivou grupe sopstvenu procjenu rizika i solventnosti zahtijevanu u skladu sa članom 104 i članom 105 ovog zakona (član 378 stav 5).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za osiguranje u grupi novčanom kaznom od 60 do 4.000 eura.

### **Prekršaji drugih lica**

#### **Član 461**

- (1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se prekršaj pravno lice, ako:
- 1) koristi riječ "osiguranje" ili izvedenicu iz riječi "osiguranje" u firmi ili nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge, osim u slučaju kad te riječi koristi u skladu sa zakonom (član 5);
  - 2) obavlja poslove osiguranja u Crnoj Gori suprotno članu 7 stav 1 ovog zakona;
  - 3) obavlja poslove reosiguranja u Crnoj Gori bez dozvole Agencije za obavljanje tih poslova (član 8 stav 1);
  - 4) obavlja poslove distribucije osiguranja na području Crne Gore bez prethodnog upisa u registar Agencije (397 stav 1);
  - 5) obavlja poslove distribucije reosiguranja na području Crne Gore bez prethodnog upisa u registar Agencije (član 397 stav 2);
  - 6) obavlja brokerske poslove u osiguranju odnosno poslove zastupanja u osiguranju bez prethodne dozvole Agencije (član 402 stav 1);
  - 7) koristi izraz "brokerski poslovi u osiguranju" odnosno „poslovi zastupanja u osiguranju“ ili izvedene riječi ili izraze bez dozvole Agencije (član 402 stav 7);
  - 8) obavlja poslove distribucije osiguranja na stanicama za tehnički pregled vozila bez odgovarajuće dozvole Agencije (član 416 stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 do 12.000 eura.

#### **Član 462**

Novčanom kaznom od 30 eura do 4.000 eura, kazniće se prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) namjerava da stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje, a za sticanje tih akcija nije dobilo prethodnu saglasnost Agencije (član 60 stav 1);
- 2) ne zatraži prethodnu saglasnost Agencije za sticanje kvalifikovanog učešća u skladu sa članom 60 stav 3 ovog zakona;
- 3) namjerava da stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje kojim bi dostiglo ili prešlo 10%, 20%, 30% ili 50% učešća u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa, a prije sticanja kvalifikovanog učešća nije dobilo prethodnu saglasnost Agencije (član 60 stav 5);
- 4) ne podnese zahtjev Agenciji u skladu sa članom 63 stav 2 ovoga zakona;

- 5) ne obavijesti Agenciju u skladu sa članom 64 stav 8 ovoga zakona;
- 6) kao likvidator odmah pisanim putem ne obavijesti Agenciju o podnošenju predloga za otvaranje stečajnog postupka nad društvom za osiguranje (član 316 stav 8);
- 7) kao likvidator pisanim putem ne izvještava Agenciju o toku postupka likvidacije, ne sačini i Agenciji ne dostavi izvještaj o sprovedenoj likvidaciji društva za osiguranje, u roku od 30 dana od dana izmirenja svih obaveza i eventualne isplate preostale imovine akcionarima društva za osiguranje (član 326 stav 4);
- 8) obavlja poslove distribucije osiguranja ili obavlja poslove distribucije reosiguranja suprotno članu 397 ovog zakona.

### **Prekršaji distributera osiguranja**

#### **Član 463**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura, kazniće se za prekršaj distributer osiguranja koji je pravno lice, ako:

1) strankama ili potencijalnim strankama dostavlja informacije koje se odnose na distribuciju osiguranja ili pismena koja nijesu jasna ili dovode u zabludu (član 210 stav 2);

2) primi ili da proviziju ili procjenjuje svoje zaposlene na način koji je suprotan obavezi tih lica da djeluju u najboljem interesu stranke ili nagrađuje ili uvodi prodajne ciljeve ili na drugi način daje podsticaj za nuđenje određenih proizvoda umjesto onih koji bi najbolje odgovarali potrebama stranke (član 210 stav 3);

3) stranki ponudi ugovor o osiguranju koji nije usklađen sa zahtjevima i potrebama stranke (član 211 stav 1);

4) prije zaključenja ugovora o osiguranju, na osnovu informacija koje je dobio od stranke ne utvrdi zahtjeve i potrebe stranke i stranki ne pruži objektivne informacije o proizvodu osiguranja u razumljivom obliku, prilagođene osobinama stranke i proizvoda osiguranja, kako bi stranka mogla da na osnovu tih informacija donese odluku o zaključenju ugovora o osiguranju (član 211 stav 2);

5) stranki ne pruži personalizovanu preporuku, sa objašnjenjem zašto bi određeni proizvod najbolje ispunio zahtjeve i potrebe stranke (član 211 stav 3);

6) ne distribuira proizvod neživotnog osiguranja u skladu sa članu 211 stav 5 ovog zakona;

7) ne obezbijedi da podaci iz čl. 211 do 215 ovog zakona budu tačni i razumljivi ugovaraču osiguranja ili ih ugovaraču osiguranja ne uruči besplatno u pisanoj formi na papiru, na crnogorskom jeziku, jeziku države članice u kojoj se nalazi rizik ili drugom jeziku po dogovoru sa ugovaračem (član 217 stav 1);

8) neposredno nakon zaključenja ugovora o osiguranju ne pruži informacije stranki sa kojom je ugovor zaključen telefonskim putem i koja je izabrala da joj se informacije dostave na trajnom mediju koji nije papir u skladu sa članom 217 stav 2 ovog člana (član 217 stav 6);

9) nudi proizvod osiguranja zajedno sa proizvodom ili uslugom koja nije osiguranje, kao dio paketa ili istog ugovora, a ne obavijesti stranku o tome da li je te proizvode moguće odvojeno kupiti ili, kada jeste, ne dostavi odgovarajući opis različitih elemenata ugovora ili paketa, ili odvojeni dokaz o troškovima i naknadama za svaki pojedini proizvod (član 218 stav 1);

10) ne dostavi adekvatan opis svih proizvoda u okviru ugovora ili paketa i načina na koji njihova kombinacija mijenja rizik ili osiguravajuće pokriće u slučaju iz člana 218 stava 1 ovog zakona i kada se rizik ili osiguravajuće pokriće koje proizilazi iz takvih



ugovora ili paketa razlikuju od onih koje bi proizilazilo iz odvojenih elemenata (član 218 stav 2);

11) stranki ne omogući odvojenu kupovinu robe ili usluge koja je sa proizvodom osiguranja dio paketa ili istog ugovora i u odnosu na koju je taj ugovor o osiguranju dodatan (član 218 stav 3);

12) u slučaju iz člana 218 st.1 i 3 ovog zakona ne utvrdi zahtjeve i potrebe stranaka u odnosu na proizvode osiguranja koji su dio paketa ili istog ugovora (član 218 stav 6);

13) ponudi paket ili ugovor za koji prethodno nije utvrdio da u cjelosti odgovara interesima stranke, u skladu sa članom 223 ovog zakona u slučaju kada je investicioni proizvod dio paketa ili istog ugovora (član 218 stav 7);

14) ne uspostavi odgovarajuće mjere za dobijanje informacija iz člana 219 stav 4 ovog zakona i ne razumije utvrđeno ciljano tržište svih proizvoda osiguranja (član 219 stav 5);

15) pri obavljanju poslova distribucije osiguranja ne izvrši radnje iz člana 395 stav 4 ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 do 12.000 eura.

### **Prekršaji banke koja obavlja poslove zastupanja u osiguranju**

#### **Član 464**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj banka koja obavlja poslove zastupanja u osiguranju, ako:

1) ne pruži ugovaraču osiguranja blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranju, ili pri izmjenama i dopunama, odnosno obnavljanju ugovora, podatke iz člana 214 stav 1 ovog zakona;

2) pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, ne uspostavi ili ne sprovodi efikasne organizacione i administrativne mjere, koje omogućavaju primjenu razumnih koraka u cilju sprječavanja negativnog uticaja sukoba interesa iz člana 221 ovog zakona na interes postojećih i potencijalnih stranki (član 220 stav 2);

3) u slučaju da organizacione ili administrativne mjere iz člana 220 stav 1 ovog zakona nijesu dovoljne da u razumnoj mjeri obezbijede sprječavanje štete po interese potencijalnih stranaka, jasno i blagovremeno prije zaključenja ugovora o osiguranju ne obavijesti potencijalnog ugovarača o opštim osobinama ili izvorima sukoba interesa (član 221 stav 2);

4) informacije iz člana 221 stav 2 ovog zakona ne dostavi na trajnom mediju ili ih ne sačini imajući u vidu karakteristike stranke, tako da stranka može donijeti informisanu odluku u pogledu distribucije investicionog proizvoda osiguranja, u vezi sa kojom se pojavio sukob interesa (član 221 stav 3);

5) pored obaveza iz čl. 212 i 214 ovog zakona stranki ili potencijalnoj stranki blagovremeno prije zaključenja ugovora ne dostavi relevantne informacije u vezi sa distribucijom investicionih proizvoda osiguranja i svim troškovima i povezanim naknadama iz člana 222 stav 1 ovog zakona;

6) stranki ne pruži informacije iz člana 222 stav 2 na propisan način ili na zahtjev stranke ne dostavi raščlanjen pregled troškova i naknada po stavkama (član 222 stav 2);

7) ne dostavi informacije iz člana 222 stav 1 ovog zakona kada je to moguće redovno, a najmanje jednom godišnje, u toku trajanja osiguranja, u razumljivom obliku

i na način koji omogućava strankama da razumiju karakteristike i rizik povezan sa ponuđenim investicionim proizvodom osiguranja i da na osnovu tih informacija donese odluku o investiranju (član 222 stav 3);

8) pored obaveza iz člana 210 ovog zakona, pri pružanju savjeta o investicionim proizvodima osiguranja, ne pribavi potrebne informacije propisane članom 223 stav 1;

9) pri obavljanju drugih poslova distribucije, u vezi sa prodajom osiguranja kod koje se ne pruža savjet, od stranke ili potencijalne stranke ne prikupi informacije o nivou znanja i iskustva u oblasti investiranja, koje su relevantne za pružanje te usluge osiguranja, kako bi to lice moglo utvrditi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za stranku, a ukoliko se radi o objedinjavanju usluga ili proizvoda u skladu sa članom 218 ovog zakona, pri procjeni ne razmatra da li je cjelokupni objedinjeni paket prikladan (član 223 stav 2);

10) utvrdi da u smislu člana 223 stava 2 ovog zakona proizvod osiguranja nije odgovarajući za stranku ili potencijalnu stranku, a na to je ne upozori, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu (član 223 stav 3);

11) ne upozori stranku da nije u mogućnosti da odredi da li je određeni proizvod ili usluga odgovarajući za nju, obzirom da stranka ili potencijalna stranka nije pružila dovoljne informacije potrebne za procjenu iz člana 223 stav 2 ovog zakona, ili je pružila nedovoljno informacija u vezi sa svojim znanjem ili stručnošću lica iz člana 223 stav 1 ovog zakona, pri čemu ovo upozorenje može biti obezbijeđeno u standardizovanom formatu (član 223 stav 4);

12) ne poštuje propise države članice u kojoj stranke sa kojima zaključuje ugovore o osiguranju imaju uobičajeno boravište ili registrovanu adresu poslovanja, ako ta država ne primjenjuje izuzetak iz člana 223 stav 5 ovog zakona (član 223 stav 6);

13) ne vodi evidenciju dokumenata kojima se utvrđuju međusobna prava i obaveze sa strankama i ostali uslovi na osnovu kojih pruža usluge stranki (član 224 stav 1);

14) ne dostavi stranki, na trajnom mediju, odgovarajuće izvještaje o pruženim uslugama, koji uključuju periodično obavješćavanje stranaka zavisno od vrste i složenosti investicionih proizvoda osiguranja i svojstva pružene usluge i po potrebi, troškove u vezi sa transakcijama i uslugama obavljenim za račun stranke (član 224 stav 2);

15) prije zaključivanja ugovora o osiguranju pri pružanju savjeta o investicionom proizvodu osiguranja, ne pruži stranki izjavu o primjerenosti sa sadržajem propisanim članom 224 stav 3 ovog zakona;

16) u slučaju kada obavijesti stranku da će periodično sprovoditi procjenu primjerenosti, u sklopu periodičnog izvještaja stranki ne dostavi ažuriranu izjavu o tome na koji je način investicioni proizvod osiguranja odgovara željama, ciljevima i drugim osobinama stranke (član 224 stav 5).

17) na zahtjev Agencije ne dostavi ili ne učini dostupnim izvještaje, informacije, podatke i drugu dokumentaciju potrebnu za nadzor iz člana 273 ovog zakona (član 276 stav 1 i član 314);

18) ne omogući obavljanje neposrednog nadzora u skladu sa članom 279 stav 1 i članom 314 ovog zakona;

19) na zahtjev ne obezbijedi ovlašćenom licu Agencije uslove za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja da li su podaci korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način (član 280 stav 1 i član 314);

20) na zahtjev ne dostavi ovlašćenom licu Agencije dokumentaciju iz koje je moguće utvrditi potpuni opis rada informacionog sistema i komponente informacionog sistema (član 280 stav 2 i član 314).

21) obavlja poslove zastupanja u osiguranju bez prethodne saglasnosti Agencije i bez odobrenja Centralne Banke Crne Gore (član 402 stav 3);

22) zahtijeva isplatu od ugovorača osiguranja, osiguranika ili drugog lica koje ima pravni interes u vezi sa osiguranjem ili poslovima distribucije osiguranja (član 410 stav 2);

23) zaključi ugovor o poslovima zastupanja u osiguranju sa društvom za osiguranje, odnosno sa društvom za osiguranje iz druge države članice ili treće države, koje nema pravo da pruža usluge osiguranja u Crnoj Gori u skladu sa ovim zakonom (član 411);

24) ne obavijesti Agenciju o prestanku obavljanja poslova zastupanja u osiguranju (413 stav 5);

25) bez odlaganja pisanim putem ne obavijesti Agenciju o promjeni ili prestanku postojanja uslova na osnovu kojih je upisan u registar (član 419 stav 4);

26) ne obavijesti bez odlaganja pisanim putem Agenciju o prestanku ispunjenja uslova iz člana 421 ovog zakona, ili o nastupanju okolnosti koje su od značaja za oduzimanje i prestanak važenja dozvole iz člana 413 ovog zakona (član 422 stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice banke novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

### **Prekršaji sporednog posrednika u osiguranju**

#### **Član 465**

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj sporedni posrednik u osiguranju, ako :

1) prije zaključenja ugovora o osiguranju stranki ne pruži opšte informacije u skladu sa članom 215 stav 1 ovog zakona;

2) na zahtjev Agencije ne dostavi ili ne učini dostupnim izvještaje, informacije, podatke i drugu dokumentaciju potrebnu za nadzor iz člana 273 ovog zakona (član 276 stav 1 i član 314);

3) ne omogući obavljanje neposrednog nadzora u skladu sa članom 279 stav 1 ovog zakona (član 279 stav 1 i član 314);

4) na zahtjev ne obezbijedi ovlašćenom licu Agencije uslove za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja da li su podaci korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način (član 280 stav 1 i član 314);

5) na zahtjev ne dostavi ovlašćenom licu Agencije dokumentaciju iz koje je moguće utvrditi potpuni opis rada informacionog sistema i komponente informacionog sistema (član 280 stav 2 i član 314);

6) ne provjerava ugled lica iz člana 408 stav 3 ovog zakona, ili u slučaju prestanka njihove primjerenosti, o tome bez odlaganja pisanim putem ne obavijesti Agenciju (član 408 stav 3);

7) u propisanom roku od prijema novčanog iznosa iz člana 409 stav 3 ovog zakona ne proslijedi sa svog računa premiju osiguranja osiguravaču ili osiguranu sumu ili drugi novčani iznos korisniku osiguranja odnosno drugom licu kojem pripada pravo na isplatu te sume na osnovu ugovora o osiguranju (član 409 stav 4);

8) zahtijeva isplatu od ugovorača osiguranja, osiguranika ili drugog lica koje ima pravni interes u vezi sa osiguranjem ili poslovima distribucije osiguranja (član 410 stav 2);

9) zaključi ugovor o brokerskim poslovima odnosno poslovima zastupanja u osiguranju sa društvom za osiguranje, odnosno sa društvom za osiguranje iz druge države članice ili treće države, koje nema pravo da pruža usluge osiguranja u Crnoj Gori u skladu sa ovim zakonom (član 411);

10) ne dostavi Agenciji dokaz o registraciji u CRPS u roku propisanom članom 412 stav 6;

11) ne obavijesti Agenciju o prestanku obavljanja brokerskih poslova odnosno poslova zastupanja u osiguranju (413 stav 5);

12) vodi poslovne knjige, sastavlja knjigovodstvene isprave, vrednuje imovinu i obaveze ili sastavlja finansijske izvještaje suprotno članu 417 stav 1 ovoga zakona;

13) ne dostavi Agenciji godišnji finansijski izvještaj u roku od tri mjeseca nakon isteka kalendarske godine, ili polugodišnji finansijski izvještaj u roku od mjesec dana nakon isteka perioda za koji se izvještaj sačinjava (član 417 stav 3);

14) bez odlaganja pisanim putem ne obavijesti Agenciju o promjeni ili prestanku postojanja uslova na osnovu kojih je upisan u registar (član 419 stav 4);

15) pisanim putem bez odlaganja ne obavijesti Agenciju o promjenama njegovih podataka koji se upisuju u registar, o prestanku ispunjenja uslova iz člana 221 na osnovu kojih je upisan u registar i o visini osigurane odgovornosti iz člana 409 ovog zakona (član 421 stav 8);

16) ne obavijesti bez odlaganja pisanim putem Agenciju o prestanku ispunjenja uslova iz člana 421 ovog zakona, ili o nastupanju okolnosti koje su od značaja za oduzimanje i prestanak važenja dozvole iz člana 413 ovog zakona (član 422 stav 2);

17) ne dostavi Agenciji podatke iz člana 424 stav 1 ovog zakona prije početka obavljanja poslova na području druge države članice na osnovu sloboda pružanja usluga;

18) ne obavijesti Agenciju o promjeni podataka iz člana 424 stav 1 ovog zakona, najmanje mjesec dana prije te izmjene (član 424 stav 5);

19) namjerava da obavlja brokerske poslove odnosno poslove zastupanja u osiguranju na osnovu prava poslovnog nastanjanja, osnivanjem podružnice odnosno uspostavljanjem stalne prisutnosti na području druge države članice, a o tome ne obavijesti Agenciju i ne dostavi podatke iz člana 426 stav 1 ovog zakona;

20) ne obavijesti Agenciju o promjeni podataka iz člana 426 stav 1 ovog zakona (član 426 stav 7).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice sporednog posrednika u osiguranju novčanom kaznom od 30 do 4.000 eura.

### **Prekršaji lica koja su članovi organa upravljanja i rukovođenja u društvu za osiguranje**

#### **Član 466**

Novčanom kaznom od 40 eura do 4.000 eura, kazniće se za prekršaj član upravnog ili nadzornog odbora, odnosno izvršni direktor ili član odbora direktora društava za osiguranje, ako:

1) u roku od pet dana od dana donošenja odluke iz člana 85 stav 1 alineja 1 ovog zakona o tome ne obavijesti Agenciju (član 85 stav 2 i član 94 stav 6);

2) bez odlaganja pisano ne obavijesti nadzorni odbor odnosno odbor direktora o činjenicama i okolnostima iz člana 88 stav 1 ovog zakona (član 88 stav 1 i član 94 stav 8);

3) bez odlaganja pisano ne obavijesti nadzorni odbor odnosno odbor direktora o činjenicama i okolnostima iz člana 88 stav 2 ovog zakona (član 88 stav 2 i član 94 stav 8);

4) obavještenje iz člana 88 stav 2 tačka 1 ovog zakona ne dostavi Agenciji bez odlaganja (član 88 stav 3 i član 94 stav 8);

5) bez odlaganja pisano ne obavijesti nadzorni odbor odnosno odbor direktora o saznanjima odnosno dokazima da drugi član upravnog odbora odnosno izvršni direktor ne ispunjava uslove za obavljanje te funkcije ili ne izvršava svoje obaveze ili svojim činjenjem ili nečinjenjem može ugroziti poslovanje društva za osiguranje (član 88 stav 4 i član 94 stav 8);

6) ne ispita obavještenje iz člana 88 stav 4 ovog zakona i ne preduzme odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti (član 88 stav 5 i član 94 stav 5);

7) u slučaju iz člana 88 stav 6 ovog zakona ne dostavi obavještenje iz člana 88 stav 4 ovog zakona Agenciji (član 88 stav 6 i član 94 stav 8);

8) ne izvršava obaveze iz člana 91 stav 1 ovog zakona;

9) bez odlaganja pisano ne obavijesti Agenciju o svim informacijama koje mogu uticati na oduzimanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana upravnog odbora odnosno izvršnog direktora ili o prestanku i razlozima prestanka mandata člana upravnog odbora odnosno izvršnog direktora (član 92 stav 2 i član 94 stav 6);

10) periodično, a najmanje jednom godišnje ne preispita adekvatnost procedura i efikasnost uspostavljenog sistema i formalno ne dokumentuje zaključke i o njima ne obavijesti nadzorni odbor odnosno odbor direktora društva za osiguranje (član 96 stav 3);

11) ne dostavi ili ne učini dostupnim Agenciji izvještaje, informacije, podatke i drugu dokumentaciju potrebnu za nadzor iz člana 273 ovog zakona (član 276 stav 2);

12) bez odlaganja ne omogući privremenoj upravi i pomoćniku upravnika pristup cjelokupnoj dokumentaciji društva za osiguranje i ne sačini izvještaj o primopredaji poslova (član 305 stav 1);

13) pisanim putem ne obavijesti Agenciju o odluci iz člana 315 stav 1 ovog zakona, najmanje mjesec dana prije njenog donošenja (član 315 stav 2);

14) ne obavijesti Agenciju o usvojenoj odluci iz člana 315 stav 1 ovog zakona, prvog radnog dana nakon njenog usvajanja (član 315 stav 3);

### **Prekršaji ovlašćenog lica u privremenoj upravi**

#### **Član 467**

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj ovlašćeno lice u privremenoj upravi, ako privremena uprava:

1) nakon imenovanja, najmanje svaka tri mjeseca, ne sačini i ne dostavi Agenciji izvještaj o finansijskom stanju i uslovima poslovanja društva za osiguranje sa procenom njegove finansijske stabilnosti i mogućnostima za nastavak poslovanja (član 306 stav 1);

2) ne preda konačni izvještaj o finansijskom stanju i poslovanju društva za osiguranje sa ocjenom stabilnosti i mogućnosti za nastavak poslovanja društva Agenciji u roku od devet mjeseci od dana njenog imenovanja (član 306 stav 2);

3) bez odlaganja, ne obavijesti Agenciju o okolnostima koje mogu uticati na pogoršanje finansijskog stanja društva za osiguranje (član 306 stav 5);

4) najkasnije u roku od osam dana od dana prijema naloga Agencije iz člana 306 stav 6 ovog zakona ne sazove skupštinu akcionara, koja se ne može održati prije isteka mjesec dana od dana sazivanja (član 306 stav 7).

## **DIO ŠESTI**

### **PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

#### **Prelazna mjera za bezrizične kamatne stope**

## **Član 468**

(1) Društvo za osiguranje može, uz prethodnu saglasnost Agencije, primijeniti prelaznu mjeru za prilagođavanje relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa za obaveze iz ugovora o osiguranju ako:

1) su ugovori o osiguranju zaključeni do dana početka primjene ovog zakona;  
2) su tehničke rezerve za obaveze iz ugovora o osiguranju formirane u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje djelatnosti osiguranja koji je bio na snazi do dana početka primjene ovog zakona;

3) se na zaključene ugovore ne primjenjuju mjere iz člana 128 ovog zakona.

(2) Prilagođavanje relevantne vremenske strukture bezrizičnih kamatnih stopa iz stava 1 ovog člana, izračunava se, za svaku valutu, kao dio razlike između:

1) kamatne stope koju je društvo za osiguranje utvrdilo u skladu sa propisom iz stava 1 tačka 2 ovog člana, i

2) godišnje efektivne kamatne stope koja je izračunata kao jedinstvena diskontna kamatna stopa, koja kada se primijeni na novčane tokove portfelja određenih obaveza osiguranja rezultira vrijednošću koja je jednaka vrijednosti najbolje procjene portfelja određenih obaveza iz ugovora o osiguranju kod kojih je vremenska vrijednost novca uzeta u obzir.

(3) Dio razlike iz stava 2 ovog člana linearno se smanjuje na kraju svake godine sa 100% u godini koja počinje 1. januara 2016. godine na 0% u godini koja počinje 1. januara 2032. godine.

(4) Ako društvo za osiguranje primjenjuje relevantnu vremensku strukturu bezrizičnih kamatnih stopa iz stava 2 tačke 2 ovog člana mora biti prilagođena relevantnoj vremenskoj strukturi bezrizičnih kamatnih stopa utvrđenoj članom 130 ovog zakona.

(5) Društvo za osiguranje, koje je dobilo saglasnost za primjenu prelaznih mjera iz stava 1 ovog člana:

1) ne primjenjuje mjere za volatilitnost iz člana 130 ovog zakona;  
2) ne primjenjuje prelazne mjere za tehničke rezerve iz člana 432 ovog zakona;  
3) u izvještaju o solventnosti i finansijskom stanju iz člana 240 ovog zakona objavljuje da primjenjuje prelaznu mjeru iz stava 1 ovog člana, kao i kvantifikaciju uticaja neprimjenjivanja prelazne mjere iz stava 1 ovog člana na svoj finansijski položaj.

## **Prelazna mjera za tehničke rezerve**

### **Član 469**

(1) Društvo za osiguranje može, uz prethodnu saglasnost Agencije, primijeniti prelaznu mjeru za umanjenje tehničkih rezervi.

(2) Umanjenje iz stava 1 ovog člana može se primijeniti na nivou homogenih grupa rizika iz člana 133 ovog zakona.

(3) Umanjenje iz stava 1 ovog člana odgovara dijelu razlike između sljedećih iznosa:

1) tehničkih rezervi nakon umanjenja za iznose naplative po osnovu ugovora o reosiguranju i subjekata posebne namjene, obračunatih u skladu sa članom 123 ovog zakona, i

2) tehničkih rezervi nakon umanjenja za iznose naplative po osnovu ugovora o reosiguranju obračunatih u skladu sa propisom iz člana 431 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

(4) Umanjenje iz stava 2 ovog člana linearno se smanjuje na kraju svake godine sa 100% u godini koja počinje 1. januara 2016. do 0% u godini koja počinje 1. januara 2032. godine.

(5) Ako društvo za osiguranje primjenjuje prilagođavanje za volatilnost iz člana 130 ovog zakona, iznos tehničkih rezervi iz stava 3 tačka 1 ovog člana obračunava se primjenom prilagođavanja za volatilnost.

(6) Uz prethodnu saglasnost ili na predlog Agencije, iznosi tehničkih rezervacija iz stava 3 ovog člana, uključujući i obračun prilagođavanja za volatilnost, mogu se ponovo izračunati na svaka 24 mjeseca.

(7) Agencija može ograničiti umanjenje iz stava 3 ovog člana, ako bi njegova primjena mogla rezultirati smanjenjem iznosa finansijskih sredstava kojima društvo za osiguranje mora raspolagati u odnosu na ona koja se izračunavaju u skladu sa propisom iz člana 431 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

(8) Društvo za osiguranje koje primjenjuje prelaznu mjeru iz stava 1 ovog člana:

1) ne može primjenjivati mjere iz člana 431 ovog zakona;

2) dužno je da godišnje podnosi izvještaj Agenciji o preduzetim mjerama i postignutom napretku u odnosu na preduzete mjere;

3) u izvještaju o solventnosti i finansijskom stanju iz člana 240 ovog zakona objavljuje da primjenjuje umanjenje iz prelaznih mjera na tehničke rezerve, kao i kvantifikaciju uticaja neprimjenjivanja prelazne mjere iz stava 1 ovog člana na svoj finansijski položaj.

### **Plan postepenog usklađivanja**

#### **Član 470**

(1) Društvo za osiguranje koje primjenjuje prelazne mjere utvrđene čl. 431 ili 432 ovog zakona dužno je da, bez odlaganja, obavijesti Agenciju kada utvrdi da će nastupiti neusklađenost prihvatljivog regulatornog kapitala i zahtijevanog solventnog kapitala bez primjene prelaznih mjera.

(2) Društvo iz stava 1 ovog člana je dužno da preduzme mjere kako bi obezbijedilo usklađenost prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala na kraju prelaznog perioda.

(3) Društvo za osiguranje dužno je da Agenciji dostavi plan postepenog usklađivanja, u roku od 60 dana od uočene neusklađenosti prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala bez primjene prelaznih mjera utvrđenih čl. 431 ili 432 ovog zakona, kojim će utvrditi planirane mjere za usklađivanje nivoa prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala ili za smanjenje profila rizičnosti kako bi se osigurala usklađenost na kraju prelaznog perioda.

(4) Društvo za osiguranje tokom prelaznog perioda može ažurirati plan postepenog usklađivanja.

(5) Društvo za osiguranje dužno je da Agenciji godišnje podnosi izvještaj u kojem se utvrđuju preduzete mjere i postignuti napredak u obezbjeđivanju usklađenosti prihvatljivih sopstvenih sredstava i zahtijevanog solventnog kapitala na kraju prelaznog perioda.

### **Usklađivanje poslovanja**

#### **Član 471**

(1) Distributeri osiguranja i reosiguranja iz člana 397 stav 1 i 2 ovog zakona koji, na dan početka primjene na snagu ovog zakona, imaju dozvolu Agencije za obavljanje poslova osiguranja, odnosno poslova posredovanja ili zastupanja u osiguranju, kao i banke koje imaju saglasnost Agencije za obavljanje zastupanja u osiguranju, dužna su da usklade svoje poslovanje, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Prema licima iz stava 1 ovog člana, koja ne postupe u skladu sa stavom 1 ovog člana, Agencija će preduzeti odgovarajuće mjere.

(3)Ovlašćenja za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju, izdata do dana početka primjene ovog zakona ostaju na snazi.

(4) Obaveza stručnog osposobljavanja u trajanju od najmanje 15 sati godišnje za lica iz stava 3 ovog člana počinje teći od dana početka primjene ovog zakona.

(5) Lica koja na dan početka primjene ovog zakona imaju ovlaštenje za obavljanje aktuarskih poslova izdato od Agencije smatra se da imaju ovlaštenje za obavljanje aktuarskih poslova u skladu sa članom 118 ovog zakona.

### **Započeti postupci**

#### **Član 472**

Postupci započeti na osnovu Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“, broj 78/06 i „Službeni list CG“, br. 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 6/13, 55/16, 146/21 i 34/24) završe se po tom zakonu.

### **Rok za donošenje propisa**

#### **Član 473**

(1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana početka primjene ovog zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“, broj 78/06 i „Službeni list CG“, br. 19/07, 53/09, 73/10, 45/12, 6/13, 55/16, 146/21 i 34/24).

### **Prestanak primjene**

#### **Član 474**

Danom pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji prestaje da se primjenjuje Zakon o osiguranju („Službeni list RCG“, broj 78/06 i „Službeni list CG“ br. 19/07, 53/09, 73/10, 45/12, 6/13, 55/16, 146/21 i 34/24) i Zakon o likvidaciji i stečaju društava za osiguranje („Službeni list CG“, broj 42/15).

### **Stupanje na snagu**

#### **Član 475**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji.

---

*\* U ovaj zakon prenesene su:*

*- Regulatorna Komisija (EU) 2015/35,*

*-Direktiva 2009/138/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II), i*

*-Direktiva (EU) 2016/97 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 20. januara 2016. godine o distribuciji osiguranja.*